

258

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 12 października 1953 r.

w sprawie wejścia w życie nowego tekstu załącznika I do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi (KMT), podpisanej w Rzymie dnia 23 listopada 1933 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, na podstawie komunikatu Urzędu Centralnego Przewozów Międzynarodowych Kolejami Żelaznymi w Bernie, że zgodnie z art. 60 § 3 konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi (KMT), podpisanej w Rzymie dnia 23 listopada 1933 r. (Dz. U. z 1937 r. Nr 89, poz. 642), z dniem 1 września 1953 r. wszedł w życie załącznik I do powyższej konwencji w brzmieniu niżej podanym.

Jednocześnie utracił moc obowiązującą załącznik I do tej konwencji, który wszedł w życie dnia 1 października 1938 r. (Dz. U. z 1938 r. Nr 75, poz. 527), wraz z późniejszymi zmianami, które weszły w życie dnia 1 kwietnia 1949 r. (Dz. U. z 1949 r. Nr 35, poz. 255).

(Tekst załącznika I znajduje się w załączniku do niniejszego numeru).

Minister Spraw Zagranicznych: St. Skrzyszewski

Do poz. 258.

ZAŁĄCZNIK I

do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi (KMT), podpisanej w Rzymie dnia 23 listopada 1933 r.

ZAŁĄCZNIK I

Przepisy w sprawie materiałów i przedmiotów dopuszczonych do przewozu warunkowo.

UWAGI WSTĘPNE

1 (1) Załącznik I zawiera przepisy wykonawcze do art. 3 pkt 4 i art. 4 § 1 punkt 1 konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi (KMT). Materiały i przedmioty dopuszczone na podstawie tych przepisów do przewozu tylko pod pewnymi warunkami podzielone są w niniejszym załączniku na następujące klasy:

- Klasa Ia. Materiały wybuchowe.
- Klasa Ib. Amunicja.
- Klasa Ic. Materiały zapalające, ognie sztuczne itp.
- Klasa Id. Gazy sprężone, skroplone lub rozpuszczone pod ciśnieniem.
- Klasa Ie. Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne.
- Klasa II. Materiały samozapalne.

- Klasa IIIa. Materiały płynne łatwo zapalne.
- Klasa IIIb. Materiały stałe łatwo zapalne.
- Klasa IIIc. Materiały podtrzymujące palenie.
- Klasa IVa. Materiały trujące.
- Klasa IVb. Materiały radioaktywne.
- Klasa V. Materiały żrące.
- Klasa VI. Materiały budzące odrazę lub zaraźliwe.
- Klasa VII. Różne materiały.

(2) Materiały i przedmioty określone w tytułach klas Ia, Ib, Ic, Id, Ie, II oraz VI są przez KMT wyłączone od przewozu. Wyjątek stanowią (art. 3 pkt 4 KMT) materiały i przedmioty, wymienione pod cyframi marginesowymi (c.m.) 21, 61, 101, 131, 181, 201 i 601, które dopuszcza się do przewozu tylko pod pewnymi warunkami i wskutek tego oznacza się jako materiały i przedmioty Załącznika I.

ANNEXE I

Prescriptions relatives aux matières et objets admis au transport sous certaines conditions.

OBSERVATIONS PRÉLIMINAIRES

1 (1) L'Annexe I constitue le règlement d'exécution de l'art. 3, 4e, et de l'art. 4, § 1, 1°, de la Convention internationale concernant le transport des marchandises par chemins de fer (CIM). Les matières et objets qui, d'après ces dispositions, ne sont admis au transport que sous certaines conditions, sont rangés dans la présente Annexe selon les classes suivantes:

- Classe Ia. Matières explosives.
- Classe Ib. Munitions.
- Classe Ic. Inflammateurs, pièces d'artifice, etc.

- Classe Id. Gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression.
- Classe Ie. Matières qui, au contact de l'eau, dégagent des gaz inflammables.
- Classe II. Matières sujettes à l'inflammation spontanée.

- Classe IIIa. Matières liquides inflammables.
- Classe IIIb. Matières solides inflammables.
- Classe IIIc. Matières comburantes.
- Classe IVa. Matières vénééneuses.
- Classe IVb. Matières radioactives.
- Classe V. Matières corrosives.
- Classe VI. Matières répugnantes ou susceptibles de produire une infection.
- Classe VII. Matières diverses.

(2) Les matières et les objets qui entrent dans la définition des classes Ia, Ib, Ic, Id, Ie, II et VI sont exclus du transport par la CIM. Sont exceptés (art. 3, 4e de la CIM) les matières et les objets énumérés aux numéros marginaux (marg.) 21, 61, 101, 131, 181, 201 et 601, qui sont admis au transport sous certaines conditions et sont désignés comme matières et objets de l'Annexe I.

(3) Materiały i przedmioty określone w tytułach klas IIIa, IIIb, IIIc, IVa, IVb, V oraz VII nie są przez KMT wyłączone od przewozu. Jednakże materiały i przedmioty wymienione pod c. m. 301, 331, 371, 401, 451, 501 i 701 dopuszcza się do przewozu tylko pod pewnymi warunkami (art. 4 § 1 pkt 1 KMT) i wskutek tego są one również materiałami i przedmiotami Załącznika I.

(1) O ile Załącznik I nie zawiera odmiennych postanowień, do materiałów i przedmiotów Załącznika I mają zastosowanie ogólne przepisy przewozowe.

(2) Przepisy o przewozie każdej klasy podzielone są na następujące rozdziały:

A. Sztuki przesyłki:

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.
2. Opakowanie poszczególnych materiałów lub przedmiotów tego samego rodzaju.
3. Pakowanie razem.
4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki.

B. Sposób nadawania. Ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.
2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach.

E. Zakazy ładowania razem.

F. Próżne opakowanie. Inne przepisy.

Sześć dodatków zawiera:

Dodatek I — warunki stałości pewnych materiałów i przedmiotów zagrażających wybuchem lub łatwo-zapalnych klas Ia, Ib, Ic i IIIb oraz przepisy dotyczące prób celem ustalenia, czy warunki te są zachowane;

Dodatek II — przepisy dotyczące jakości naczyń ze stopów aluminiowych dla niektórych gazów klasy Id;

Dodatek III — przepisy dotyczące prób materiałów płynnych łatwo zapalnych klasy IIIa;

Dodatek IV — przepisy dotyczące używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi dla materiałów i przedmiotów klas Ia, Ib, IIIc oraz dla niektórych materiałów klas Ic, IIIa i IIIb;

(3) Les matières et les objets qui entrent dans la définition des classes IIIa, IIIb, IIIc, IVa, IVb, V et VII ne sont pas exclus du transport par la CIM. Toutefois les matières et, les objets des marg. 301, 331, 371, 401, 451, 501 et 701 ne sont admis au transport que sous certaines conditions (art. 4, § 1, 1°, de la CIM) et deviennent, de ce fait, également des matières et objets de l'Annexe I.

(1) Les conditions normales de transport sont applicables aux matières et objets de l'Annexe I à moins que cette dernière n'en dispose autrement.

(2) Les conditions de transport applicables à chaque classe sont réparties dans les chapitres suivants:

A. Colis:

1. Conditions générales d'emballage;
2. Emballage de matières isolées ou d'objets de même espèce;
3. Emballage en commun;
4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis.

B. Mode, d'envoi, restrictions d'expédition.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

D. Matériel et engins de transport:

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement;
2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons.

E. Interdictions de chargement en commun.

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

Six Appendices contiennent:

L'Appendice I, les conditions de stabilité de certaines matières et objets sujets à l'explosion ou inflammables des classes Ia, Ib, Ic et IIIb, ainsi que les règles relatives aux épreuves permettant de constater si ces conditions sont remplies;

L'Appendice II, les prescriptions relatives à la nature des récipients en alliages d'aluminium pour certains gaz de la classe Id;

L'Appendice III, les épreuves relatives aux matières liquides inflammables de la classe IIIa;

L'Appendice IV, les conditions d'utilisation des wagons munis d'installations électriques pour les matières et objets des classes Ia, Ib, IIIc et pour certaines matières des classes Ic, IIIa et IIIb;

Dodatek V — przepisy dotyczące nalepek ostrzegawczych oraz objaśnienia ich wzorów;

Dodatek VI — przepisy dotyczące pojemników.

(3) Oprócz tego należy przestrzegać przepisów niezbędnych dla wykonania formalności wymaganych przez władze celne, podatkowe, skarbowe, policyjne i inne władze administracyjne (patrz art. 13 § 1 KMT).

W szczególności poza przepisanyymi w niniejszym Załączniku wzmiankami i zaświadczeniami należy zamieścić w liście przewozowym również zaświadczenia wymagane przez władze administracyjne oraz dołączyć do niego dokumenty, wymagane przez te władze.

(4) Znak „‰” oznacza w odniesieniu do materiałów w stanie stałym lub ciekłym procent wagi, a w odniesieniu do materiałów w stanie gazowym procent objętościowy, chyba że Załącznik I zawiera inne postanowienia. Jeśli Załącznik I przewiduje ograniczenie wagi dla poszczególnych sztuk przesyłki, wówczas — jeżeli nie ma innych postanowień — chodzi o wagę brutto.

3 Wszystkie postanowienia Załącznika I dotyczące wagonów mają również odpowiednie zastosowanie do wielkich pojemników (patrz jednak c. m. 1600).

4 Materiał Załącznika I można przewozić w wagonach-cysternach lub pojemnikach-cysternach tylko wówczas, gdy taki sposób przewozu jest wyraźnie przewidziany dla tego materiału w odpowiedniej klasie.

5-19

KLASA Ia. MATERIAŁY WYBUCHOWE

Uwaga. Materiały, które przez działanie ognia nie mogą być doprowadzone do wybuchu i zarówno na uderzenie jak i na tarcie nie są wrażliwsze od dwinitrobenzenu, nie podlegają przepisom klasy Ia.

1. Wyszczególnienie materiałów.

20 (1) Spośród materiałów określonych w tytule klasy Ia dopuszcza się do przewozu tylko materiały wymienione pod c. m. 21 i to tylko na warunkach przewidzianych pod c. m. 20 (2) do 52. Wskutek tego uważa się je za materiały Załącznika I.

Uwaga. Próżne opakowania po materiałach klasy Ia nie podlegają przepisom Załącznika I.

(2) W dopuszczonych do przewozu materiałach wybuchowych nitrogliceryna może być całkowicie lub częściowo zastąpiona przez:

- nitroglukol albo
- dwinitrodwuetylenoglikol albo
- nitrowany cukier (sacharoza nitrowana) albo
- mieszaninę wymienionych materiałów.

L'Appendice V, les prescriptions relatives aux étiquettes de danger et l'explication des figures;

L'Appendice VI, les prescriptions relatives aux containers.

(3) Il y a, en outre, lieu d'observer les prescriptions nécessaires à l'accomplissement des formalités exigées par les douanes, octrois, autorités fiscales, de police et autres autorités administratives (voir art. 13, § 1, de la CIM).

Il faut notamment, outre les mentions et attestations prescrites par la présente Annexe, inscrire également dans la lettre de voiture les attestations prescrites par les autorités administratives et joindre les documents d'accompagnement exigés par celles-ci.

(4) Le signe «‰» représente pour les matières à l'état solide ou à l'état liquide le pourcentage en poids, pour les matières à l'état gazeux au contraire le pourcentage en volume, à moins de dispositions contraires dans le texte de l'Annexe I. Lorsque l'Annexe I prévoit des limites dans le poids des colis, il s'agit, sauf indication contraire, des poids bruts.

3 Toutes les prescriptions de l'Annexe I afférentes aux wagons s'appliquent par assimilation aux grands containers (voir toutefois aussi marg. 1600).

4 On ne peut transporter une matière de l'Annexe I en wagon-réservoir ou en container-citerne que lorsque ces modes de transport sont explicitement mentionnés, pour cette matière, dans la classe correspondante de l'Annexe I.

5-19

CLASSE Ia. MATIÈRES EXPLOSIVES

Nota. Les matières qui ne peuvent exploser au contact d'une flamme et qui ne sont pas plus sensibles, tant au choc qu'au frottement, que le dinitrobenzène, ne sont pas soumises aux prescriptions de la classe Ia.

1. Énumération des matières.

20 (1) Parmi les matières entrant dans la définition de la classe Ia ne sont admises au transport que celles énumérées au marg. 21, ceci sous réserve des conditions prévues aux marg. 20 (2) à 52. Elles sont dès lors des matières de l'Annexe I.

Nota. Les emballages vides ayant renfermé des matières de la classe Ia ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

(2) Dans les explosifs qui sont admis au transport, la nitroglycérine peut être remplacée en tout ou en partie par:

- du nitroglycol ou
- du dinitrodiéthylèneglycol ou
- du sucre nitré (saccharose nitré) ou
- un mélange des corps précédents.

21 Grupa 1. Materiały wybuchowe dopuszczone do przewozu w przesyłkach drobnych i wagonowych:

1. Nitroceluloza wysoko nitrowana (jak bawełna strzelnicza), tj. z zawartością azotu powyżej 12,6%, dobrze stabilizowana i zawierająca poza tym: najmniej 25% wody lub alkoholu (etylowego, propylowego, butylowego, amylowego lub ich mieszanin) albo mieszanin wody i alkoholu, jeśli jest nie prasowana,

najmniej 15% wody lub najmniej 12% parafiny, lub innych podobnie działających materiałów, jeśli jest prasowana.

Patrz również Dodatek I, c. m. 1101.

Uwaga. Nitroceluloza z zawartością azotu powyżej 12,6% jest materiałem klasy IIIb (patrz c. m. 331 pkt 8 lit. a).

2. Prochowa masa, nie żelatynowana, służąca do wyrobu prochów bezdymnych, zawierająca powyżej 70% części suchych i co najmniej 30% wody; część sucha nie może zawierać więcej niż 50% nitrogliceryny lub podobnych płynnych materiałów wybuchowych.
3. Prochy nitrocelulozowe żelatynowane nieporowate i niesproszkowane i prochy nitrocelulozowe niesproszkowane, zawierające nitroglicerynę, jeśli — tak pierwsze jak i drugie — są według przepisów kraju nadania dopuszczone do przewozu w przesyłkach drobnych. Patrz również Dodatek I c. m. 1102.
4. Prochy nitrocelulozowe żelatynowane porowate, opakowane według c. m. 25. Patrz również Dodatek I, c. m. 1102.
5. Odpadki filmów nitrocelulozowych, myte i podane dalszej przeróbce przez wygotowanie pod ciśnieniem, zawierające co najmniej 2% kamfory. Patrz również Dodatek I c. m. 1103.
6. Trójnitrotoluen (trotyl), mieszaniny zwane trójnitrotoluenem ciekłym i trójnitroanizol. Patrz również Dodatek I c. m. 1104.
7. a) Heksyl (sześciornitrodwufenylamina) i kwas pikrynowy.
b) Pentolity (mieszaniny czterozotanu pentaerytrytu i trójnitrotolueny) i heksolity (mieszaniny trójmetyleno-trójnitraminy i trójnitrotolueny) o takiej zawartości trójnitrotolueny, że mieszaniny te nie są wrażliwsze na uderzenie niż tetryl.
c) Pentryl (czteronitropentaerytryt) zmiękczony i heksogen (trójmetyleno-trójnitroamina) zmiękczone przez dodanie wosku, parafiny lub innych analogicznych substancji, w ilości takiej, że mieszaniny te nie są wrażliwsze na uderzenie niż tetryl.
Co do a) b) i c) patrz również Dodatek I c. m. 1104.

21 1er groupe. Explosifs admis au transport comme envois de détail ou wagons complets:

- 1° La nitrocellulose fortement nitrée (telle que le fulmicoton), c'est-à-dire à taux d'azote dépassant 12,6%, bien stabilisée et contenant en outre:

25% au moins d'eau ou d'alcool (éthylrique, propylique, butylique, amylique ou leurs mélanges), ou de mélanges d'eau et d'alcool, quand elle n'est pas comprimée,

15% au moins d'eau, ou 12% au moins de paraffine ou d'autres substances analogues, quand elle est comprimée.

Voir aussi Appendice I, marg. 1101.

Nota. Les nitrocelluloses à taux d'azote ne dépassant pas 12,6% sont des matières de la classe IIIb [voir marg. 331, 8° a)].

- 2° La matière brute de poudre non gélatinisée (dite galette) servant à la fabrication des poudres sans fumée, avec au plus 70% de matière anhydre et au moins 30% d'eau; la matière anhydre ne doit pas contenir plus de 50% de nitroglycérine ou d'explosifs liquides analogues.
- 3° Les poudres à la nitrocellulose gélatinisées non poreuses et non poussiéreuses et les poudres à la nitrocellulose renfermant de la nitroglycérine non poussiéreuses qui, les unes et les autres, d'après les prescriptions du pays expéditeur, peuvent être expédiées comme envois de détail. Voir aussi Appendice I, marg. 1102.
- 4° Les poudres à la nitrocellulose gélatinisées poreuses, emballées conformément au marg. 25. Voir aussi Appendice I, marg. 1102.
- 5° Les déchets de films de nitrocellulose lavés et traités par ébullition sous pression, avec une teneur en camphre d'au moins 2%. Voir aussi Appendice I, marg. 1103.
- 6° Le trinitrotoluène, les mélanges dits trinitrotoluène liquide et le trinitroanisole. Voir aussi Appendice I, marg. 1104.
- 7° a) L'hexyl (hexanitrodiphénylamine) et l'acide picrique;
b) les pentolites (mélanges de tétranitrate de pentaérythrite et de trinitrotoluène) et les hexolites (mélanges de triméthylène-trinitramine et de trinitrotoluène) contenant un taux de trinitrotoluène tel que la sensibilité au choc de ces produits ne dépasse pas celle du tétryl;
c) la penthrite (tétranitrate de pentaérythrite) flegmatisée et l'hexogène (triméthylène-trinitramine) flegmatisé, par incorporation de cire, de paraffine, ou d'autres substances analogues, en quantité telle que la sensibilité au choc du produit ne dépasse pas celle du tétryl.

Pour a), b) et c) voir aussi Appendice I, marg. 1104.

8. Nitrozwiazki organiczne (patrz również pkt 16):

- a) *nitrozwiazki organiczne* w sztukach przesyłki, z których każda nie zawiera więcej niż 5 kg ciał nitrowatych;
- b) *tetryl* (czteronitrometyloanilina) w sztukach przesyłki, z których każda nie zawiera więcej niż 30 kg tetrylu.

Do a) i b): Waga jednej przesyłki nie może przekraczać 300 kg. Patrz również Dodatek I c. m. 1104.

Uwaga. Z wyjątkiem płynnego trójnitrotoluenu (pkt 6) płynne wybuchowe nitrozwiazki organiczne są wyłączone od przewozu.

9. a) *Pentryt* (czteroazotan pentaerytrytu) i *heksogen* (trójmetyleno-trójnitroamina), równomiernie zwilżone, pierwszy co najmniej 20% wody, drugi co najmniej 15% wody.

b) *Mieszaniny czteroazotanu pentaerytrytu i trójnitrotoluenu (pentolit)* oraz *mieszaniny trójmetylenotrójnitroaminy i trójnitrotoluenu (heksolit)*, wrażliwsze na uderzenie niż tetryl, obydwie równomiernie zwilżone co najmniej 15% wody.

c) *Mieszaniny czteroazotanu pentaerytrytu lub trójmetylenotrójnitroaminy z woskiem, parafiną lub z materiałami podobnymi do wosku lub parafiny*, wrażliwsze na uderzenie niż tetryl, równomiernie zwilżone co najmniej 15% wody.

Do a) i b): Waga jednej przesyłki nie może przekraczać 300 kg. Zobacz również pkt 17 oraz Dodatek I c. m. 1104.

10. *Materiały wybuchowe amonowo-saletrzane*, zżelatynowane i nie zżelatynowane. Patrz również Dodatek I c. m. 1105.

11. *Materiały wybuchowe górnicze podobne do prochu czarnego* o następującym składzie: mieszanina 72 do 80% saletry sodowej (która powyżej w czwartej części może być zastąpiona saletrą potasową), 8 do 12% siarki i 12 do 16% węgla kamiennego lub brunatnego. Patrz również Dodatek I c. m. 1106.

12. *Materiały wymienione niżej w pkt 18, 19, 20 i 21*, jeśli przewozi się je jako próbki w sztukach przesyłki o wadze nie przekraczającej 10 kg; waga jednej przesyłki nie może przekroczyć 100 kg.

Grupa 2. Materiały wybuchowe dopuszczone do przewozu tylko w przesyłkach wagonowych zwyczajnych.

13. *Prochy nitrocelulozowe, zżelatynowane porowate, opakowane według c. m. 34*. Patrz również Dodatek I c. m. 1102.

14. *Prochy nitrocelulozowe, zżelatynowane i prochy nitrocelulozowe zawierające nitroglicerynę* — tak jedne jak i drugie — jeśli według przepisów kraju nadania są dopuszczone do przewozu w przesyłkach drobnych. Patrz również Dodatek I c. m. 1102.

8° Les corps nitrés organiques (voir aussi sous 16°):

- a) les *corps nitrés organiques*, en colis dont chacun ne renferme pas plus de 5 kg de corps nitrés;
- b) le *tétryl (tétranitrométhylaniline)* en colis dont chacun ne renferme pas plus de 30 kg de tétryl.

Pour a) et b): Le poids de l'expédition ne doit pas dépasser 300 kg. Voir aussi Appendice I, marg. 1104.

Nota. Sauf le trinitrotoluène liquide (6°), les corps nitrés organiques explosifs liquides sont exclus du transport.

9° a) La *penthrite* (tétranitrate de pentaérythrite) et l'*hexogène* (triméthylène-trinitramine). humectés uniformément, la première avec 20% d'eau au moins, le second avec 15% d'eau au moins;

b) les *pentolites* (mélanges de penthrite et de trinitrotoluène) et les *hexolites* (mélanges d'exogène et de trinitrotoluène) dont la sensibilité au choc dépasse celle du tétryl, les unes et les autres uniformément humectées avec 15% d'eau au moins;

c) les *mélanges de penthrite* ou d'*hexogène* avec de la *cire*, de la *paraffine* ou avec des *substances analogues à la cire et à la paraffine*, dont la sensibilité au choc dépasse celle du tétryl, humectés avec 15% d'eau au moins.

Pour a), b) et c): Le poids de l'expédition ne doit pas dépasser 300 kg; voir aussi sous 17°. Voir également Appendice I, marg. 1104.

10° Les *explosifs à base de nitrate d'ammonium* gélatineux ou non gélatineux. Voir aussi Appendice I, marg. 1105.

11° Les *poudres de mines lentes analogues à la poudre noire* ayant pour composition centésimale: 72 à 80% de nitrate de sodium (dont le quart au maximum peut être remplacé par du nitrate de potassium), 8 à 12% de soufre et 12 à 16% de charbon de houille ou de lignite. Voir aussi Appendice I, marg. 1106.

12° Les *matières énumérées aux 18°, 19°, 20° et 21°* ci-après, si elles sont expédiées comme échantillons en colis dont le poids n'excède pas 10 kg; le poids de l'expédition ne doit pas dépasser 100 kg.

2° groupe. Explosifs admis au transport seulement comme wagons complets en petite vitesse:

13° Les *poudres à la nitrocellulose gélatinisées poreuses, emballées conformément au marg. 34*. Voir aussi Appendice I, marg. 1102.

14° Les *poudres à la nitrocellulose gélatinisées* et les *poudre à la nitrocellulose renfermant de la nitroglicérine* qui, les unes et les autres, d'après les prescriptions du pays expéditeur, ne peuvent être expédiées comme envois de détail. Voir aussi Appendice I, marg. 1102.

15. *Prochy nitrocelulozowe nie żelatynowane* (tzw. *prochy mieszane*). Patrz również Dodatek I, c. m. 1102.
16. *Nitrozwiązki organiczne w ilościach większych niż podano w punkcie 8:*
 a) *rozpuszczalne w wodzie, jak trójnitrorezorcyna,*
 b) *nierozpuszczalne w wodzie, jak czteronitrometyloanilina (tetryl).*
 Do a) i b) patrz również Dodatek I, c. m. 1104.
- Uwaga.** Z wyjątkiem płynnego trójnitrotoluenu (pkt 6) nitrozwiązki organiczne w stanie płynnym są wyłączone od przewozu.
17. a) *Pentryt (czterozotan pentaerytrytu) i heksogen (trójmetylenotrójnitroamina) równomiernie zwilżone, pierwszy najmniej 20% wody, drugi — 15% wody, w ilościach większych niż te, które podano w pkt 9.*
 b) *Pentolity (mieszanki pentrytu i trotylu) i heksolity (mieszanki heksogenu i trotylu), których czułość na uderzenie jest nie większa niż tetrylu, jedne i drugie równomiernie zwilżone wodą, nie mniej niż 15%, w ilościach większych niż te, które podano w pkt 9.*
 c) *Mieszanki pentrytu lub heksogenu z woskiem, parafiną lub substancjami podobnymi do wosku lub parafiny, których czułość na uderzenie nie jest większa niż tetrylu, zwilżone wodą nie mniej niż 15%, w ilościach większych niż te, które podano w pkt 9.*
- Dla a), b) i c) patrz również Dodatek I, c. m. 1104.
18. a) *Dynamity z obojętnym absorbentem i analogiczne materiały wybuchowe do nich.*
 b) *Żelatyna wybuchowa składająca się z nitrobawełny i nitrogliceryny, w której zawartość nitrogliceryny nie przekracza 93%, i dynamity żelatynowane, w których zawartość nitrogliceryny nie przekracza 85%.*
- Dla a) i b) patrz również Dodatek I, c. m. 1107.
19. *Materiały wybuchowe chloranowe i nadchloranowe, tj. mieszanki chloranów lub nadchloranów alkalicznych lub ziem alkalicznych ze związkami bogatymi w węgiel.* Patrz również Dodatek I, c. m. 1108.
20. *Proch czarny do celów wybuchowych (mieszanki saletry potasowej lub sodowej, siarki i węgla drzewnego) ziarnisty, prasowany lub w postaci mączki.* Patrz również Dodatek I, c. m. 1109.
21. *Proch czarny strzelniczy.* Patrz również Dodatek I, c. m. 1109.
- 15° *Les poudres à la nitrocellulose non gélatinisées (dites poudres mélangées).* Voir aussi Appendice I, marg. 1102.
- 16° *Les corps nitrés organiques en quantités plus fortes que celles qui sont spécifiées sous 8°:*
 a) *solubles dans l'eau, par ex. la trinitrorésorcine;*
 b) *insolubles dans l'eau, par ex. le tétryl (tétranitrométhylaniline).*
 Pour a) et b) voir aussi Appendice I, marg. 1104.
- Nota.** Sauf le trinitrotoluène liquide (6°), les corps nitrés organiques explosifs liquides sont exclus du transport.
- 17° a) *La penthrite (tétranitrate de pentaérythrite) et l'hexogène (triméthylène-trinitramine), uniformément humectés, la première avec 20% d'eau au moins, le second avec 15% d'eau au moins, en quantités plus fortes que celles qui sont spécifiées sous 9°;*
 b) *les pentolites (mélanges de penthrite et de trinitrotoluène) et les hexolites (mélanges d'hexogène et de trinitrotoluène) dont la sensibilité au choc dépasse celle du tétryl, les unes et les autres uniformément humectés avec 15% d'eau au moins, en quantités plus fortes que celles qui sont spécifiées sous 9°;*
 c) *les mélanges de penthrite ou d'hexogène avec de la cire, de la paraffine ou avec des substances analogues à la cire et à la paraffine, dont la sensibilité au choc dépasse celle du tétryl, humectés avec 15% d'eau au moins, en quantités plus fortes que celles qui sont spécifiées sous 9°.*
- Pour a), b) et c) voir aussi Appendice I, marg. 1104.
- 18° a) *Les dynamites à absorbant inerte et les explosifs analogues aux dynamites à absorbant inerte;*
 b) *les dynamites-gommes composées de nitrocoton et de nitroglycérine dont la teneur en ce dernier produit ne dépasse pas 93% et les dynamites gélatinisées dont la teneur en nitroglycérine ne dépasse pas 85%.*
- Pour a) et b), voir aussi Appendice I, marg. 1107.
- 19° *Les explosifs chloratés et perchloratés, c'est-à-dire les mélanges de chlorates ou de perchlorates, alcalins ou alcalino-terreux, avec des combinaisons riches en carbone.* Voir aussi Appendice I, marg. 1108.
- 20° *La poudre noire utilisée comme explosif composée de nitrate de potassium ou de nitrate de sodium, de soufre et de charbon de bois, sous forme de poudre en grains, de poudre comprimée ou de pulvérin.*
 Voir aussi Appendice I, marg. 1109.
- 21° *La poudre noire utilisée pour le tir.* Voir aussi Appendice I, marg. 1109.

2. Przepisy o przewozie.

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

22 (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tak szczelne, aby nic z jego zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz. Zabezpieczanie zamknięcia opakowania metalowymi taśmami lub metalowym drutem jest dozwolone tylko w wyraźnie wskazanych przypadkach.

(2) Materiały, z których zrobione jest opakowanie i jego zamknięcia, nie powinny ulegać działaniu zawartości ani też tworzyć z nią szkodliwych lub niebezpiecznych związków.

(3) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Ciała stałe powinny być w opakowaniu dobrze umocowane, tak samo jak opakowanie wewnętrzne w opakowaniu zewnętrznym.

(4) Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości; powinny one zwłaszcza posiadać właściwości chłonne, jeśli zawartość jest płynna lub może dawać płynne wypocenie.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

23 (1) Materiały wymienione w punktach 1 i 2 powinny być zapakowane:

- a) w naczynia drewniane lub nieprzemakalne beczki z tektury; poza tym naczynia te i beczki powinny być wyłożone materiałem nie przepuszczającym wchodzących w skład ładunku płynów, albo
- b) w beczki żelazne, wewnątrz ocynkowane lub wyolowane, lub
- c) w naczynia z blachy białej, cynkowej lub aluminowej, układane pojedynczo lub po kilka w skrzyniach drewnianych z uszczelnieniem miękkim materiałem pakowym.

(2) Zamknięcie lub same naczynia muszą być zaopatrzone w urządzenie zabezpieczające, ustępujące pod słabym ciśnieniem wewnętrznym, jednak nie ograniczające wytrzymałości naczynia lub zamknięcia.

(3) Sztuka przesyłki, zawierająca materiały wymienione w punkcie 1, nie powinna ważyć więcej niż 120 kg, a jeśli chodzi o sztuki przesyłki, które mogą być przetaczane — 300 kg, jednakże, jeśli chodzi o beczki z tektury, sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg. Sztuka przesyłki zawierająca materiały wymienione w punkcie 2, nie powinna ważyć więcej niż 75 kg.

2. Conditions de transport.

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

22 (1) Les emballages seront fermés et étanches de manière à empêcher toute déperdition du contenu. La garantie de la fermeture des emballages à l'aide de bandes ou de fils métalliques n'est admise que dans les cas spécialement mentionnés.

(2) Les matières dont sont constitués les emballages et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les matières solides seront solidement assujetties dans leurs emballages, de même que les emballages intérieurs dans les emballages extérieurs.

(4) Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu; en particulier, elles seront absorbantes lorsque celui-ci est liquide ou peut laisser exsuder du liquide.

2. Emballage de matières isolées.

23 (1) Les matières des 1° et 2° seront emballées:

- a) dans des récipients en bois ou dans des tonneaux en carton imperméable; ces récipients et tonneaux seront en outre munis intérieurement d'un revêtement imperméable aux liquides y contenus; ou
- b) dans des tonneaux en fer intérieurement zingués ou plombés, ou
- c) dans des récipients en fer-blanc, en tôle de zinc ou d'aluminium, qui, soit seuls, soit en groupes, seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses en bois.

(2) La fermeture ou le récipient même doit être muni d'un dispositif de sécurité cédant à une faible pression intérieure, sans toutefois influencer la résistance du récipient ou de la fermeture.

(3) Un colis renfermant des matières du 1° ne doit pas peser plus de 120 kg et, lorsqu'il est susceptible d'être roulé, pas plus de 300 kg; toutefois, s'il s'agit d'un tonneau en carton le colis ne doit pas peser plus de 75 kg. Un colis renfermant des matières du 2° ne doit pas peser plus de 75 kg.

- 24 (1) Materiały wymienione w punkcie 3 należy pakować:
- a) w pudełka z tektury, z blachy białej, cynkowej lub aluminiowej albo z trudno palnej masy plastycznej, albo w torebki parafinowane. Opakowania te należy umieszczać pojedynczo lub po kilka w skrzyniach drewnianych. Albo
  - b) bez uprzedniego opakowania w pudełka lub torebki:
    1. w beczki z nieprzemakalnej tektury bądź
    2. w naczynia drewniane wyłożone blachą cynkową lub aluminiową, bądź
    3. w naczynia metalowe z wyjątkiem blachy czarnej.
- (2) Proch w rurkach, laskach, nitkach, wstępach lub płytkach może być pakowany w skrzynie drewniane, bez uprzedniego pakowania w pudełka lub worki.
- (3) Naczynia z metalu powinny ustępować pod słabym ciśnieniem wewnętrznym.
- (4) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 120 kg, a przy użyciu beczek z tektury — 75 kg.
- 25 (1) Materiały wymienione w punkcie 4 należy pakować:
- a) w pudełka z tektury lub z blachy białej lub aluminiowej. Jedno pudełko nie powinno zawierać więcej niż 1 kg prochu i powinno być owinięte papierem. Opakowania te należy umieszczać pojedynczo lub po kilka w opakowaniach drewnianych. Albo
  - b) w worki umieszczone pojedynczo lub po kilka w opakowaniach drewnianych wyłożonych blachą cynkową lub aluminiową, albo w naczynia z blachy cynkowej lub aluminiowej. Wnętrze naczyń z blachy cynkowej lub aluminiowej powinno być w całości wyłożone okładziną drewnianą lub tekturową.
- (2) Naczynia z metalu powinny ustępować pod słabym ciśnieniem wewnętrznym.
- (3) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg i nie może zawierać więcej niż 30 kg prochu nitrocelulozowego.
- 26 (1) Materiały wymienione w punkcie 5 należy pakować w worki papierowe, te zaś umieszczać pojedynczo lub po kilka w nieprzemakalnych beczkach tekturowych lub naczyniach z blachy cynkowej lub aluminiowej, których ścianki powinny być wyłożone tekturą, a dno i pokrywa drewnianą okładziną.
- (2) Zamknięcia naczyń metalowych powinny ustępować pod słabym ciśnieniem wewnętrznym.
- (3) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg i nie może zawierać więcej niż 30 kg odpadków filmów nitrocelulozowych.
- 27 (1) Materiały wymienione w punkcie 6 należy pakować w naczynia drewniane. Dla trójnitrotoluenu w stanie stałym i dla trójnitroanizolu dozwala się również używać nieprzemakalnych be-
- 24 (1) Les matières du 3° seront emballées:
- a) dans des boîtes en carton, en fer-blanc ou en tôle de zinc ou d'aluminium ou en matières plastiques difficilement inflammables ou dans des sachets paraffinés. Ces emballages seront placés soit seuls, soit en groupes, dans des caisses en bois. Ou
  - b) sans emballage préalable en boîtes ou en sachets:
    - 1° dans des tonneaux en carton imperméable; ou
    - 2° dans des emballages en bois revêtus intérieurement de tôle de zinc ou d'aluminium; ou
    - 3° dans des récipients en métal, excepté la tôle noire.
- (2) Si la poudre est en tuyaux, en bâtons, en fils, en bandes ou en plaques, elle peut aussi, sans emballage préalable en boîtes ou en sachets, être renfermée dans des caisses en bois.
- (3) Les récipients en métal doivent pouvoir céder à une faible pression intérieure.
- (4) Un colis ne doit pas peser plus de 120 kg; toutefois, s'il s'agit d'un tonneau en carton, le colis ne doit pas peser plus de 75 kg.
- 25 (1) Les matières du 4° seront emballées:
- a) dans des boîtes en carton ou en fer-blanc ou en tôle d'aluminium. Chaque boîte ne doit pas renfermer plus de 1 kg de poudre et doit être enveloppée dans du papier. Ces emballages seront placés, soit seuls, soit en groupes, dans des emballages en bois. Ou
  - b) dans des sacs placés, soit seuls, soit en groupes, dans des emballages en bois revêtus intérieurement de tôle de zinc ou d'aluminium, ou dans des récipients en tôle de zinc ou d'aluminium. L'intérieur des récipients en tôle de zinc ou d'aluminium sera complètement garni de bois ou de carton.
- (2) Les récipients en métal doivent pouvoir céder à une faible pression intérieure.
- (3) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg. Il ne doit pas contenir plus de 30 kg de poudre à la nitrocellulose.
- 26 (1) Les matières du 5° seront emballées dans des sacs en papier placés, soit seuls, soit en groupes, dans des tonneaux en carton imperméable ou dans des récipients en tôle de zinc ou d'aluminium et dont les parois seront garnies intérieurement de carton, tandis que le fond et le couvercle seront garnis intérieurement de bois.
- (2) La fermeture des récipients en métal doit pouvoir céder à une faible pression intérieure.
- (3) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg. Il ne doit pas contenir plus de 30 kg de déchets de films de nitrocellulose.
- 27 (1) Les matières du 6° seront emballées dans des récipients en bois. Sont également admis, pour le trinitrotoluène solide et pour le trinitranisol, des tonneaux en carton imperméable et, pour les

czek tekturowych, a dla trójnitoluenu w stanie płynnym — naczyń żelaznych.

(2) Naczynia z metalu powinny ustępować pod słabym ciśnieniem wewnętrznym.

(3) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 120 kg, a jeśli chodzi o sztuki, które mogą być przetaczane — 300 kg; przy użyciu beczek z tektury sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg.

28 (1) Materiały wymienione w punkcie 7 należy pakować:

a) z punktu 7 a): w naczynia drewniane lub w beczki z nieprzemakalnej tektury. Do opakowania kwasu pikrynowego nie wolno używać ołowiu ani materiałów zawierających ołów (stopów, mieszanin lub związków);

b) z punktów 7 b) i 7 c): w ilościach nie większych niż 30 kg w worki płócienne nie dopuszczające do przesiewania zawartości lub mocne worki papierowe; worki umieszcza się następnie w skrzyniach lub naczyniach drewnianych. Przykrywę skrzyń należy przysrubować.

(2) Sztuka przesyłki zawierająca materiały wymienione w punkcie 7 a) nie powinna ważyć więcej niż 120 kg przy użyciu naczynia drewnianego, a 75 kg przy użyciu beczki z kartonu. Sztuka przesyłki zawierająca materiały wymienione w punktach 7 b) i 7 c) nie powinna ważyć więcej niż 60 kg i jeżeli waży więcej niż 35 kg, powinna być zaopatrzona w uchwyty.

29 (1) Materiały wymienione w punkcie 8 należy pakować, w ilościach najwyżej 500 g, w naczynia szklane, porcelanowe lub kamionkowe albo z podobnego materiału, które następnie układa się w skrzyniach drewnianych wyłożonych materiałem wypełniającym (np. tektura falista).

Naczynia muszą być zamknięte czopem korkowym lub kauczukowym, który musi być zabezpieczony dodatkowym środkiem (jak czepiec, kaptur, opieczutowanie, przewiązanie), zdolnym do przeciwdziałania wszelkiemu rozluźnieniu podczas przewozu.

Naczynia ze szkła muszą być wolne od wad, które obniżałyby wytrzymałość; w szczególności prężność wewnętrzna musi być odpowiednio osłabiona. Grubość ścian nie może w żadnym przypadku być mniejsza niż 2 mm. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 15 kg.

(2) Czteronitrometyloanilinę (tetryl) z punktu 8 b) w ilościach nie większych niż 15 kg można pakować również w torebki płócienne, które następnie umieszcza się w drewnianych naczyniach.

Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 40 kg.

30 (1) Materiały wymienione w punkcie 9 powinny być pakowane w ilościach nie większych niż 10 kg w torby z tkaniny, które następnie należy umieszczać w pudełkach z nieprzemakalnej tektury albo w puszkach z blachy białej lub aluminiowej. Można je pakować w ilościach nie większych niż 10 kg również do opakowań z mocnej tektury, nasyczonej parafiną lub w inny sposób uodpornio-

mélanges dits trinitrotoluène liquide, des récipients en fer.

(2) Les récipients en métal doivent pouvoir céder à une faible pression intérieure.

(3) Un colis ne doit pas peser plus de 120 kg et, lorsqu'il est susceptible d'être roulé, pas plus de 300 kg; toutefois s'il s'agit d'un tonneau en carton, le colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

28 (1) Les matières du 7° seront emballées:

a) du 7° a): dans des récipients en bois ou dans des tonneaux en carton imperméable. Pour l'emballage de l'acide picrique ne doivent être employés ni le plomb ni des matières contenant du plomb (alliages, mélanges ou combinaisons);

b) des 7° b) et c): jusqu'à 30 kg au plus, dans des sachets en toile ne laissant pas tamiser la matière ou dans des sacs en papier solide qui seront placés dans des caisses ou récipients en bois étanches. Le couvercle des caisses sera fixé au moyen de vis.

(2) Un colis contenant des matières du 7° a) ne doit pas peser plus de 120 kg s'il s'agit d'un récipient en bois; s'il s'agit d'un tonneau en carton, le colis ne doit pas peser plus de 75 kg. Un colis contenant des matières des 7° b) et c) ne doit pas peser plus de 60 kg; s'il pèse plus de 35 kg, il sera muni de poignées.

29 (1) Les matières du 8° seront emballées, par quantités de 500 g au plus, dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, assujettis, avec interposition de matières formant tampon (par ex. du carton ondulé), dans une caisse en bois.

Les récipients doivent être fermés au moyen d'un bouchon de liège ou de caoutchouc qui sera maintenu par un dispositif complémentaire (tel que coiffe, cape, scellement, ligature) propre à éviter tout relâchement en cours de transport.

Les récipients en verre doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne doit en aucun cas être inférieure à 2 mm.

Un colis ne doit pas peser plus de 15 kg.

(2) Le tétryl [8° b)] peut être emballé, par quantités de 15 kg au plus, dans des sachets en toile, placés dans un emballage en bois.

Un colis ne doit pas peser plus de 40 kg.

30 (1) Les matières du 9° seront emballées, par quantités de 10 kg au plus, dans des sachets en toile, placés dans une boîte en carton imperméable ou dans une boîte en fer-blanc ou en tôle d'aluminium. Elles pourront également être emballées par quantités de 10 kg au plus dans des récipients en carton suffisamment fort imprégnés avec de la paraffine ou rendus imperméables d'une autre manière.

nej na wodę. Puszki z blachy białej lub aluminiowej oraz pudełka albo naczynia innego rodzaju powinny być pakowane do skrzyń drewnianych wyłożonych tekturą falistą; pudełka metalowe powinny być oddzielone od siebie osłoną z tektury falistej. Jedna skrzynia nie może zawierać więcej niż 4 pudełka, puszki lub naczynia innego rodzaju. Pokrywa skrzyni powinna być przyśrubowana.

Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 60 kg oraz jeśli waży więcej niż 35 kg, powinna być zaopatrzona w uchwyty.

(2) Pentryt zwilżony (punkt 9a) w ilościach nie większych niż 5 kg może być pakowany również do naczyń ze szkła, porcelany, kamionki itp., zamkniętych czopem korkowym lub kauczukowym; każde takie naczynie powinno być umieszczone zupełnie nieruchomo w naczyniu metalowym hermetycznie zamkniętym przez zalutowanie i wyłożonym materiałem elastycznym bez pozostawienia przestrzeni próżnej. Najwyżej 4 naczynia metalowe należy pakować do skrzyni drewnianej wyłożonej tekturą falistą i oddzielić od siebie kilku warstwami tektury falistej.

Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 35 kg.

(3) Pentryt i heksogen, zwilżone (punkt 9a), w ilościach nie większych niż 500 kg wagi materiału suchego, mogą być pakowane również do naczyń ze szkła, porcelany, kamionki itp., zabezpieczonych czopem korkowym lub kauczukowym. Naczynia należy umieszczać w skrzyni drewnianej. Należy je oddzielać od siebie osłoną z tektury falistej, a od ścian bocznych skrzyni odstępem co najmniej 3-milimetrowym, wypełnionym materiałem wypełniającym.

Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 10 kg.

31 (1) Materiały wymienione w punkcie 10 powinny mieć postać naboju w osłonach papierowych. Naboje takie należy pakować do hermetycznie zamkniętych pudełek z blachy, te zaś, umieszczane pojedynczo lub po kilka, w naczyniach drewnianych.

(2) Naboje parafinowane lub cerezynowane, lub naboje w osłonach z parafinowanego lub cerezynowanego papieru powinny być również łączone w paczki przez owinięcie w papier. Naboje nie parafinowane lub nie cerezynowane mogą być również łączone w paczki z mocnego papieru ważące nie więcej niż 2,5 kg. Takie paczki muszą być zabezpieczone przed dostępem powietrza warstwą parafiny, cerezyny lub żywicy. Paczki takie należy umieszczać pojedynczo lub po kilka w naczyniach drewnianych.

(3) Celem zabezpieczenia zamknięcia naczyń drewnianych można naczynia te obciążać dookoła napiętymi metalowymi taśmami lub napiętym drutem metalowym.

(4) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg; nie może zawierać więcej niż 50 kg materiałów wybuchowych.

Les boîtes en fer-blanc ou en tôle d'aluminium et les boîtes ou récipients d'un autre genre seront placés dans une caisse en bois garnie intérieurement de carton ondulé; les boîtes en métal seront isolées les unes des autres au moyen d'une enveloppe en carton ondulé. Chaque caisse ne pourra contenir plus de quatre boîtes ou récipients d'un autre genre. Le couvercle des caisses sera fixé au moyen de vis.

Un colis ne doit pas peser plus de 60 kg; s'il pèse plus de 35 kg, il sera muni de poignées.

(2) La penthrite (tétranitrate de pentaérythrite) humectée d'eau [9^a a)] peut aussi être contenue, par quantités de 5 kg au plus, dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires fermés par un bouchon en liège ou en caoutchouc; chaque récipient doit être placé dans un récipient métallique hermétiquement fermé par soudure et avec interposition de matières élastique pour caler parfaitement le récipient intérieur sans laisser aucun espace vide. Quatre boîtes de métal au plus seront emballées dans une caisse en bois garnie intérieurement de carton ondulé et seront isolées les unes des autres au moyen de plusieurs épaisseurs de carton ondulé.

Un colis ne doit pas peser plus de 35 kg.

(3) La penthrite (tétranitrate de pentaérythrite) et l'hexogène (triméthylène-trinitramine) humectés d'eau [9^a a)] pourront également être emballés, par quantités de 500 g au plus de produit calculé sec, dans des récipients en verre porcelaine, grès ou matières similaires dont la fermeture sera assurée au moyen d'un bouchon en liège ou en caoutchouc. Ces récipients seront placés dans une caisse en bois. Ils seront isolés entre eux au moyen d'une enveloppe en carton ondulé. Ils seront isolés des parois de la caisse par un espace de 3 cm au moins bourré de matières formant tampon.

Un colis ne doit pas peser plus de 10 kg.

31 (1) Les matières du 10° seront encartouchées dans des douilles en papier. Les cartouches seront emballées dans des boîtes en tôle hermétiquement fermées, qui seront placées, soit seules, soit en groupes, dans des emballages en bois.

(2) Les cartouches trempées dans de la paraffine ou de la cérésine et les cartouches dans des douilles en papier paraffiné ou cérésiné, peuvent également être réunies en paquets par une enveloppe en papier. Les cartouches non paraffinées ou non cérésinées, jusqu'à concurrence d'un poids total de 2,5 kg au plus, peuvent être également réunies en paquets au moyen de papier fort. Les paquets ainsi conditionnés seront trempés dans un bain de paraffine, de cérésine ou de résine, afin d'être fermés de façon étanche. Les paquets, soit seuls, soit en groupes, seront placés dans des emballages en bois.

(3) La fermeture des emballages en bois peut être garantie au moyen de bandes ou de fils métalliques enroulés et tendus autour d'eux.

(4) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg. Il ne doit pas contenir plus de 50 kg d'explosifs.

- 32 (1) Materiały wymienione w punkcie 11, sprasowane w sępki, należy zawijać w mocny papier; jeden rulon nie powinien ważyć więcej niż 300 g. Rulony należy zapakować w naczynia drewniane wyłożone mocnym papierem.
- (2) Materiały wybuchowe podobne do prochu czarnego, jeśli są w stanie ziarnistym, w ilościach do 2,5 kg należy pakować w mocne torebki papierowe, te zaś umieszczać w skrzynkach z tektury, które należy następnie zapakować pojedynczo lub po kilka do naczyń drewnianych.
- (3) W naczyniach drewnianych nie powinno być gwoździ, śrub ani innego materiału umacniającego z żelaza.
- (4) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg i nie może zawierać więcej niż 50 kg materiałów wybuchowych.
- 33 (1) Materiały wymienione w punkcie 12 powinny być opakowane :
- a) materiały wymienione w punkcie 18 według postanowień c. m. 37 (1) i (2);
- b) materiały wybuchowe chloranowe i nadchloranowe (punkt 19) według postanowień c. m. 38 (1);
- c) proch czarny strzelniczy dla celów wybuchowych (punkt 20) według postanowień c. m. 39 (1);
- d) proch czarny strzelniczy (punkt 21) według postanowień c. m. 40 (1).
- (2) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 10 kg.
- 34 (1) Materiały wymienione w punktach 13, 14 i 15 powinny być zapakowane w nieprzemakalne beczki tekturowe lub w naczynia z drewna lub metalu, z wyjątkiem czarnej blachy. Naczynia metalowe powinny ustępować pod słabym ciśnieniem wewnętrznym.
- (2) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 100 kg, a przy użyciu beczki tekturowej nie więcej niż 75 kg.
- 35 (1) Materiały wymienione w punkcie 16 powinny być zapakowane:
- a) rozpuszczalne w wodzie: w naczynia ze stali nierdzewnej lub z innego odpowiedniego materiału. Nitrozwiązki powinny być równomiernie zwilżone taką ilością wody, aby przez cały czas przewozu zawartość wody nie spadła poniżej 25%. Zamknięcie naczyń powinno ustępować pod słabym ciśnieniem wewnętrznym. Naczynia te, z wyjątkiem naczyń z nierdzewnej stali, należy układać w naczyniach drewnianych, przekładając je materiałem wypełniającym;
- b) nierozpuszczalne w wodzie: w ilościach nie większych niż 15 kg — w worki z tkaniny, umieszczone w naczyniach drewnianych.
- (2) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg. Nie powinna zawierać więcej niż 25 kg nitrozwiązków rozpuszczalnych w wodzie, a nierozpuszczalnych w wodzie nie więcej niż 50 kg.
- 32 (1) Les matières du 11°, comprimées en petits blocs, seront enroulées dans du papier résistant; chaque rouleau ne doit pas peser plus de 300 g. Les rouleaux seront renfermés dans des emballages en bois, garnis intérieurement de papier résistant.
- (2) Les poudres de mines lentes analogues à la poudre noire, granulées, seront emballées, par quantités de 2,5 kg au plus, dans de forts sachets en papier, placés, soit seuls, soit en groupes, dans des caisses en carton renfermées à leur tour, soit seules, soit en groupes, dans des emballages en bois.
- (3) Les emballages en bois ne doivent pas être munis de clous, vis ou autres moyens de fixation en fer.
- (4) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg. Il ne doit pas contenir plus de 50 kg d'explosifs.
- 33 (1) Les matières du 12° seront emballées:
- a) les matières du 18°; comme il est indiqué au marg. 37 (1) et (2);
- b) les explosifs chloratés et perchloratés (19°): comme il est indiqué au marg. 38 (1);
- c) la poudre noire utilisée comme explosif (20°): comme il est indiqué au marg. 39 (1);
- d) la poudre noire utilisée pour le tir (21°): comme il est indiqué au marg. 40 (1).
- (2) Un colis ne doit pas peser plus de 10 kg.
- 34 (1) Les matières des 13°, 14° et 15° seront emballées dans des tonneaux en carton imperméable, ou dans des emballages en bois ou en métal, excepté la tôle noire. Les récipients en métal doivent pouvoir céder à une faible pression intérieure.
- (2) Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg; toutefois, s'il s'agit d'un tonneau en carton, le colis ne devra pas peser plus de 75 kg.
- 35 (1) Les matières du 16° seront emballées:
- a) si elles sont solubles dans l'eau: dans des récipients en acier non sujet à la rouille ou en une autre matière appropriée. Les corps nitrés seront humectés de manière uniforme avec assez d'eau pour que, pendant toute la durée du transport, la teneur en eau ne s'abaisse par au-dessous de 25%. La fermeture des récipients doit pouvoir céder à une faible pression intérieure. Les récipients, excepté ceux en acier non sujet à la rouille, seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages en bois;
- b) si elles sont insolubles dans l'eau: par quantités de 15 kg au plus, dans des sachets en toile, placés dans des emballages en bois.
- (2) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg. Il ne doit pas contenir plus de 25 kg de corps nitrés solubles dans l'eau ni plus de 50 kg de corps nitrés insolubles dans l'eau.

36

(1) Materiały wymienione w punkcie 17 powinny być w ilościach nie większych niż 10 kg zapakowane w worki płócienne, te zaś umieszczone w pudełkach z tektury nieprzemakalnej lub w puszkach z blachy białej lub aluminiowej. Można je pakować w ilościach nie większych niż 10 kg również do opakowań z mocnej tektury, nasyczonej parafiną lub w inny sposób uodpornionej na wodę. Puszki z blachy białej lub aluminiowej oraz pudełka albo naczynia innego rodzaju powinny być pakowane do skrzyń drewnianych wyłożonych tekturą falistą; pudełka metalowe powinny być oddzielone od siebie osłoną z blachy falistej. Jedna skrzynia nie może zawierać więcej niż 4 pudełka, puszki lub naczynia innego rodzaju. Pokrywa skrzyni powinna być przyśrubowana.

(2) Pentryt zwilżony (punkt 17a) w ilościach nie większych niż 5 kg może być pakowany również do naczyń ze szkła, porcelany, kamionki itp., zamkniętych czopem korkowym lub kauczukowym; każde takie naczynie powinno być umieszczone zupełnie nieruchomo w naczyniu metalowym hermetycznie zamkniętym przez zalutowanie i wyłożonym materiałem elastycznym bez pozostawienia przestrzeni wolnej. Najwyżej 4 naczynia metalowe należy pakować do skrzyni drewnianej wyłożonej tekturą falistą i oddzielić od siebie kilku warstwami tektury falistej.

(3) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg.

37

(1) Materiały wymienione w punkcie 18a) powinny mieć postać naboju w osłonach z nieprzemakalnego papieru. Naboje powinny być łączone w paczki przez owinięcie papierem albo bez takiego owinięcia układane w pudełkach tekturowych. Paczki lub pudełka tekturowe należy następnie pojedynczo lub po kilka umieszczać w opakowaniach drewnianych przy użyciu materiału wypełniającego. Zamknięcie tych opakowań może być zabezpieczone obciążeniami dookoła napiętymi taśmami metalowymi lub napiętym drutem metalowym.

(2) Materiały wymienione w punkcie 18b) powinny być w postaci naboju w osłonach z nieprzemakalnego papieru. Naboje muszą być ułożone w pudełkach tekturowych. Takie pudełka tekturowe osłonięte papierem nieprzemakalnym należy układać do skrzyń drewnianych, bez pozostawienia wolnego miejsca. Zamknięcie skrzyń może być zabezpieczone obciążeniami dookoła napiętymi taśmami metalowymi lub napiętym drutem metalowym.

(3) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 35 kg.

38

(1) Materiały wymienione w punkcie 19 powinny być w postaci naboju w osłonach papierowych. Naboje, nie pociągnięte parafiną lub ceruzyną, powinny być przede wszystkim owinięte nieprzemakalnym papierem, a następnie przez owinięcie papierem łączone w paczki ważące nie więcej niż 2,5 kg; paczki należy układać w opako-

36

(1) Les matières du 17e seront emballées, par quantités de 10 kg au plus, dans des sachets en toile, placés dans une boîte en carton imperméable ou dans une boîte en fer-blanc ou en tôle d'aluminium. Elles pourront également être emballées par quantités de 10 kg au plus dans des récipients en carton suffisamment fort, imprégnés avec de la paraffine ou rendus imperméables d'une autre manière. Les boîtes en fer-blanc ou en tôle d'aluminium et les boîtes ou récipients d'un autre genre seront placés dans une caisse en bois garnie intérieurement de carton ondulé; les boîtes en métal seront isolées les unes des autres au moyen d'une enveloppe en carton ondulé. Chaque caisse ne pourra contenir plus de quatre boîtes ou récipients d'un autre genre. Le couvercle des caisses sera fixé au moyen de vis.

(2) La penthrite (tétranitrate de pentaérythrite) humectée d'eau [17° a)] peut aussi être contenue, par quantités de 5 kg au plus, dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires fermés par un bouchon en liège ou en caoutchouc; chaque récipient doit être placé dans un récipient métallique hermétiquement fermé par soudure et avec interposition de matières élastiques, pour caler parfaitement le récipient intérieur sans laisser aucun espace vide. Quatre boîtes de métal au plus seront emballées dans une caisse en bois garnie intérieurement de carton ondulé et seront isolées les unes des autres au moyen de plusieurs épaisseurs de carton ondulé.

(3) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

37

(1) Les matières du 18° a) seront encartouchées dans des douilles en papier imperméabilisé. Les cartouches doivent être réunies en paquets par une enveloppe en papier ou être, sans enveloppe en papier, assujetties, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses en carton. Les paquets ou caisses en carton soit seuls, soit en groupes, seront assujettis, avec interposition de matières inertes formant tampon, dans des emballages en bois, dont la fermeture peut être garantie au moyen de bandes ou de fils métalliques enroulés et tendus autour d'eux.

(2) Les matières du 18° b) seront encartouchées dans des douilles en papier imperméabilisé. Les cartouches seront placées dans une boîte en carton. Les boîtes en carton, enveloppées de papier imperméabilisé, seront assujetties, sans vides, dans des emballages en bois, dont la fermeture peut être garantie au moyen de bandes ou de fils métalliques enroulés et tendus autour d'eux.

(3) Un colis ne doit pas peser plus de 35 kg.

38

(1) Les matières du 19° seront encartouchées dans des douilles en papier. Les cartouches non paraffinées ou non cérésinées seront d'abord enroulées dans du papier imperméabilisé. Elles seront réunies, au moyen d'une enveloppe en papier, en paquets de 2,5 kg au plus qui seront assujettis, avec interposition de matières formant tam-

waniach drewnianych przy użyciu materiału wypełniającego. Zamknięcie tych opakowań może być zabezpieczone obciążniętymi dookoła napiętymi taśmami metalowymi lub napiętym drutem metalowym.

(2) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 35 kg.

39 (1) Materiały wymienione w punkcie 20 należy w ilościach najwyżej po 2,5 kg pakować w torebki, które umieszcza się następnie w pudełkach z tektury, blachy białej lub blachy aluminiowej. Pudełka te układa się przy użyciu materiału wypełniającego w opakowaniach drewnianych, w których nie powinno być gwoździ, śrub lub innego żelaznego materiału umacniającego. Pudełka blaszane powinny ustępować pod słabym ciśnieniem wewnętrznym.

(2) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg.

40 (1) Materiały wymienione w punkcie 21 należy pakować do worków, które umieszcza się w drewnianych beczkach lub skrzyniach. Proch pyromatyczny w oddzielnych kawałkach powinien być umieszczony w naczyniach drewnianych, wyłożonych elastycznym materiałem, w których nie powinno być gwoździ, śrub lub innego żelaznego materiału umacniającego.

(2) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg.

3. Pakowanie razem.

41 Materiały, ilości i opakowania materiałów wymienione w jednym punkcie c. m. 21 nie mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki ani z materiałami zgrupowanymi w jednym i tym samym punkcie pod inną nazwą lub w innym punkcie tej c. m., ani z materiałami lub przedmiotami należącymi do innych klas, ani też z innymi towarami.

Uwaga. Sztuka przesyłki wymieniona w punkcie 8a), może zawierać nitrozwiązki organiczne różnego rodzaju i różnej nazwy.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

42 Na sztukach przesyłki, zawierających kwas pikrynowy (punkt 7a), należy umieścić wyraźny i nie dający się wytrzeć napis czerwonego koloru, oznaczający nazwę materiału. Napis ten powinien być sporządzony w jednym z języków urzędowych kraju nadania, a oprócz tego w języku francuskim, niemieckim lub włoskim, jeżeli taryfy międzynarodowe lub umowy, zawarte pomiędzy zarządami kolejowymi, nie stanowią inaczej.

43 Sztuki przesyłki, które zawierają materiały wymienione w punktach 1 — 21, należy zaopatrywać w nalepki ostrzegawcze według wzoru nr 1; oprócz tego na nalepkach sztuk przesyłki, które zawierają materiały wymienione w punktach 8 i 9,

pon, dans des emballages en bois, dont la fermeture peut être garantie au moyen de bandes ou de fils métalliques enroulés et tendus autour d'eux.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 35 kg.

39 (1) Les matières du 20° seront emballées, par 2,5 kg au plus, dans des sachets placés dans des boîtes en carton, en fer-blanc ou en aluminium. Celles-ci seront assujetties, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages en bois, qui ne doivent pas être munis de clous, vis ou autres moyens de fixation en fer. Les boîtes en tôle doivent pouvoir céder à une faible pression intérieure.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

40 (1) Les matières du 21° seront renfermées dans des sacs, eux-mêmes placés dans des tonneaux ou caisses en bois. La poudre prismatique par parties isolées sera emballée dans des récipients en bois garnis intérieurement d'une matière élastique, lesquels ne doivent pas être munis de clous, vis ou autres moyens de fixation en fer.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

3. Emballage en commun.

41 Les matières, quantités et emballages de matières dénommés sous un chiffre du marg. 21 ne peuvent être réunis dans un même colis ni avec des matières groupées sous le même chiffre avec une autre dénomination ou sous un autre chiffre de ce marg., ni avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes, ni avec d'autres marchandises.

Nota. Les colis désignés au 8° a) peuvent contenir des corps nitrés organiques de composition et dénomination différentes.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

42 Les colis renfermant de l'acide picrique [7° a)] porteront l'inscription du nom de la matière en caractères rouges, clairs et indélébiles. Cette inscription sera rédigée dans une langue officielle du pays expéditeur et en outre en français, en allemand ou en italien, à moins que les tarifs internationaux ou des accords spéciaux conclus entre les administrations ferroviaires n'en disposent autrement.

43 Les colis contenant des explosifs des 1° à 21° seront munis d'étiquettes conformes au modèle N° 1; en outre pour les colis contenant des matières des 8° et 9° doit être apposée en rouge sur les étiquettes la mention: «Seulement 300 kg»

powinna być umieszczona wzmianka w czerwonym kolorze „tylko 300 kg”, a na nalepkach sztuk przesyłki, które zawierają materiały wymienione w punkcie 12 „tylko 100 kg”.

B. Sposób nadawania. Ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

- 44 Materiały wymienione w punktach 7, 8 i 11 można nadawać jako przesyłki pośpieszne tylko w przesyłkach wagonowych. Materiały wymienione w punktach 13 do 21 nie mogą być w ogóle wysyłane jako przesyłki pośpieszne, lecz tylko jako przesyłki zwyczajne wagonowe.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

- 45 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 21. Jeżeli w punktach 8 a), 16 a) i b) nie jest podana nazwa materiału, należy podać nazwę używaną w handlu z dodaniem oznaczenia „*towar klasy I a, punkt . . . . .*”. Nazwę towaru należy podkreślić kolorem czerwonym.

(2) Przesyłając materiały klasy I a, nadawca powinien zaświadczyć w liście przewozowym: „*Właściwości i opakowanie odpowiadają przepisom Załącznika I do KMT*”.

(3) Przy przesyłaniu materiałów wybuchowych grupy 2 (punkty 13 do 21) należy wskazywać w liście przewozowym, oprócz znaków i numerów, ilości i rodzaju naczyń, również wagę każdej sztuki przesyłki.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

- 46 (1) Do przewozu materiałów klasy I a należy używać wagonów krytych.

(2) Do przewozu materiałów wybuchowych grupy 2 (punkty 13 do 21) mogą być używane tylko wagony kryte ze sprężynowymi zderzakami i sprzęgłami, mocnym i trwałym dachem bez szpar, z dobrze zamykającymi się drzwiami i oknami (otworami powietrznymi) i możliwie bez urządzeń hamulcowych. W razie użycia wagonów z urządzeniami hamulcowymi należy urządzenia te tak przysposobić, by nie mogły być uruchomione. Wewnątrz wagonu nie powinno być żadnych wystających przedmiotów z żelaza, nie stanowiących elementów konstrukcyjnych wagonu. Drzwi i okna (otwory przewietrzne) powinny być zamknięte.

(3) Do przewozu kwasu pikrynowego (punkt 7 a) nie wolno używać wagonów wyłożonych ołowiem, zaopatrzonych w armaturę lub okucia z ołowiu albo krytych ołowiem.

(4) Co do używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi patrz Dodatek IV.

- 47 (1) Materiały wymienione w punktach 8 i 9 mogą być ładowane do jednego wagonu jako prze-

et pour les colis contenant des matières du 12°: «*Seulement 100 kg*».

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

- 44 Les matières des 7°, 8° et 11° ne sont admises en grande vitesse qu'en wagons complets. Les matières des 13° à 21° sont exclues des transports en grande vitesse; elles ne sont admises en petite vitesse qu'en wagons complets.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

- 45 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 21. Dans le cas où les 8° a), 16° a) et b) ne contiennent pas le nom de la matière, le nom commercial doit être inscrit, complété de: «*Marchandise du... de la classe I a*». La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

(2) Pour les matières de la classe I a, l'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture: «*La nature et l'emballage sont conformes aux prescriptions de l'Annexe I à la CIM*».

(3) Pour les explosifs du 2° groupe (13° à 21°), les lettres de voiture porteront l'indication du poids de chaque colis, outre celles des marques et numéros, du nombre et de l'espèce des emballages.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

- 46 (1) Les matières de la classe I a seront chargées dans des wagons couverts.

(2) Ne doivent être employés pour les explosifs du 2° groupe (13° à 21°) que des wagons couverts pourvus d'appareils de choc et de traction à ressorts à toiture solide et sûre, ne présentant pas de fissures, munis de portes et de volets (vantaux) fermant bien et dépourvus, si possible, d'appareils de freinage. En cas d'utilisation de wagons pourvus d'appareils de freinage, ceux-ci seront mis en condition de ne pas pouvoir être actionnés. On doit éviter qu'il subsiste, en saillie, à l'intérieur des wagons des objets en fer qui ne seraient pas des éléments constructifs du wagon. Les portes et les volets (vantaux) des wagons doivent être tenus fermés.

(3) Les wagons dont les parois sont revêtues de plomb, qui sont munis d'armatures et de ferrures en plomb ou dont la toiture est recouverte de plomb, ne doivent pas être employés pour le transport de l'acide picrique [7^oa)].

(4) Pour l'utilisation des wagons munis d'installations électriques, voir Appendice IV.

- 47 (1) Peuvent être chargés dans un wagon comme envois de détail les envois de matières des 8° et 9°

syłki drobne, jeżeli ich waga ogólna nie przekracza 300 kg, a materiały wymienione w punkcie 12, jeżeli ich waga ogólna nie przekracza 100 kg. Skutkiem tego kolej może ograniczyć ich przyjmowanie do przewozu.

(2) Sztuki przesyłki należy układać w wagonach w taki sposób, by były zabezpieczone od wszelkiego tarcia, podrzucania, uderzenia, przewracania i spadnięcia. Beczki należy tak układać, by ich osie podłużne były równoległe do bocznych ścian wagonu, i zabezpieczyć od przetaczania podkładami z drewna. Specjalne przyrządy do ładowania powinny być dostarczone przez nadawcę i zostaną wydane odbiorcy wraz z towarem.

48 (1) Sztuki przesyłki, zawierające materiały wymienione w niniejszej klasie, mogą być pakowane razem do małych pojemników (patrz Dodatek VI).

(2) Zakazy ładowania razem przewidziane pod c. m. 50 obowiązują również co do zawartości małych pojemników oraz co do wagonów, przewożących mały pojemnik lub małe pojemniki.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

49 Po obu stronach wagonu, do którego załadowano sztuki przesyłki zaopatrzone w nalepki według wzoru nr 1 (c. m. 43), należy również umieścić nalepki tego samego wzoru.

E. Zakaz ładowania razem.

50 (1) Materiałów klasy Ia nie wolno ładować do tego samego wagonu razem z:

- a) petardami kolejowymi klasy Ib, punkt 3 (c. m. 61);
- b) zapalnikami detonującymi klasy Ib, punkt 5 (c. m. 61),
- c) lontami detonującymi momentalnymi klasy Ib, punkt 7 (c. m. 61),
- d) przedmiotami klasy Ib, punkt 13 (c. m. 61),
- e) amunicją klasy Ib, punkt 14 (c. m. 61).
- f) materiałami samozapalnymi c. m. 201 punkt 3 oraz ze wszystkimi innymi materiałami klasy II (c. m. 201), jeżeli nie są pakowane w naczynia z metali,
- g) materiałami płynnymi łatwo zapalnymi, wymienionymi w punktach 1 i 2, również z nitrometanem z punktu 3, aldehydem octowym, acetonem, mieszaninami acetonu z punktu 5 klasy IIIa (c. m. 301),
- h) materiałami podtrzymującymi palenie klasy IIIc (c. m. 371),
- i) materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).

(2) Materiały wybuchowe chloranowe i nadchloranowe, wymienione w punkcie 19, nie mogą być ładowane do tego samego wagonu z kwasami siarkowymi i z mieszaninami zawierającymi kwas siarkowy (pkt 1), z bezwodnikiem kwasu siarkowego (pkt 8) i kwasem chlorosulfonowym (pkt 9) klasy V (c. m. 501).

qui, au total, ne pèsent pas plus de 300 kg, et ceux de matières du 12° qui ne pèsent pas plus de 100 kg. Le chemin de fer peut limiter l'acceptation du transport en conséquence.

(2) Les colis seront arrimés dans les wagons de manière qu'ils soient garantis contre tout frottement, cahot, heurt, renversement et chute. Les tonneaux seront couchés, leur axe longitudinal dans le sens de la longueur du wagon, et garantis contre tout mouvement latéral par des cales en bois. Les agrès spéciaux seront fournis par l'expéditeur et seront livrés au destinataire avec la marchandise.

48 (1) Les colis renfermant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 50 devront être respectées à l'intérieur du petit container ainsi que dans le wagon transportant le ou les petits containers.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

49 Les wagons dans lesquels sont chargés des colis munis d'étiquettes conformes au modèle N° 1 (marg. 43) porteront cette même étiquette sur leurs deux côtés.

E. Interdictions de chargement en commun.

50 (1) Les matières de la classe Ia ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon:

- a) avec les pétards de chemins de fer du 3° de la classe Ib (marg. 61);
- b) avec les amorces détonantes du 5° de la classe Ib (marg. 61);
- c) avec les mèches détonantes instantanées du 7° de la classe Ib (marg. 61);
- d) avec les objets du 13° de la classe Ib (marg. 61);
- e) avec les munitions du 14° de la classe Ib (marg. 61);
- f) avec les matières sujettes à l'inflammation spontanée du 3° du marg. 201 et avec toutes les autres matières de la classe II (marg. 201) quand elles ne sont pas emballées dans des récipients en métal;
- g) avec les matières liquides inflammables des 1° et 2°, ainsi qu'avec le nitrométhane du 3°, l'aldéhyde acétique, l'acétone, les mélanges d'acétone du 5° de la classe IIIa (marg. 301);
- h) avec des matières comburantes de la classe IIIc (marg. 371);
- i) avec des matières radioactives de la classe IVb (marg. 451).

(2) Les explosifs chloratés et perchloratés du 19° ne doivent pas non plus être chargés en commun dans le même wagon avec les acides sulfuriques et les mélanges renfermant de l'acide sulfurique (1°), l'anhydride sulfurique (8°) l'acide chlorosulfonique (9°) de la classe V (marg. 501).

(3) Kwasu pikrynowego (pkt 7a) nie wolno ładować razem do tego samego wagonu z ołowiem lub materiałami zawierającymi ołów (stopy, mieszaniny lub związki).

51 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do tego samego wagonu, powinny być sporządzone oddzielne listy przewozowe (K.M.T. art. 6 § 9 ust. 2).

F. Prózne opakowanie. Inne przepisy.

52 Nie ma przepisów.

53-59

KLASA Ib. AMUNICJA

1. Wyszczególnienie przedmiotów.

60 (1) Spośród przedmiotów wyszczególnionych w tytule klasy Ib dopuszcza się do przewozu tylko przedmioty wymienione pod c. m. 61 i to tylko na warunkach przewidzianych pod c. m. 60 (2) do 87. Wskutek tego uważa się je za przedmioty Załącznika I.

Uwaga. Prózne opakowania po przedmiotach klasy Ib nie podlegają przepisom Załącznika I.

(2) Jeśli amunicja, wymieniona w punktach 8, 9, 10, 13 lub 14, składa się z materiałów wybuchowych wymienionych pod c. m. 21 lub nimi jest ładowana, wówczas te materiały wybuchowe muszą odpowiadać warunkom stałości i bezpieczeństwa ustalonym w Dodatku I.

61 1. Lonty bez spłonek:

a) *lonty szybkopalne* (lonty o grubej pochewce i o rdzeniu dużej średnicy lub o rdzeniu z nitrowanych nici bawełnianych); co do lontów wolnopalnych patrz klasa Ic, punkt 3 (c. m. 101);

b) *lonty detonujące w postaci cienkościennych tubek metalowych* małego przekroju i o rdzeniu z materiału wybuchowego; patrz również Dodatek I, c. m. 1110;

c) *lonty detonujące w postaci tkanych sznurów* małego przekroju i o rdzeniu z materiału wybuchowego; patrz również Dodatek I, c. m. 1111.

Co do lontów detonujących momentalnych patrz pkt 7.

2. Zapaly o nieznacznej sile wybuchowej (zapaly, które nie działają krusząco ani za pomocą spłonek detonujących, ani innych urządzeń):

a) *spłonki zapalające (kapiszony) do broni palnej i do amunicji,*

b) *próżne łuski ze spłonekami zapalającymi (kapiszonami) do broni palnej wszelkich kalibrów, jak również próżne łuski bocznoognia ze spłonekami zapalającymi do broni małych kalibrów;*

(3) Il est interdit de charger dans le même wagon du plomb ou des matières contenant du plomb (alliages, mélanges ou combinaisons) en commun avec l'acide picrique [7° a)].

51 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

52 Pas de prescriptions.

53-59

CLASSE Ib. MUNITIONS

1. Énumération des objets.

60 (1) Parmi les objets entrant dans la définition de la classe Ib ne sont admis au transport que ceux énumérés au marg. 61, ceci sous réserve des conditions prévues aux marg. 60 (2) à 87. Ils sont dès lors des objets de l'Annexe I.

Nota. Les emballages vides ayant renfermé des objets de la classe Ib ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

(2) Si les munitions énumérées sous 8°, 9°, 10°, 13° ou 14° sont constituées ou chargées de matières explosives énumérées au marg. 21, ces matières doivent satisfaire aux conditions de stabilité et de sûreté établies pour elles-mêmes dans l'Appendice I.

61 1° Les mèches non amorcées:

a) *les mèches à combustion rapide* (mèches consistant en un boyau épais à âme de poudre noire de grande section ou à âme de fils de coton nitré); quant aux mèches à combustion lente, voir à la classe Ic, 3° (marg. 101);

b) *les cordeaux détonants sous forme de tubes métalliques à parois minces* de faible section à âme remplie d'une matière explosive; voir aussi Appendice I, marg. 1110;

c) *les cordeaux détonants sous forme de cordeaux tissés* de faible section à âme remplie d'une matière explosive; voir aussi Appendice I, marg. 1111.

Quant aux mèches détonantes instantanées, voir sous 7°.

2° Les amorces non détonantes (amorces qui ne produisent d'effet brisant ni à l'aide de détonateurs, ni par d'autres moyens):

a) *les capsules pour armes à feu et pour munitions;*

b) *les douilles vides avec capsules pour armes à feu de tous calibres, y compris les douilles vides de cartouches dites à feu de bord avec capsules pour les petits calibres;*

- c) zapłonniki rurkowe, zapłonniki śrubowe i inne podobne zapalające o nieznacznym ładunku (prochu czarnego lub innego materiału wybuchowego), działające wskutek tarcia, uderzenia lub pod wpływem elektryczności;
- d) zapalniki do pocisków nie zawierające urządzeń detonujących (jak spłonki detonujące), środki zapalające do zapalników do pocisków.

3. Petardy kolejowe.

4. Naboje do ręcznej broni palnej (z wyjątkiem tych, które zawierają ładunek wybuchowy albo ładunek zapalający; patrz jednak punkt 14), np.:

- a) naboje centralnego ognia,
- b) amunicja do flowerów.

Uwaga. Za amunicję do ręcznej broni palnej uważa się, z wyjątkiem nabojów myśliwskich ze śrutem drobnoziarnistym, tylko taką, której kaliber nie przekracza 13,2 mm.

5. Zapalające o znacznej sile wybuchowej:

- a) spłonki detonujące z opóźniaczami lub bez;
- b) spłonki detonujące z zapalnikami (zapłonnikami elektrycznymi) z opóźniaczami lub bez (jak naboje do sondowania dźwiękowego);
- c) spłonki detonujące dobrze złączone z lontem zawierającym proch czarny;
- d) detonatory ze wzmacniaczami (tj. spłonki w połączeniu z ładunkami wzmacniającymi ze sprasowanego materiału wybuchowego); patrz również Dodatek I, c. m. 1112;
- e) spłonki detonujące w zapalnikach do pocisków ze wzmacniaczami lub bez;
- f) zapalniki do granatów ze spłónkami detonującymi;

6. spłonki do sondowania, zwane również bombami do sondowania (spłonki detonujące ze spłónkami zapalającymi lub bez, umieszczone w osłonach blaszanych).

7. Lonty detonujące momentalne (sznury tkane małego przekroju i o rdzeniu z materiału wybuchowego więcej niebezpiecznego niż czterozotan pentaerytrytu).

Co do innych lontów patrz pkt 1 oraz klasa Ic, pkt 3 (c. m. 101).

8. Amunicja oddzielnie nie wymieniona (np. ładunki miotające, ładunki miotające w łuskach, naboje, nabite pociski), wszystko bez zapalników i bez urządzeń detonujących (np. spłónek detonujących), jeżeli zawiera tylko materiały wybuchowe klasy Ia.

9. Granaty ręczne i granaty karabinowe, jedne i drugie bez zapalników i bez urządzeń detonujących (jak spłonki detonujące).

- c) les étoupilles, vis-amorces et autres amorces similaires renfermant une faible charge (poudre noire ou autres explosifs), actionnées par friction, par percussion ou par l'électricité;

- d) les fusées de projectiles sans dispositif produisant un effet brisant (par ex. détonateur), les amorces pour fusées de projectiles.

3° Les pétards de chemin de fer.

4° Les cartouches pour armes à feu portatives (à l'exclusion de celles qui comportent soit une charge d'éclatement, soit une charge incendiaire; voir toutefois sous 14°), par ex.:

- a) les cartouches à percussion centrale;
- b) les cartouches Flobert.

Nota. En dehors des cartouches de chasse à petits plombs, ne sont considérées comme munitions pour armes à feu portatives que celles dont le calibre ne dépasse pas 13,2 mm.

5° Les amorces détonantes:

- a) les détonateurs avec ou sans dispositif de retardement;
- b) les détonateurs munis d'amorces électriques avec ou sans dispositif de retardement (par ex. les cartouches de sondage par l'écho);
- c) les détonateurs reliés solidement à une mèche de poudre noire;
- d) les détonateurs avec relais (détonateurs combinés avec une charge de transmission composée d'un explosif comprimé); voir aussi Appendice I, marg. 1112;
- e) les détonateurs dans les fusées de projectiles avec ou sans charge de transmission;
- f) les bouchons allumeurs pour grenades munis d'un détonateur.

6° Les capsules de sondage, dites bombes de sondage (détonateurs avec ou sans amorce, contenus dans des tubes en tôle).

7° Les mèches détonantes instantanées (cordeaux tissés de faible section à âme remplie d'une matière explosive offrant plus de danger que la penthrite).

Quant aux autres mèches, voir sous 1° et à la classe Ic, 3° (marg. 101).

8° Les munitions, non dénommées ailleurs (par ex. les charges propulsives, les charges propulsives dans des douilles, les cartouches, les projectiles chargés), toutes sans fusée et sans dispositif produisant un effet brisant (par ex. détonateur), à la condition qu'elles ne contiennent que des matières explosives de la classe Ia.

9° Les grenades à main et les grenades pour fusils, les unes et les autres sans fusée et sans dispositif produisant un effet brisant (par ex. détonateur).

10. Ładunki wybuchowe:

- a) ładunki wybuchowe kruszące do pocisków, głowice torped bojowych, ładunki do min morskich i rzecznych, bryły na ładunki zasadnicze i na ładunki zapalające, ładunki w blokach, petardy, naboje do torpedowania studni, kostki wybuchowe, naboje wiertnicze. Ładunek tych przedmiotów może się składać tylko z materiałów wybuchowych, dopuszczonych do przewozu zgodnie z postanowieniami klasy Ia;
  - b) łuski z tetrylem;
  - c) bryły czteroazotanu pentaerytrytu, wszystko bez zapalników i bez urządzeń detonujących (np. spłonek detonujących).
11. Środki świetlne i sygnałowe, których ładunki miotające i świetlne powinny posiadać taką gęstość, aby przedmioty te spalały się bez wybuchu:
- a) naboje świetlne i sygnałowe, pociski sygnałowe, naboje smugowo-świetlne;
  - b) sygnały świetlne ręczne, pochodnie sygnałowe.
12. Środki dymotwórcze, zawierające chlorany potasu lub sodu albo ładunek zdolny do wybuchu.
- Co do materiałów dymotwórczych używanych w rolnictwie i leśnictwie patrz klasę Ic, pkt 27 (c. m. 101).
13. Torpedy wiertnicze, zawierające ładunek dynamitu lub materiału wybuchowego podobnego do dynamitu, bez zapalników i bez urządzeń detonujących (jak spłonki detonujące); sprzęt z ładunkiem kruszącym, dla celów gospodarczych, który zawiera najwyżej 1 kg materiału wybuchowego mocno umieszczonego w osłonie, bez spłonek detonujących.
14. Amunicja wymieniona w punktach 8 do 10 i 15 z zapalnikami lub urządzeniami detonującymi (jak spłonki detonujące), dobrze zabezpieczona.
15. Amunicja ćwiczebna bez ładunku wybuchowego.

2. Przepisy o przewozie.

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o pakowaniu.

62 (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tak szczelne, aby nic z jego zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz. Zabezpieczenie zamknięć skrzyń metalowych taśmami lub drutem metalowym jest dozwolone tylko w wyraźnie wskazanych przypadkach.

(2) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu

10° Les charges d'éclatement:

- a) les charges d'éclatement Brisantes pour projectiles, les têtes de torpilles de combat, les charges de mines marines et fluviales, les corps d'explosifs pour charges de remplissage et pour charges d'inflammation, les charges massives, les pétards, les cartouches de forage, les corps d'explosifs, les cartouches pour mines. Les charges de ces objets ne seront constituées que d'explosifs admis au transport en vertu de la classe Ia;
  - b) les gaines (relais) de tétryl;
  - c) les relais en penthrite comprimée; toutes sans fusée et sans dispositif produisant un effet brisant (par ex. détonateur).
- 11° Les matières éclairantes et les matières pour signaux dont la matière propulsive ou éclairante est comprimée de manière que les objets ne puissent plus faire explosion lorsqu'on y met le feu:
- a) les cartouches éclairantes et les cartouches pour signaux, les obus éclairants, les cartouches à projectiles traceurs;
  - b) les signaux lumineux à main, les feux de signalisation.
- 12° Les engins lumigènes renfermant du chlorate de potassium ou de sodium ou munis d'une charge explosive.
- Quant aux matières produisant des fumées pour des buts agricoles et forestiers, voir à la classe Ic, 27° (marg. 101).
- 13° Les torpilles de forage renfermant une charge de dynamite ou d'explosifs analogues à la dynamite sans fusée et sans dispositif produisant un effet brisant (par ex. détonateur), les engins à charge creuse destinés aux buts économiques, renfermant au plus 1 kg d'explosif immobilisé dans l'enveloppe et dépourvus de détonateur.
- 14° Les munitions des 8° à 10° et 15° munies de fusées ou de dispositifs produisant un effet brisant (par ex. détonateurs), le tout bien garanti.
- 15° Les munitions d'exercice sans charge d'éclatement.

2. Conditions de transport.

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

(1) Les emballages seront fermés et étanches de manière à empêcher toute déperdition du contenu. La garantie de la fermeture des caisses à l'aide de bandes ou de fils métalliques n'est admise que dans les cas spécialement mentionnés.

(2) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de

i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Przedmioty powinny być w opakowaniu dobrze umocowane, tak samo jak opakowanie wewnętrzne w opakowaniu zewnętrznym.

(3) Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości.

2. Opakowanie przedmiotów tego samego rodzaju.

63 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 1 należy pakować:

a) wymienione w punkcie 1a) i b): w naczynia drewniane lub nieprzemakalne beczki tekturowe. Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 120 kg, a przy użyciu beczki tekturowej nie więcej niż 75 kg;

b) wymienione w punkcie 1c): nawijane w odcinkach do 250 m na szpule z drzewa lub tektury. Szpule powinny być zapakowane do skrzyń drewnianych w ten sposób, aby nie mogły się stykać ani ze sobą, ani ze ściankami skrzyń. Jedna skrzynia nie powinna zawierać więcej niż 1000 m lontu.

(2) Celem zabezpieczenia zamknięcia skrzyń można skrzynie te obciążać dookoła taśmami metalowymi lub drutem metalowym,

64 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 2 należy pakować:

a) wymienione w punkcie 2a): splotki zapalające z odkrytą powierzchnią masy zapalającej najwyżej po 500 sztuk, a splotki zapalające z przykrytą powierzchnią masy zapalającej najwyżej po 5000 sztuk: w pudełka blaszane, pudełka tekturowe lub w skrzynki drewniane. Opakowania te umieszcza się następnie w drewnianych lub blaszanych skrzyniach zewnętrznych;

b) wymienione w punkcie 2b): próżne łuski ze splotkami zapalającymi do broni palnej wszelkich kalibrów: w opakowania drewniane lub tekturowe albo w worki. Próżne łuski boczne-go ognia dla flowerów i tym podobnej broni małego kalibru można w ilościach najwyżej 25000 sztuk pakować również do worka, który powinien być umieszczony w skrzyni zewnętrznej wyłożonej tekturą falistą;

c) wymienione w punktach 2c) i 2d): w pudełka tekturowe, drewniane lub blaszane, które umieszcza się następnie w opakowaniu drewnianym.

(2) Celem zabezpieczenia zamknięcia skrzyń można skrzynie te obciążać dookoła taśmami metalowymi lub drutem metalowym.

(3) Sztuka przesyłki z przedmiotami wymienionymi w punktach 2a), 2c) i 2d) nie może ważyć więcej niż 100 kg

route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les objets seront solidement assujettis dans leurs emballages, de même que les emballages intérieurs dans les emballages extérieurs.

(3) Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu.

2. Emballage d'objets de même espèce.

63 (1) Les objets du 1° seront renfermés:

a) des 1° a) et b): dans des emballages en bois ou dans des tonneaux en carton imperméable. Un colis ne doit pas peser plus de 120 kg; toutefois, s'il s'agit d'un tonneau en carton, le colis ne doit pas peser plus de 75 kg;

b) du 1° c): enroulés en longueurs pouvant atteindre 250 m sur des rouleaux en bois ou en carton. Les rouleaux seront placés dans des caisses en bois, de manière qu'ils ne puissent entrer en contact ni entre eux ni avec les parois des caisses. Une caisse ne doit pas renfermer plus de 1000 m de cordeaux.

(2) La fermeture des caisses peut être garantie au moyen de bandes ou fils métalliques tendus et enroulés autour d'elles.

64 (1) Les objets du 2° seront renfermés:

a) du 2° a): les capsules avec charge explosive découverte, au nombre de 500 au plus, et les capsules avec charge explosive couverte, au nombre de 5000 au plus: dans des boîtes en tôle, des boîtes en carton ou des caissettes en bois. Ces emballages seront placés dans une caisse d'expédition en bois ou en tôle;

b) du 2° b): les douilles vides avec capsules pour armes à feu de tous calibres: dans des emballages en bois ou en carton ou dans des sacs. Les douilles vides de cartouches dites à feu de bord pour les floberts et les petits calibres similaires, au nombre de 25 000 au plus, peuvent aussi être emballées dans un sac qui doit être garanti dans une caisse d'expédition au moyen de carton ondulé;

c) du 2° c) et 2° d): dans des boîtes en carton, en bois ou en tôle qui seront placées dans des emballages en bois.

(2) La fermeture des caisses peut être garantie au moyen de bandes ou fils métalliques tendus et enroulés autour d'elles.

(3) Un colis renfermant des objets des 2° a), 2° c) et 2° d) ne doit pas peser plus de 100 kg.

65 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 3 należy pakować do skrzyń z desek o grubości co najmniej 18 mm, fugowanych, spojenych wkrętkami z drzewa. Petardy należy układać w skrzyniach, przekładając je materiałem wypełniającym w ten sposób, aby nie mogły się stykać ani ze sobą, ani ze ściankami skrzyń.

(2) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 50 kg.

66 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 4 należy pakować do naczyń blaszanych, drewnianych lub tekturowych, które następnie należy ułożyć w drewnianym opakowaniu zewnętrznym, przekładając je materiałem wypełniającym.

(2) Celem zabezpieczenia zamknięcia skrzyń można skrzynie te obciążać dookoła taśmami metalowymi lub drutem metalowym.

(3) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 100 kg.

67 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 5 należy pakować:

a) wymienione w punkcie 5a): najwyżej po 100 sztuk, dobrze zabezpieczonych od zapalania się, należy układać w naczyniach z blachy lub nieprzemakalnej tektury, przekładając materiałem wypełniającym. Naczynia blaszane powinny być wyłożone elastycznym materiałem. Pokrywy powinny być przytwierdzone do naczyń naklejoną dookoła taśmą. Najwyżej 5 takich naczyń należy połączyć w paczkę lub umieścić w pudełku tekturowym. Paczki te lub pudełka należy pakować bądź do zamykanej za pomocą śrub skrzyni drewnianej o ściankach grubości co najmniej 18 mm, bądź w naczynie blaszane. Potem skrzynie lub naczynia blaszane należy ułożyć w zamykanej za pomocą śrub skrzyni zewnętrznej o ściankach grubości co najmniej 18 mm, przekładając je materiałem wypełniającym; należy to uczynić w ten sposób, aby pomiędzy skrzynią drewnianą lub naczyniem blaszanym a skrzynią zewnętrzną pozostawało wszędzie co najmniej 3 cm wolnej przestrzeni, którą należy wypełnić materiałem pakunkowym. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 50 kg;

b) wymienione w punkcie 5b): najwyżej po 100 sztuk w paczki, przy czym spłonki detonujące powinny być umieszczone na przemian w jednym i drugim końcu paczki. Najwyżej 10 takich paczek łączy się w paczkę zbiorową. Najwyżej 5 paczek zbiorowych należy ułożyć, przekładając je materiałem wypełniającym, w zamykanej za pomocą śrub zewnętrznej skrzyni drewnianej o ściankach grubości co najmniej 18 mm, bądź też w naczynie blaszane w ten sposób, aby pomiędzy paczkami zbiorowymi a skrzynią zewnętrzną lub naczyniem blaszanym pozostawało wszędzie co najmniej 3 cm wolnej przestrzeni, którą należy wypełnić materiałem pakunkowym;

c) wymienione w punkcie 5c): lonty złożone ze spłonkami należy zwinąć w krążek; najwyżej

65 (1) Les objets du 3° seront emballés dans des caisses formées de planches d'au moins 18 mm d'épaisseur, bouvetées, assemblées par des vis à bois. Les pétards seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon dans les caisses de manière qu'ils ne puissent entrer en contact ni entre eux ni avec les parois des caisses.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 50 kg.

66 (1) Les objets du 4° seront renfermés dans des emballages en tôle, en bois ou en carton et assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages d'expédition en bois.

(2) La fermeture des caisses peut être garantie au moyen de bandes ou fils métalliques tendus et enroulés autour d'elles.

(3) Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg.

67 (1) Les objets du 5° seront renfermés:

a) du 5° a): bien protégés contre toute inflammation, par 100 au plus, assujettis avec interposition de matières formant tampon, dans des récipients en tôle ou en carton imperméable. Les récipients en tôle seront garnis intérieurement d'une matière élastique. Les couvercles seront fixés tout autour des récipients au moyen de bandes collées. Les récipients seront, par 5 au plus, réunis en un paquet ou placés dans une boîte en carton. Les paquets ou les boîtes seront emballés dans une caisse en bois fermée au moyen de vis, dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, ou dans un emballage en tôle, qui, l'une comme l'autre, seront assujettis, avec interposition de matière formant tampon, dans une caisse d'expédition fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, de manière qu'il existe partout, entre la caisse en bois ou l'emballage en tôle et la caisse d'expédition, un espace de 3 cm au moins bourré de matières de remplissage. Un colis ne doit pas peser plus de 50 kg;

b) du 5° b): réunis par 100 au plus dans des paquets où les détonateurs seront placés alternativement à l'un et à l'autre bout du paquet. 10 au plus de ces paquets seront liés en un paquet collecteur. 5 au plus de ces paquets collecteurs seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans une caisse d'expédition en bois fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, ou dans une emballage en tôle, de manière qu'il existe partout, entre les paquets collecteurs et la caisse d'expédition ou l'emballage en tôle, un espace de 3 cm au moins bourré de matières de remplissage;

c) du 5° c): les mèches munies de détonateurs, enroulées en anneaux; 10 anneaux au plus seront

- 10 krążków należy połączyć w jeden rulon, który pakuje się w papier. Najwyżej 10 rulonów układa się, przekładając materiałem wypełniającym w zamykanej za pomocą śrub skrzynce drewnianej o ściankach grubości co najmniej 12 mm. Najwyżej 10 takich skrzynek należy, przekładając materiałem wypełniającym, ułożyć w zamykanej za pomocą śrub skrzyni zewnętrznej o ściankach grubości co najmniej 18 mm w ten sposób, by pomiędzy skrzynkami a skrzynią zewnętrzną pozostawało wszędzie co najmniej 3 cm wolnej przestrzeni, którą należy wypełnić materiałem pakunkowym;
- d) wymienione w punkcie 5d): najwyżej 100 detonatorów do skrzyni drewnianej o ściankach grubości co najmniej 18 mm, tak aby były oddzielone od siebie i od ścianek skrzyni przestrzenią nie mniejszą niż 1 cm. Ścianki skrzyni powinny być związane ze sobą na wczep, a dno i pokrywa zamykane śrubami. Jeśli skrzynia jest wyłożona blachą cynkową lub aluminiową, to wystarczy 16-milimetrowa grubość ścianek. Skrzynie takie należy ułożyć, przekładając materiałem wypełniającym w zamykanej za pomocą śrub skrzyni zewnętrznej, o ściankach grubości co najmniej 18 mm, w ten sposób, aby pomiędzy skrzynią wewnętrzną i zewnętrzną pozostawało wszędzie co najmniej 3 cm wolnej przestrzeni, którą należy wypełnić materiałem pakunkowym. Albo najwyżej po 5 sztuk do pudełek blaszanych. Umieszcza się je tam w przegródkach drewnianych lub w otworach wywierconych w listwach drewnianych. Pokrywę przymocowuje się naklejoną dookoła taśmą. Najwyżej 20 pudełek blaszanych umieszcza się w drewnianej skrzyni o ściankach grubości co najmniej 18 mm. Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg.
- e) wymienione w punkcie 5e): najwyżej 25 sztuk w skrzyni drewnianej o ściankach grubości co najmniej 18 mm. Przedmioty powinny być tam unieruchomione za pomocą wkładek drewnianych, tak aby były oddalone od siebie i od ścianek skrzyni co najmniej o 2 cm. Ścianki skrzyń powinny być związane ze sobą na wczep, a dno i pokrywa umocowane śrubami. Najwyżej 5 takich skrzynek należy, przekładając je materiałem wypełniającym, ułożyć w zamykanej za pomocą śrub skrzyni zewnętrznej, o ściankach grubości co najmniej 18 mm, w ten sposób, aby pomiędzy skrzyniami wewnętrznymi i skrzynią zewnętrzną pozostawało wszędzie co najmniej 3 cm wolnej przestrzeni, którą należy wypełnić materiałem pakunkowym;
- f) wymienione w punkcie 5f): najwyżej po 50 sztuk do skrzyń drewnianych lub metalowych. W takich skrzyniach każdy zapalnik powinien być unieruchomiony za pomocą wkładek drewnianych, tak aby detonatory były oddalone od siebie i od ścianek skrzyni co najmniej o 2 cm. Zamknięcie pokrywy skrzyni powinno zapewniać unieruchomienie zawartości. Najwyżej 3 takie skrzynie należy umieścić, bez wolnej przestrzeni, w drewnianej skrzyni zewnętrznej
- réunis en un rouleau qui sera emballé dans du papier. 10 rouleaux au plus seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans une caissette en bois, fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 12 mm d'épaisseur. Les caissettes seront assujetties, avec interposition de matières formant tampon, par 10 au plus, dans une caisse d'expédition fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, de manière qu'il existe partout, entre les caissettes et la caisse d'expédition, un espace de 3 cm au moins bourré de matières de remplissage;
- d) du 5° d): par 100 détonateurs au plus, dans des caisses en bois dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, de manière qu'ils soient espacés d'au moins 1 cm les uns des autres, ainsi que des parois de la caisse. Celles-ci seront assemblées à dent, le fond et le couvercle fixés au moyen de vis. Si la caisse est revêtue intérieurement de tôle de zinc ou d'aluminium, une épaisseur de paroi de 16 mm est suffisante. Cette caisse sera assujettie, avec interposition de matières formant tampon, dans une caisse d'expédition, fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, de manière qu'il existe partout, entre elle et la caisse d'expédition, un espace de 3 cm au moins bourré de matières de remplissage. Ou par 5 détonateurs au plus dans des boîtes en tôle. Ils y seront placés dans des grilles en bois ou dans des pièces de bois perforées. Le couvercle sera fixé tout autour au moyen de bandes collées. 20 boîtes en tôle au plus seront placées dans une caisse d'expédition en bois dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur.
- Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg;
- e) du 5° e): par 25 au plus, dans des caisses en bois dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur. Dans les caisses, les objets seront assujettis à l'aide d'un dispositif en bois, de manière qu'ils soient espacés d'au moins 2 cm les uns des autres, ainsi que des parois de la caisse. Les parois de la caisse seront assemblées à dent, le fond et le couvercle fixés au moyen de vis. 5 caisses au plus seront assujetties, avec interposition de matières formant tampon, dans une caisse d'expédition fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, de manière qu'il existe partout, entre les caisses et la caisse d'expédition, un espace de 3 cm au moins bourré de matières de remplissage;
- f) du 5° f): par 50 au plus, dans des caisses en bois ou dans des caisses métalliques. Dans ces caisses, chaque détonateur sera disposé dans un logement, d'un tasseau en bois, la distance entre deux détonateurs voisins et la distance entre les détonateurs extrêmes et la paroi de la caisse étant de 2 cm au moins. La fermeture du couvercle de la caisse assurera une immobilité complète de l'ensemble. 3 caisses au plus seront placées, sans vides, dans une caisse d'ex-

o ścianach grubości co najmniej 18 mm, której pokrywę należy umocować śrubami.

(2) Sztuki przesyłki, których waga przewyższa 25 kg, powinny posiadać uchwyty lub listwy.

(3) Każdą sztukę przesyłki z przedmiotami wymienionymi w punkcie 5 należy zaopatrzyć w zamknięcia bądź za pomocą plomb lub za pomocą pieczęci (odcisk lub znak), umieszczanych na dwu główkach śrub na końcach głównej osi pokrywy, bądź za pomocą taśmy ze znakiem fabrycznym, nalepionej na pokrywę i dwie przeciwległe ścianki skrzyni.

68 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 6 powinny być oddzielnie owinięte papierem i umieszczone w opakowaniu z falistej tektury. Pakuje się je, najwyżej po 25 sztuk, do pudełek tekturowych lub blaszanych. Pokrywy pudełek powinny być przymocowane naklejoną dookoła taśmą. Najwyżej 20 takich pudełek należy umieścić w drewnianej skrzyni zewnętrznej. Skrzynie o wadze wyższej niż 25 kg powinny posiadać uchwyty i listwy.

(2) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 50 kg.

69 Przedmioty wymienione w punkcie 7 powinny być nawijane w odcinkach po około 125 m na szpule drewniane lub papierowe. Szpule pakuje się do zamykanej za pomocą śrub skrzyni drewnianej o ściankach grubości co najmniej 18 mm w ten sposób, aby szpule nie stykały się ani z sobą, ani ze ściankami skrzyni. Jedna skrzynia nie może zawierać więcej niż 1000 m lontu.

70 Przedmioty wymienione w punkcie 8 należy pakować do skrzyń drewnianych, zamykanych za pomocą śrub.

71 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 9 należy pakować do skrzyń drewnianych o ściankach grubości co najmniej 16 mm.

(2) Każda sztuka przesyłki powinna być zaopatrzona w zamknięcie zabezpieczone albo za pomocą plomby lub pieczęci (odcisk lub znak), umieszczonej na dwu główkach śrub na końcach głównej osi pokrywy, albo za pomocą taśmy ze znakiem fabrycznym, naklezionej na pokrywę i dwie przeciwległe ścianki skrzyni.

(3) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 50 kg.

72 Przedmioty wymienione w punkcie 10 należy pakować:

a) wymienione w punkcie 10a): do skrzyń drewnianych. Ciała złożone z kwasu pikrynowego prasowanego powinny być zaopatrzone w nieprzemakalne osłony; ołów i materiały zawierające ołów (stopy, mieszaniny albo związki) nie mogą być używane do opakowania. Głowice torped bojowych oraz ładunki do min morskich i rzecznych mogą być przewożone w swych osłonach stalowych również bez skrzyń. Sztuki przesyłki, których waga przekracza 25 kg, powinny posiadać uchwyty lub listwy;

pédition en bois, fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur.

(2) Les colis qui pèsent plus de 25 kg seront pourvus de poignées ou de tasseaux.

(3) Chaque colis renfermant des objets du 5e sera pourvu d'une fermeture assurée soit au moyen de plombes ou de cachets (empreinte ou marque) appliqués à deux têtes de vis aux extrémités du grand axe du couvercle, soit au moyen d'une bande portant la marque de fabrique et collée sur le couvercle et sur deux parois opposées de la caisse.

68 (1) Les objets du 6e seront enroulés isolément dans du papier et placés dans des emballages en carton ondulé. Ils seront emballés, par 25 au plus, dans des boîtes en carton ou en tôle. Les couvercles seront fixés tout autour au moyen de bandes collées. 20 boîtes au plus seront placées dans une caisse d'expédition en bois. Les caisses qui pèsent plus de 25 kg seront pourvues de poignées ou de tasseaux.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 50 kg.

69 Les objets du 7e seront enroulés en longueurs pouvant atteindre 125 m sur des rouleaux en bois ou en carton qui seront emballés dans une caisse en bois fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur, de manière que les rouleaux ne puissent entrer en contact ni entre eux ni avec les parois de la caisse. Une caisse ne doit pas renfermer plus de 1000 m de cordons.

70 Les objets du 8e seront emballés dans des caisses en bois fermées au moyen de vis.

71 (1) Les objets du 9e seront emballés dans des caisses en bois dont les parois auront au moins 16 mm d'épaisseur.

(2) Chaque colis sera pourvu d'une fermeture assurée soit au moyen de plombes ou de cachets (empreinte ou marque) appliqués à deux têtes de vis aux extrémités du grand axe du couvercle, soit au moyen d'une bande portant la marque de fabrique et collée sur le couvercle et sur deux parois opposées de la caisse.

(3) Un colis ne doit pas peser plus de 50 kg.

72 Les objets du 10e seront emballés:

a) du 10e a): dans des caisses en bois. Les corps composés d'acide picrique comprimé seront pourvus d'un emballage imperméable; le plomb ou les matières contenant du plomb (alliages, mélanges ou combinaisons) ne doivent pas être employés pour l'emballage. Les têtes de torpilles de combat et les charges de mines marines et fluviales peuvent être expédiées dans leur enveloppe en acier également sans caisse. Les colis qui pèsent plus de 25 kg seront pourvus de poignées ou de tasseaux;

- b) wymienione w punkcie 10b): najwyżej po 100 sztuk w pudełka blaszane. Najwyżej 100 pudełek blaszanych umieszcza się w drewnianej skrzyni zewnętrznej;
- c) wymienione w punkcie 10c): najwyżej po 3 kg w pudełka tekturowe, tak aby się ze sobą nie stykały. Najwyżej 3 takie pudełka należy, przekładając je materiałem wypełniającym, ułożyć w zamykanej za pomocą śrub drewnianej skrzyni w taki sposób, aby pomiędzy pudełkami tekturowymi a skrzynią drewnianą pozostawało wszędzie co najmniej 3 cm wolnej przestrzeni, którą należy wypełnić materiałem pakunkowym.
- 73** (1) Materiały wymienione w punkcie 11 należy pakować:
- a) wymienione w punkcie 11a): w skrzynie drewniane wyłożone przeoliwionym papierem, których ścianki mające co najmniej 18 mm grubości powinny być złączone na wczep, a dno i pokrywa zamykane za pomocą śrub. Są również dozwolone pokrywy połączone ze skrzynią zawiasami. Skrzynie powinny posiadać uchwyty lub listwy;
- b) wymienione w punkcie 11b): w skrzynie drewniane albo w nieprzemakalne beczki. Główna zapłonna powinna być tak zabezpieczona, aby ładunek nie mógł się wysypywać.
- (2) Każdą sztukę przesyłki należy zaopatrzyć w zamknięcie bądź za pomocą plomb lub pieczęci (odcisk lub znak), umieszczanych na dwu główkach śrub na końcach głównej osi pokrywy, albo też za pomocą taśmy ze znakiem fabrycznym, nalepionej na pokrywę i na dwie przeciwległe ścianki skrzyni.
- (3) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 100 kg, a przy użyciu beczki tekturowej więcej niż 75 kg.
- 74** Przedmioty wymienione w punkcie 12 należy pakować w opakowanie drewniane.
- 75** Przedmioty wymienione w punkcie 13 należy pakować w skrzynie drewniane, posiadające listwy lub uchwyty.
- 76** Przedmioty wymienione w punkcie 14 należy pakować:
- a) naboje kalibru mniejszego od 13,2 mm: po 25 sztuk, bez luzu, w dobrze zamykające się pudełka tekturowe; pudełka te należy układać, bez pozostawiania wolnej przestrzeni, w skrzynki drewniane o ściankach grubości co najmniej 18 mm; skrzynki drewniane mogą być wyłożone blachą cynkową, białą lub aluminową.
- Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 50 kg. Sztuki przesyłki, których waga przekracza 25 kg, muszą posiadać uchwyty i listwy;
- b) naboje kalibru od 13,2 do 57 mm:
- albo pojedynczo w mocną, dobrze dopasowaną i dobrze zamykaną powłokę papierową,
- b) du 10° b): par 100 au plus, dans des boîtes en tôle. 100 au plus de ces boîtes seront emballées dans une caisse d'expédition en bois;
- c) du 10° c): par quantités de 3 kg au plus, dans des caisses en carton, de manière à ne pouvoir entrer en contact entre eux. Ces caisses seront assujetties, avec interposition de matières formant tampon, par 3 au plus, dans une caisse en bois fermée au moyen de vis, de manière qu'il existe partout, entre les caisses en carton et la caisse d'expédition, un espace de 3 cm au moins bourré de matières de remplissage.
- 73** (1) Les objets du 11° seront emballés:
- a) du 11° a): dans des caisses en bois garnies intérieurement de papier huilé, dont les parois, assemblées à dent, auront au moins 18 mm d'épaisseur et dont le fond et le couvercle seront fixés au moyen de vis. Sont également admis des couvercles à charnières fixés à la caisse. La caisse sera pourvue de poignées ou de tasseaux;
- b) du 11° b): dans des caisses en bois ou dans des tonneaux en carton imperméable. La tête d'alumage sera protégée de manière à empêcher tout tamisage de la charge.
- (2) Chaque colis sera pourvu d'une fermeture assurée soit au moyen de plombs ou de cachets (empreinte ou marque) appliqués à deux têtes de vis aux extrémités du grand axe du couvercle, soit au moyen d'une bande portant la marque de fabrique et collée sur le couvercle et sur deux parois opposées de la caisse.
- (3) Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg, toutefois, s'il s'agit d'un tonneau en carton, le colis ne devra pas peser plus de 75 kg.
- 74** Les objets du 12° seront renfermés dans des emballages en bois.
- 75** Les objets du 13° seront emballés dans des caisses en bois munies de poignées ou de tasseaux.
- 76** Les objets du 14° seront emballés:
- a) les cartouches d'un calibre inférieur à 13,2 mm par 25 au plus, sans jeu, dans des boîtes en carton fermant bien: ces boîtes seront placées, sans vides, dans une caisse en bois dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur et qui pourra être munie d'un revêtement en zinc, en fer-blanc ou en tôle d'aluminium.
- Un colis ne doit pas peser plus de 50 kg. Les colis pesant plus de 25 kg seront pourvus de poignées ou de tasseaux.
- b) les cartouches d'un calibre de 13,2 jusqu'à 57 mm, isolément:
- soit dans une enveloppe en carton, forte, bien adaptée et fermant bien.

albo też pojedynczo w mocną, dobrze dopasowaną i na obu końcach otwartą powłokę papierową, która posiada wewnątrz występ do unieruchomienia pocisku.

W powyższy sposób opakowane naboje należy, najmniej po 300 sztuk kalibru od 13,2 do 21 mm, najwyżej zaś po 60 sztuk kalibru powyżej 21 mm do 37 mm i najwyżej po 25 sztuk kalibru powyżej 37 mm do 57 mm, układać warstwami do drewnianej skrzyni o ściankach grubości co najmniej 18 mm; skrzynia drewniana może być wyłożona blachą cynkową, białą lub aluminową.

Jeśli naboje są zapakowane w powłoki papierowe otwarte na obydwu końcach, wówczas drewniana skrzynia zewnętrzna powinna być wyłożona na obydwu ścianach, które są położone w poprzek powłok papierowych, warstwą filcu o grubości co najmniej 7 mm.

Sztuki przesyłki, których waga przekracza 25 kg, muszą posiadać uchwyty i listwy;

- c) inne przedmioty wymienione w punkcie 14 należy pakować, stosownie do rodzaju amunicji, zgodnie z przepisami c. m. 70, 71, 72 lub 77.

77 Przedmioty wymienione w punkcie 15 należy pakować do skrzyń drewnianych. Sztuki przesyłki, których waga przekracza 25 kg, muszą posiadać uchwyty i listwy.

3. Pakowanie razem.

78 Przedmioty wymienione w jednym i tym samym punkcie c. m. 61 nie mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki ani z innego rodzaju przedmiotami wymienionymi w tym samym punkcie, ani z przedmiotami wymienionymi w innym punkcie tejże c. m., ani z materiałami lub przedmiotami innych klas, ani z innymi towarami, z wyjątkiem:

- a) przedmiotów wymienionych w punkcie 1 razem ze sobą, mianowicie:
wymienionych w punkcie 1a) i 1b) w opakowaniu według c. m. 63.

Jeżeli przedmioty wymienione w punkcie 1c) pakuje się razem z przedmiotami wymienionymi w punkcie 1a) lub 1b) albo z jednym i drugimi, wówczas przedmioty wymienione w punkcie 1c) powinny być opakowane w jedną sztukę według przepisów dla nich przewidzianych, a opakowanie zewnętrzne powinno odpowiadać przepisom o opakowaniu przedmiotów wymienionych w punktach 1a) i 1b).

Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 120 kg;

- b) przedmiotów wymienionych w punkcie 2a) z przedmiotami wymienionymi w punkcie 2b), jeśli jedno i drugie są zapakowane do pudełek, które są umieszczone w drewnianej skrzyni.

Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 100 kg;

- c) przedmiotów wymienionych w punkcie 4, tylko razem ze sobą w drewnianym opakowaniu zewnętrznym, przy zachowaniu przepisów o opakowaniu wewnętrznym. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 100 kg.

soit dans une enveloppe en carton, forte, bien adaptée, ouverte aux deux extrémités, mais portant intérieurement un ressaut capable d'immobiliser l'obus.

Emballées de la sorte, les cartouches d'un calibre de 13,2 jusqu'à 21 mm à raison de 300 au plus, d'un calibre de plus de 21 jusqu'à 37 mm à raison de 60 au plus, et d'un calibre de plus de 37 jusqu'à 57 mm à raison de 25 au plus, seront placées par couches dans une caisse en bois dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur et qui pourra être munie d'un revêtement en zinc, en fer-blanc ou en tôle d'aluminium.

Pour les cartouches emballées dans des tubes en carton ouverts aux deux extrémités, la caisse d'expédition sera en outre garnie intérieurement, sur les deux faces normales aux tubes, d'une plaque en feutre de 7 mm au moins d'épaisseur.

Les colis pesant plus de 25 kg seront munis de poignées ou de tasseaux.

- c) les autres objets du 1° seront emballés selon le genre de munitions, conformément aux prescriptions des marg. 70, 71, 72 ou 77.

77 Les objets du 15° seront emballés dans des caisses en bois. Les colis qui pèsent plus de 25 kg seront pourvus de poignées ou de tasseaux.

3. Emballage en commun.

78 Les objets dénommés sous un chiffre du marg. 61 ne peuvent être réunis dans un même colis ni avec des objets d'une espèce différente du même chiffre, ni avec des objets d'un autre chiffre de ce marg., ni avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes, ni avec d'autres marchandises.

Peuvent cependant être réunis dans un même colis:

- a) les objets du 1° entre eux, savoir:
ceux des 1° a) et 1° b), dans l'emballage conforme au marg. 63.

Lorsque des objets du 1° c) sont réunis dans un même colis avec des objets du 1° a) ou du 1° b) ou des deux, ceux du 1° c) doivent être emballés comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres et l'emballage d'expédition doit être celui prescrit pour les objets du 1° a) ou du 1° b).

Un colis ne doit pas peser plus de 120 kg;

- b) les objets du 2° a) avec ceux du 2° b), pourvu que les uns et les autres soient contenus dans des emballages intérieurs formés de boîtes placées dans des caisses en bois. Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg;

- c) les objets du 4°, entre eux, compte tenu des prescriptions concernant l'emballage intérieur, dans un emballage d'expédition en bois. Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

79 Sztuki przesyłki z przedmiotami wymienionymi w punktach 1, 3, 5 do 11 i 13 do 15 należy zaopatrywać w nalepki według wzoru nr 1.

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

80 Przedmioty wymienione w punktach 3, 5, 7 do 10 i 15 można nadawać jako przesyłki pośpieszne tylko w przesyłkach wagonowych. Przedmioty wymienione w punktach 13 i 14 są wyłączone od przewozu jako przesyłki pośpieszne; można je nadawać do przewozu tylko jako zwyczajne przesyłki wagonowe.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

81 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 61. Nazwę towaru należy *podkreślić czerwonym kolorem*.

(2) Nadawca powinien zaświadczyć w liście przewozowym:

a) w odniesieniu do przedmiotów wymienionych w punktach 1b), 1c), 5d) i 11: „*Właściwości i opakowanie odpowiadają przepisom załącznika I do KMT*”;

b) w odniesieniu do przedmiotów wymienionych w punktach 2, 3, 4, 5a) do c), 5e) i f) do 10 i 12 do 15: „*Opakowanie odpowiada przepisom załącznika I do KMT*”.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

82 (1) Do przewozu przedmiotów klasy Ib należy używać wagonów krytych.

(2) Do przewozu przedmiotów wymienionych w punktach 13 i 14 należy używać tylko wagonów krytych ze sprężynowymi zderzakami i sprzęgłami, mocnym i trwałym dachem, bez szpar, z dobrze zamykającymi się drzwiami i oknami (otworami przewietrznymi) i w miarę możliwości bez urządzeń hamulcowych. Jeśli użyje się wagonów mających urządzenia hamulcowe, to należy urządzenia te tak przysposobić, by nie mogły być uruchomione. Wewnątrz wagonu nie powinno być żadnych wystających przedmiotów żelaznych, nie stanowiących części konstrukcyjnych wagonu. Drzwi i okna (otwory przewietrzne) powinny być zawsze zamknięte.

(3) Co do używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi patrz Dodatek IV.

(4) Sztuki przesyłki z przedmiotami wymienionymi w punktach 13 i 14 należy układać w wagonach w taki sposób, by były zabezpieczone od wszelkiego tarcia, podrzucania, uderzania, przewracania i spadku.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

79 Les colis renfermant des objets des 1°, 3°, 5° à 11° et 13° à 15° seront munis d'étiquettes conformes au modèle No 1.

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

80 Les objets des 3°, 5°, 7° à 10° et 15° ne sont admis en grande vitesse qu'en wagons complets. Les objets des 13° et 14° sont exclus des transports en grande vitesse; ils ne sont admis en petite vitesse qu'en wagons complets.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

81 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 61 et doit être soulignée en rouge.

(2) L'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture:

a) pour les objets des 1° b), 1° c), 5° d) et 11°: «*La nature et l'emballage sont conformes aux prescriptions de l'Annexe I à la CIM*»;

b) pour les objets des 2°, 3°, 4°, 5° a) à c), 5° e) et f), 6° à 10° et 12° à 15°: «*L'emballage est conforme aux prescriptions de l'Annexe I à la CIM*».

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

82 (1) Les objets de la classe Ib seront chargés dans des wagons couverts.

(2) Ne doivent être employés pour les objets des 13° et 14° que des wagons couverts pourvus d'appareils de choc et de traction à ressorts, à toiture solide et sûre, ne présentant pas de fissures, munis de portes et de volets (vantaux) fermant bien et dépourvus, si possible, d'appareils de freinage. En cas d'utilisation de wagons pourvus d'appareils de freinage ceux-ci seront mis en condition de ne pas pouvoir être actionnés. On doit éviter qu'il subsiste en saillie, à l'intérieur des wagons des objets en fer qui ne seraient pas des éléments constructifs du wagon. Les portes et les volets (vantaux) des wagons doivent toujours être tenus fermés.

(3) Pour l'utilisation des wagons munis d'installations électriques, voir Appendice IV.

(4) Les colis renfermant des objets des 13° et 14° seront arrimés dans les wagons de manière qu'ils soient garantis contre tout frottement, cahot, heurt, renversement et chute.

83 (1) Sztuki przesyłki zawierające przedmioty niniejszej klasy mogą być łączone wewnątrz małych pojemników (patrz Dodatek VI).

(2) Zakazy ładowania razem, podane pod c. m. 85, obowiązują również dla zawartości małych pojemników oraz dla wagonów, którymi przewozi się małe pojemniki.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

84 Po obydwu stronach wagonu, do którego załadowano sztuki przesyłki zaopatrzone w nalepki wzoru nr 1 (c. m. 79), należy również umieścić nalepki tego samego wzoru.

E. Zakaz ładowania razem.

85 (1) Petardy kolejowe (pkt 3), zapaly o znacznej sile wybuchowej (pkt 5), lonty detonujące momentalnie (pkt 7) oraz przedmioty wymienione w punktach 13 i 14 nie powinny być ładowane do jednego wagonu:

a) z materiałami wybuchowymi klasy Ia (c. m. 21);

b) z przedmiotami klasy Ib, punktu 6 (c. m. 61);

c) z płynnymi materiałami łatwo zapalnymi, wymienionymi w punktach 1 i 2, ani z aldehydem octowym, z acetonem, z mieszaninami acetonu, wymienionymi w punkcie 5 klasy IIIa (c. m. 301).

(2) Nie powinny być również ładowane do jednego wagonu:

a) petardy kolejowe (pkt 3), zapaly o znacznej sile wybuchowej (pkt 5) i lonty detonujące momentalnie (pkt 7) z przedmiotami klasy Ib, punktów 8 do 11, 14 i 15 (c. m. 61);

b) przedmioty wymienione w punkcie 12 z przedmiotami klasy Ib, punktów 3, 5, 7 do 11, 14 i 15 (c. m. 61),

c) amunicja wymieniona w punkcie 14 z przedmiotami klasy Ib, punktów 3, 5, 7, 11 i 13 (c. m. 61).

(3) Przedmioty klasy Ib, punktów 3 i 5 do 15 nie powinny być ładowane do jednego wagonu z materiałami podtrzymującymi palenie klasy IIIc (c. m. 371).

(4) Przedmioty klasy Ib nie mogą być ładowane do jednego wagonu:

a) z materiałami samozapalnymi wymienionymi w punkcie 3 c. m. 201 i z innymi materiałami klasy II, jeżeli nie są zapakowane do naczyń metalowych;

b) z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).

86 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (KMT, art. 6 § 9 ust. 3).

83 (1) Les colis renfermant des objets rangés dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 85 devront être respectées à l'intérieur du petit container ainsi que dans le wagon transportant le ou les petits containers.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

84 Les wagons dans lesquels sont chargés des colis munis d'étiquettes conformes au modèle N° 1 (marg. 79) porteront cette même étiquette sur leurs deux côtés.

E. Interdictions de chargement en commun.

85 (1) Les pétards de chemin de fer (3°), les amorces détonantes (5°), les mèches détonantes instantanées (7°) et les objets 13° et 14° ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon:

a) avec des matières explosives de la classe Ia (marg. 21);

b) avec les objets du 6° de la classe Ib (marg. 61);

c) avec les matières liquides inflammables des 1° et 2°, ni avec de l'aldéhyde acétique, de l'acétone, des mélanges d'acétone (5°) de la classe IIIa (marg. 301).

(2) Ne doivent pas non plus être chargés en commun dans le même wagon:

a) les pétards de chemin de fer (3°), les amorces détonantes (5°) et les mèches détonantes instantanées (7°) avec les objets des 8° à 11°, 14° et 15° de la classe Ib (marg. 61);

b) les objets du 13° avec les objets des 3°, 5°, 7° à 11°, 14° et 15° de la classe Ib (marg. 61);

c) les munitions (14°) avec les objets des 3°, 5°, 7°, 11° et 13° de la classe Ib (marg. 61).

(3) Les objets du 3° et des 5° à 15° de la classe Ib ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec les matières comburantes de la classe IIIc (marg. 371).

(4) Les objets de la classe Ib ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon:

a) avec les matières sujettes à l'inflammation spontanée du 3° du marg. 201, et avec toutes les autres matières de la classe II en tant qu'elles ne sont pas emballées dans des récipients en métal;

b) avec des matières radioactives de la classe IVb (marg. 451).

86 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Późne opakowanie. Inne przepisy.

87 Nie ma przepisów.
88-99.

KLASA Ic. MATERIAŁY ZAPALAJĄCE,
OGNIE SZTUCZNE itp.

1. Wyszczególnienie przedmiotów.

100 (1) Spośród przedmiotów wyszczególnionych w tytule klasy Ic dopuszcza się do przewozu tylko przedmioty wymienione pod c. m. 101 i to tylko na warunkach przewidzianych pod c. m. 100 (2) do 120. Wskutek tego uważa się je za przedmioty Załącznika I.

Uwaga. Późne opakowania po przedmiotach klasy Ic nie podlegają przepisom Załącznika I.

(2) Co do swego składu przedmioty dopuszczone do przewozu powinny odpowiadać warunkom następującym:

- a) ładunek wybuchowy powinien być tak sporządzony, rozmieszczony i podzielony, by tarcie, wstrząśnienie, uderzenie lub zapalenie się zapakowanych przedmiotów nie mogły spowodować wybuchu całej zawartości sztuki przesyłki;
- b) biały lub żółty fosfor może być stosowany tylko w przedmiotach wymienionych w punktach 2 i 20 (c. m. 101);
- c) materiał wybuchowy do wytwarzania huków w ogniach sztucznych (c. m. 101, pkt 21 do 24), jak również materiał dymotwórczy w przedmiotach używanych do walki ze szkodnikami (c. m. 101, pkt 27) nie powinny zawierać chloranów;
- d) materiał wybuchowy powinien odpowiadać warunkom stałości, określonym w Dodatku I pod c. m. 1113.

A. Środki zapalające:

- 101 1. a) Zapalki bezpieczne (na bazie chloranu, potasu i siarki);
b) zapalki na bazie chloranu, potasu i trójsiarczku fosforu, jak również przedmioty do zapalania przez potarcie.
- 2. Taśmy zapalne do lamp bezpieczeństwa i taśmy zapalne parafinowane do lamp bezpieczeństwa. 1000 zapalników może zawierać najwyżej 7,5 g masy wybuchowej.
Co do innych taśm zapalnych patrz pkt 15.
- 3. Lonty z prochem czarnym — tzw. lonty wolno zapalne (lonty o cienkiej i ścisłej pochewce i o rdzeniu małej średnicy z prochu czarnego). Co do innych lontów patrz klasę Ib, punkty 1 i 7 (c. m. 61).
- 4. Nici piroksylinowe (nitrowane nici bawelniane); patrz również Dodatek I, c. m. 1101.
- 5. Zapalniki do lontów (rurki papierowe lub tekturowe z niedużym ładunkiem masy zapalają-

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

87 Pas de prescriptions.
88-89

CLASSE Ic. INFLAMMATEURS,
PIÈCES D'ARTIFICE, etc.

1. Énumération des objets.

100 (1) Parmi les objets entrant dans la définition de la classe Ic ne sont admis au transport que ceux énumérés au marg. 101, ceci sous réserve des conditions prévues aux marg. 100 (2) à 120. Ils sont dès lors des objets de l'Annexe I.

Nota. Les emballages vides ayant renfermé des objets de la classe Ic ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

(2) Quant à leur substance, les objets admis doivent remplir les conditions suivantes:

- a) La charge explosive sera constituée, aménagée et répartie de manière que, ni la friction, ni les trépidations, ni le choc, ni l'inflammation des objets emballés ne puissent provoquer une explosion de tout le contenu du colis.
- b) Le phosphore blanc ou jaune ne doit être employé que dans les objets des 2° et 20° (marg. 101).
- c) La composition détonante des pièces d'artifice (marg. 101, 21° à 24°) et les compositions fumigènes des matières utilisées pour la lutte contre les parasites (marg. 101, 27°) ne doivent pas contenir de chlorate.
- d) La charge explosive doit satisfaire à la condition de stabilité du marg. 1113 de l'Appendice I.

A. Inflammateurs:

- 101 1° a) Les allumettes de sûreté (à base de chlorate de potassium et de soufre);
b) les allumettes à base de chlorate de potassium et de sesquisulfure de phosphore, ainsi que les inflammateurs à friction.
- 2° Les bandes d'amorces pour lampes de sûreté et les bandes d'amorces paraffinées pour lampes de sûreté. 1000 amorces ne doivent renfermer que 7,5 g au plus d'explosif.
Quant aux rubans d'amorces, voir sous 15°.
- 3° Les mèches à poudre noire dites mèches à combustion lente (mèches consistant en un cordeau mince et étanche avec une âme de poudre noire de faible section).
Quant aux autres mèches, voir à la classe Ib, 1° et 7° (marg. 61).
- 4° Le fil pyroxylé (fils de coton nitré). Voir aussi Appendice I, marg. 1101.
- 5° Les lances d'allumage (tubes en papier ou en carton renfermant une petite quantité de com-

cej, składającej się ze związków bogatych w tlen i ze związków organicznych, również z dodaniem nitrozwiązków aromatycznych) i kapsle termitowe z pigułkami zapalającymi.

6. Zapalniki do lontów bezpieczne (spłonka papierowa zawierająca zapalnik z przewleczoną nicią przeznaczoną do wywołania tarcia lub wyrwania albo o innej podobnej konstrukcji).
7. Zapalniki elektryczne bez spłonek detonujących.
8. Elektryczne zapalniki (np. do zapalania fotograficznych proszków błyskowych). Ładunek zapalający poszczególnej blaszki nie powinien przewyższać 30 kg ani zawierać więcej niż 10% piorunianu rtęci.

Uwaga. Aparaty do wytwarzania światła błyskowego w rodzaju elektrycznych lampek żarowych, które zawierają ładunek zapalający podobny do ładunku elektrycznych blaszek zapalnych, nie podlegają przepisom Załącznika I.

B. Przedmioty i zabawki pirotechniczne; zapalniki i wstążki zapalne, pukawki:

9. Wyroby pirotechniczne salonowe (np. cylindry Bosco, bomby z konfetti, owoce kotyliionowe). Każdy przedmiot z bawełną nitrowaną (bawełną kolodionową) może zawierać najwyżej 1 g tej bawełny.
10. Cukierki strzelające, karty kwiatowe, karty papieru nitrowanego (papier kolodionowany).
11. Groch strzelający, granaty strzelające i tym podobne zabawki pirotechniczne zawierające piorunian srebra. 1000 sztuk może zawierać najwyżej 2,5 g piorunianu srebra.
12. Kamienie strzelające, zawierające każdy najwyżej 3 g masy wybuchowej na powierzchnię czynną bez piorunianu.
13. Zapaliki pirotechniczne (np. zapaliki bengalskie, zapaliki z deszczem złocistym lub deszczem kwiatowym).
14. Świece cudowne bez główki zapalającej.
15. Kapiszonki do zabawek dziecięcych wstążki zapalne i pierścienie zapalne. 1000 kapiszoników może zawierać najwyżej 7,5 g masy wybuchowej, nie zawierającej piorunianu.
16. Korki strzelające z masą wybuchową z fosforu i chloranu albo też z zaprasowanym w rurki tekturowe ładunkiem piorunianu lub masy o podobnym składzie. 1000 korków może zawierać najwyżej 60 g chloranowej masy wybuchowej albo najwyżej 10 g piorunianów.
17. Krążki strzelające z masą wybuchową z fosforu i chloranu. 1000 krążków może zawierać najwyżej 45 g masy wybuchowej.

position fusante de matières oxygénées et de matières organiques, additionnés ou non de composés nitrés aromatiques) et les capsules à thermite avec des pastilles d'allumage.

- 6° Les allumeurs de sûreté pour mèches (douilles en papier renfermant une amorce traversée par un fil destiné à produire une friction ou un arrachement, ou engins de construction similaire).
- 7° Les amorces électriques sans détonateur.
- 8° Les inflammateurs électriques (par ex. les inflammateurs destinés à l'allumage des poudres de magnésium photographiques). La charge d'un inflammateur ne doit ni dépasser 30 mg. ni renfermer plus de 10% de fulminate de mercure.

Nota. Les appareils produisant une lumière subite dans le genre des ampoules électriques et qui renferment une charge d'inflammation semblable à celle des inflammateurs électriques ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

B. Articles et jouets pyrotechniques; amorces et rubans d'amorces; articles détonants:

- 9° Les articles pyrotechniques de salon (par ex. cylindres Bosco, bombes de confetti, fruits pour cotillons). Les objets à base de coton nitré (coton collodion) ne doivent en renfermer que 1 g au plus par pièce.
- 10° Les bonbons fulminants, cartes de fleurs, lamelles de papier nitré (papier-collodion).
- 11° Les pois fulminants, grenades fulminantes et autres jouets pyrotechniques similaires renfermant du fulminate d'argent. 1000 pièces ne doivent renfermer que 2,5 g au plus de fulminate d'argent.
- 12° Les pierres fulminantes, portant à la surface une charge d'explosif de 3 g au plus par pièce à l'exclusion de fulminate.
- 13° Les allumettes pyrotechniques (par ex. allumettes de bengale, allumettes pluie d'or ou pluie de fleurs).
- 14° Les cierges merveilleux sans tête d'allumage.
- 15° Les amorces pour jouets d'enfants, les rubans d'amorces et les anneaux d'amorces. 1000 amorces ne doivent pas renfermer plus de 7,5 g d'explosif exempt de fulminate.
Quant aux bandes d'amorces pour lampes de sûreté, voir sous 2°.
- 16° Les bouchons fulminants avec une charge explosive à base de phosphore et de chlorate ou avec une charge de fulminate ou d'une composition similaire, comprimée dans des douilles en carton. 1000 bouchons ne doivent renfermer que 60 g au plus d'explosif chloraté ou 10 g au plus de fulminate ou de composition à base de fulminate.
- 17° Les pétards ronds avec une charge explosive à base de phosphore et de chlorate. 1000 pétards ne doivent renfermer que 45 g au plus d'explosif.

18. *Kapiszoniki tekturowe (amunicja lilipucia)* z masą wybuchową z fosforu i chloranu albo z ładunkiem piorunianu lub z masy o podobnym składzie. 1000 kapiszoników może zawierać najwyżej 25 g masy wybuchowej.

19. *Kapiszoniki tekturowe wybuchające pod nogą* z osłoniętą masą wybuchową z fosforu i chloranu. 1000 kapiszoników może zawierać najwyżej 30 g masy wybuchowej.

20. a) *Płytki strzelające,*

b) *Martynika (tzw. hiszpańskie ognie sztuczne)* jedne i drugie składające się z mieszaniny fosforu białego (żółtego) i czerwonego z chloranem potasu oraz co najmniej 50% domieszek biernych, nie przyjmujących udziału w reakcji mieszaniny chloranu potasu z fosforem.

Płytki nie może ważyć więcej niż 2,5 g, a martynika więcej niż 0,1 g.

C. Ognie sztuczne:

21. *Rakiety z gradem bez spłonek detonujących, bomby i garnki ogniste.* Waga ładunku, łącznie z ładunkiem miotającym, nie powinna przekraczać 14 kg na sztukę; całkowita waga bomby lub garnka ognistego nie powinna przewyższać 18 kg.

22. *Bomby ogniste, rakiety, świece rzymskie, fontanny, młynki ogniste i podobne ognie sztuczne,* których waga jednej sztuki nie powinna przewyższać 1200 g.

23. *Huki armatnie,* zawierające na sztukę najwyżej 600 g czarnego prochu ziarnistego lub 220 g materiału wybuchowego nie więcej niebezpiecznego niż pył aluminiowy z nadchloranem potasu, oraz *huki karabinowe (petardy),* zawierające na sztukę najwyżej 20 g czarnego prochu ziarnistego; wszystko z lontami, których końce powinny być przykryte, i tym podobne przedmioty służące do wywoływania silnego dźwięku.

Co do petard kolejowych patrz klasa Ib, punkt 3 (c. m. 61).

24. *Ognie sztuczne drobne* (np. żabki, szmermele, deszcz złoty, deszcz srebrzysty), zawierające w 144 sztukach najwyżej 1000 g czarnego prochu ziarnistego; wulkany i komety ręczne zawierające w jednej sztuce najwyżej 30 g czarnego prochu ziarnistego.

25. *Bengalskie środki świetlne bez główki zapalającej* (np. pochodnie, ognie, płomienie).

26. *Proszki do światła błyskawicznego gotowe do użytku,* w jednostkowym opakowaniu zawierające nie więcej niż 5 g masy świetlnej, w której skład nie powinien wchodzić żaden chloran.

D. Materiały do walki ze szkodnikami:

27. *Materiały dymotwórcze używane w rolnictwie i leśnictwie oraz naboje dymne do walki ze szkodnikami.*

18° *Les amorces en carton (munition liliput)* avec une charge explosive à base de phosphore et de chlorate ou avec une charge de fulminate ou d'une composition similaire. 1000 amorces ne doivent renfermer que 25 g au plus d'explosif.

19° *Les amorces en carton éclatant sous le pied,* avec une charge protégée à base de phosphore et de chlorate. 1000 amorces ne doivent renfermer que 30 g au plus d'explosif.

20° a) *Les plaques détonantes;*

b) *les martinikas (dits feux d'artifice espagnols),*

les unes et les autres se composant d'un mélange de phosphore blanc (jaune) et rouge avec du chlorate de potassium et au moins 50% de matières inertes n'intervenant pas dans la décomposition du mélange de phosphore et de chlorate. Une plaque ne doit pas peser plus de 2,5 g et un martinika pas plus de 0.1 g.

C. Pièces d'artifice:

21° *Les fusées paragrêles non munies de détonateur, les bombes et les pots à feu. La charge, y compris la charge propulsive, ne doit pas peser plus de 14 kg par pièce, la bombe ou le pot à feu plus de 18 kg au total.*

22° *Les bombes incendiaires, les fusées, les chandelles romaines, les fontaines, les roues et les pièces d'artifice similaires, dont la charge ne doit pas peser plus de 1200 g par pièce.*

23° *Les coups de canon renfermant par pièce au plus 600 g de poudre noire en grains ou 220 g d'explosifs pas plus dangereux que la poudre d'aluminium avec du perchlorate de potassium, les coups de fusil (pétards) renfermant par pièce au plus 20 g de poudre noire en grains, tous pourvus de mèches dont les bouts sont couverts, et les articles similaires destinés à produire une forte détonation.*

Quant aux pétards de chemin de fer, voir à la classe Ib, 3° (marg. 61).

24° *Les petites pièces d'artifice (par ex. crapauds, serpenteaux, pluies d'or, pluies d'argent, s'ils renferment au plus 1000 g de poudre noire en grains par 144 pièces; les volcans et les comètes à main, s'ils renferment par pièce 30 g au plus de poudre noire en grains).*

25° *Les feux de bengale sans tête d'allumage* (par ex. torches de bengale, lumières, flammes).

26° *Les poudres-éclairs au magnésium prêtes à l'usage, dans des emballages isolés, ne renfermant pas plus de 5 g de charge éclairante, sans addition d'aucun chlorate.*

D. Matières utilisées pour la lutte contre les parasites:

27° *Les matières produisant des fumées pour des buts agricoles et forestiers, ainsi que les cartouches fumigènes pour la lutte contre les parasites.*

Co do środków dymotwórczych, zawierających chloran sodu lub chloran potasu albo ładunek zdolny do wybuchu, patrz klasa Ib, pkt 12 (c. m. 61).

2. Przepisy o przewozie.

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o pakowaniu.

102 (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tak szczelne, aby nic z jego zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz.

(2) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby nie rozluźniały się podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Przedmioty powinny być w opakowaniu dobrze umocowane, tak samo opakowanie wewnętrzne w opakowaniu zewnętrznym.

(3) Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości.

2. Opakowanie przedmiotów tego samego rodzaju.

103 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 1a) powinny być pakowane:

a) w pudełka, w których nie mogą się przesuwac; najwyżej 16 takich pudełek można łączyć w jedną paczkę pakowaną w mocny papier; fałdy powinny być klejone.

Paczki te należy układać w pudła z mocnej i gładkiej tektury albo z podwójnej tektury falistej, której wszystkie założenia powinny być sklejone lub zamknięte gumowanymi paskami zakrywającymi wszystkie spoiny. Waga jednej sztuki przesyłki przy pudłach z tektury gładkiej nie powinna przekraczać 15 kg, a przy pudłach z podwójnej tektury falistej 20 kg;

albo: najwyżej 50 takich paczek należy łączyć za pomocą papieru Krafta (co najmniej 50 g/m²) w jeden pakiet zbiorowy; fałdy powinny być klejone. Pewną ilość takich pakietów zbiorowych należy zapakować w pudło z podwójnej tektury falistej; sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 30 kg. Wszystkie założenia pudła powinny być oklejone lub zamknięte gumowanymi paskami zakrywającymi wszystkie spoiny.

Ponadto zamknięcia sztuk przesyłki ważących więcej niż 15 kg powinny być zabezpieczone jedną lub kilkoma taśmami metalowymi napinanymi mechanicznie;

b) w torebkach: 100 torebek można zapakować do pudełek z cienkiej tektury lub z innego trudno zapalnego materiału (np. octanu celulozy), albo w mocny papier; albo 200 torebek można zapakować do pudełek z cienkiej tektury lub z innego materiału trudno zapalnego (np. octanu celulozy) pod warunkiem, że jedna warstwa torebek będzie oddzielona od drugiej warstwą

Quant aux engins fumigènes renfermant du chlorate de potassium ou de sodium ou munis d'une charge explosive, voir à la classe Ib, 12e (marg. 61).

2. Conditions de transport.

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

102 (1) Les emballages seront fermés et étanches de manière à empêcher toute déperdition du contenu.

(2) Les emballages y compris les fermetures doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les objets seront solidement assujettis dans leurs emballages, de même que les emballages intérieurs dans les emballages extérieurs.

(3) Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu.

2. Emballage d'objets de même espèce.

103 (1) Les objets du 1^a) seront emballés:

a) dans des boîtes de telle façon que tout jeu soit exclu; 16 au plus de ces boîtes seront réunies au moyen de papier résistant en un paquet dont tous les plis seront collés.

Ces paquets seront placés dans une caisse en carton lisse fort ou en carton ondulé double-face, dont tous les rabats seront collés ou fermés par des bandes gommées recouvrant tous les joints. Le poids d'un colis ne pourra dépasser 15 kg si la caisse est en carton lisse, ou 20 kg si elle est en carton ondulé double-face;

ou bien: 50 au plus de ces paquets seront réunis, au moyen de papier Kraft d'au moins 50 g/m², en un paquet collecteur, dont tous les plis seront collés. Une série de ces paquets collecteurs sera placée dans une caisse en carton ondulé double-face; le poids d'un colis ne pourra dépasser 30 kg. Tous les rabats de la caisse seront collés ou fermés par des bandes gommées recouvrant tous les joints.

Les colis d'un poids supérieur à 15 kg auront en outre leur fermeture assurée par un ou plusieurs cerclages métalliques serrés mécaniquement;

b) en pochettes: 100 pochettes pourront être emballées dans des boîtes en carton mince ou en une autre matière difficilement inflammable (par ex. acétate de cellulose) ou dans du papier fort,

ou bien: 200 pochettes pourront être emballées dans des boîtes en carton mince ou en une autre matière difficilement inflammable (par ex.

tektury lub innego trudno palnego materiału.

Najwyżej 50 takich pudełek należy pakować w pudła z mocnej gładkiej tektury. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 20 kg.

Zamknięcia sztuk przesyłki, których waga przekracza 15 kg, powinny być zabezpieczone jedną lub kilkoma taśmami metalowymi napinanymi mechanicznie.

(2) Przedmioty wymienione w punkcie 1b) powinny być pakowane w pudełka w ten sposób, by wykluczyć wszelkie przesuwanie się.

Najwyżej 12 takich pudełek należy łączyć w jedną paczkę pakowaną w mocny papier; fałdy powinny być klejone.

Najwyżej 50 takich pudełek należy łączyć za pomocą papieru Krafta (co najmniej 50 g/m²) w jeden pakiet zbiorowy; fałdy powinny być klejone, a waga pakietu nie powinna przekraczać 10 kg.

Fewną ilość takich pakietów zbiorowych należy zapakować w pudło z podwójnej tektury falistej. Wszystkie pudła powinny być oklejone lub zamknięte gumowanymi paskami, zakrywającymi wszystkie spoiny. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 20 kg; zamknięcia sztuk przesyłki, których waga przekracza 15 kg, powinny być zabezpieczone jedną lub kilkoma taśmami metalowymi napinanymi mechanicznie.

104 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 2 należy pakować do pudełek blaszanych lub metalowych. Pudełka blaszane, w ilościach najwyżej po 30 sztuk, lub pudełka tekturowe, w ilościach najwyżej po 144 sztuki, należy łączyć w paczki, z których każda nie może zawierać więcej niż 90 g masy wybuchowej. Paczki te umieszcza się pojedynczo lub po kilka w skrzyni zewnętrznej o ściankach ściśle spojonych, mających co najmniej 18 mm grubości, wyłożonej mocnym papierem albo cienką blachą cynkową lub aluminiową. W sztukach przesyłki, których waga przekracza 35 kg, wystarcza grubość ścianek wynosząca 11 mm, jeżeli skrzynie są opasane taśmą żelazną.

(2) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 100 kg.

105 Przedmioty wymienione w punkcie 3 należy pakować bądź do skrzyń drewnianych wyłożonych mocnym papierem albo cienką blachą cynkową lub aluminiową, bądź do nieprzemakalnych beczek tekturowych, których waga nie powinna przekraczać 75 kg. Małe przesyłki o wadze nie przekraczającej 20 kg można owijać w tekturę falistą i następnie łączyć w jedną dobrze zasnurowaną paczkę z podwójnego mocnego papieru pakowego.

106 (1) Nici piroksylinowe (pkt 4) nawija się w odciinkach najwyżej po 30 m na paski z tektury. Każdy zwitek owija się papierem. Najwyżej 10 takich zwiteków łączy się papierem pakowym w paczki, które układa się w skrzynce drewnianej. Skrzynki te umieszcza się w drewnianej skrzyni zewnętrznej.

(2) Sztuka przesyłki powinna zawierać najwyżej 6000 m nici piroksylinowych.

acétate de cellulose) à la condition que chaque rangée de pochettes soit séparée des autres par une feuille intercalaire en carton ou en une autre matière difficilement inflammable.

50 au plus de ces boîtes ou paquets seront emballés dans des caisses en carton lisse fort. Le poids d'un colis ne pourra dépasser 20 kg.

Les colis d'un poids supérieur à 15 kg auront leur fermeture assurée par un ou plusieurs cerclages métalliques serrés mécaniquement.

(2) Les objets du 1^b) seront emballés dans des boîtes, de telle façon que tout jeu soit exclu.

12 au plus de ces boîtes seront réunies au moyen de papier résistant, en un paquet dont tous les plis seront collés.

50 au plus de ces paquets seront réunis, au moyen de papier Kraft d'au moins 50 g/m², en un paquet collecteur dont tous les plis seront collés et dont le poids ne devra pas dépasser 10 kg.

Une série de ces paquets collecteurs sera placée dans une caisse en carton ondulé double-face, dont tous les rabats seront collés ou fermés par des bandes gommées recouvrant tous les joints. Le poids d'un colis ne pourra dépasser 20 kg; ceux dont le poids est supérieur à 15 kg auront en outre leur fermeture assurée par une ou plusieurs bandes métalliques serrées mécaniquement.

104 (1) Les objets du 2° seront emballés dans des boîtes en tôle ou en carton. 30 boîtes en tôle ou 144 boîtes en carton au plus seront réunies en un paquet qui doit renfermer au plus 90 g d'explosif. Ces paquets seront platés, soit seuls, soit en groupes, dans une caisse d'expédition à parois bien jointives d'au moins 18 mm d'épaisseur, garnie intérieurement de papier résistant ou de tôle mince de zinc ou d'aluminium. Pour les colis qui ne pèsent pas plus de 35 kg, une épaisseur de paroi de 11 mm est suffisante lorsque les caisses sont entourées d'une bande en fer.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg.

105 Les objets du 3° seront emballés dans des caisses en bois garnies intérieurement de papier résistant ou de tôle mince de zinc ou d'aluminium, ou dans des tonneaux en carton imperméable, qui ne doivent pas peser plus de 75 kg. Les petits envois d'un poids maximum de 20 kg, enveloppés dans du carton ondulé, peuvent aussi être emballés dans des paquets en fort papier, d'emballage double, solidement ficelés.

106 (1) Le fil pyroxylé (4°) sera enroulé, par longueurs de 30 m au plus, sur des bandes de carton. Chaque rouleau sera enveloppé dans du papier. Ces rouleaux seront réunis, par 10 au plus, au moyen de papier d'emballage, en paquets qui seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caissettes en bois. Celles-ci seront placées, soit seules, soit en groupes, dans une caisse d'expédition en bois.

(2) Un colis doit renfermer au plus 6000 m de fil pyroxylé.

107 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 5 należy pakować najwyżej po 25 sztuk do pudełek z blachy białej lub tektury; jednak kapsle termi-towe można pakować do pudełek tekturowych w ilości do 100 sztuk. Najwyżej 40 takich pudełek należy ułożyć w skrzyni drewnianej, tak aby pudełka nie mogły się stykać ze sobą ani ze ściankami skrzyni.

(2) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 100 kg.

108 Przedmioty wymienione w punktach 6 do 8 należy pakować:

- a) wymienione w punkcie 6: w skrzynie drewniane;
- b) wymienione w punkcie 7: w skrzynie lub beczki drewniane lub w nieprzemakalne beczki tekturowe; nieprzemakalna beczka tekturowa nie powinna ważyć więcej niż 75 kg;
- c) wymienione w punkcie 8: w pudełka tekturowe. Pudełka należy łączyć w paczki, z których każda powinna zawierać najwyżej 1000 zapalników elektrycznych. Paczki umieszcza się następnie pojedynczo lub po kilka w drewnianej skrzyni zewnętrznej.

109 (1) Przedmioty wymienione w punktach 9 do 26 należy pakować (opakowanie wewnętrzne):

- a) wymienione w punktach 9 i 10 w opakowanie papierowe lub pudełka;
- b) wymienione w punkcie 11: przekładając trocinami w pudełka tekturowe, które owijają się pojedynczo lub po kilka papierem, albo w skrzynki drewniane; każde pudełko lub każda skrzynka może zawierać najwyżej 500 sztuk;
- c) wymienione w punkcie 12: najwyżej po 25 sztuk w pudełka tekturowe;
- d) wymienione w punkcie 13: w pudełka. Najwyżej 12 pudełek łączy się w jedną paczkę opakowaną w papier;
- e) wymienione w punkcie 14: w pudełka lub torby papierowe. Takie opakowanie łączy się w jedną paczkę opakowaną w papier, która może zawierać najwyżej 144 sztuki tych przedmiotów;
- f) wymienione w punkcie 15: w pudełka tekturowe, z których każde powinno pomieścić nie więcej niż 100 zapalników, zawierających najwyżej po 5 mg masy wybuchowej, albo nie więcej niż 50 zapalników, zawierających najwyżej po 7,5 mg masy wybuchowej. Najwyżej 12 takich pudełek łączy się razem w rulon, a najwyżej 12 takich rulonów łączy się w pakiet przez owinięcie papierem.

Wstążki z 50 zapalnikami, zawierającymi najwyżej po 5 mg masy wybuchowej, można pakować w sposób następujący: po 5 wstążek w pudełka tekturowe, które łączy się po 6 sztuk w jeden pakiet pakowany w papier tak mocny, jak papier Krafta (co najmniej 40 g/m²); 12 w ten sposób sporządzonych małych pakietów łączy się w paczkę opakowaną w podobny papier.

107 (1) Les objets du 5° seront emballés, par 25 au plus, dans des boîtes en fer-blanc ou en carton; toutefois les capsules de thermite peuvent être emballées par 100 au plus dans des boîtes en carton. 40 de ces boîtes au plus seront assujetties, avec interposition de matières formant tampon, dans une caisse en bois, de manière qu'elles ne puissent entrer en contact ni entre elles, ni avec les parois de la caisse.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg.

108 Les objets des 6° à 8° seront emballés:

- a) du 6°: dans des caisses en bois;
- b) du 7°: dans des caisses en bois ou dans des tonneaux en bois ou en carton imperméable; un tonneau en carton imperméable ne doit pas peser plus de 75 kg;
- c) du 8°: dans des boîtes en carton. Les boîtes seront réunies en un paquet renfermant au plus 1000 inflammateurs électriques. Les paquets seront placés, soit seuls, soit en groupes, dans une caisse d'expédition en bois.

109 (1) Les objets des 9° à 26° seront renfermés (emballages intérieurs):

- a) des 9° et 10°: dans des emballages en papier ou dans des boîtes;
- b) du 11°: assujettis avec interposition de sciure de bois formant tampon, soit dans des boîtes en carton qui, soit seules, soit en groupes, seront enveloppées dans du papier, soit dans des caissettes en bois; chaque boîte en carton ou caissette en bois doit renfermer au plus 500 de ces objets;
- c) du 12°: par 25 au plus, dans des boîtes en carton;
- d) du 13°: dans des boîtes. 12 boîtes au plus seront réunies dans des paquets au moyen d'une enveloppe en papier;
- e) du 14°: dans des boîtes ou dans des sacs en papier. Ces emballages seront réunis, au moyen d'une enveloppe en papier, en un paquet renfermant au plus 144 de ces objets;
- f) du 15°: dans des boîtes en carton dont chacune doit renfermer au plus 100 amorces chargées chacune de 5 mg au plus d'explosif ou au plus 50 amorces chargées chacune de 7,5 mg au plus d'explosif. 12 de ces boîtes au plus seront réunies en un rouleau, et 12 de ces rouleaux au plus seront réunis en un paquet au moyen d'une enveloppe en papier.

Les rubans de 50 amorces chargées chacune de 5 mg au plus d'explosif pourront être emballés de la façon suivante: par 5 rubans, dans des boîtes en carton lesquelles seront enveloppées, au nombre de 6, dans un papier présentant les caractéristiques de résistance habituelle d'un papier Kraft d'au moins 40 g/m²; 12 petits paquets, ainsi formés, seront réunis en un grand paquet par enveloppement dans un papier analogue;

- j) wymienione w punkcie 16: najwyżej 50 sztuk układa się w pudełka tekturowe, przekładając materiałem wypełniającym. Korki powinny być przyklejone do dna pudełka lub umocowane w inny, niemniej pewny, sposób w tym położeniu. Najwyżej 10 pudełek, złożonych w małe paczki, łączy się następnie w pakiet;
- h) wymienione w punkcie 17: najwyżej po 5 sztuk w pudełka tekturowe. Najwyżej 200 sztuk pudełek złożonych w rulony łączy się w zbiorowe tekturowe pudełka;
- i) wymienione w punkcie 18: najwyżej po 10 sztuk układa się w pudełka tekturowe, przekładając materiałem wypełniającym. Najwyżej 100 pudełek złożonych w rulony łączy się w paczkę pakowaną w papier;
- k) wymienione w punkcie 19: najwyżej po 15 sztuk układa się w pudełka tekturowe, przekładając materiałem wypełniającym. Najwyżej 144 pudełka, złożone w rulony, łączy się w drugie pudełko kartonowe;
- l) wymienione w punkcie 20a): najwyżej po 144 sztuki w pudełka tekturowe, przekładając materiałem wypełniającym;
- m) wymienione w punkcie 20b): najwyżej po 75 sztuk w pudełka tekturowe; najwyżej 72 pudełka łączy się w paczkę pakowaną w tekturę;
- n) wymienione w punkcie 21: w pudełka tekturowe lub w mocny papier. Jeśli miejsca, w których zapala się te przedmioty, nie są przykryte osłoną ochronną, to każdy przedmiot musi być uprzednio owinięty w papier. Ładunek miotający bomb ważących więcej niż 5 kg powinien być osłonięty łuską papierową, zakrywającą dolną część bomby;
- o) wymienione w punkcie 22: w pudełka tekturowe lub w mocny papier. Ognie sztuczne większych wymiarów nie wymagają opakowania wewnętrznego, jeśli miejsca, w których się je zapala, są przykryte osłoną ochronną;
- p) wymienione w punkcie 23: w pudełka drewniane lub tekturowe, przekładając materiałem wypełniającym. Miejsca, w których zapala się te przedmioty, powinny być przykryte osłoną ochronną;
- q) wymienione w punkcie 24: w pudełka tekturowe lub w mocny papier;
- r) wymienione w punkcie 25: w pudełka tekturowe lub w mocny papier. Ognie sztuczne większych wymiarów nie wymagają opakowania wewnętrznego, jeśli miejsca, w których się je zapala, są przykryte osłoną ochronną;
- s) wymienione w punkcie 26: w torby papierowe lub w rurki szklane, które umieszcza się w pudełkach tekturowych. Pudełko tekturowe powinno zawierać najwyżej 3 rurki szklane.
- (2) Opakowania wewnętrzne opisane pod (1) umieszcza się pojedynczo lub po kilka w skrzyżniach zewnętrznych;
- a) opakowania z przedmiotami, wymienionymi w punktach 10, 13 i 14, w drewnianych skrzyżniach zewnętrznych;
- g) du 16°: assujettis, avec interposition de matières formant tampon, par 50 au plus, dans des boîtes en carton. Les bouchons seront collés sur le fond des boîtes ou y seront fixés de manière équivalente dans leur position. 10 boîtes au plus, disposées par petits paquets, seront réunies en un paquet;
- h) du 17°: par 5 au plus, dans des boîtes en carton. 200 boîtes au plus, disposées en rouleaux, seront réunies dans une boîte collectrice en carton;
- i) du 18°: assujettis, avec interposition de matières formant tampon, par 10 au plus, dans des boîtes en carton. 100 boîtes au plus, disposées en rouleaux, seront réunies en un paquet au moyen d'une enveloppe en papier;
- k) du 19°: assujettis, avec interposition de matières formant tampon, par 15 au plus, dans des boîtes en carton. 144 boîtes au plus, disposées en rouleaux, seront emballées dans une seconde boîte en carton;
- l) du 20° a): par 144 au plus, assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses en carton;
- m) du 20° b): par 75 au plus, dans des boîtes en carton, 72 boîtes au plus seront réunies en un paquet au moyen d'une enveloppe en carton;
- n) du 21°: dans des boîtes en carton ou dans du papier fort. Si le point de mise à feu des objets n'est pas recouvert d'une coiffe protectrice, ceux-ci doivent d'abord isolément être entourés de papier. La charge propulsive des bombes pesant plus de 5 kg sera protégée par une douille de papier recouvrant la partie inférieure de la bombe;
- o) du 22°: dans des boîtes en carton ou dans du papier fort. Les pièces d'artifice de grandes dimensions n'ont pas besoin d'un emballage intérieur si leur point de mise à feu est recouvert d'une coiffe protectrice;
- p) du 23°: assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des boîtes en bois ou en carton. Les têtes de mise à feu seront protégées par une coiffe protectrice;
- q) du 24°: dans des boîtes en carton ou dans du papier fort;
- r) du 25°: dans des boîtes en carton ou dans du papier fort. Les pièces d'artifice de grandes dimensions n'ont pas besoin d'un emballage intérieur si leur point de mise à feu est recouvert d'une coiffe protectrice;
- s) du 26°: dans des sacs en papier ou dans de petits tubes en verre, qui seront placés dans des boîtes en carton. Une boîte en carton doit renfermer au plus 3 tubes en verre.
- (2) Les emballages intérieurs mentionnés à l'al. (1) seront placés soit seuls, soit en groupes, dans des caisses d'expédition;
- a) les emballages renfermant des objets des 10°, 13° et 14°, dans des caisses d'expédition en bois;

b) opakowanie z przedmiotami, wymienionymi w punktach 9, 11, 12 i 15 do 26. w skrzyniach zewnętrznych o ściankach ściśle spojenych i mających co najmniej 18 mm grubości, wyłożonych mocnym papierem albo blachą cynkową lub aluminiową. Dla sztuk przesyłki, których waga nie przewyższa 35 kg, wystarcza grubość ścianki wynosząca 11 mm, jeżeli skrzynia nie są opasane dookoła taśmą żelazną.

Skrzynia nie może jednak zawierać więcej niż:

50 zbiorowych pudełek tekturowych z przedmiotami wymienionymi w punkcie 17,

25 paczek z przedmiotami wymienionymi w punkcie 18,

50 paczek tekturowych z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20a),

50 paczek po 72 pudełka tekturowe z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20b), albo taką ilość rakiet z gradem bez spłonek detonujących, bomb lub garnków ognistych (pkt 21), aby łączna waga ładunku nie przekraczała 56 kg;

c) proszki do światła błyskowego (pkt 26), również w zwyczajnych drewnianych skrzyniach zewnętrznych albo, jeżeli są zapakowane w torebki papierowe, również w mocnych skrzyniach tekturowych; w obu przypadkach skrzynia zewnętrzna nie powinna ważyć więcej niż 5 kg.

(3) Skrzynie drewniane, do których zapakowano przedmioty zawierające masę wybuchową z fosforu i chloranu, muszą być zaśrubowane.

(4) Sztuka przesyłki z przedmiotami, wymienionymi w punktach 9, 11, 12, 15 do 22 i 24 do 26, nie powinna ważyć więcej niż 100 kg, a z przedmiotami, wymienionymi w punkcie 23, nie więcej niż 50 kg; nie może ona ważyć więcej niż 35 kg, jeśli skrzynia ma ścianki grubości tylko 11 mm i jest opasana dookoła taśmą żelazną.

110 (1) Przedmioty wymienione w punkcie 27 należy pakować w skrzynie drewniane, wyłożone papierem pakowym, papierem przeoilwionym lub tekturą falistą. Wyłożenie to nie jest konieczne, jeśli przedmioty mają osłonę papierową lub tekturową.

(2) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 100 kg.

(3) Naboje dymne do walki ze szkodnikami, jeśli są owinięte w papier lub tekturę, można również pakować:

a) w pudełka z tektury falistej albo skrzynie z mocnej tektury; sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 20 kg;

b) w zwykłe pudełka tekturowe; sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 5 kg.

3. Pakowanie razem

111 Spośród przedmiotów wymienionych pod c. m. 101 mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki z przedmiotami innego rodzaju tej c. m. z materiałami lub przedmiotami innych klas albo z in-

b) les emballages renfermant des objets des 9°, 11°, 12° et 15° à 26°, dans des caisses d'expédition à parois bien jointives d'au moins 18 mm d'épaisseur, garnies intérieurement de papier résistant ou de tôle mince de zinc ou d'aluminium. Pour les colis qui ne pèsent pas plus de 35 kg, une épaisseur de paroi de 11 mm est suffisante lorsque les caisses sont entourées d'une bande en fer.

Cependant une caisse doit renfermer au plus:

50 boîtes collectrices en carton renfermant des objets du 17°,

25 paquets renfermant des objets du 18°,

50 caisses en carton renfermant des objets du 20° a),

50 paquets de 72 boîtes en carton renfermant des objets du 20° b),

un nombre de fusées paragrêles non munies de détonateur, de bombes ou de pots à feu (21°) de manière que la charge totale ne dépasse pas 56 kg;

c) les poudres-éclairs au magnésium (26°) aussi dans des caisses d'expédition ordinaires en bois, ou, si elles sont emballées dans des sachets en papier, dans des caisses en carton fort; dans les deux cas, ces caisses d'expédition ne doivent pas peser plus de 5 kg.

(3) Les caisses en bois renfermant des objets avec une charge explosive à base de phosphore et de chlorate doivent être fermées au moyen de vis.

(4) Un colis renfermant des objets des 9°, 11°, 12°, 15° à 22° et 24° à 26° ne doit pas peser plus de 100 kg; il ne doit pas peser plus de 50 kg s'il renferme des objets du 23° et pas plus de 35 kg si les parois de la caisse n'ont qu'une épaisseur de 11 mm et si cette caisse est entourée d'une bande en fer.

110 (1) Les objets du 27° seront emballés dans des caisses en bois garnies intérieurement de papier d'emballage, de papier huilé ou de carton ondulé. La garniture intérieure n'est pas nécessaire lorsque ces objets sont pourvus d'enveloppes en papier ou en carton.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 100 kg.

(3) Les cartouches fumigènes destinées à la lutte contre les parasites, si elles sont enveloppées dans du papier ou du carton, peuvent également être emballées:

a) dans des boîtes en carton ondulé ou dans des caisses en carton fort; un colis ne doit pas peser plus de 20 kg;

b) dans des caisses en carton ordinaire; un colis ne doit pas peser plus de 5 kg.

3. Emballage en commun.

111 Parmi les objets dénommés au marg. 101 peuvent seulement être réunis dans un même colis avec des objets d'une espèce différente de ce marg. ou avec des matières ou objets appartenant à d'au-

nymi towarami tylko następujące przedmioty i to tylko pod warunkiem zachowania niżej podanych przepisów:

a) razem ze sobą:

1. przedmioty wymienione w tym samym punkcie, pod warunkiem zachowania przepisów o opakowaniu wewnętrznym, w opakowaniu zewnętrznym, jakie jest przewidziane dla przedmiotów tego punktu. Jednej skrzynce tekturowej z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20a) odpowiada jedna paczka z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20b). Oprócz tego należy przestrzegać przepisów dla sztuk przesyłki pod c. m. 109 (3);
2. przedmioty wymienione w punktach 9 do 25, pod warunkiem zachowania przepisów o opakowaniu wewnętrznym, w skrzyni zbiorowej, która powinna odpowiadać przepisom o skrzyni zewnętrznej dla tego rodzaju zawartych w niej przedmiotów, dla którego c. m. 109 (2) i (3) przewiduje najsurowsze przepisy. Jednej paczce z przedmiotami wymienionymi w punkcie 18 odpowiadają dwa pudełka zbiorowe z przedmiotami wymienionymi w punkcie 17 albo dwie skrzynki tekturowe z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20a) albo też dwie paczki z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20b). Sztuka przesyłki nie może w żadnym przypadku ważyć więcej niż 100 kg, a jeśli zawiera przedmioty wymienione w punkcie 23, więcej niż 50 kg;

b) razem z materiałami innych klas — jeśli i o ile pakowanie razem jest również dla nich dozwolone — i z innymi towarami:

1. przedmioty wymienione w punkcie 1 w ogólnej ilości do 5 kg, przy czym nie wolno ich pakować razem z materiałami klas II, IIIa i IIIb.

Przedmioty należy łączyć z pakowanymi razem innymi towarami w drewnianym opakowaniu zbiorowym, pod warunkiem zachowania przepisów o opakowaniu wewnętrznym;

2. przedmioty wymienione w punkcie 4 w ogólnej ilości do 5 skrzynek. Przedmioty należy łączyć z pakowanymi razem innymi towarami w drewnianym opakowaniu zbiorowym, pod warunkiem zachowania przepisów o opakowaniu wewnętrznym;

c) z towarami galanteryjnymi lub ze zwykłymi zabawkami:

przedmioty wymienione w punktach 9 do 20. Należy je jednak odgrodzić od towarów galanteryjnych i zwykłych zabawek. Każdy rodzaj należy, przy zachowaniu przepisów o opakowaniu wewnętrznym, łączyć z towarami galanteryjnymi lub zabawkami w skrzyni zbiorowej, odpowiadającej przepisom o skrzyni zewnętrznej dla tego samego rodzaju zawartych w niej przedmiotów, dla którego c. m. 109 (2) i (3) przewiduje najsurowsze przepisy. Jednej paczce z przedmiotami wymienionymi w punkcie 18 odpowiadają dwa pudełka zbiorowe z przedmio-

tres classes ou avec d'autres marchandises, les objets ci-dessous et sous réserve des conditions ci-après:

a) entre eux:

1° objets groupés sous le même chiffre, renfermés, compte tenu des prescriptions relatives à l'emballage intérieur, dans l'emballage d'expédition tel qu'il est prescrit pour les objets de ce chiffre. Equivalence admise entre une caisse en carton renfermant des objets du 20^a) et un paquet renfermant des objets du 20^b) b). En outre, les prescriptions du marg. 109 (3) relatives au colis doivent être observées;

2° objets dénommées sous 9° à 25°, renfermés, compte tenu des prescriptions relatives à l'emballage intérieur, dans une caisse collectrice répondant aux prescriptions concernant les objets y renfermés auxquels le marg. 109 (2) et (3) impose les conditions les plus rigoureuses. Equivalence admise entre un paquet renfermant des objets du 18° et deux boîtes collectrices renfermant des objets du 17° ou deux caisses en carton renfermant des objets du 20^a) ou deux paquets renfermant des objets du 20^b) b). En aucun cas, un colis ne doit peser plus de 100 kg et plus de 50 kg s'il renferme des objets du 23°;

b) avec des matières appartenant à d'autres classes — si et en tant que l'emballage en commun est également admis pour ces matières — ainsi qu'avec d'autres marchandises:

1° objets du 1° en quantité totale de 5 kg au plus; réunion interdite avec les matières des classes II, IIIa et IIIb. Les objets compte tenu des prescriptions relatives à l'emballage intérieur, seront réunis dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

2° objets du 4° en quantité totale de 5 caissettes au plus. Les objets, compte tenu des prescriptions relatives à l'emballage intérieur, seront réunis dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

c) avec de la mercerie ou des jouets ordinaires:

objets des 9° à 20°. Ils doivent être tenus isolés de la mercerie et des jouets ordinaires. Chaque espèce, compte tenu des prescriptions relatives à l'emballage intérieur, sera réunie à de la mercerie ou à des jouets dans une caisse collectrice répondant aux prescriptions concernant les objets y renfermés auxquels le marg. 109 (2) et (3) impose les conditions les plus rigoureuses. Equivalence admise entre un paquet renfermant des objets du 18° et deux boîtes collectrices renfermant des objets du 17° ou deux caisses en carton renfermant des objets du 20^a) a) ou

tami wymienionymi w punkcie 17 albo dwie skrzynki tekturowe z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20a) albo też dwie paczki z przedmiotami wymienionymi w punkcie 20b). Sztuka przesyłki nie może w żadnym przypadku ważyć więcej niż 100 kg.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki.

112 Nie ma przepisów.

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

113 Nie ma ograniczeń.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

114 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 101. Nazwę tę należy *podkreślić czerwonym kolorem*. Dopuszcza się również określenie w liście przewozowym „*Ognie sztuczne Załącznika I do KMT, c. m. 101 pkt...*” z dodaniem punktów, w których wymieniono przeznaczone do przewozu przedmioty.

(2) Przy przedmiotach wymienionych w punktach 2, 4, 5, 8, 9, 11, 12 i 15 do 27 nadawca powinien zaświadczyć w liście przewozowym „*Właściwości i opakowanie odpowiadają przepisom Załącznika I do KMT*”.

(3) W liście przewozowym sporządzonym na przesyłkę, w której przedmiot wymieniony pod c. m. 101 został zapakowany razem w jednej sztuce z innymi materiałami lub przedmiotami Załącznika I lub z innymi towarami, należy wzmianki przewidziane dla każdego z tych materiałów lub przedmiotów umieścić osobno.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

115 (1) Przedmioty klasy Ic należy ładować do wagonów krytych.

(2) Co do używania dla przedmiotów wymienionych w punktach 4, 21, 22, 23 i 26 wagonów z urządzeniami elektrycznymi patrz Dodatek IV.

116 (1) Sztuki przesyłki zawierające przedmioty niniejszej klasy można łączyć wewnątrz w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Zakazy ładowania razem, podane pod c. m. 118, obowiązują również w stosunku do zawartości małych pojemników oraz w stosunku do wagonów, którymi przewozi się małe pojemniki.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach.

117 Nie ma przepisów.

deux paquets renfermant des objets du 20^b). En aucun cas, un colis ne doit peser plus de 100 kg.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis.

112 Pas de prescriptions.

B. Mode d'envol, restrictions d'expédition.

113 Pas de restrictions.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

114 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 101 et doit être *soulignée en rouge*. Est également admise la mention dans la lettre de voiture: «*Pièces d'artifice de l'Annexe I à la CIM, marg. 101, chiffres...*», avec indication des chiffres sous lesquels sont rangés les objets à transporter.

(2) Pour les objets des 2°, 4°, 5°, 8°, 9°, 11°, 12° et 15° à 27°, l'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture: «*La nature et l'emballage sont conformes aux prescriptions de l'Annexe I à la CIM*».

(3) Dans les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels un objet dénommé au marg. 101 est emballé en commun avec d'autres matières ou objets de l'Annexe I ou avec d'autres marchandises, les mentions relatives à chacun de ces objets ou matières doivent être indiquées séparément.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

115 (1) Les objets de la classe Ic seront chargés dans des wagons couverts.

(2) Pour l'utilisation des wagons munis d'installations électriques au transport des objets des 4°, 21°, 22°, 23° et 26° voir Appendice IV.

116 (1) Les colis renfermant des objets rangés dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 118 devront être respectées à l'intérieur du petit container ainsi que dans le wagon transportant le ou les petits containers.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons.

117 Pas de prescriptions.

E. Zakaz ładowania razem.

- 118** Materiałów klasy Ic nie wolno ładować razem do jednego wagonu z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).
- 119** Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (KMT, art. 6 § 9 ust. 2).

F. Prózne opakowanie. Inne przepisy.

- 120** Nie ma przepisów.
- 121-129**

KLASA Id. GAZY SPRĘŻONE, SKROPLONE LUB ROZPUSZCZONE POD CIŚNIENIEM

1. Wyszczególnienie materiałów.

- 130** (1) Spośród materiałów wyszczególnionych w tytule klasy Id dopuszcza się do przewozu tylko materiały wymienione pod c. m. 131 i to tylko na warunkach przewidzianych pod c. m. 131 do 164. Wskutek tego uważa się je za materiały Załącznika I.

(2) Przez „ciśnienie” rozumie się zawsze ciśnienie manometryczne (ponad ciśnienie atmosfery).

131 A. Gazy sprężone:

1. a) Tlenek węgla, wodór zawierający najwyżej 2 % tlenu, gaz wodny, gazy syntetyczne (np. według Fischera — Tropscha), metan (gaz kopalniany i gaz ziemny), gaz świetlny (gaz miejski, gaz węglowy);
- b) mieszaniny gazów wymienionych w punkcie 1 a) c.m. 131.
2. Gaz świetlny naturalny, sprężony (gaz tłusty).
3. Tlen, zawierający najwyżej 3 % wodoru; mieszaniny tlenu z bezwodnikiem kwasu węglowego, nie zawierające ponad 20 % bezwodnika kwasu węglowego; azot, powietrze sprężone, nitrox (mieszanina 20 % azotu z 80 % tlenu), fluorek boru (trójfluorek boru); gazy szlachetne: hel, neon, argon, krypton, ksenon oraz mieszaniny gazów szlachetnych między sobą lub mieszaniny gazów szlachetnych z azotem. Co do tlenu patrz również c. m. 131a, pod a).

B. Gazy skroplone (patrz również c. m. 131a, pod c):

4. *Bezwodnik kwasu węglowego (kwas węglowy)*, w tym należy rozumieć rurki napełnione bezwodnikiem węglowym do rozsadzania węgla (np. naboje „Cardox”), *podtlenek azotu (gaz rozweselający)*, etan, etylen, gaz świetlny naturalny skroplony, którego ciśnienie przy 50°C nie przekracza 26 kg/cm² (tzw. gaz Z). Dla bezwodnika węglowego skroplonego patrz również c. m. 131a, pod b).

E. Interdictions de chargement en commun.

- 118** Les objets de la classe Ic ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec des matières radioactives de la classe IVb (marg. 451).
- 119** Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, art. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

- 120** Pas de prescriptions.
- 121-129**

CLASSE Id. GAZ COMPRIMÉS, LIQUÉFIÉS OU DISSOUS SOUS PRESSION

1. Enumération des matières.

- 130** (1) Parmi les matières entrant dans la définition de la classe Id, ne sont admises au transport que celles énumérées au marg. 131, ceci sous réserve des conditions prévues aux marg. 131 à 164. Elles sont dès lors des matières de l'Annexe I.

(2) Par le mot «pression» l'on entend toujours la pression manométrique (excès de pression par rapport à la pression atmosphérique).

131 A. Gaz comprimés:

- 1° a) *L'oxyde de carbone, l'hydrogène contenant au plus 2% d'oxygène, le gaz à l'eau, les gaz de synthèse (par ex. d'après Fischer-Tropsch), le méthane (grisou et gaz naturel), le gaz d'éclairage (gaz de ville, gaz de houille);*
- b) *les mélanges de gaz du 1^oa) du marg. 131.*

2° *Le gaz d'huile comprimé (gaz riche).*

3° *L'oxygène, contenant au plus 3% d'hydrogène, les mélanges d'oxygène et d'anhydride carbonique ne renfermant pas plus de 20% d'anhydride carbonique, l'azote, l'air comprimé, le nitrox (mélange de 20% d'azote et de 80% d'oxygène), le fluorure de bore (trifluorure de bore), les gaz rares: l'hélium, le néon, l'argon, le krypton, le xénon, les mélanges de gaz rares et les mélanges de gaz rares et d'azote. Pour l'oxygène, voir aussi marg. 131a sous a).*

B. Gaz liquéfiés [voir aussi marg. 131a. sous c):

- 4° *L'anhydride carbonique (acide carbonique), y compris les tubes renfermant de l'anhydride carbonique pour le tir au charbon (tels que les tubes Cardox chargé), le protoxyde d'azote (gaz hilarant), l'éthane, l'éthylène, le gaz d'huile liquéfié, dont la pression à 50° C ne dépasse pas 26 kg/cm² (dit gaz Z). Pour l'anhydride carbonique liquéfié, voir aussi marg. 131a, sous b).*

Uwaga. Rurki do rozsadzania węgla powinny stanowić przyrząd stalowy o ściankach bardzo mocnych, zaopatrzonych w przesłone rozerwalną. Rurki powinny być wypełnione w jednej części przez bezwodnik węglowy, w drugiej części przez nabój (zwany przeważnie elementem palnym), którego zapalenie może odbywać się tylko elektrycznie. Skład zapalny w elemencie palnym może być taki, aby nie mógł się zapalić, jeżeli przyrząd nie zawiera bezwodnika węglowego pod ciśnieniem. Naboje „Cardox” lub tym podobne, dopuszczone do transportu, powinny odpowiadać wzorom przyjętym przez kopalnie do użytku w szybach.

5. Chlorowódor bezwodny (kwas chlorowodorowy ciekły), kwas fluorowodorowy bezwodny, sześćfluorek siarki, siarkowódor, amoniak, chlor, bezwodnik siarkawy (kwas siarkawy, dwutlenek siarki), nadtlenek azotu (czterotlenek azotu), gaz T (mieszanka tlenu etylenu i bezwodnika węglowego, którego ciśnienie w 50°C nie przekracza 14 kg/cm²).
6. a) Propan, cyklopropan, propylen, butan, izobutan, butadien, butylen oraz izobutylen;
b) skroplone mieszaniny węglowodorów, otrzymane z gazu ziemnego albo przy przeróbce produktów z olejów mineralnych, węgla itp., jak również mieszaniny gazów wymienionych w punkcie 6a), które jako mieszanina gazów A przy 50°C mają ciśnienie nie przewyższające 6,5 kg/cm², mieszanina gazów A 1 przy 50°C mają ciśnienie nie przewyższające 13,0 kg/cm², mieszanina gazów B przy 50°C mają ciśnienie nie przewyższające 16,5 kg/cm², mieszanina gazów C przy 50°C mają ciśnienie nie przewyższające 20,0 kg/cm².
7. Tlenek metylu (eter metylowy), tlenek metylowinyłowy (eter metylo-winyłowy), chlorek metylu, bromek metylu, chlorek etylu, ostatni również perfumowany (perfumy Lance), tlenochloro węgla (fosgen), trójchlorofluorometan (freon 11), dwuchlorodwulfuorometan (freon 12), dwuchlorofluorometan (freon 21), chlorodwulfuorometan (freon 22), dwuchloroczworfuorometan (freon 114), chlorek winylu, bromek winylu, monometyloamina (metyloamina), dwumetyloamina, trójmetyloamina, monoetyloamina (etyloamina), tlenek etylenu.

Uwaga: 1. Mieszanka bromku metylu i bromku etylenu, zawierająca najwyżej 50% bromku metylu, nie jest gazem skroplonym i wobec tego nie podlega przepisom Załącznika I.

2. Trójchlorotrójfluoroetan (freon 113) nie jest gazem skroplonym i wobec tego nie podlega przepisom Załącznika I.

8. Powietrze ciekłe, tlen ciekły, azot ciekły.
- C. Gazy rozpuszczone pod ciśnieniem:
9. Amoniak rozpuszczony w wodzie w stosunku od 35% (wyłącznie) do 50 % (włącznie).

Nota. Par tube pour tir au charbon, on entend des engins d'acier, à paroi très épaisse, pourvus d'une plaquette de rupture et qui renferment d'une part de l'anhydride carbonique, d'autre part une cartouche (appelée généralement élément chauffant) dont la mise à feu ne peut se faire qu'au moyen d'un courant électrique; la composition que renferme l'élément chauffant doit être telle qu'elle ne puisse pas déflagrer lorsque l'engin n'est pas garni d'anhydride carbonique sous pression. Les tubes Cardox ou similaires remis au transport, doivent être d'un des modèles qui ont reçu l'agrément d'une administration gouvernementale, pour leur emploi dans les mines.

- 5° L'acide chlorhydrique anhydre (acide chlorhydrique liquéfié), l'acide fluorhydrique anhydre, l'hexafluorure de soufre, l'acide sulfurique (hydrogène sulfuré), l'ammoniac, le chlore, l'anhydride sulfureux (acide sulfureux), le peroxyde d'azote (tétroxyde d'azote), le gaz T (mélange d'oxyde d'éthylène et d'anhydride carbonique, dont la pression à 50° C ne dépasse pas 14 kg/cm²).
- 6° a) Le propane, le cyclopropane, le propylène, le butane, l'isobutane, le butadiène, le butylène et l'isobutylène;
b) les mélanges liquéfiés d'hydrocarbures tirés du gaz naturel ou de la distillation des dérivés des huiles minérales, du charbon etc., ainsi que les mélanges des gaz du 6°a), qui comme mélange gazeux A, à 50° C ont une pression ne dépassant pas 6,5 kg/cm², mélange gazeux A 1, à 50° C ont une pression ne dépassant pas 13,0 kg/cm², mélange gazeux B, à 50° C ont une pression ne dépassant pas 16,5 kg/cm², mélange gazeux C, à 50° C ont une pression ne dépassant pas 20,0 kg/cm².
- 7° L'oxyde de méthyle (éther diméthylque), l'oxyde de méthyle et de vinyle (éther méthyl-vinyle), le chlorure de méthyle, le bromure de méthyle, le chlorure d'éthyle, ce dernier parfumé (lance-parfum) ou non, l'oxychlorure de carbone (phosgène), le trichloromonofluorométhane (freon 11), le dichlorodifluorométhane (freon 12), le dichloromonofluorométhane (freon 21), le monochlorodifluorométhane (freon 22), le dichlorotétrfluoréthane (freon 114), le chlorure de vinyle, le bromure de vinyle, la monométhylamine (méthylamine), la diméthylamine, la triméthylamine, la monoéthylamine (éthylamine), l'oxyde, d'éthylène.

Nota: 1. Un mélange de bromure de méthyle et de bromure d'éthylène contenant au plus 50% de bromure de méthyle n'est pas un gaz liquéfié et dès lors, n'est pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

2. Le trichlorotrifluoréthane (freon 113) n'est pas un gaz liquéfié et, dès lors, n'est pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

- 8° L'air liquide, l'oxygène liquide, l'azote liquide.

C. Gaz dissous sous pression:

- 9° L'ammoniac dissous dans l'eau à raison de 35 (exclus) à 50% (inclus).

Uwaga. Woda amoniakalna, zawierająca nie więcej niż 35% amoniaku, nie podlega przepisom Załącznika I.

10. Acetylen rozpuszczony w rozpuszczalniku (np. w acetonie) wchłoniętym przez masy porowate.

D. Próżne naczynia.

11. Próżne naczynia po gazach wymienionych w punktach 1 do 7 oraz 10.

Uwaga. 1. Za naczynia próżne uważa się te naczynia, które po opróżnieniu z gazów wymienionych w punktach 1 do 7 oraz 10 zawierają jeszcze niewielką ich pozostałość w stanie gazowym. Te pozostałości nie mogą się znajdować w takiej ilości, by mogły spowodować poważne ciśnienie manometryczne.

2. Próżne naczynia po gazach, wymienionych w punktach 8 i 9, nie podlegają przepisom Załącznika I.

- 131a Następujące gazy, nadawane do przewozu z zachowaniem niżej podanych warunków, nie podlegają przepisom Załącznika I:

- a) tlen (pkt 3), jeżeli jest sprężony do 0,3 kg/cm², w workach gumowych, z tkaniny impregnowanej lub podobnych materiałów;
- b) skroplony bezwodnik kwasu węglowego (pkt 4):
1. w naczyniach bez szwów ze stali nawęglonej lub ze stopów aluminium, o pojemności najwyżej 220 cm³, zawierających najwyżej 0,75 g kwasu węglowego na 1 cm³ pojemności;
  2. w kapslach metalowych (sodorach, sparkletach), jeżeli bezwodnik kwasu węglowego zawiera nie więcej niż 0,5% powietrza, najwyżej po 25 g bezwodnika kwasu węglowego w każdej kapsli i najwyżej po 0,75 g na 1 cm³ jej pojemności;
- c) gazy skroplone w ilościach najwyżej 20 litrów w maszynach do wyrobu lodu, a potrzebne do pracy tych maszyn.

2. Przepisy o przewozie.

(Przepisy dotyczące próżnych naczyń podane są pod F).

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o pakowaniu.

- 132 (1) Materiały, z których zrobione są naczynia i ich zamknięcia, nie powinny ulegać działaniu zawartości ani też tworzyć z nią szkodliwych związków.

(2) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Naczynia muszą być dobrze umocowane w opakowaniu zewnętrznym.

Nota. L'eau ammoniacale dont la teneur en ammoniac n'exécède pas 35% n'est pas soumise aux prescriptions de l'Annexe I.

- 10^a L'acétylène dissous dans un solvant (par ex. l'acétone), absorbé par des matières poreuses.

D. Récipients vides:

- 11^a Les récipients vides, ayant renfermé des gaz des 1° à 7° et 10°.

Nota. 1. Sont considérés comme récipients vides ceux qui, après la vidange des gaz des 1° à 7° et du 10°, renferment encore à l'état de gaz de petites quantités de résidus. Ces résidus ne devront pas être en quantités susceptibles de produire une pression manométrique appréciable.

2. Les récipients vides ayant renfermé des gaz des 8° et 9° ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

- 131a Ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I les gaz remis au transport dans les conditions ci-après:

- a) l'oxygène (3°), s'il est comprimé jusqu'à 0,3 kg/cm² et renfermé dans des ballons en caoutchouc, tissus imprégnés ou matières analogues;
- b) l'anhydride carbonique liquéfié (4°):
1. en récipients sans couture, en acier au carbone ou en alliages d'aluminium, d'une capacité de 220 cm³ au plus, renfermant 0,75 g au plus d'acide carbonique pour 1 cm³ de capacité;
  2. en capsules métalliques (sodors, sparkiets), si l'anhydride carbonique ne contient pas plus de 0,5% d'air et si les capsules renferment 25 g au plus d'anhydride carbonique et 0,75 g au plus pour 1 cm³ de capacité;
- c) les gaz liquéfiés en quantités de 20 l au plus renfermés dans les machines à glace et nécessaires à leur fonctionnement.

2. Conditions de transport.

(Les prescriptions relatives aux récipients vides sont réunies sous F.)

A. Collis.

1. Conditions générales d'emballage.

- 132 (1) Les matières dont sont constitués les récipients et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(2) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les récipients seront solidement assujettis dans les emballages extérieurs.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

a. Rodzaje naczyń.

133 (1) Naczynia przeznaczone do przewozu gazów, wymienionych w punktach 1 do 7 i 10, powinny być tak zamknięte i szczelne, by ułatwienie się gazu było niemożliwe.

(2) Naczynia muszą być sporządzone ze stali nawęglonej albo ze stopów stalowych (stale specjalne).

Jednakowoż wolno używać:

1. naczyń z miedzi do przewozu:
  - a) gazów sprężonych (punkty 1 do 3) — z wyjątkiem fluorku boru (pkt 3) — których ciśnienie napełniania przy temperaturze 15°C nie przewyższa 20 kg/cm²;
  - b) następujących gazów skroplonych: dwutlenku siarki i gazu T (pkt 5), wszystkich gazów wymienionych w punkcie 7 z wyjątkiem tlenochlorku węgla, monometyloaminy, dwumetyloaminy, trójmetyloaminy i monometyloaminy;
2. naczyń ze stopów aluminiowych (patrz Dodatek II) do przewozu:
  - a) gazów sprężonych (punkty 1 do 3) z wyjątkiem fluorku boru (pkt 3);
  - b) następujących gazów skroplonych: gazów wymienionych w punkcie 4, dwutlenku siarki i gazu T (pkt 5), gazów wymienionych w punkcie 6, wolnych od zanieczyszczeń alkalicznych, tlenu metylu, freonów i metyloaminy (pkt 7); dwutlenek siarki i freony powinny być suche;
  - c) acetylenu rozpuszczonego (pkt 10).

134 (1) Naczynia do acetylenu rozpuszczonego (pkt 10) powinny być zawsze całkowicie wypełnione drobnoporowatą równomiernie rozłożoną masą, która:

- a) nie działa na naczynia i nie tworzy szkodliwych związków ani z acetylenem, ani z rozpuszczalnikiem;
- b) również po dłuższym używaniu i wstrząśnięciach nie osiada nawet w temperaturze do 50°C;
- c) jest zdolna do zapobiegania rozszerzaniu się procesu rozkładu w całej masie, rozkładu zapoczątkowanego w fazie gazowej.

(2) Rozpuszczalnik nie może działać na naczynie.

135 (1) Następujące gazy skroplone można przewozić w małych ilościach w mocnych rurkach szklanych, które jednak mogą być napełnione najwyższą ilością:

- a) do 3 g bezwodnika kwasu węglowego, podtlenku azotu, etanu lub etylenu (pkt 4) i to tylko do połowy pojemności;
- b) do 20 g amoniaku, chloru, nadtlenku azotu (pkt 5), cyklopropanu (pkt 6), bromku metylu i chlorku etylu (pkt 7) i to tylko do dwóch trzecich pojemności;

2. Emballage de matières isolées.

a. Nature des récipients.

133 (1) Les récipients destinés au transport des gaz des 1° à 7°, 9° et 10° seront fermés et étanches de manière à éviter l'échappement des gaz.

(2) Ces récipients seront en acier au carbone ou en alliage d'acier (aciers spéciaux).

Peuvent toutefois être utilisés:

1. des récipients en cuivre pour:
  - a) les gaz comprimés (1° à 3°), à l'exclusion du fluorure de bore (3°), dont la pression de chargement à une température ramenée à 15° C n'excède pas 20 kg/cm²;
  - b) les gaz liquéfiés suivants: l'anhydride sulfureux et le gaz T (5°), tous les gaz du 7°, à l'exclusion de l'oxychlorure de carbone, de la monométhylamine, de la diméthylamine, de la triméthylamine et de la monoéthylamine;
2. des récipients en alliages d'aluminium (voir Appendice II) pour:
  - a) les gaz comprimés (1° à 3°), à l'exclusion du fluorure de bore (3°);
  - b) les gaz liquéfiés suivants: les gaz du 4°, l'anhydride sulfureux et le gaz T (5°), les gaz du 6° exempts d'impuretés alcalines, l'oxyde de méthyle, les fréons et l'oxyde d'éthylène (7°). L'anhydride sulfureux et les fréons doivent être secs;
  - c) l'acétylène dissous (10°).

134 (1) Les récipients pour l'acétylène dissous (10°) seront entièrement remplis d'une matière finement poreuse, répartie uniformément, qui

- a) n'attaque pas les récipients et ne forme de combinaisons nocives ou dangereuses ni avec l'acétylène, ni avec le solvant;
- b) ne s'affaisse pas, même après un usage prolongé et en cas de secousses, à une température pouvant atteindre 50° C;
- c) soit capable d'empêcher la propagation d'une décomposition dans la masse, la décomposition étant amorcée dans la phase gazeuse.

(2) Le solvant ne doit pas attaquer les récipients.

135 (1) Les gaz liquéfiés suivants peuvent en outre, par petites quantités, être transportés dans de forts tubes en verre qui ne doivent cependant être remplis:

- a) que de 3 g au plus d'anhydride carbonique, de protoxyde d'azote, d'éthane ou d'éthylène (4°) et seulement jusqu'à la moitié de leur capacité;
- b) que de 20 g au plus d'ammoniac, de chlore, de peroxyde d'azote (5°), de cyclopropane (6°), de bromure de méthyle ou de chlorure d'éthyle (7°) et seulement jusqu'aux deux tiers de leur capacité;

c) do 100 g bezwodnika siarkowego (pkt 5) albo tlenochlorku węgla (pkt 7) i to tylko do trzech czwartych pojemności.

(2) Rurki szklane powinny być zatopione i układane każda oddzielnie w zalutowanych puszkach blaszanych oraz przekładane ziemią okrzemkową. Puszki takie należy następnie układać pojedynczo lub po kilka do skrzyni drewnianej (patrz również c. m. 149).

(3) Do bezwodnika kwasu siarkowego (pkt 5) można używać również butelek ze stopów aluminiowych bez szwów, które powinny zawierać nie więcej niż 100 g bezwodnika kwasu siarkowego i mogą być napełniane tylko do dwóch trzecich pojemności. Butelki powinny być szczelnie zamknięte, np. wciśniętą do szyjki zatyczką ze stopów aluminiowych. Butelki te należy umieszczać w skrzyni drewnianej, oddzielając jedną butelkę od drugiej.

136 (1) Gaz T (pkt 5) oraz gazy wymienione w punktach 6 i 7, z wyjątkiem tlenochlorku węgla (pkt 7), mogą być przewożone w ilościach najwyżej do 150 g również w mocnych rurkach szklanych lub metalowych, przy zachowaniu przepisów dotyczących napełniania (c. m. 147). Rurki te układa się, przekładając materiałem wypełniającym, w w skrzynkach drewnianych lub tekturowych, które mogą zawierać najwyżej 600 g cieczy. Takie skrzynki układa się następnie w skrzyniach drewnianych, wyłożonych zlutowaną blachą, które mogą zawierać najwyżej 5 kg cieczy.

Rurki szklane i metalowe nie mogą mieć wad, które obniżyłyby ich wytrzymałość. W szczególności wszelka prężność wewnętrzna powinna być odpowiednio osłabiona, a grubość ich ścian nie powinna być w żadnym przypadku mniejsza niż 2 mm.

Zamknięcie musi być zabezpieczone dodatkowym urządzeniem (np. czop, kaptur, opieczętowanie, przewiązanie itp.), które zapobiegłoby wszelkiemu rozluźnieniu podczas przewozu.

(2) Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg.

137 (1) Powietrze ciekłe, tlen ciekły i azot ciekły (c. m. 8) powinny być napełniane:

a) do naczyń szklanych o podwójnych ścianach, z próżnią pomiędzy ścianami, otoczonych chłodnym materiałem izolacyjnym, który nadto, przy naczyniach do ciekłego powietrza i ciekłego tlenu, powinien być niepalny. Naczynia szklane powinny być zabezpieczone koszami drucianymi i umieszczone w skrzyniach metalowych lub drewnianych;

b) do naczyń z innego materiału, jeśli są one tak zabezpieczone od przenikania ciepła, że nie pokrywają się rosą lub szronem. Dalsze opakowywanie tych naczyń nie jest konieczne.

(2) Naczynia powinny być zamknięte zatyczkami, które przepuszczają gaz, a które nie pozwalają na rozpryskiwanie się cieczy i są zabezpieczone od wypadnięcia.

c) que de 100 g au plus d'anhydride sulfureux (5°) ou d'oxychlorure de carbone (7°) et seulement jusqu'aux trois quarts de leur capacité.

(2) Les tubes en verre seront scellés à la lampe et assujettis isolément, avec interposition de terre d'infusoires formant tampon, dans des capsules en tôle soudées, qui seront placées soit seules, soit en groupes, dans une caisse en bois (voir aussi marg. 149).

(3) Pour l'anhydride sulfureux (5°) sont également admises de petites bouteilles en alliages d'aluminium, sans couture, renfermant au plus 100 g d'acide sulfureux et qui seront remplies seulement jusqu'aux trois quarts de leur capacité. Les bouteilles seront fermées de façon étanche, par exemple par l'introduction dans le col de la bouteille d'un bouchon conique en alliages d'aluminium. Elles seront séparées les unes des autres et placées dans des caisses en bois.

136 (1) Le gaz T (5°), ainsi que les gaz des 6° et 7° à l'exclusion de l'oxychlorure de carbone (7°), peuvent aussi être renfermés dans de forts tubes en verre ou en métal, par quantités de 150 g au plus et sous réserve des conditions relatives au degré de remplissage (marg. 147). Les tubes seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caissettes en bois ou en carton, qui ne peuvent renfermer que 600 g au plus de liquide. Ces caissettes seront placées dans des caisses en bois qui seront revêtues à l'intérieur de tôle soudée, lorsque leur contenu liquide pèse plus de 5 kg.

Les tubes en verre ou en métal doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier, lorsqu'il s'agit de tubes en verre, les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne peut en aucun cas être inférieure à 2 mm.

L'étanchéité du système de fermeture doit être garantie par un dispositif complémentaire: coiffe, cape, scellement, ligature, etc., propre à éviter tout relâchement au cours du transport.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

137 (1) L'air liquide, l'oxygène liquide et l'azote liquide (8°) seront renfermés:

a) dans des récipients en verre à double paroi dans laquelle on a fait le vide et qui seront entourés de matière isolante et absorbante, qui sera en outre incombustible pour les récipients d'air liquide et d'oxygène liquide. Les récipients en verre seront protégés par des parois en fil de fer et placés dans des caisses en métal ou en bois;

b) dans des récipients en une autre matière, à condition qu'ils soient protégés contre la transmission de la chaleur, de manière à ne pouvoir se couvrir ni de rosée ni de givre. Un autre emballage de ces récipients n'est pas nécessaire.

(2) Les récipients seront fermés par des bouchons permettant l'échappement des gaz, empêchant la projection du liquide et fixés de manière à ne pouvoir tomber.

b. Przepisy dotyczące naczyń metalowych.

(Nie mają zastosowania do gazów wymienionych w punkcie 8 ani do butelek ze stopów aluminiowych wymienionych pod c. m. 135 (3), ani do rurek metalowych wymienionych pod c. m. 136; co do naczyń wagonów-zbiorników patrz również c. m. 157 i 158).

1. Budowa i osprzęt.

138 (1) Wytrzymałość metalu w najslabszym miejscu nie powinna pod próbnym ciśnieniem (c. m. 142) przewyższać $\frac{3}{4}$ stwierdzonej granicy rozciągliwości. Przez granicę rozciągliwości należy rozumieć ciśnienie, które spowodowało wydłużenie trwałe 2‰ (tj. 0,2‰) badanej próbki.

Uwaga. Butelki, których wytrzymałość pod próbnym ciśnieniem wyniosła $\frac{2}{3}$ granicy rozciągliwości metalu, z którego są zrobione, powinny być badane nadal pod pierwotnym ciśnieniem.

(2) Naczynia mogą być bez szwów, nitowane, spawane lub lutowane. Spawanie i lutowanie jest jednak dozwolone tylko pod warunkiem, że wytwórca gwarantuje dobre wykonanie. Na naczynie spawane powinno się używać tylko stali nawęglonej lub stopów stalowych (stali specjalnych), których spawalność daje pełną pewność trwałości. Naczynia, których próbne ciśnienie wynosi więcej niż 60 kg/cm², powinny być bez szwu. Naczynia ze stopów aluminiowych powinny być bez szwu.

139 (1) Naczynia cylindryczne, z wyjątkiem skrzyń zawierających amoniak rozpuszczony w wodzie (pkt 9), nie umieszczone w skrzyniach i nie dające się stawiać pionowo, powinny być, jeśli wymagają tego przepisy kraju nadania, zaopatrzone w urządzenie nie pozwalające na toczenie się; naczynia takie nie powinny stanowić jednej całości z przykrywami ochronnymi [patrz c. m. 140 (2)].

(2) Do gazów wymienionych w punktach 5, 6, 7 i 9 dozwala się jednak używać naczyń zaopatrzonych w obręcz, a mających pojemność nie mniejszą niż 100 litrów i nie większą niż 800 litrów.

Zaopatrywanie wielkich naczyń z obręczami w urządzenia nie pozwalające na przetaczanie nie jest konieczne.

140 (1) Otwory do napełniania i opróżniania naczyń nie powinny być zamykane ani zasuwami, ani kurkami, lecz za pomocą zaworów płaskich lub stożkowych. Wielkie naczynia mogą posiadać, oprócz ewentualnego wlotu, który powinien być zaopatrzony w pewnie zamykaną pokrywę, oraz otworu niezbędnego do usuwania produktów zgęszczenia, najwyżej dwa inne otwory do napełniania i opróżniania.

(2) Zawory powinny być osłonięte żelaznymi osłonami ochronnymi z otworami. Naczynia mie-

b. Conditions relatives aux récipients métalliques.

(Elles ne sont pas applicables aux gaz du 8e ni aux bouteilles en alliages d'aluminium du marg. 135 (3), ni aux tubes en métal mentionnés au marg. 136; quant aux récipients des wagons-réservoirs, voir aussi marg. 157 et 158).

1. Construction et équipement.

138 (1) La tension unitaire du métal au point le plus fatigué sous la pression d'épreuve (marg. 142) ne doit pas dépasser $\frac{3}{4}$ de la limite d'élasticité apparente. On entend par limite d'élasticité apparente la tension qui a produit un allongement permanent de 2‰ (c'est-à-dire 0,2‰) de l'éprouvette.

Nota. Les bouteilles, dont la tension unitaire sous la pression d'épreuve est de $\frac{2}{3}$ de la limite d'élasticité apparente de leur métal, continueront à être éprouvées sous la pression initiale.

(2) Les récipients peuvent être sans couture, rivés, soudés ou brasés. La soudure ou le brasage ne sont toutefois admis qu'à condition que le constructeur en garantisse la bonne exécution. Pour les récipients soudés on ne devra employer que de l'acier au carbone ou des alliages d'acier (aciers spéciaux) pouvant être soudés avec toute garantie. Les récipients dont la pression d'épreuve dépasse 60 kg/cm² devront être exempts de soudure. Les récipients en alliages d'aluminium doivent être sans couture.

139 (1) Les récipients cylindriques, excepté ceux renfermant de l'ammoniac dissous dans l'eau (9e), qui ne sont pas emballés dans des caisses ou ne sont pas aménagés pour être tenus obligatoirement debout, seront munis d'un dispositif empêchant le roulement, en tant que les règlements du pays expéditeur le prescrivent; ces dispositifs ne doivent pas former bloc avec les chapeaux de protection [marg. 140 (2)].

(2) Pour les gaz des 5e, 6e, 7e et 9e sont toutefois admis des récipients munis de cercles de roulement d'une capacité minimum de 100 l et d'une capacité maximum de 800 l.

Il n'est pas nécessaire de munir d'un dispositif empêchant le roulement les gros récipients pourvus de cercles de roulement.

140 (1) Les ouvertures pour le remplissage et la vidange des récipients ne pourront pas être fermées au moyen de robinets-vannes et robinets à boisseau, mais seront munies de robinets à soupape ou à pointeau. Les grands récipients ne peuvent être pourvus, en dehors du trou d'homme éventuel, qui doit être obturé au moyen d'une fermeture sûre, et de l'orifice nécessaire à l'évacuation des produits de condensation, que de deux ouvertures au plus, en vue du remplissage et de la vidange.

(2) Les robinets seront protégés par des chapeaux en fer possédant des ouvertures. Les réci-

dziane oraz naczynia ze stopów aluminiowych mogą mieć osłony również z materiału, z którego sporządzono naczynie. Zawory, umieszczone w szyjce naczyń i chronione wkręcaną zatyczką metalową, oraz naczynia, których przewóz odbywa się w skrzyniach ochronnych, mogą nie mieć osłon.

141 (1) Przy naczyniach do fluorku boru (pkt 3), do skroplonego lub rozpuszczonego w wodzie amoniaku (punkty 5 i 9), jak również do metyloaminy i monometyloaminy (pkt 7) nie są dozwolone zawory miedziane lub z innego metalu, mogące ulegać szkodliwemu działaniu gazów.

(2) Materiałów, zawierających tłuszcze lub oliwę, zabrania się używać do uszczelniania lub utrzymania w należytych stanach urządzeń zamykających w naczyniach do tlenu, sprężonego powietrza, nitroksu (pkt 3), podtlenku azotu (pkt 4) oraz nadtlenku azotu (pkt 5).

(3) Naczynia do rozpuszczonego acetyleny (pkt 10) mogą mieć również zawory zamykające z kryzą do połączeń. Części metalowe przyrządów zamykających, stykające się z zawartością, nie mogą zawierać więcej niż 70% miedzi.

(4) Naczynia zawierające tlen sprężony (pkt 3), umocowane w zbiornikach do przewozu ryb, są dopuszczone również bez hermetycznego zamknięcia, jeżeli są zaopatrzone w urządzenie do wolnego wypuszczenia tlenu.

2. Urzędowe badanie naczyń (patrz również Dodatek II).

142 (1) Naczynia metalowe powinny być przed użyciem poddane próbie przez rzeczoznawcę, upoważnionego przez właściwą władzę. Naczynia do rozpuszczonego acetyleny (pkt 10) należy oprócz tego zbadać także pod względem masy porowatej i dozwolonego napełnienia rozczynnikami [patrz c. m. 134 i 148 (2)]. Próbne ciśnienie nie powinno być w żadnym przypadku niższe niż 10 kg/cm².

(2) Pierwsza próba naczyń nowych, jeszcze nie używanych, obejmuje:

A. na odpowiednim modelu nowych naczyń:

- a) próbę materiału, z którego sporządzono naczynie;
- b) próbę na ciśnienie wewnętrzne, aż do rozerwania;
- c) wymierzenie grubości najsłabszej ściany i ustalenie ciśnienia;
- d) ustalenie twardości i jednostajności materiału, z którego sporządzono naczynie, oraz zbadanie zewnętrznego i wewnętrznego stanu naczynia.

B. przy wszystkich naczyniach:

- a) próbę ciśnienia hydraulicznego, podczas której ciśnienie wewnętrzne powinno wynosić:

pients en cuivre ou en alliages d'aluminium peuvent aussi être pourvus de chapeaux en matière dont ils sont constitués. Les robinets placés dans l'intérieur du col des récipients et protégés par un bouchon métallique vissé, ainsi que les récipients qui sont transportés emballés dans des caisses protectrices, n'ont pas besoin de chapeau.

141 (1) S'il s'agit de récipients renfermant du fluorure de bore (3°) ou de l'ammoniac liquéfié ou dissous dans l'eau (5° et 9°), des méthylamines ou de la monoéthylamine (7°), les robinets en cuivre ou en autre métal pouvant être attaqués par ces gaz ne sont pas admis.

(2) Il est interdit d'employer des matières contenant de la graisse ou de l'huile pour assurer l'étanchéité des joints ou l'entretien des dispositifs de fermeture des récipients utilisés pour l'oxygène, l'air comprimé, le nitrox (3°), le protoxyde d'azote (4°) et le peroxyde d'azote (5°).

(3) Les récipients pour l'acétylène dissous (10°) peuvent aussi avoir des robinets d'arrêt pour raccord à étrier. Les parties métalliques des dispositifs de fermeture en contact avec le contenu ne doivent pas contenir plus de 70% de cuivre.

(4) Les récipients renfermant de l'oxygène comprimé (3°) fixés dans les bacs à poisson, sont également admis s'ils ne sont pas hermétiquement fermés, mais pourvus d'appareils permettant à l'oxygène de s'échapper peu à peu.

2. Epreuve officielle des récipients (voir aussi Appendice II).

142 (1) Les récipients métalliques doivent être soumis, avant leur emploi, à une épreuve par les soins d'un expert agréé par l'autorité compétente. Les récipients pour l'acétylène dissous (10°) seront en outre examinés quant à la nature de la matière poreuse et à la quantité du solvant admissible [voir marg. 134 et 148 (2)]. La pression d'épreuve ne pourra en aucun cas être inférieure à 10 kg/cm².

(2) La première épreuve des récipients neufs, non encore employés, comprend:

A. sur un échantillon suffisant de récipients neufs:

- a) l'épreuve du matériau de construction;
- b) l'épreuve sous l'effet de la pression intérieure jusqu'à la rupture;
- c) la mesure de l'épaisseur la plus faible de la paroi et le calcul de la tension;
- d) la détermination de la dureté et de l'homogénéité du matériau des récipients, ainsi que l'examen de l'état extérieur et intérieur des récipients;

B. pour tous les récipients:

- a) l'épreuve de pression hydraulique, lors de laquelle la pression intérieure doit supporter:

1. dla naczyń przeznaczonych do transportu gazów sprężonych wymienionych w punktach 1 do 3 półtorakrotną wartość najwyższego ciśnienia przewidzianego według c. m. 145 i 146;

2. dla naczyń przeznaczonych do przewożenia gazów skroplonych, wymienionych w punktach 4 do 7:

bezwodnik kwasu węglowego (kwas węglowy)	pkt 4	250 kg/cm ²	
podtlenek azotu (gaz rozwesalający)	" 4	250 "	
etan	" 4	120 "	
etylen	" 4	225 "	
gaz świetlny naturalny skroplony (gaz Z)	" 4	40 "	
chlorowódor skroplony	" 5	120 "	
kwas fluorowodorowy bezwodny	" 5	10 "	
sześciofluorek siarki	" 5	70 "	
siarkowódor	" 5	54 "	
amoniak	" 5	30 "	
chlor	" 5	22 "	
bezwodnik siarkawy (kwas siarkawy)	" 5	12 "	
nadtlenek azotu (czterotlenek azotu)	" 5	20 "	
gaz T	" 5	30 "	
propan	" 6	30 "	
cyklopropan	" 6	25 "	
propylen	" 6	35 "	
butan	" 6	10 "	
izobutan	" 6	12 "	
butadien	" 6	10 "	
butylen	" 6	10 "	
izobutylen	" 6	10 "	
mieszanina gazów A	" 6	10 "	
mieszanina gazów A1	" 6	20 "	
mieszanina gazów B	" 6	25 "	
mieszanina gazów C	" 6	30 "	
tlenek metylu (eter dwumetylowy)	" 7	16 "	
tlenek metylowo-winylowy (eter metylowo-winylowy)	" 7	10 "	
chlorek metylu	" 7	16 "	
bromek metylu	" 7	10 "	
chlorek etylu	" 7	10 "	
tlenochlorek węgla (fosgen)	" 7	20 "	
trójchlorofluorometan (freon 11)	" 7	10 "	
dwuchlorodwufuorometan (freon 12)	" 7	18 "	
dwuchlorofluorometan (freon 21)	" 7	10 "	
chlorodwufuorometan (freon 22)	" 7	27 "	
dwuchloroczterofluoroetan (freon 114)	" 7	10 "	
chlorek winylu	" 7	11 "	
bromek winylu	" 7	10 "	
metyloamina	" 7	14 "	
dwumetyloamina	" 7	12 "	
trójmetyloamina	" 7	10 "	
etyloamina	" 7	10 "	
tlenek etylenu	" 7	10 "	

1. pour les récipients destinés au transport des gaz comprimés (1° à 3°), une fois et demie la valeur de la pression maximum autorisée selon marg. 145 et 146;

2. pour les récipients destinés au transport des gaz liquéfiés des 4° à 7°:

anhydride carbonique (acide carbonique)	4°	250 kg/cm ²	
protoxyde d'azote (gaz hilarant)	4°	250 "	
éthane	4°	120 "	
éthylène	4°	225 "	
gaz d'huile liquéfié (gaz Z)	4°	40 "	
acide chlorhydrique anhydre (acide chlorhydrique liquéfié)	5°	120 "	
acide fluorhydrique anhydre	5°	10 "	
hexafluorure de soufre	5°	70 "	
acide sulfhydrique (hydrogène sulfuré)	5°	54 "	
ammoniac	5°	30 "	
chlore	5°	22 "	
anhydride sulfureux (acide sulfureux)	5°	12 "	
peroxyde d'azote (détroxyde d'azote)	5°	20 "	
gaz T	5°	30 "	
propane	6°	30 "	
cyclopropane	6°	25 "	
propylène	6°	35 "	
butane	6°	10 "	
isobutane	6°	12 "	
butadiène	6°	10 "	
butylène	6°	10 "	
isobutylène	6°	10 "	
mélange gazeux A	6°	10 "	
mélange gazeux A1	6°	20 "	
mélange gazeux B	6°	25 "	
mélange gazeux C	6°	30 "	
oxyde de méthyle (éther diméthyl-lique)	7°	16 "	
oxyde de méthyle et de vinyle (éther méthyl-vinyl-lique)	7°	10 "	
chlorure de méthyle	7°	16 "	
bromure de méthyle	7°	10 "	
chlorure d'éthyle	7°	10 "	
oxychlorure de carbone (phosgène)	7°	20 "	
trichloromonofluorométhane (freon 11)	7°	10 "	
dichlorodifluorométhane (freon 12)	7°	18 "	
dichloromonofluorométhane (freon 21)	7°	10 "	
monochlorodifluorométhane (freon 22)	7°	27 "	
dichlorotétrafluoroéthane (freon 114)	7°	10 "	
chlorure de vinyle	7°	11 "	
bromure de vinyle	7°	10 "	
monométhylamine (méthylamine)	7°	14 "	
diméthylamine	7°	12 "	
triméthylamine	7°	10 "	
monoéthylamine (éthylamine)	7°	10 "	
oxyde d'éthylène	7°	10 "	

3. dla naczyń do przewozu gazów rozpuszczonych pod ciśnieniem:

do amoniaku rozpuszczonego w wodzie pod ciśnieniem (pkt 9): zawierającego ponad 35%, lecz najwyżej 40% amoniaku	10 kg/cm ²
zawierającego ponad 40%, lecz najwyżej 50% amoniaku	12 „
do acetyleny rozpuszczonego (pkt 10)	60 „

Uwaga. Do dnia 1 września 1958 r. są dopuszczone do przewozu również naczynia napełnione amoniakiem rozpuszczonym w wodzie pod ciśnieniem, który zawiera najwyżej 40% amoniaku, a które zostały poddane próbie ciśnienia tylko 8 kg/cm².

- f) próbę wyposażenia i oznakowania naczyń (c. m. 140, 141 i 145);
 g) poza tym przy naczyniach na acetylen rozpuszczony (pkt 10) próbę wypełnienia porowatą masą (c. m. 134).

(3) Naczynia powinny wytrzymać próbne ciśnienie nie doznając trwałych zniekształceń ani wykazywać pęknięć.

143 Należy powtórzyć: próbę ciśnienia hydraulicznego, badanie wewnętrzne i odważenie naczyń, próbę wyposażenia i oznakowania naczyń oraz, w razie potrzeby, kontrolę grubości ścian i ustalenie jednostajności materiału, z którego sporządzono naczynie, przez próbę twardości, której należy dokonać co najmniej w trzech różnych miejscach naczynia (u góry, w środku i u dołu):

- a) co dwa lata dla naczyń do gazów świetlnego (pkt 1a), fluorku boru (pkt 3), chlorowodoru bezwodnego, kwasu fluorowodorowego bezwodnego, siarkowodoru, chloru, bezwodnika siarkowego, nadtlenku azotu (pkt 5) oraz tlenochloru węgla (pkt 7);
 b) co pięć lat dla naczyń do innych gazów sprężonych lub skroplonych, jak również dla naczyń do amoniaku rozpuszczonego pod ciśnieniem (pkt 9);
 c) co dwa lata dla naczyń ze stopów aluminium.

144 Naczynia do rozpuszczonego acetyleny (pkt 10) muszą być badane co dziesięć lat co do stanu zewnętrznego (korozja, zniekształcenie) i stanu masy porowatej (rozluźnienie, opadnięcie). Badanie takie należy przeprowadzać rozcinając pewną ilość naczyń i badając ich wnętrze tak co do korozji jak również co do zmian zachodzących w materiale, z których naczynia sporządzono, jak i w masie porowatej.

3. Znaki na naczyniach.

145 (1) Naczynia metalowe zawierające gazy wymienione w punktach 1 do 7, 9 i 10 powinny posiadać widoczne napisy następujące:

- a) pełną nazwę gazu, nazwisko wytwórcy lub właściciela oraz numer naczynia;

3. pour les récipients destinés au transport des gaz dissous sous pression:

ammoniac dissous sous pression dans l'eau	9°
avec plus de 35 et au plus 40% d'ammoniac	10 kg/cm ²
avec plus de 40 et au plus 50% d'ammoniac	12 »
acétylène dissous	10° 60 »

Nota. Sont encore admis au transport jusqu'au 1er septembre 1958 les récipients renfermant de l'ammoniac dissous sous pression dans l'eau avec au plus 40% d'ammoniac et qui n'ont été soumis qu'à une pression d'épreuve de 8 kg/cm².

- f) l'examen de l'équipement et des inscriptions (marg. 140, 141 et 145);
 g) pour les récipients destinés au transport de l'acétylène dissous (10°), en outre, l'examen du remplissage avec de la matière poreuse (marg. 134).

(3) Les récipients doivent supporter la pression d'épreuve sans subir de déformation permanente ni présenter de fissures.

143 Seront renouvelés: l'épreuve de pression hydraulique, l'examen intérieur et le pesage des récipients, l'examen de l'équipement et des inscriptions des récipients et, le cas échéant, le contrôle de l'épaisseur des parois et la détermination de l'homogénéité du matériau des récipients par une épreuve de dureté qui sera faite au moins en trois points: à la partie supérieure, inférieure et médiane:

- a) tous les deux ans pour les récipients destinés au transport du gaz d'éclairage (1°a), du fluorure de bore (3°), de l'acide chlorhydrique anhydre, de l'acide fluorhydrique anhydre, de l'acide sulfhydrique, du chlore, de l'anhydride sulfureux, du peroxyde d'azote (5°) et de l'oxychlorure de carbone (7°);
 b) tous les cinq ans pour les récipients destinés au transport des autres gaz comprimés et liquéfiés, ainsi que pour les récipients d'ammoniac dissous sous pression (9°);
 c) tous les deux ans pour les récipients en alliages d'aluminium.

144 L'état extérieur (effets de la corrosion, déformations) ainsi que l'état de la matière poreuse (relâchement, affaissement) des récipients d'acétylène dissous (10°) seront examinés tous les dix ans. On doit procéder à des sondages en découpant un certain nombre de récipients et en examinant l'intérieur quant à la corrosion et quant aux modifications survenues dans les matériaux de construction et dans la matière poreuse.

3. Marques sur les récipients.

145 (1) Les récipients en métal renfermant des gaz des 1° à 7°, 9° et 10° porteront en caractères clairs et durables les inscriptions suivantes:

- a) le nom du gaz, en toutes lettres, la désignation du fabricant ou du propriétaire, ainsi que le numéro du récipient;

- b) wagę własną naczynia, łącznie z osprzętem, jak z zaworami, zatyczkami metalowymi itp., lecz bez osłony ochronnej;
- c) wysokość ciśnienia próbnego (patrz c. m. 142), datę ostatniej próby (patrz c. m. 143 i 144) oraz pieczęć rzeczoznawcy, który tej próby dokonał;
- d) dla gazów sprężonych (punkty 1 do 3): ciśnienie napełnienia dozwolone dla odnośnego naczynia (patrz c. m. 146);
- e) dla gazów skroplonych (punkty 4 do 7) oraz dla amoniaku rozpuszczonego w wodzie (pkt 9): najwyższy dozwolony ciężar napełnienia oraz pełna pojemność;
- f) dla acetyleny rozpuszczonego w rozpuszczalniku (pkt 10): wysokość dozwolonego ciśnienia [patrz c. m. 148 (2)], wagę naczynia wraz z osprzętem, masą porowatą oraz rozpuszczalnikiem.

(2) Napisy muszą być wryte na pogrubionej części ścianki albo na pierścieniu, który umocowuje się nieruchomo na szyjce naczynia. Nazwa gazu może być również napisana na naczyniu białą dobrze przylegającą farbą.

(3) Naczynia powinny być tak zapakowane do skrzyń, aby stemple o dokonaniu próby można było łatwo odszukać.

c. Napełnianie naczyń.

146 (1) Ciśnienie naczyń przeznaczonych do gazów sprężonych (punkty 1 do 3) nie powinno przekraczać 200 kg/cm^2 w temperaturze 15°C .

(2) Nadawca gazów sprężonych, z wyjątkiem gazu świetlnego naturalnego (pkt 2) w bojach morskich lub podobnych naczyniach, powinien na żądanie stwierdzić istniejące ciśnienie za pomocą manometru.

147 (1) Dla gazów skroplonych, wymienionych w punktach 4 do 7, stopień napełnienia naczyń nie powinien przewyższać następujących norm:

b) la tare du récipient y compris les pièces accessoires telles que robinets, bouchons métalliques, etc., mais à l'exception du chapeau de protection;

c) la valeur de la pression d'épreuve — voir marg. 142 —, la date de la dernière épreuve subie — voir marg. 143 et 144 — et le poinçon de l'expert qui a procédé à l'épreuve;

d) pour les gaz comprimés (1° à 3°): la valeur maximum de la pression de chargement autorisée pour le récipient en cause — voir marg. 146;

e) pour les gaz liquéfiés (4° à 7°) et pour l'ammoniac dissous dans l'eau (9°): le maximum de charge totale admissible ainsi que la capacité totale;

f) pour l'acétylène dissous dans un solvant (10°): la valeur de la pression de chargement autorisée — voir marg. 148 (2) —, le poids du récipient vide y compris le poids des pièces accessoires, de la matière poreuse et du solvant.

(2) Les inscriptions seront gravées soit sur une partie renforcée de la paroi, soit sur un anneau fixé de manière inamovible sur le col du récipient. En outre, le nom de la matière peut aussi être indiqué par une inscription à la peinture blanche adhérente sur le récipient.

(3) Les récipients en caisses seront emballés de manière que les poinçons d'épreuve puissent être facilement découverts.

c. Remplissage des récipients.

146 (1) Pour les récipients servant au transport des gaz comprimés (1° à 3°), la pression de chargement ne doit pas dépasser 200 kg/cm^2 , à une température ramenée à 15°C .

(2) L'expéditeur de gaz comprimés autres que le gaz d'huile (2°), renfermés dans des bouées de mer ou autres récipients analogues, peut être requis de vérifier la pression dans les récipients à l'aide d'un manomètre.

147 (1) Pour les récipients servant au transport des gaz liquéfiés des 4° à 7° , le degré de remplissage ne doit pas dépasser les valeurs suivantes:

kg pŁynu na 1 litr
pojemnoŹci

kg de liquide
par litre de
capacité

d) bezwodnika kwasu węgłowego pkt 4	0,75
podtlenku azotu	4 0,75
etanu	4 0,30
etylenu	4 0,29
gazu Źwiatlnego naturalnego skroplonego (gazu Z)	4 0,40
chlorowodoru ciekłego	5 0,57
fluorowodoru bezwodnego	5 0,84
szeŹciofluorku siarki	5 0,75
siarkowodoru	5 0,70
amoniaku	5 0,53
chloru	5 1,25
bezwodnika siarkawego	5 1,25
nadtlenu azotu	5 1,35
gazu T	5 0,75
propanu	6 0,43
cyklopropanu	6 0,51
propylenu	6 0,45
butanu	6 0,52
izobutanu	6 0,49
butadienu	6 0,55
butylenu	6 0,53
izobutylenu	6 0,53
mieszaniny gazów A	6 0,46
mieszaniny gazów A1	6 0,44
mieszaniny gazów B	6 0,43
mieszaniny gazów C	6 0,42
tlenku metylu (eteru dwumetylowego)	7 0,61
tlenku metylowo-winyłowego	7 0,65
chlorku metylu	7 0,80
bromku metylu	7 1,45
chlorku etylu	7 0,80
tlenochlorku węgla (fosgenu)	7 1,25
trójchlorofluorometanu (freonu 11)	7 1,35
dwuchlorodwufluorometanu (freonu 12)	7 1,12
dwuchlorofluorometanu (freonu 21)	7 1,05
chlorodwufluorometanu (freonu 22)	7 0,98
dwuchloroczwierfluoroetanu (freonu 114)	7 1,31
chlorku winylu	7 0,80
bromku winylu	7 1,25
metylaminy	7 0,60
dwumetyloaminy	7 0,59
trójmetyloaminy	7 0,57
etyloaminy	7 0,59
tlenku etylenu	7 0,77

(2) Rurki do rozsadzania węgla (pkt 4) muszą odpowiadać co do ich napelnienia bezwodnikiem węgłowym przepisom jakie ustalaj  władze, dopuszczaj ce je do uŹytku:

anhydride carbonique (acide carbonique)	4°	0,75
protoxyde d'azote (gaz hilarant)	4°	0,75
�thane	4°	0,30
�thyl�ne	4°	0,29
gaz d'huile liquéfié (gaz Z)	4°	0,40
acide chlorhydrique anhydre (acide chlorhydrique liquéfié)	5°	0,57
acide fluorhydrique anhydre	5°	0,84
hexafluorure de soufre	5°	0,75
acide sulfhydrique (hydrogène sulfuré)	5°	0,70
ammoniac	5°	0,53
chlore	5°	1,25
anhydride sulfureux (acide sulfureux)	5°	1,25
peroxyde d'azote (tétroxyde d'azote)	5°	1,35
gaz T	5°	0,75
propane	6°	0,43
cyclopropane	6°	0,51
propylène	6°	0,45
butane	6°	0,52
isobutane	6°	0,49
butadiène	6°	0,55
butylène	6°	0,53
isobutylène	6°	0,53
mélange gazeux A	6°	0,46
mélange gazeux A1	6°	0,44
mélange gazeux B	6°	0,43
mélange gazeux C	6°	0,42
oxyde de méthyle (�ther diméthylique)	7	0,61
oxyde de méthyle et de vinyle (�ther méthyl-vinyle)	7°	0,65
chlorure de méthyle	7°	0,80
bromure de méthyle	7°	1,45
chlorure d'éthyle	7°	0,80
oxychlorure de carbone (phosgène)	7°	1,25
trichloromonofluorométhane (fréon 11)	7°	1,35
dichlorodifluorométhane (fréon 12)	7°	1,12
dichloromonofluorométhane (fréon 21)	7°	1,05
monochlorodifluorométhane (fréon 22)	7°	0,98
dichlorot�trafluor�thane (fréon 114)	7°	1,31
chlorure de vinyle	7°	0,80
bromure de vinyle	7°	1,25
monométhylamine (méthylamine)	7°	0,60
diméthylamine	7°	0,59
triméthylamine	7°	0,57
monoéthylamine (�thylamine)	7°	0,59
oxyde d'éthylène	7°	0,77

(2) Les tubes pour le tir au charbon (4°) seront conformes, quant à leur degré de remplissage en anhydride carbonique, aux dispositions prévues par leur acte d'agrément par l'Administration,

148 (1) Najwyższe dopuszczalne napełnienie naczyni amoniakiem rozpuszczonym pod ciśnieniem w wodzie (pkt 9) nie powinno przekraczać następujących norm:

- a) zawierającego ponad 35%, lecz najwyżej 40% amoniaku, 0,80 kg płynu na 1 litr pojemności;
- b) zawierającego ponad 40%, lecz najwyżej 50% amoniaku, 0,77 kg płynu na 1 litr pojemności.

(2) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie dla acetyleny rozpuszczonego (pkt 10) nie może przekraczać 15 kg/cm², po osiągnięciu równowagi przy 15° C. Ilość rozpuszczalnika powinna być taka, by po wchłonięciu acetyleny i podniesieniu temperatury wewnątrz naczynia do 50° C ciśnienie nie przekraczało 40 kg/cm².

3. Pakowanie razem.

149 Spośród materiałów wymienionych pod c. m. 131 mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki razem ze sobą, z materiałami lub przedmiotami innych klas albo też z innymi towarami tylko materiały niżej podane i to tylko pod następującymi warunkami:

a) razem ze sobą:

- 1. bezwodnik kwasu węglowego, podtlenek azotu, etan, etylen (pkt 4), amoniak, chlor, bezwodnik siarkawy (pkt 5), tlenochlorek węgla (pkt 7), jednakowoż chlor nie może być pakowany z amoniakiem lub bezwodnikiem siarkawym (pkt 5). Gazy powinny być opakowane według c. m. 135;

- 2. gazy wymienione w punkcie 7 (z wyjątkiem tlenochloru węgla), opakowane według c. m. 136;

b) z materiałami i przedmiotami innych klas — jeśli i o ile pakowanie razem jest również dla nich dozwolone lub z innymi towarami:

- 1. gazy wymienione w punktach 4, 5 (z wyjątkiem chloru i nadtlenu azotu), 6 i 7 umieszczone w naczyniach metalowych, które należy z innymi razem pakowanymi towarami łączyć w drewnianej skrzyni zbiorowej;

- 2. bezwodnik kwasu węglowego, podtlenek azotu, etan, etylen (pkt 4), amoniak, bezwodnik siarkawy, nadtlenek azotu (pkt 5) oraz tlenochlorek węgla (pkt 7) w małych ilościach. Gazy powinny być opakowane według c. m. 135 w rurki i puszki blaszane, które należy łączyć z innymi pakowanymi razem towarami w drewnianej skrzyni zbiorowej;

- 3. gaz świetlny skroplony (pkt 4), chlorowódz bezwodny, siarkowódz oraz gaz T (pkt 5), jak również gazy wymienione w punktach 6 i 7, z wyjątkiem tlenochloru węgla (pkt 7), w łącznej ilości do 5 kg. Gazy powinny być opakowane według c. m. 136 w rurki i skrzynki, które należy łączyć z innymi pakowanymi razem towarami w drewnianej skrzyni zbiorowej.

148 (1) Pour l'ammoniac dissous sous pression dans l'eau (9°), la charge des récipients ne doit pas dépasser les valeurs suivantes:

- a) avec plus de 35 et au plus 40% d'ammoniac, 0,80 kg de dissolution pour 1 l de capacité;
- b) avec plus de 40 et au plus 50% d'ammoniac, 0,77 kg de dissolution pour 1 l de capacité.

(2) Pour l'acétylène dissous (10°) la pression de chargement ne doit pas dépasser 15 kg/cm² une fois l'équilibre réaliisé à 15° C. La quantité de solvant doit être telle que, après l'absorption de l'acétylène et l'accroissement à 50° C de la température à l'intérieur du récipient, la pression ne puisse dépasser 40 kg/cm².

3. Emballage en commun.

149 Parmi les matières dénommées au marg. 131 peuvent seulement être réunies dans un même colis entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes ou avec d'autres marchandises les matières énumérées ci-dessous et sous réserve des conditions ci-après:

a) entre eux:

- 1° L'anhydride carbonique, le protoxyde d'azote, l'éthane, l'éthylène (4°), l'ammoniac, le chlore, l'anhydride sulfureux, le peroxyde d'azote (5°) et l'oxychlorure de carbone (7°); toutefois le chlore ne doit pas être emballé en commun avec de l'ammoniac ou de l'anhydride sulfureux (5°).

Les gaz doivent être emballés conformément au marg. 135;

- 2° les gaz du 7° (excepté l'oxychlorure de carbone) emballés conformément au marg. 136;

b) avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes — si et en tant que l'emballage en commun est également admis pour ceux-ci — ou avec d'autres marchandises:

- 1° gaz des 4°, 5° (excepté le chlore et le peroxyde d'azote), 6° et 7°, renfermés dans des récipients métalliques, qui seront réunis dans une caisse collectrice en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

- 2° l'anhydride carbonique, le protoxyde d'azote, l'éthane, l'éthylène (4°), l'ammoniac, l'anhydride sulfureux, le peroxyde d'azote (5°) et l'oxychlorure de carbone (7°) en petites quantités. Les gaz doivent être emballés, conformément au marg. 135, dans des tubes et des capsules en tôle qui seront réunis dans une caisse collectrice en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

- 3° le gaz d'huile liquéfié (4°), l'acide chlorhydrique anhydre, l'acide sulfhydrique et le gaz T (5°), ainsi que les gaz des 6° et 7°, excepté l'oxychlorure de carbone (7°), en quantité totale de 5 kg au plus. Les gaz doivent être emballés, conformément au marg. 136, dans des tubes et des caissettes qui seront réunis dans une caisse collectrice en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

150 Na sztukach przesyłki zawierających gazy, wymienione w punktach 1 do 10, nawet jeśli gazy te są pakowane razem z innymi towarami według c. m. 149, należy wyraźnie i w sposób trwały wskazać zawartość — dla gazów uzupełnioną przez dodanie słów „klasa 1d” — w jednym z języków urzędowych kraju nadania, a oprócz tego w języku francuskim, niemieckim lub włoskim, jeżeli taryfy międzynarodowe lub umowy zawarte pomiędzy rządami kolejowymi nie stanowią inaczej.

151 (1) Sztuki przesyłki, zawierające rurki szklane z gazami wymienionymi pod c. m. 135 i 136, powinny być zaopatrzone w nalepki według wzoru nr 8.

(2) Każda sztuka przesyłki, zawierająca powietrze ciekłe, tlen ciekły i azot ciekły (pkt 8), powinna być zaopatrzona na obydwu przeciwnych stronach w nalepki według wzoru nr 7, a jeżeli materiały są zapakowane do naczyń szklanych [c. m. 137 (1) a)], oprócz tego w nalepkę według wzoru nr 8.

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

152 Nie ma ograniczeń.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

153 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 131. Nazwę tę należy podkreślić czerwonym kolorem.

(2) Przy przesyłkach rurek do rozszczepiania węgla (pkt 4) nadawca powinien dodać przy nazwie towaru „Rurka dozwolona dnia . . . . . (data) przez . . . . .”) nazwa władzy i państwa”.

(3) W listach przewozowych, sporządzanych na przesyłki, w których materiał wymieniony pod c. m. 131 został zapakowany w jednej sztuce razem z innymi materiałami lub przedmiotami Załącznika I lub z innymi towarami, należy wzmianki przewidziane dla każdego z tych materiałów i przedmiotów umieścić osobno.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

a. Dla sztuk przesyłki.

154 Należy ładować: sztuki przesyłki zawierające gazy:

a) wymienione w punktach 1 do 7 i 10: do wagonów krytych lub do wagonów nie krytych, które od kwietnia do października należy przy-

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

150 Tout colis renfermant des gaz des 1° à 10° portera, même si ces gaz sont emballés en commun avec d'autres marchandises conformément au marg. 149, l'indication claire et indélébile de son contenu, précisée, en ce qui concerne les gaz, par l'expression «classe 1d». L'inscription sera rédigée dans une langue officielle du pays expéditeur et en outre en français, en allemand ou en italien, à moins que les tarifs internationaux ou des accords spéciaux conclus entre les administrations ferroviaires n'en disposent autrement.

151 (1) Les colis qui contiennent des tubes en verre renfermant des gaz liquéfiés énumérés aux marg. 135 et 136 seront munis d'une étiquette conforme au modèle N° 8.

(2) Tout colis renfermant de l'air liquide, de l'oxygène liquide et de l'azote liquide (8°) sera muni, sur deux faces latérales opposées, d'étiquettes conformes au modèle N° 7, et si les matières qu'il contient sont renfermées dans des récipients en verre [marg. 137 (1) a)], il sera muni en outre d'une étiquette conforme au modèle N° 8.

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

152 Pas de restrictions.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

153 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 131 et doit être soulignée en rouge.

(2) Pour les envois de tubes pour le tir au charbon (4°), l'expéditeur fera suivre la désignation de la marchandise dans la lettre de voiture, de la mention: «Tube agréé le... (date) par le... (nom de l'administration gouvernementale) de... (nom du pays)».

(3) Dans les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels une matière dénommée au marg. 131 est emballé en commun avec d'autres matières ou objets de l'Annexe I ou avec d'autres marchandises, les mentions relatives à chacun de ces objets ou matières doivent être indiquées séparément.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

a. Pour les colis.

154 Seront chargés: Les colis renfermant des gaz

a) des 1° à 7° et 10°: dans des wagons couverts ou dans des wagons découverts qui, pendant les mois d'avril à octobre, doivent être protégés par

krywać oponami, jeżeli naczynia nie są umieszczone w skrzyniach drewnianych;

b) wymienione w punkcie 8: do wagonów krytych.

155 (1) Sztuk przesyłki nie wolno rzucać ani narażać na uderzenia, ani też wystawiać na działanie promieni słonecznych lub innych źródeł ciepła.

(2) Naczynia należy umieszczać w wagonach w ten sposób, by nie mogły przewrócić się lub spaść. Sztuki przesyłki, które mogą być przetaczane, powinny być układane osiową wzdłuż, równoległe do bocznych ścian wagonu i zabezpieczone od przetaczania się na bok. Naczynia zawierające powietrze ciekłe, tlen ciekły lub azot ciekły (pkt 8) powinny być umieszczone stojąco i zabezpieczone od uszkodzenia przez inne sztuki.

b. Dla wagonów-zbiorników (wagonów-kotłów i cystern albo innych naczyń umocowanych na ich podwoziu).

156 (1) Z wyjątkiem kwasu fluorowodorowego (pkt 5) i gazów wymienionych w punkcie 8 można gazy klasy Id przewozić w pojemnikach-cysternach.

(2) Z wyjątkiem kwasu fluorowodorowego (pkt 5), gazów wymienionych w punkcie 8 i acetyleny rozpuszczonego (pkt 10) można gazy klasy Id przewozić w wagonach-zbiornikach.

157 (1) Przepisy dotyczące naczyń wysyłanych jako sztuki przesyłki mają również zastosowanie do naczyń wagonów-zbiorników z następującymi odchyleniami i uzupełnieniami:

a) Naczynia nie powinny być sporządzane ze stopów aluminiowych i nie powinny posiadać zaworów bezpieczeństwa. Jeżeli jednak posiadają zawory bezpieczeństwa, to zawory te powinny być zablokowane za pomocą odpowiedniego urządzenia.

b) Jeśli w wagonie jest kilka umocowanych w nim na stałe naczyń, nie jest konieczne zaopatrywanie każdego naczynia w urządzenie do napełniania i opróżniania; w urządzenie to może być zaopatrzona wspólna rura, która łączy naczynia. Naczynia ruchome nie mogą być jednak łączone wspólną rurą. (Za naczynia ruchome uważa się naczynia tak zbudowane, aby pasując do specjalnych urządzeń wagonu mogły być wyjęte tylko po rozebraniu przyborów, które służą do ich umocowania w wagonie).

c) Jeżeli kilka naczyń umocowanych w wagonie na stałe, przeznaczonych do przewozu sprężonych gazów nie niebezpiecznych dla organów oddechowych, jest połączone między sobą wspólnymi rurami, to nie każde naczynie musi być zamykane zaworem. (Za gazy sprężone nie niebezpieczne dla organów oddechowych uważa się: wodór, metan, mieszaniny wodoru i metanu, tlen, mieszaniny tlenu i bezwodnika węglowego, azot, powietrze sprężone, nitroks. gazy szlachetne (hel, neon, argon, krypton, ksenon), mieszaniny gazów szlachetnych i azotu).

des bâches, à moins que les récipients ne soient emballés dans des caisses en bois;

b) du 8e: dans des wagons couverts.

155 (1) Les colis ne doivent pas être projetés ou soumis à des chocs, ni être exposés aux rayons solaires ou à d'autres sources de chaleur.

(2) Les récipients seront arrimés dans les wagons de manière à ne pouvoir ni se renverser, ni tomber. Les colis aménagés pour être roulés seront couchés, leur axe longitudinal dans le sens de la longueur du wagon. Ils seront garantis contre tout mouvement latéral. Les récipients renfermant de l'air liquide, de l'oxygène liquide ou de l'azote liquide (8e) seront placés debout et protégés contre toute avarie pouvant être produite par d'autres colis.

b. Pour les wagons-réservoirs (wagons-citernes et réservoirs ou récipients d'un autre genre fixés sur leur châssis).

156 (1) A l'exception de l'acide fluorhydrique anhydre (5e) et des gaz du 8e, les gaz de la classe Id peuvent être transportés dans des containers-citernes.

(2) A l'exception de l'acide fluorhydrique anhydre (5e), des gaz du 8e et de l'acétylène dissous (10e), les gaz de la classe Id peuvent être transportés dans des wagons-réservoirs.

157 (1) Les conditions relatives aux récipients expédiés comme colis sont également applicables aux récipients des wagons-réservoirs, avec les dérogations et particularités suivantes:

a) Les récipients des wagons-réservoirs ne doivent pas être construits en alliages d'aluminium et ne doivent pas être munis de soupapes de sûreté. Toutefois, s'ils en sont munis, ces soupapes doivent être bloquées par un dispositif approprié.

b) Si plusieurs récipients sont fixés d'une manière définitive aux wagons, il n'est pas nécessaire de munir chaque récipient d'un dispositif de remplissage et de vidange; ce dispositif peut être fixé à un tuyau collecteur qui relie les récipients. Toutefois, les récipients amovibles ne doivent pas être reliés entre eux par un tuyau collecteur. (On entend par récipients amovibles des récipients qui, construits pour s'adapter aux dispositions spéciales du wagon, ne peuvent cependant en être retirés qu'après démontage de leurs moyens de fixation).

c) Si les récipients multiples fixés d'une manière définitive aux wagons sont reliés entre eux par un tuyau collecteur et sont destinés à contenir des gaz comprimés ne présentant pas de danger pour les organes respiratoires, il n'est pas nécessaire que chaque récipient soit isolé par un robinet. [Sont considérés comme gaz comprimés ne présentant pas de danger pour les organes respiratoires: l'hydrogène le méthane, les mélanges d'hydrogène et de méthane, l'oxygène, les mélanges d'oxygène et d'anhydride carbonique, l'azote, l'air comprimé, le nitrox, les

- d) Jeżeli kilka naczyń umocowanych w wagonie na stałe, przeznaczonych do przewozu sprężonych gazów niebezpiecznych dla organów oddechowych, połączono między sobą wspólnymi rurami, to każde z naczyń musi być zamykane zaworem. (Za gazy sprężone niebezpieczne dla organów oddechowych uważa się: tlenek węgla, gaz wodny, gaz syntetyczny, gaz świetlny, gaz świetlny naturalny sprężony, fluorek boru, a także mieszaniny tlenku węgla, gazu wodnego, gazu syntetycznego lub gazu świetlnego).
- e) Jeżeli kilka naczyń umocowanych w wagonie na stałe, przeznaczonych do przewozu skroplonych gazów niebezpiecznych dla organów oddechowych, połączono między sobą wspólnymi rurami, to nie każde naczynie musi być zamykane zaworem. (Za gazy skroplone niebezpieczne dla organów oddechowych uważa się: bezwodnik węglowy, podtlenek azotu, etan, etylen, gaz świetlny skroplony, sześćfluorek siarki, propan, cyklopropan, propylen, butan, izobutan, butadien, butylen, izobutylen, mieszaniny gazów A, A1, B i C, tlenek metylu, chlorek etylu, trójchlorofluorometan, dwuchlorodwufuorometan, dwuchlorofluorometan, chlorodwufuorometan, dwuchloroczworofluoroetan i chlorek winylu).
- f) Jeżeli kilka naczyń umocowanych w wagonie na stałe, przeznaczonych do przewozu skroplonych gazów niebezpiecznych dla organów oddechowych, połączono między sobą wspólną rurą, to każde z naczyń musi być zamykane zaworem, naczynia powinny być napełniane każde z osobna, a ich zawory zamknięte i zaplombowane podczas przewozu. (Za gazy skroplone niebezpieczne dla organów oddechowych uważa się: chlorowódz bezwodny, siarkowódz, amoniak, chlor, bezwodnik siarkawy, nadtlenek azotu, gaz T, tlenek metyloowo-winylowy, chlorek metylu, bromek metylu, tlenochlorek węgla, bromek winylu, metyloamina, dwumetyloamina, trójmetyloamina, etyloamina, i tlenek etylenu). Te przepisy stosuje się do amoniaku rozpuszczonego pod ciśnieniem w wodzie.
- g) Zawory naczyń ruchomych, które można przetaczać, powinny być zaopatrzone w osłony ochronne.
- h) Urządzenia zamykające powinny być takie, by nie mogły ich otwierać osoby nie upoważnione.
- i) Sprawdzenie wewnętrzne naczyń wagonów-zbiorników musi być dokonywane w tych samych terminach, jakie są przewidziane dla próby ciśnienia. Przy naczyniach do chloru i bezwodnika siarkawego, (pkt 5), prób ciśnienia
- gaz rares (hélium, néon, argon, crypton, xénon), les mélanges de gaz rares, les mélanges de gaz rares et d'azote).
- d) Si les récipients multiples fixés d'une manière définitive aux wagons sont reliés entre eux par un tuyau collecteur et sont destinés à contenir des gaz comprimés présentant un danger pour les organes respiratoires, chaque récipient sera isolé par un robinet. (Sont considérés comme gaz comprimés présentant un danger pour les organes respiratoires: l'oxyde de carbone, le gaz à l'eau, les gaz de synthèse, le gaz d'éclairage, le gaz d'huile comprimé, le fluorure de bore, ainsi que les mélanges d'oxyde de carbone, de gaz à l'eau, de gaz de synthèse ou de gaz d'éclairage).
- e) Si les récipients multiples fixés d'une manière définitive aux wagons sont reliés entre eux par un tuyau collecteur et sont destinés à contenir des gaz liquéfiés ne présentant pas de danger pour les organes respiratoires, ils ne doivent pas pouvoir s'isoler séparément par des robinets. (Sont considérés comme gaz liquéfiés ne présentant pas de danger pour les organes respiratoires: l'anhydride carbonique, le protoxyde d'azote, l'éthane, l'éthylène, le gaz d'huile liquéfié, l'hexafluorure de soufre, le propane le cyclopropane, le propylène, le butane, l'isobutan, le butadiène, le butylène, l'isobutylène, les mélanges gazeux A, A1, B et C, l'oxyde de méthyle, le chlorure d'éthyle, le trichloromonofluorométhane, le dichlorodifluorométhane, le dichloromonofluorométhane, le monochlorodifluorométhane, le dichlorotétrafluoréthane et le chlorure de vinyle).
- f) Si les récipients multiples fixés d'une manière définitive aux wagons sont reliés entre eux par un tuyau collecteur et sont destinés à contenir des gaz liquéfiés présentant un danger pour les organes respiratoires, ils doivent chacun être isolé par un robinet; ils seront remplis chacun pour soi et auront chacun leurs robinets fermés et plombés pendant le transport. (Sont considérés comme gaz liquéfiés présentant un danger pour les organes respiratoires: l'acide chlorhydrique anhydre, l'acide sulhydrique, l'ammoniac, le chlore, l'anhydride sulfureux, le peroxyde d'azote, le gaz T, l'oxyde de méthyle et de vinyle, le chlorure de méthyle, le bromure de méthyle, l'oxychlorure de carbone, le bromure de vinyle, la monométhylamine, la diméthylamine, la triméthylamine, la monoéthylamine et l'oxyde d'éthylène). Les mêmes prescriptions s'appliquent à l'ammoniac dissous sous pression dans l'eau.
- g) Les robinets des récipients amovibles pouvant être roulés seront pourvus de chapeaux de protection.
- h) Les dispositifs de fermeture seront aménagés de manière à ne pouvoir être manipulés par des personnes non qualifiées.
- i) L'examen intérieur des récipients des wagons-réservoirs doit avoir lieu à des intervalles périodiques égaux à ceux prescrits pour l'épreuve de pression. Toutefois, pour les récipients destinés au transport du chlore et de l'anhydride

nia należy dokonywać co pięć lat, a sprawdzania wewnętrznego co dwa i pół roku.

- k) Waga własna wagonu-zbiornika wraz z osprzętem powinna być wskazana na płycie przyłutowanej do zbiornika [patrz c. m. 145 (1) b)].
- l) Naczynia cylindryczne do przewozu gazów skroplonych powinny posiadać przegrody z otworami, dzielące je na przedziały nie dłuższe niż 3,50 m.

(2) Jeżeli naczynia do przewozu gazów skroplonych, wymienionych w punktach 4, 5, 6 i 7, są zaopatrzone w urządzenia chroniące od działania promieni cieplnych, opisane w ust. (3), oraz mają średnicę powyżej 1,5 m, to w odniesieniu do próbnego ciśnienia i stopnia napełnienia dla gazów, o których mowa w ust. (4) i (5), obowiązują normy podane w tychże ustępach. Dla gazów, wymienionych w punktach 4 do 7, lecz innych niż te, o których mowa w ustępach (4) i (5), obowiązują co do próbnego ciśnienia i stopnia napełnienia normy podane pod c. m. 142 (2) e) 2 i c. m. 147 (1).

(3) Urządzenie chroniące od działania promieni świetlnych powinno:

- a) być sporządzone z drewna albo z innego podobnego materiału izolującego, albo z metalu o powierzchni odbijającej, o grubości co najmniej 1,5 mm;
- b) zakrywać co najmniej górną część powierzchni naczynia;
- c) być oddzielone od naczynia warstwą powietrza grubości 4 cm i chronić rzeczywiście wszystkie naczynia znajdujące się na wagonie-zbiorniku;
- d) być tak umieszczone, by nie przeszkadzało łatwemu kontrolowaniu urządzeń do napełniania i opróżniania oraz wspólnych rur.

Uwaga. Zwyczajnego pomalowania nie uważa się za urządzenie chroniące od działania promieni cieplnych.

(4) Ciśnienie, któremu powinny być poddane, przy próbie ciśnienia hydraulicznego, naczynia do przewozu niżej podanych gazów, wymienionych w punktach 4, 5, 6 i 7, zaopatrzone w urządzenia chroniące od działania promieni cieplnych stosownie do postanowień ust. 3, powinno wynosić:

bezwodnik kwasu węglowego	pkt 4	210 kg/cm ²
podtlenek azotu (gaz rozwesalający)	4	210 "
etan	4	95 "
etylen	4	180 "
chlorowodór bezwodny	5	100 "
sześciofluorek siarki	5	60 "
siarkowodór	5	45 "
amoniak	5	25 "
chlor	5	18 "
nadtlenek azotu	5	15 "

sulfureux (5°), l'épreuve de pression aura lieu tous les cinq ans et l'examen intérieur tous les deux ans et demi.

- k) La tare du wagon-réservoir, y compris les pièces accessoires, sera indiquée sur plaque soudée sur le récipient [voir marg. 145 (1) b)].
- l) Les récipients cylindriques servant au transport des gaz liquéfiés seront munis de brise-flots (cloisons perforées) qui les partagent en compartiments ne dépassant pas la longueur de 3,50 m.

(2) Si les récipients des wagons-réservoirs destinés à renfermer des gaz liquéfiés des 4°, 5°, 6° et 7° sont munis d'une protection calorifuge conforme aux prescriptions sous (3) et ont un diamètre supérieur à 1,50 m, les pressions d'épreuve et les degrés de remplissage pour les gaz énumérés sous (4) et (5) sont ceux indiqués dans ces deux alinéas. Pour les gaz des 4° à 7° autres que ceux énumérés sous (4) et (5) sont valables les pressions d'épreuve et les degrés de remplissage précisés aux marg. 142 (2) e) 2 et 147 (1).

(3) La protection calorifuge sera:

- a) constituée par une couverture en bois ou en une autre matière isolante similaire ou en métal à surface réfléchissante, d'une épaisseur minimum de 1,5 mm;
- b) appliquée sur le quart supérieur de la surface du réservoir;
- c) séparée du récipient par une couche d'air de 4 cm d'épaisseur et devra protéger efficacement tous les récipients se trouvant sur le même wagon-réservoir;
- d) conçue de manière à ne pas entraver l'examen facile des dispositifs de remplissage et de vidange, ainsi que des tuyaux collecteurs.

Nota. Une simple peinture des réservoirs n'est pas considérée comme une protection calorifuge.

(4) Les pressions auxquelles les réservoirs munis de la protection calorifuge selon al. (3) et destinés au transport des gaz liquéfiés ci-dessous énumérés des 4°, 5°, 6° et 7° doivent être soumis au moment de l'épreuve de pression hydraulique, sont les suivantes:

anhydride carbonique (acide carbonique)	4°	210 kg/cm ²
protoxyde d'azote (gaz hilarant)	4°	210 "
éthane	4°	95 "
éthylène	4°	180 "
acide chlorhydrique anhydre (acide chlorhydrique liquéfié)	5°	100 "
hexafluorure de soufre	5°	60 "
acide sulfhydrique (hydrogène sulfuré)	5°	45 "
ammoniac	5°	25 "
chlore	5°	18 "
peroxyde d'azote (tétroxyde d'azote)	5°	15 "

gaz T	5	25 kg/cm ²
propan	6	22 "
cyklopropan	6	16 "
propylen	6	27 "
izobutan	6	11 "
tlenek metylu (eter dwumetylowy)	7	14 "
chlerek metylu	7	14 "
tlenochlorek węgla (fosgen)	7	15 "
dwuchlorodwufuorometan (freon 12)	7	15 "
chlorodwufuorometan (freon 22)	7	25 "
chlerek winylu	7	10 "
metylamina	7	10 "
dwumetylamina	7	10 "

(5) Dla zaopatrzonych stosownie do postanowień ust. 3 w urządzenia chroniące od działania promieni świetlnych naczyń do przewozu niżej podanych gazów, wymienionych w punktach 4, 5, 6 i 7, stopień napelnienia nie powinien przewyższać następujących norm:

gaz T	5°	25 kg/cm ²
propane	6°	22 "
cyclopropane	6°	16 "
propylène	6°	27 "
isobutane	6°	11 "
oxyde de méthyle (éter diméthylrique)	7°	14 "
chlorure de méthyle	7°	14 "
oxychlorure de carbone (phos-gène)	7°	15 "
dichlorodifluorométhane (fréon 12)	7°	15 "
monochlorodifluorométhane (fréon 22)	7°	25 "
chlorure de vinyle	7°	10 "
monométhylamine (méthylamine)	7°	10 "
diméthylamine	7°	10 "

(5) Le degré de remplissage des réservoirs munis de la protection calorifuge selon al. (3) et destinés au transport des gaz liquéfiés ci-dessous énumérés des 4°, 5°, 6° et 7° ne doit pas dépasser les valeurs suivantes:

kg płynu na 1 litr pojemności

kg de liquide par litre de capacité

chlorowodór bezwodny	pkt 5	0,67
sześciofluorek siarki	5	0,78
amoniak	5	0,54
cyklopropan	6	0,55
izobutan	6	0,50
trójchlorofluorometan (freon 11)	7	1,37
dwuchlorodwufuorometan (freon 12)	7	1,18
dwuchlorofluorometan (freon 21)	7	1,26
chlorodwufuorometan (freon 22)	7	1,05
dwuchloroczteroetan (freon 114)	7	1,33
chlerek winylu	7	0,83
bromek winylu	7	1,40
metylamina	7	0,61
dwumetylamina	7	0,60
trójmetylamina	7	0,58

acide chlorhydrique anhydre (acide chlorhydrique liquéfié)	5°	0,67
hexafluorure de soufre	5°	0,78
ammoniac	5°	0,54
cyclopropane	6°	0,55
isobutane	6°	0,50
trichloromonofluorométhane (fréon 11)	7°	1,37
dichlorodifluorométhane (fréon 12)	7°	1,18
dichloromonofluorométhane (fréon 21)	7°	1,26
monochlorodifluorométhane (fréon 22)	7°	1,05
dichlorotetrafluoréthane (fréon 114)	7°	1,33
chlorure de vinyle	7°	0,83
bromure de vinyle	7°	1,40
monométhylamine (méthylamine)	7°	0,61
diméthylamine	7°	0,60
triméthylamine	7°	0,58

158 (1) Ruchome naczynia wagonów-zbiorników powinny być umieszczone na podwoziach wagonów tak, by nie mogły się przesuwac.

(2) Wagony-zbiorniki powinny być tak zbudowane, by naczynia były elektrycznie uziemione.

c. Dla małych pojemników.

159 (1) Oprócz sztuk przesyłki, zawierających tlenochlorek węgla (pkt 7), powietrze ciekłe, tlen ciekły i azot ciekły (pkt 8), można łączyc sztuki

158 (1) Les récipients amovibles des wagons-réservoirs seront fixés sur les châssis des wagons de manière à ne pouvoir se déplacer.

(2) La construction des wagons-réservoirs doit assurer la mise à la terre des récipients au point de vue électrique.

c. Pour les petits containers.

159 (1) A l'exception des colis renfermant de l'oxychlorure de carbone (7°), de l'air liquide, de l'oxygène liquide et de l'azote liquide (8°) les

przesyłki, zawierające materiały niniejszej klasy, w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Zakazy ładowania razem przewidziane pod c. m. 161 obowiązują również co do zawartości małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

160 Wagon-y-zbiorniki, zawierające gazy wymienione w punktach 1 do 7, powinny być zaopatrzone z obu stron w nalepki według wzoru nr 9.

E. Zakaz ładowania razem.

161 (1) Tlenochlorku węgla (pkt 7) nie można ładować razem do jednego wagonu z materiałami podtrzymującymi palenie klasy IIIc (c. m. 371).

(2) Gazów klasy Id nie wolno ładować razem do jednego wagonu z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).

162 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Prózne opakowanie. Inne przepisy.

163 (1) Naczynia wymienione w punkcie 11 powinny być szczelnie zamknięte.

(2) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 131. Nazwę tę należy podkreślić czerwonym kolorem.

164 (1) Jeśli c. m. 131 do 163 nie wymieniają warunków, którym powinny odpowiadać naczynia do przewozu gazów sprężonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem, to stosuje się przepisy kraju pochodzenia bez względu na to, czy chodzi o oddzielne naczynia, czy też należące do wagonów-zbiorników.

(2) Naczynia do gazów sprężonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem, które były wprowadzone do użycia w tym czasie, kiedy obowiązywały dawne przepisy, mogą nadal być używane. Pomimo to terminy dokonywania prób naczyń, przepisane pod c. m. 143, 144 i 157 (1) i) powinny być przestrzegane.

165—179

KLASA Ie. MATERIAŁY WYTWARZAJĄCE W ZETKNIĘCIU Z WODĄ GAZY ZAPALNE

1. Wyszczególnienie materiałów.

180 Spośród materiałów wyszczególnionych w tytule klasy Ie dopuszcza się do przewozu tylko materiały wymienione pod c. m. 181 i to tylko na warunkach przewidzianych pod c. m. 181 do 194. Wskutek tego uważa się je za materiały Załącznika I.

colis contenant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 161 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

160 Les wagons-reservoirs contenant des gaz des 1° à 7° seront munis sur leurs deux côtés d'étiquettes conformes au modèle N° 9.

E. Interdictions de chargement en commun.

161 (1) L'oxychlorure de carbone (7°) ne doit pas être chargé en commun dans le même wagon avec des matières comburantes de la classe IIIc (marg. 371).

(2) Les gaz de la classe Id ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec des matières radioactives de la classe IVb (marg. 451).

162 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

163 (1) Les récipients du 11° seront fermés de manière étanche.

(2) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à la dénomination imprimée en caractères italiques au marg. 131 et doit être soulignée en rouge.

164 (1) En tant que les marg. 131 à 163 ne prévoient pas de conditions auxquelles doivent satisfaire les récipients destinés au transport des gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression, les prescriptions du pays d'origine font règle, que ces récipients soient isolés ou qu'ils appartiennent à des wagons-reservoirs.

(2) Peuvent continuer à être admis au transport les récipients pour gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression, mis en service sous les dispositions antérieures. Toutefois les délais de renouvellement des épreuves des récipients, fixés aux marg. 143, 144 et 157 (1) i), doivent être observés.

165-179

CLASSE Ie. MATIÈRES QUI, AU CONTACT DE L'EAU, DÉGAGENT DES GAZ INFLAMMABLES

1. Énumération des matières.

180 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe Ie ne sont admises au transport que celles énumérées au marg. 181, ceci sous réserve des conditions prévues aux marg. 181 à 194. Elles sont dès lors des matières de l'Annexe I.

Uwaga. Prózne naczynia po materiałach klasy Ie nie podlegają przepisom Załącznika I.

Prózne naczynia po materiałach wymienionych w punkcie 2 c. m. 181 przyjmuje się jednak do przewozu tylko wtedy, gdy nie zawierają pozostałości po tych materiałach. W liście przewozowym powinna być wskazana ich poprzednia zawartość. Co do wagonów-zbiorników i pojemników patrz jednak c. m. 194.

- 181** 1. Metale alkaliczne i metale ziem alkalicznych, np. *sód, potas, wapń* oraz *stopy metali alkalicznych, stopy metali ziem alkalicznych i stopy metali alkalicznych z metalami ziem alkalicznych*.
2. *Węgiel wapnia (karbid) i wodorek wapnia (hydrolit)*.

Uwaga. Cyjanamid wapnia (azotniak) nie podlega przepisom Załącznika I.

3. *Amidek sodu*. Patrz również c. m. 181a.

- 181a** Amidek sodu (pkt 3) w ilościach do 200 g nie podlega przepisom Załącznika I, jeżeli jest zapakowany w naczynia szczelnie zamknięte i nie podlegające działaniu zawartości oraz jeżeli naczynia te są umieszczone starannie w mocnych szczelnych opakowaniach drewnianych ze szczelnymi zamknięciami.

2. Przepisy o przewozie.

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

- 182** (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tak szczelne, aby zapobiegało przenikaniu wilgoci i wydobywaniu się zawartości na zewnątrz.

(2) Materiały, z których zrobione są naczynia i ich zamknięcia, nie powinny ulegać szkodliwemu działaniu zawartości ani też tworzyć z nią szkodliwych związków.

(3) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Materiały stałe powinny być w opakowaniu dobrze umocowane tak samo, jak opakowanie wewnętrzne w opakowaniu zewnętrznym.

(4) Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości.

(5) Butelki i inne naczynia szklane muszą być wolne od wad, które mogłyby osłabić ich wytrzymałość; w szczególności ciśnienie wewnętrzne musi być odpowiednio zmniejszone. Grubość ścian nie może być w żadnym przypadku mniejsza niż 2 mm.

Zamknięcie musi być zabezpieczone dodatkowym urządzeniem, jak czop, kaptur, opieczętowanie, przewiązanie itp., które nadaje się do przeszkódzenia wszelkiemu rozluźnieniu w czasie przewozu.

Nota. Les récipients vides ayant renfermé des matières de la classe Ie ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

Les récipients vides ayant renfermé des matières du 2° du marg. 181 ne sont toutefois admis au transport que s'ils sont exempts de tout résidu. Mention devra être faite dans la lettre de voiture de ce qu'ils contenaient précédemment. Pour les wagons-réservoirs et les containers, voir toutefois marg. 194.

- 181** 1° Les métaux alcalins et alcalino-terreux par ex. le *sodium*, le *potassium*, le *calcium*, ainsi que les *alliages de métaux alcalins*, les *alliages de métaux alcalino-terreux* et les *alliages de métaux alcalins et alcalino-terreux*.
2° Le *carbure de calcium* et l'*hydrure de calcium*.

Nota. La cyanamide calcique n'est pas soumise aux prescriptions de l'Annexe I.

3° L'*amidure de sodium*. Voir aussi marg. 181a.

- 181a** L'*amidure de sodium* (3°) en quantités de 200 g au plus n'est pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I, à condition qu'il soit emballé dans des récipients fermés de manière étanche, ne pouvant être attaqués par le contenu, et que ces récipients soient renfermés avec soin dans de forts emballages en bois étanches et à fermeture étanche.

2. Conditions de transport.

A. Collis.

1. Conditions générales d'emballage.

- 182** (1) Les emballages seront fermés et étanches de manière à empêcher la pénétration de l'humidité et toute déperdition du contenu.

(2) Les matières dont sont constitués les récipients et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu, ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les matières solides seront solidement assujetties dans leurs emballages, de même que les emballages intérieurs dans les emballages extérieurs.

(4) Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu.

(5) Les bouteilles et autres récipients en verre doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier, les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne peut en aucun cas être inférieure à 2 mm.

L'étanchéité du système de fermeture doit être garantie par un dispositif complémentaire: coiffe, cape, scellement, ligature etc., propre à éviter tout relâchement au cours du transport.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

183

(1) Materiały, wymienione w punktach 1 i 2, należy pakować do beczek żelaznych albo do naczyń z blachy czarnej, naczyń z blachy żelaznej pokrytej ołowiem albo też do naczyń z blachy białej. Materiały, wymienione w punkcie 1, w ilościach najwyżej do 5 kg mogą być pakowane również w naczynia szklane. Naczynia powinny być w każdym przypadku suche. Jeżeli materiał nie jest zapakowany do zalutowanej puszki metalowej z zalutowaną przykrywą, to do naczynia z materiałami, wymienionymi w punkcie 1, należy dodać tyle oleju mineralnego o punkcie zapłonu przy 50°C, by płyn zupełnie nakrył materiał.

(2) Naczynia zawierające materiały, wymienione w punktach 1 i 2, z wyjątkiem beczek żelaznych, powinny być umieszczone nieruchomo w opakowaniu zewnętrznym, mianowicie:

- a) naczynia metalowe z materiałami wymienionymi w punkcie 1: w drewnianych skrzyniach zewnętrznych lub w żelaznych koszach ochronnych;
- b) naczynia szklane z materiałami wymienionymi w punkcie 1: w drewnianych skrzyniach wewnętrznych szczelnie wyłożonych od wewnątrz zwyczajną blachą żelazną, blachą pokrytą ołowiem albo białą blachą żelazną. Przy pakowaniu do naczyń szklanych, zawierających nie więcej niż 250 g, zamiast wyłożonych skrzyń drewnianych mogą być używane również naczynia ze zwyczajnej blachy żelaznej, blachy pokrytej ołowiem lub białej blachy żelaznej. Naczynia szklane należy układać w opakowaniu wewnętrznym, przekładając niepalnym materiałem wypełniającym.

(3) Amidek sodu (pkt 3) powinien być pakowany w ilościach nie przewyższających 10 kg do hermetycznie zamkniętych naczyń metalowych (puszki lub beczki), które następnie układa się pojedynczo lub po kilka w skrzyniach drewnianych, przekładając materiałem wypełniającym wolną przestrzeń pomiędzy poszczególnymi naczyniami lub pomiędzy naczyniami a ścianą skrzyni. Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 75 kg.

(4) Co do przewozu sodu (pkt 1) i węgla wapnia (pkt 2) w wagonach-zbiornikach i pojemnikach patrz c. m. 189.

3. Pakowanie razem.

184

Materiały wymienione pod c. m. 181 mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki razem ze sobą, z materiałami lub przedmiotami innych klas albo z innymi towarami tylko pod warunkiem zachowania następujących przepisów:

- a) razem ze sobą: materiały wymienione w tym samym punkcie, pod warunkiem zachowania przepisów o opakowaniu wewnętrznym, w opakowaniu zewnętrznym, jakie jest przewidziane dla materiałów tego punktu;
- b) razem ze sobą, z materiałami lub przedmiotami innych klas — jeżeli i o ile pakowanie razem

2. Emballage de matières isolées.

183

(1) Les matières de 1° et 2° seront emballées dans des tonneaux en fer ou dans des récipients en tôle de fer, en tôle de fer plombée ou en fer-blanc. Par quantités de 5 kg au plus, les matières du 1° peuvent également être emballées dans des récipients en verre. Les récipients devront dans tous les cas être exempts d'humidité. Sauf si le récipient est une boîte métallique à joints et à couvercle entièrement soudés, on devra pour les matières du 1°, ajouter dans les récipients de l'huile minérale dont le point d'éclair est supérieur à 50° C.

(2) Les récipients renfermant des matières des 1° et 2°, excepté les tonneaux en fer, seront assujettis dans des emballages extérieurs, à savoir:

- a) les récipients en métal renfermant des matières du 1°: dans des caisses d'expédition en bois ou dans des paniers protecteurs en fer;
- b) les récipients en verre renfermant des matières du 1°: dans des caisses d'expédition en bois munies d'un revêtement intérieur étanche en tôle de fer ordinaire, en tôle de fer plombée ou en fer-blanc. Pour les récipients en verre renfermant des quantités de 250 g au plus, la caisse en bois munie d'un revêtement peut être remplacée par un récipient extérieur en tôle de fer ordinaire, en tôle de fer plombée ou en fer-blanc. Les récipients en verre seront assujettis, avec interposition de matières de remplissage incombustibles formant tampon, dans les emballages d'expédition.

(3) L'amidure de sodium (3°) sera emballé, en quantités de 10 kg au plus, dans des récipients métalliques (boîtes ou tonneaux) hermétiquement fermés qui seront assujettis, soit seuls, soit en groupes, dans des caisses en bois, avec interposition de matières formant tampon, tant entre les récipients qu'entre ceux-ci et les parois de la caisse. Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

(4) Pour le transport du sodium (1°) et du carbure de calcium (2°) en wagon-réservoirs et en containers, voir marg. 189.

3. Emballage en commun.

184

Les matières dénommées au marg. 181 peuvent être réunies dans un même colis entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes ou avec d'autres marchandises sous réserve des conditions ci-après:

- a) entre elles: matières groupées sous le même chiffre, compte tenu des prescriptions relatives aux emballages intérieurs, dans l'emballage d'expédition prévu pour les matières de ce chiffre;
- b) entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes — si et en tant

jest również i dla nich dozwolone — lub z innymi towarami:

wszystkie materiały wymienione pod c. m. 181 w ilościach nie większych niż 5 kg każdego z tych materiałów, materiały wymienione w punktach 1 i 2 zapakowane do naczyń metalowych według c. m. 183 (1), a amidek sodu (pkt 3) zapakowany do skrzyń drewnianych według c. m. 183 (3), w drewnianym naczyniu zbiorowym z innymi towarami pakowanymi razem.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

185 (1) Każda sztuka przesyłki z materiałami klasy Ie powinna być zaopatrzona w nalepkę według wzoru nr 6, również wówczas, gdy materiały te są pakowane razem z innymi towarami według c. m. 184.

(2) Sztuki przesyłki z kruchymi naczyniami, zawierającymi materiały wymienione w punkcie 1, powinny oprócz tego być zaopatrzone w nalepki według wzorów nr 7 i 8. Jeżeli użyto skrzyni, nalepka według wzoru nr 7 powinna być umieszczona na dwu przeciwległych ścianach bocznych u góry, a na innym opakowaniu w inny odpowiedni sposób.

B. Sposób nadania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

186 Nie ma ograniczeń.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

187 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 181. Jeśli punkt f nie zawiera nazwy materiału, należy wpisać handlową nazwę towaru z dodaniem: „Materiał klasy Ie. punkt 1”. Nazwę towaru należy podkreślić czerwonym kolorem.

(2) W liście przewozowym sporządzonym na przesyłkę, w której materiał wymieniony pod c. m. 181 został zapakowany razem z innymi materiałami lub przedmiotami Załącznika I albo razem z innymi towarami, należy wzmianki przewidziane dla każdego z tych materiałów i przedmiotów umieścić osobno.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

188 (1) Sztuki przesyłki z materiałami klasy Ie należy ładować do wagonów krytych.

(2) Naczynia z węglikiem wapnia (pkt 2) można ładować także do wagonów nie krytych pod oponami.

que l'emballage en commun est également admis pour ceux-ci — ou avec d'autres marchandises:

toutes les matières du marg. 181 en quantités de 5 kg au plus pour chaque matière, les matières des 1° et 2° renfermées dans des récipients métalliques comme prévu au marg. 183 (1). l'amidure de sodium (3°) emballé dans des caisses en bois comme prévu au marg. 183 (3). Ces récipients et ces caisses seront réunis dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

185 (1) Tout colis renfermant des matières de la classe Ie sera muni d'une étiquette conforme au modèle N° 6, même si ces matières sont emballées en commun avec d'autres marchandises conformément au marg. 184.

(2) Les colis renfermant des récipients fragiles contenant des matières du 1° seront munis d'étiquettes conformes aux modèles N°s 7 et 8. Les étiquettes N° 7 seront apposées en haut sur deux faces latérales opposées lorsqu'il s'agit de caisses, ou d'une façon équivalente lorsqu'il s'agit d'autres emballages.

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

186 Pas de restrictions.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

187 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 181. Dans le cas où le 1° ne contient pas le nom de la matière, le nom commercial doit être inscrit complété de: «Marchandise du 1° de la classe Ie». La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

(2) Dans les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels une matière dénommée au marg. 181 est emballée en commun avec d'autres matières ou objets de l'Annexe I ou avec d'autres marchandises, les mentions relatives à chacun de ces objets ou matières doivent être indiquées séparément.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

188 (1) Les colis renfermant des matières de la classe Ie seront chargés dans des wagons couverts.

(2) Les récipients renfermant du carbure de calcium (2°) peuvent également être chargés dans des wagons découverts bâchés.

189 (1) Sód (pkt 1) i węglík wapnia (pkt 2) można przewozić w wagonach-zbiornikach i pojemnikach.

(2) Naczynia wagonów-zbiorników i pojemników, jak również ich zamknięcia powinny odpowiadać ogólnym przepisom o opakowaniu c. m. 182 (1) i (2). Poza tym naczynia te wraz z ich zamknięciem muszą być we wszystkich swych częściach tak mocne i stałe, by podczas przewozu nie rozluźniały się i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu.

(3) Wagony-zbiorniki i pojemniki, przeznaczone do przewozu sodu (pkt 1), muszą być zaopatrzone przy swych otworach (kurki, zawory, włazy itp.) w ściśle przylegające przykrywy, które można zamykać przez zaryglowanie.

Jeżeli wagony-zbiorniki i pojemniki są nadane do przewozu, to przykrywy powinny być zaryglowane, a temperatura po stronie zewnętrznej nie powinna przewyższać 50°C.

(4) Wagony-zbiorniki i pojemniki, przeznaczone do przewozu węglíka wapnia (pkt 2), powinny być zbudowane w ten sposób, aby otwory przeznaczone do naładowania lub wyładowania były zamknięte hermetycznie.

190 (1) Sztuki przesyłki z materiałami niniejszej klasy można łączyć w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Materiały, które wolno przewozić luzem, można ładować również do małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach.

191 Na wagonach-zbiornikach z węglíkiem wapnia (pkt 2) należy po stronie zamknięcia umieścić wyraźny i nie zacierający się napis: „Szczelnie zamykać po napełnieniu i opróżnieniu”. Napis powinien być sporządzony w jednym z języków urzędowych kraju nadania, a prócz tego w języku francuskim, niemieckim lub włoskim, jeżeli taryfy międzynarodowe lub osobne umowy, zawarte pomiędzy zarządami kolejowymi, nie stanowią inaczej.

E. Zakaz ładowania razem.

192 Materiałów klasy Ie nie wolno ładować razem do jednego wagonu z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).

193 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Prózne opakowanie. Inne przepisy.

194 Prózne wagony-zbiorniki i pojemniki, które zawierały sód (pkt 1) albo węglík wapnia (pkt 2), powinny być hermetycznie zamknięte, jakby były ładowane.

195—199

189 (1) Le sodium (1°) et le carbure de calcium (2°) peuvent être transportés en wagons-réservoirs et en containers.

(2) Les récipients des wagons-réservoirs et les containers ainsi que leurs fermetures seront conformes aux conditions générales d'emballage du marg. 182 (1) et (2). Ils doivent en toutes parties, y compris leurs fermetures, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport.

(3) Les wagons-réservoirs et les containers destinés à recevoir du sodium (1°) doivent avoir leurs orifices et ouvertures (robinets, gaines, trous d'homme, etc.) protégés par un capot à joint étanche, pouvant être fermé par verrouillage.

Quand ces réservoirs et containers sont remis au transport, leurs capots doivent être verrouillés et la température de l'enveloppe ne doit pas dépasser 50° C.

(4) Les wagons-réservoirs et containers pour le transport du carbure de calcium (2°) doivent être construits de façon que les ouvertures servant au chargement ou au déchargement puissent être fermées de manière hermétique.

190 (1) Les colis renfermant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voirs Appendice VI).

(2) Les matières dont l'expédition en vrac est autorisée, peuvent être renfermées dans de petits containers.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons.

191 Les wagons-réservoirs renfermant du carbure de calcium (2°) seront munis, du côté de la fermeture, de l'inscription suivante, claire et indélébile: «A fermer de manière étanche après le remplissage et la vidange». L'inscription sera rédigée dans une langue officielle du pays expéditeur et en outre en français, en allemand ou en italien, à moins que les tarifs internationaux ou des accords spéciaux conclus entre les administrations ferroviaires n'en disposent autrement.

E. Interdictions de chargement en commun.

192 Les matières de la classe Ie ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon avec des matières radioactives de la classe IVb (marg. 451).

193 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

194 Les wagons-réservoirs et les containers vides, qui ont contenu du sodium (1°) ou du carbure de calcium (2°), doivent être fermés hermétiquement, comme s'ils étaient pleins.

195—199

KLASA II. MATERIAŁY SAMOZAPALNE

CLASSE II. MATIÈRES SUJETTES A L'INFLAMMATION SPONTANÉE

1. Wyszczególnienie materiałów.

1. Énumération des matières.

200 Spośród materiałów określonych w tytule klasy II dopuszcza się do przewozu tylko materiały wymienione pod c. m. 201 i to tylko na warunkach przewidzianych pod c. m. 201 do 221. Wskutek tego uważa się je za materiały Załącznika I.

200 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe II, ne sont admises au transport que celles énumérées au marg. 201, ceci sous réserve des conditions prévues aux marg. 201 à 221. Elles sont dès lors des matières de l'Annexe I.

- 201** 1. Fosfor zwyczajny (biały lub żółty).
2. Związki fosforu z metalami ziem alkalicznych, jak *fosforek wapnia, fosforek strontu*.

- 201** 1° Le phosphore ordinaire (blanc ou jaune).
2° Les combinaisons de phosphore avec des métaux alcalino-terreux, par ex. le phosphure de calcium, le phosphure de strontium.

Uwaga. Związki fosforu z metalami ciężkimi, jak żelazo, miedź, cyna itp. nie podlegają przepisom Załącznika I.

Nota. Les combinaisons de phosphore avec les métaux appelés lourds, comme le fer, le cuivre, l'étain, etc., ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

3. *Cynkoetyl, cynkometyl, etyl magnezowy, rozpuszczone lub nie rozpuszczone w eterze, i inne podobne cieczki, które zapalają się same w powietrzu.*

- 3° Le zinc-éthyle, le zinc-méthyle, le magnésium-éthyle, dissous ou non dans l'éther, et d'autres liquides similaires qui s'enflamment spontanément à l'air.

4. a) *Używane szmaty i pakuly;*
b) *zatluszczone lub zaoliwione: tkaniny, knoty, powrozy i przędza;*
c) *następujące materiały zatluszczone lub zaoliwione: wełna, sierść (i włosie), wełna sztuczna, wełna regenerowana, bawełna, bawełna regenerowana, włókna sztuczne, jedwab, len, konopie i juta, również jako odpadki przędzenia lub tkania.*

- 4° a) *Les chiffons et les étoupes, ayant servi;*
b) *les tissus, mèches, cordes, fils, graisseux ou huileux;*
c) *les matières suivantes, grasses ou huileuses: la laine, les poils (et crins), la laine artificielle, la laine régénérée (dite aussi laine renouvelée), le coton, le coton recardé, les fibres artificielles (rayonne, etc.) la soie, le lin, le chanvre et le jute, même à l'état de déchets provenant du filage ou du tissage.*

Patrz również c. m. 201a, pod a).

Voir aussi marg. 201a sous a).

Uwaga. 1. Włókna syntetyczne nie podlegają przepisom Załącznika I.

Nota. 1. Les fibres synthétiques ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

2. Zwilżone materiały, wymienione w punktach 4b) i 4c) są wyłączone od przewozu.

2. Les matières du 4° b) et du 4° c) mouillées sont exclues du transport.

5. a) *Pył i proszek aluminiowy lub cynkowy, również mieszaniny pyłu albo proszku z aluminium i pyłu lub proszku cynkowego, także zatluszczone lub naoliwione; pył z filtrów wielkopięćowych;*
b) *pył, proszek i delikatne opiłki magnezu i ze słopów magnezowych, z zawartością ponad 80% magnezu; wszystko bez materiałów mogących przyczynić się do samozapalenia;*
c) *następujące sole kwasu podsiarkowego (H₂S₂O₄): podsiarczyn sodu (hydrosulfit), podsiarczyn potasu, podsiarczyn wapnia, podsiarczyn cynku.*

- 5° a) *La poussière et la poudre d'aluminium ou de zinc, ainsi que les mélanges de poussière ou de poudre d'aluminium et de zinc, même gras ou huileux; la poussière de filtres de hauts fourneaux;*
b) *la poussière, la poudre et les copeaux fins de magnésium et d'alliages de magnésium d'une teneur en magnésium de plus de 80%, tous exempts de corps susceptibles de favoriser l'inflammation;*
c) *les sels suivants de l'acide hydrosulfureux (H₂S₂O₄): hydrosulfite de sodium, hydrosulfite de potassium, hydrosulfite de calcium, hydrosulfite de zinc.*

Co do a) patrz również c. m. 201a pod a) i b); co do b) i c) patrz również c. m. 201a pod a).

Pour a), voir aussi marg. 201a sous a) et b); pour b) et c), voir aussi marg. 201a sous a).

6. *Sądze świeżo wyżarzone.* Patrz również c. m. 201a pod a).

- 6° *la suie fraîchement calcinée.* Voir aussi marg. 201a sous a).

7. *Węgiel drzewny świeżo wypalony, w postaci proszku, ziarnisty lub w kawałkach.* Patrz również c. m. 201a pod a) i klasę IIIb pkt 1 (c. m. 331).

- 7° *Le charbon de bois fraîchement éteint en poudre, en grains ou en morceaux.* Voir aussi marg. 201a sous a) et à la classe IIIb, 1° (marg. 331).

Uwaga. Przez węgiel drzewny świeżo wypalony rozumie się: węgiel drzewny w kawałkach — taki, od wypalenia którego nie upłynęło 4 dni; węgiel drzewny w postaci proszku lub ziarnisty o ziarnach mniejszych niż 8 mm — taki, od wypalenia którego nie upłynęło 8 dni, co należy rozumieć, że chłodzenie powietrzem dokonane było w cienkich warstwach lub inną metodą gwarantującą stopniowe chłodzenie.

8. Mieszaniny materiałów palnych ziarnistych lub porowatych ze składnikami ulegającymi jeszcze samoutlenianiu, jak olejem lnianym, pokostem z oleju lnianego lub pokostem z innych podobnych olejów, żywicą, olejem żywicznym, pozostałościami naftowymi itp. (np. masa korkowa, lupulina), oraz odpadki oleiste otrzymanywane przy odbarwianiu oleju z soi. Patrz również c. m. 201 pod a).

9. Papier, tektura i wyroby z tych materiałów (np. rurki i pierścienie z tektury), płyty z fibry, z drzewa, pasma nici, tkaniny, przędza, sznurki, odpadki z przędzenia lub tkania, wszystko nasycone samoutleniającymi się olejami, tłuszczami, pokostami lub innymi substancjami nasycającymi. Patrz również c. m. 201 a pod a) i klasę IIIb pkt 1 (c. m. 331).

Uwaga. Materiały wymienione w punkcie 9, wykazujące wilgotność więcej niż higroskopijną, są wyłączone od przewozu.

10. Worki po drożdżach używane. Patrz również c. m. 201a pod a).

11. Worki z tkanin, próżne, po azotanie sodu.

Uwaga. Worki z tkanin zupełnie oczyszczone przez wymycie z azotanu sodu, który je był nasycił, nie podlegają przepisom Załącznika I.

12. Próżne beczki z blachy żelaznej nie oczyszczone, które zawierały zwyczajny fosfor (pkt 1).

13. Próżne naczynia nie oczyszczone, które zawierały cynkoetyl, cynkometyl, magnezoetyl lub inne ciecze samozapalne wymienione w punkcie 3.

Uwaga do punktów 12 i 13. Próżne opakowania, które zawierały inne materiały klasy II, nie podlegają przepisom Załącznika I.

201a Materiały nadane do przewozu na warunkach niżej podanych nie podlegają przepisom Załącznika I:

a) materiały wymienione w punktach 4 do 10, jeżeli ich stan wyłącza wszelkie niebezpieczeństwo samozapalenia, a nadawca potwierdzi to w liście przewozowym oświadczeniem „Materiał niesamozapalny”; jednak co do materiałów wymienionych w punktach 7 i 9 patrz klasę IIIb, pkt 1 (c. m. 331);

b) pył i proszek aluminiowy lub cynkowy (pkt 5a) np. zapakowany razem z lakierami do wyrobu farb, jeżeli są one starannie opakowane w ilościach nie przewyższających 1 kg.

Nota. Par charbon de bois fraîchement éteint on entend:

pour le charbon de bois en morceaux, celui qui est éteint depuis moins de quatre jours; pour le charbon de bois en poudre ou en grains de dimensions inférieures à 8 mm, celui qui est éteint depuis moins de huit jours, étant entendu que le refroidissement à l'air a été effectué en couches minces ou par un procédé garantissant un degré de refroidissement équivalent.

8° Les mélanges de matières combustibles en grains ou poreuses avec des composants encore sujets à l'oxydation spontanée, tels que l'huile de lin ou les autres huiles, naturellement siccatives, cuites ou additionnées de composés siccativants, la résine, l'huile de résine, les résidus de nêtrole, etc (par ex. la masse dite bourre de liège, la lupuline), ainsi que les résidus huileux de la décoloration de l'huile de soja. Voir aussi marg. 201a sous a).

9° Les papiers, cartons et produits de ces matières (par ex. les enveloppes et anneaux en carton), les plaques en fibre de bois, les écheveaux de fils, les tissus, ficelles, fils, les déchets de filage ou de tissage, tous imprégnés d'huiles, de graisses, d'huiles naturellement siccatives, cuites ou additionnées de composés siccativants ou autres matières d'imprégnation sujets à l'oxydation spontanée. Voir aussi marg. 201a sous a) et à la classe IIIb, 1° (marg. 331).

Nota. Si les matières du 9° ont une humidité dépassant l'humidité hygroskopique, elles sont exclues du transport.

10° Les sacs à levure ayant servi, non nettoyés. Voir aussi marg. 201a sous a).

11° Les sacs vides à nitrate de sodium, en textile.

Nota. Quand les sacs en textile ont été parfaitement débarrassés par lavage du nitrate qui les imprègne, ils ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

12° Les tonneaux en tôle de fer vides, non nettoyés, ayant renfermé du phosphore ordinaire (1°).

13° Les récipients vides, non nettoyés, ayant renfermé du zinc-éthyle, zinc-méthyle magnésium-éthyle ou d'autres liquides du 3° sujets à l'inflammation spontanée.

Nota ad 12° et 13°. Les emballages vides ayant renfermé d'autres matières de la classe II ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

201a Ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I les matières remises au transport dans les conditions ci-après:

a) les matières des 4° à 10°, si leur état exclut tout danger d'inflammation spontanée et si cela est attesté par l'expéditeur dans la lettre de voiture par la mention: « Matière non sujette à l'inflammation spontanée »; pour les matières des 7° et 9° voir toutefois à la classe IIIb, marg. 331, 1°;

b) la poussière et la poudre d'aluminium ou de zinc (5°a) par ex. emballées en commun avec des vernis servant à la fabrication de couleurs, si elles sont emballées avec soin par quantités ne dépassant pas 1 kg.

2. Przepisy o przewozie.

(Przepisy dotyczące próżnego opakowania podane są pod F.)

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

202 (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tego rodzaju, aby nic z jego zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz.

(2) Materiały, z których zrobione jest opakowanie i jego zamknięcia, nie powinny ulegać działaniu zawartości ani też tworzyć z nią szkodliwych związków.

(3) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, by się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Przedmioty powinny być w opakowaniu dobrze umocowane, tak samo jak opakowanie wewnętrzne w opakowaniu zewnętrznym.

(4) Jeśli są dozwolone lub przepisane naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tym podobne, to muszą one być ułożone w opakowaniu zewnętrznym, przełożone materiałem wypełniającym.

Butelki i inne naczynia szklane muszą być wolne od wad, które mogłyby osłabić ich wytrzymałość; w szczególności ciśnienie wewnętrzne musi być odpowiednio zmniejszone. Grubość ścian nie może w żadnym przypadku być mniejsza niż 2 mm; nie może być ona mniejsza niż 3 mm, jeżeli ciężar naczynia wraz z zawartością przekracza 35 kg.

Zamknięcie musi być zabezpieczone dodatkowym urządzeniem, jak czop, kaptur, opieczutowanie, przewiązanie itp., które nadaje się do przeszkodzenia wszelkiemu rozluźnieniu w czasie przewozu.

(5) Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości; powinny one być zwłaszcza suche i chłonne, jeśli zawartość jest płynna lub może wydzielać płyny.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

203 (1) Fosfor zwyczajny (pkt 1) należy pakować:

- a) w zalutowane naczynia z blachy żelaznej, układane w skrzyniach drewnianych, albo
- b) w beczki z blachy żelaznej, z wyjątkiem tych, których przykrywy zamyka się przez dociśnięcie; beczki powinny być zamknięte hermetycznie, a waga ich wraz z zawartością nie powinna przekraczać 500 kg. Jeśli wagą więcej niż 100 kg to powinny mieć obręcze przy dnach i obręcze do przetaczania;

2. Conditions de transport.

(Les prescriptions relatives aux emballages vides sont réunies sous F.)

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

202 (1) Les emballages seront fermés et aménagés de manière à empêcher toute déperdition du contenu.

(2) Les matières dont sont constitués les emballages et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu, ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les matières solides seront solidement assujetties dans leurs emballages, de même que les emballages intérieurs dans les emballages extérieurs.

(4) Lorsque des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires sont prescrits ou admis, ils doivent être assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs.

Les bouteilles et autres récipients en verre doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier, les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne peut en aucun cas être inférieure à 2 mm. Elle ne sera pas inférieure à 3 mm lorsque le récipient et son contenu dépassent le poids de 35 kg.

L'étanchéité du système de fermeture doit être garantie par un dispositif complémentaire: coiffe, cape, scellement, ligature, etc., propre à éviter tout relâchement au cours du transport.

(5) Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu; en particulier, elles seront sèches et absorbantes lorsque celui-ci est liquide ou peut laisser exsuder du liquide.

2. Emballage de matières isolées.

203 (1) Le phosphore ordinaire (1°) sera emballé:

- a) dans des récipients en fer-blanc soudés, placés dans des caisses en bois; ou
- b) dans des tonneaux en tôle de fer, à l'exclusion de ceux qui seraient pourvus d'un couvercle s'adaptant par pression; les tonneaux fermeront hermétiquement et ne devront pas peser plus de 500 kg, y compris le contenu. S'ils pèsent plus de 100 kg, ils seront munis de cercles de tête et de roulement; ou

c) w ilości nie przewyższającej 250 kg, również w hermetycznie zamknięte naczynia szklane, które należy przekładając materiałem wypełniającym układać w zalutowanych naczyniach blaszanych, umieszczonych następnie w ten sam sposób w skrzyniach drewnianych.

(2) Naczynia i beczki z fosforem zwyczajnym powinny być wypełnione wodą.

(3) Co do przewozu w wagonach-ziornikach patrz c. m. 215.

204

(1) Materiały, wymienione w punkcie 2, należy pakować do zalutowanych naczyń z blachy białej, umieszczanych następnie w skrzyniach drewnianych.

(2) W ilościach nie przekraczających 2 kg można je również pakować do naczyń szklanych, porcelanowych, kamionkowych lub tym podobnych, umieszczanych następnie w skrzyniach drewnianych, przekładając materiałem wypełniającym.

205

(1) Materiały, wymienione w punkcie 3, należy pakować do hermetycznie zamykanych naczyń metalowych albo szklanych, porcelanowych, kamionkowych lub tym podobnych. Naczynia powinny być napełniane najwyżej do 90% ich pojemności.

(2) Naczynia metalowe należy układać, przekładając materiałem ochronnym, pojedynczo lub po kilka w naczyniach ochronnych, które należy przykrywać, jeśli nie są zamykane. Przykrycie sporządzone z materiałów łatwo palnych, powinno być tak zabezpieczone od ognia, by nie zapalało się przy zetknięciu z płomieniem. Jeśli naczynia ochronne nie są zamykane, to sztuka przesyłki powinna być zaopatrzona w uchwyty i nie może ważyć więcej niż 75 kg.

(3) Naczynia szklane porcelanowe, kamionkowe lub tym podobne należy układać pojedynczo lub po kilka, przekładając je materiałem wypełniającym, w naczyniach blaszanych, które powinny być hermetycznie zalutowane.

206

(1) Materiały, wymienione w punkcie 4a), powinny być mocno sprasowane i należy je pakować do szczelnych naczyń metalowych.

(2) Materiały, wymienione w punktach 4b) i 4c), powinny być mocno sprasowane i należy je pakować do skrzyń drewnianych lub tekturowych albo w pakiety owinięte papierem lub tkaniną.

207

(1) Materiały, wymienione w punkcie 5a), należy pakować do szczelnych naczyń dobrze się zamykających. Pył z filtrów wielkopieczowych może być również przewożony bez opakowania stosownie do c. m. 214b).

(2) Materiały, wymienione w punkcie 5b), należy pakować do szczelnych, dobrze zamykających się beczek żelaznych, albo do drewnianych skrzyń wyłożonych szczelnie blachą, albo do dobrze zamykających się puszek z blachy białej lub blachy aluminiowej i następnie do drewnianych skrzynek. Przy pojedynczo nadawanych do prze-

c), par quantités de 250 g au plus, également dans des récipients en verre, fermés hermétiquement, assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des récipients en tôle soudée, assujettis de la même manière dans des caisses en bois.

(2) Les récipients et les tonneaux contenant du phosphore ordinaire seront remplis d'eau.

(3) Pour le transport en wagons-réservoirs, voir marg. 215.

204

(1) Les matières du 2° seront emballées dans des récipients en fer-blanc soudés, placés dans des caisses en bois.

(2) Les quantités de 2 kg au plus peuvent être emballées également dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses en bois.

205

(1) Les matières du 3° seront emballées dans des récipients soit en métal, soit en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, fermés hermétiquement. Les récipients ne doivent être remplis que jusqu'à 90% de leur capacité.

(2) Les récipients en métal seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, soit seuls, soit en groupes, dans des emballages protecteurs qui, s'ils ne sont pas fermés, seront couverts. Si la couverture consiste en matières facilement inflammables, elle sera suffisamment ignifugée pour ne pas prendre feu au contact d'une flamme. Si l'emballage protecteur n'est pas fermé, le colis sera muni de poignées et ne devra pas peser plus de 75 kg.

(3) Les récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, soit seuls, soit en groupes, dans des récipients en tôle qui seront soudés hermétiquement.

206

(1) Les matières du 4° a) devront être bien pressées et seront placées dans des récipients métalliques étanches.

(2) Les matières des 4° b) et 4° c) devront être bien pressées et seront emballées soit dans des caisses en bois ou en carton, soit dans des enveloppes en papier ou en textile bien assujetties.

207

(1) Les matières du 5° a) seront renfermées dans des emballages étanches et fermant bien. La poussière de filtres de hauts fourneaux peut aussi être transportée non emballée conformément au marg. 214b).

(2) Les matières du 5° b) seront renfermées dans des tonneaux en fer étanches et fermant bien ou dans des caisses en bois garnies d'un revêtement étanche en tôle, ou dans des boîtes fermant de façon étanche, en fer-blanc ou en tôle d'aluminium mince, et emballées ainsi dans des caisses en bois. Pour les boîtes en fer-blanc ou en tôle d'aluminium

wozu puszkach z blachy białej lub z blachy aluminiowej wystarczy zamiast skrzynki drewnianej opakowanie z tektury falistej. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 12 kg.

(3) Materiały, wymienione w punkcie 5c), należy pakować do hermetycznie zamykanych beczek żelaznych, które razem z zawartością nie powinny ważyć więcej niż 50 kg, albo do beczek żelaznych hermetycznie zamykanych.

208 Materiały, wymienione w punktach 6 do 10, należy pakować do dobrze zamykających się naczyń. Naczynia drewniane, przeznaczone do przewozu materiałów wymienionych w punktach 6 i 7, muszą być wyłożone szczelnym materiałem.

209 Późne worki po azotanie sodu (pkt 11) należy, ułożwszy w dobrze związane i sprasowane pakiety, pakować do drewnianych skrzyń, albo pomiędzy kilka warstw mocnego papieru lub nieprzemakalnej tkaniny.

3. Pakowanie razem.

210 Spośród materiałów, wymienionych pod c. m. 201, mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki razem ze sobą, z materiałami i przedmiotami innych klas albo z innymi towarami tylko materiały niżej podane i to tylko pod następującymi warunkami:

a) razem ze sobą: materiały wymienione w tym samym punkcie w przepisany opakowaniu;

b) z materiałami i przedmiotami innych klas — jeżeli i o ile pakowanie razem jest również dla nich dozwolone — albo z innymi towarami:

1. fosfor zwyczajny (pkt 1) w ilościach nie większych niż 250 g, opakowany według c. m. 203 w naczyniach z białej blachy albo w naczyniach szklanych, ułożonych w naczyniach blaszanych, które należy z innymi pakowanymi razem towarami łączyć w drewnianym naczyniu zbiorowym;

2. materiały, wymienione w punkcie 2, w ogólnej ilości nie większej niż 5 kg, opakowane według c. m. 204, albo w naczyniach kruchych (do 2 kg), ułożonych w skrzyniach, albo w naczyniach blaszanych, które należy z innymi pakowanymi razem towarami łączyć w drewnianym naczyniu zbiorowym;

3. materiały, wymienione w punkcie 5 (z wyjątkiem pyłu z filtrów wysokopieczonych), w ogólnej ilości nie większej niż 1 kg, jednak nie z kwasami, ługami alkalicznymi, ani z cieczami zawierającymi wodę. Materiały te, zapakowane do zamkniętych szklanek lub pudełek blaszanych, a szklanki ułożone ponadto w puszkach blaszanych lub tekturowych, należy łączyć z pakowanymi razem innymi towarami w drewnianym naczyniu zbiorowym;

miace, remises isolément au transport, il suffit d'une enveloppe en carton ondulé au lieu d'une caisse en bois. Un colis de ce genre ne doit pas peser plus de 12 kg.

(3) Les matières du 5° c) seront emballées dans des récipients en tôle, étanches à l'air, qui, avec leur contenu, ne devront pas peser plus de 50 kg, ou dans des fûts en fer étanches à l'air.

208 Les matières des 6° à 10° seront renfermées dans des emballages fermant bien. Les emballages en bois utilisés pour les matières des 6° et 7° seront pourvus intérieurement d'un revêtement étanche.

209 Les sacs vides à nitrate de sodium (11°) seront assemblés en paquets serrés et bien ficelés, placés soit à l'intérieur de caisses en bois, soit sous une enveloppe constituée par plusieurs épaisseurs de papier fort ou par un tissu imperméabilisé.

3. Emballage en commun.

210 Parmi les matières dénommées au marg. 201, peuvent seulement être réunies dans un même colis entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes ou avec d'autres marchandises, les matières ci-dessous et sous réserve des conditions ci-après:

a) entre elles: matières groupées sous le même chiffre dans l'emballage prescrit;

b) avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes — si et en tant que l'emballage en commun et également admis pour ceux-ci — ou avec d'autres marchandises:

1° phosphore ordinaire (1°) en quantité égale à 250 g au plus, emballé conformément au marg. 203 dans des récipients en fer-blanc ou dans des récipients en verre assujettis dans des récipients en tôle, qui seront réunis dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

2° matières du 2° en quantité totale de 5 kg au plus, emballées conformément au marg. 204 soit dans des récipients fragiles (2 kg au plus) placés dans des caisses, soit dans des récipients en tôle qui seront réunis dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

3° matières du 5° (excepté la poussière de filtres de hauts fourneaux), en quantité totale de 1 kg au plus; réunion toutefois interdite avec des acides, des lessives alcalines ou des liquides aqueux. Les matières, emballées dans des verres ou des boîtes en tôle fermés — les verres étant en outre assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des boîtes en tôle ou en carton — seront réunies dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

4. materiały, wymienione w punkcie 9, opakowane według przepisów dla sztuk przesyłek, z innymi pakowanymi razem towarami w drewnianym naczyniu zbiorowym.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki, (patrz Dodatek V).

211 (1) Każdą sztukę przesyłki, zawierającą materiały wymienione w punktach 1 do 3, należy zaopatrzyć w nalepkę według wzoru nr 2.

(2) Beczki z przyśrubowaną przykrywą, zawierające fosfor zwyczajny (pkt 1) — jeśli nie mają urządzeń utrzymujących je przymusowo w pozycji stojącej — muszą być oprócz tego zaopatrzone na dwu stronach przeciwległych w dwie nalepki według wzoru nr 7.

(3) Sztuki przesyłki, zawierające kruche naczynia z materiałami wymienionymi w punktach 1 i 3, muszą nadto być zaopatrzone w nalepki według wzorów nr 7 i 8. Nalepki według wzoru nr 7 należy, w razie użycia skrzyni, umieścić u góry na dwu przeciwległych ścianach, a przy innym opakowaniu w inny odpowiedni sposób.

(4) Nalepki, przewidziane pod (1), (2) i (3), powinny być umieszczone również na sztukach przesyłki, w których materiały, wymienione w punktach (1) do (3), zapakowano razem z innymi materiałami, przedmiotami lub towarami według c. m. 210.

(5) Przy przesyłkach wagonowych nie jest konieczne zaopatrywanie sztuk przesyłki w nalepki przewidziane wyżej pod (1) i (4) według wzoru nr 2 (patrz również c. m. 217).

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

212 Materiały, wymienione w punkcie 3, dopuszcza się do przewozu jako drobne przesyłki pociesne tylko w sztukach ważących nie więcej niż 25 kg.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

213 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 201. Jeżeli punkty 2, 3, 8 i 9 nie zawierają nazwy materiału, należy wpisać nazwę handlową z dodaniem: „Towar klasy II punktu.....” Nazwę towaru należy podkreślić czerwonym kolorem.

(2) W liście przewozowym sporządzonym na przesyłkę, w której materiał wymieniony pod c. m. 201 został zapakowany razem z innymi materiałami lub przedmiotami Załącznika I albo z innymi towarami, należy wzmianki przewidziane dla każdego z tych materiałów lub przedmiotów umieścić osobno.

4° matières du 9°, emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres; elles seront réunies dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

211 (1) Tout colis renfermant des matières des 1° à 3° sera muni d'une étiquette conforme au modèle N° 2.

(2) Les tonneaux renfermant du phosphore ordinaire (1°) et pourvus d'un couvercle vissé — à moins qu'ils ne soient munis d'un dispositif les tenant obligatoirement debout — seront en outre munis en haut, à deux extrémités diamétralement opposées, de deux étiquettes conformes au modèle N° 7.

(3) Les colis renfermant des récipients fragiles avec des matières des 1° et 3° seront en outre munis d'étiquettes conformes aux modèles N°s 7 et 8. Les étiquettes du modèle N° 7 seront apposées en haut sur deux faces latérales opposées lorsqu'il s'agit de caisses, ou d'une façon équivalente lorsqu'il s'agit d'autres emballages.

(4) Les étiquettes prescrites aux alinéas (1), (2) et (3) seront également apposées sur les colis dans lesquels les matières des 1° à 3° sont emballées en commun avec d'autres matières, objets ou marchandises conformément au marg. 210.

(5) Pour les expéditions en wagons complets, l'apposition sur les colis de l'étiquette N° 2, prévue aux alinéas (1) et (4), n'est pas nécessaire (voir aussi marg. 217).

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

212 Les matières du 3° ne sont admises en grande vitesse comme envois de détail que par colis de 25 kg au plus.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

213 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 201. Dans le cas où les 2°, 3°, 8° et 9° ne contiennent pas le nom de la matière, le nom commercial doit être inscrit, complété de: «*Marchandise du . . . de la classe II*». La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

(2) Dans les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels une matière dénommée au marg. 201 est emballée en commun avec d'autres matières ou objets de l'Annexe I ou avec d'autres marchandises, les mentions relatives à chacun de ces objets ou matières doivent être indiquées séparément.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

214 Należy ładować:

- a) sztuki przesyłki z materiałami wymienionymi w punkcie 3 do wagonów nie krytych. Sztuki przesyłki, których waga nie przewyższa 25 kg, można ładować również do wagonów krytych;
- b) materiały, wymienione w punkcie 4, nie opakowane oraz nie opakowany pył z filtrów wysokopieczonych (punkt 5a) do wagonów żelaznych z ruchomymi pokrywami pod oponami;
- c) sztuki przesyłki z materiałami wymienionymi w punkcie 9 do wagonów krytych lub wagonów nie krytych pod oponami.

215 (1) Do przewozu w wagonach-zbiornikach jest dopuszczony tylko fosfor zwyczajny (pkt 1).

(2) Po napełnieniu fosforem wagonów-zbiorników należy fosfor przykryć warstwą wody o grubości co najmniej 12 cm. Wolna przestrzeń, nie zajęta przez płyn, musi przy temperaturze 60° C zajmować co najmniej 2% pojemności naczynia.

(3) Wagon-y-zbiorniki, przeznaczone do przewozu fosforu zwyczajnego, powinny odpowiadać następującym warunkom:

- a) urządzenie ogrzewające nie może sięgać wnętrza naczynia, lecz powinno być umieszczone na zewnątrz. Inne rury muszą prowadzić do górnej części naczynia; otwory muszą znajdować się w górnej części naczynia i powinny być zupełnie pod przykryciem dającym się zaryglować;
- b) naczynie powinno być zrobione ze stali; ściany nie mogą być nigdzie cieńsze niż 10 mm;
- c) naczynie powinno przed pierwszym użyciem przebyć próbę hydrauliczną pod ciśnieniem manometrycznym co najmniej 7 kg/cm²;
- d) naczynie powinno posiadać stały znak orientacyjny, wskazujący najwyższy punkt, którego woda nie może przekroczyć, jak również urządzenie wewnątrz naczynia do stwierdzenia poziomu fosforu.

216 (1) Sztuki przesyłki, zawierające materiały niższej klasy, można łączyć w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Materiały, które wolno przewozić luzem, można nadawać do przewozu również w małych pojemnikach.

(3) Wymienione pod c. m. 218 zakazy ładowania razem dotyczą również małych pojemników.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

214 Seront chargés:

- a) les colis renfermant des matières du 3° dans des wagons découverts. Les colis jusqu'à 25 kg peuvent également être chargés dans des wagons couverts;
- b) les matières du 4°, non emballées, et la poussière de filtres de hauts fourneaux [5° a)], non emballée, dans des wagons en fer à couvercle mobile; la poussière de filtres de hauts fourneaux, non emballée, également dans des wagons découverts en fer, bâchés;
- c) les colis renfermant des matières du 9°, dans des wagons couverts ou des wagons découverts bâchés.

215 (1) La seule matière dont le transport en wagons-réservoirs est autorisé est le phosphore ordinaire (1°).

(2) Après remplissage de phosphore, les wagons-réservoir recevront de l'eau en quantité telle qu'elle forme une couche de 12 cm d'épaisseur au moins au-dessus du phosphore. L'espace vide, non occupé par le liquide devra être, à la température de 60° C, égal à 2% au moins du volume du réservoir.

(3) Les wagons-réservoirs pour le transport du phosphore ordinaire doivent satisfaire aux conditions suivantes:

- a) Le dispositif de réchauffage ne doit pas pénétrer dans le corps du réservoir, mais être extérieur à celui-ci. Les autres tubulures doivent pénétrer dans le réservoir à la partie supérieure de celui-ci; les ouvertures doivent être situées à la partie supérieure du réservoir et pouvoir être entièrement enfermées sous des capots susceptibles d'être verrouillés.
- b) Le réservoir sera en acier, les parois n'ayant en aucun point une épaisseur inférieure à 10 mm.
- c) Avant sa mise en service, le réservoir devra avoir subi avec succès une épreuve hydraulique sous une pression manométrique de 7 kg/cm² au moins.
- d) Le réservoir sera muni d'un repère fixe indiquant le niveau supérieur que ne doit pas dépasser l'eau, et d'un système de jaugeage intérieur au réservoir, pour la vérification du niveau du phosphore.

216 (1) Les colis renfermant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les matières dont l'expédition en vrac est autorisée, peuvent être renfermées dans de petits containers.

(3) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 218 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

217 (1) Przy przewożeniu materiałów, wymienionych w punktach 1 do 3 należy po obu stronach wagonu umieścić nalepki według wzoru nr 2.

Po obu stronach wagonu-zbiornika z materiałami, wymienionymi w punkcie 1, należy umieścić nalepki według wzoru nr 2.

(2) Nadto przy przesyłkach wagonowych materiałów, wymienionych w punkcie 3, należy po obu stronach wagonu umieścić nalepkę według wzoru nr 9.

E. Zakaz ładowania razem.

218 (1) Fosforu zwyczajnego (pkt 1) nie można ładować razem do jednego wagonu ze środkami odchwasczającymi, zawierającymi chlor klasy IVa, punktu 16 (c. m. 401).

(2) Materiałów, wymienionych w punkcie 3 nie wolno ładować razem do jednego wagonu ani z materiałami wybuchowymi klasy Ia (c. m. 21), ani z amunicją klasy Ib (c. m. 61).

(3) Innych materiałów klasy II — jeśli nie są zapakowane do naczyń metalowych — nie wolno ładować razem do jednego wagonu:

a) z materiałami wybuchowymi klasy Ia (c. m. 21);

b) z amunicją klasy Ib (c. m. 61);

c) z materiałami podtrzymującymi palenie klasy IIIc (c. m. 371).

(4) Materiałów klasy II nie wolno ładować do jednego wagonu z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).

219 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, powinny być sporządzone oddzielne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Próżne opakowanie. Inne przepisy.

220 (1) Naczynia wymienione w punkcie 12, powinny być dobrze zamknięte. Wagon-y-zbiorniki, które zawierały fosfor zwyczajny, powinny przy nadawaniu do przewozu:

albo być napełnione azotem; nadawca powinien stwierdzić, że zbiornik po zamknięciu nie przepuszcza gazu;

albo być napełnione wodą najwyżej do 96% swej pojemności; w czasie od dnia 1 października do dnia 31 marca należy dodawać do wody tyle środka chroniącego przed zamarzaniem, by woda podczas przewozu nie zamarzała; zastosowany środek chroniący przed zamarzaniem nie powinien działać żrąco ani reagować w zetknięciu z fosforem.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

217 (1) Les wagons dans lesquels sont chargées des matières des 1° à 3° porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 2.

Les wagons-réservoirs renfermant des matières du 1° porteront eux aussi sur les deux côtés, une étiquette conforme au modèle N° 2.

(2) En outre, les wagons dans lesquels sont chargées des matières du 3° seront munis sur leurs deux côtés d'une étiquette conforme au modèle N° 9.

E. Interdictions de chargement en commun.

218 (1) Le phosphore ordinaire (1°) ne doit pas être chargé en commun dans le même wagon avec des désherbants chloratés du 16° de la classe IVa (marg. 401).

(2) Les matières du 3° ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon, ni avec les matières explosives de la classe Ia (marg. 21), ni avec les munitions de la classe Ib (marg. 61).

(3) Les autres matières de la classe II, lorsqu'elles ne sont pas emballées dans des récipients en métal, ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon:

a) avec des matières explosives de la classe Ia (marg. 21);

b) avec des munitions de la classe Ib (marg. 61);

c) avec des matières comburantes de la classe IIIc (marg. 371).

(4) Les matières de la classe II ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon avec des matières radioactives de la classe IVb (marg. 451).

219 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6 § 9, al. 2, de la CIM).

c. Emballages vides. Autres prescriptions.

220 (1) Les récipients du 12° seront bien fermés. Les wagons-réservoirs ayant renfermé du phosphore ordinaire devront au moment où ils sont remis à l'expédition:

soit être remplis d'azote; l'expéditeur devra avoir vérifié que le réservoir après fermeture est étanche aux gaz;

soit être remplis d'eau, à raison de 96% au plus de leur capacité; entre le 1er octobre et le 31 mars, cette eau devra renfermer un ou plusieurs agents anti-gel, dénués d'action corrosive et non susceptibles de réagir avec le phosphore, à une concentration qui rende impossible le gel de l'eau au cours du transport.

(2) Naczynia, wymienione w punkcie 13, powinny być dobrze zamknięte i załadowane do wagonów nie krytych. Naczynia metalowe można przewozić również w wagonach krytych.

(3) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą, pod c. m. 201 i być podkreślona czerwonym kolorem.

221 Naczynia z materiałami, wymienionymi w punkcie 3, w razie uszkodzenia podczas przewozu, powinny być niezwłocznie wyładowane, a gdyby nie można ich w krótkim czasie naprawić, mogą być sprzedane bez dalszych formalności wraz z zawartością na rachunek nadawcy.

222-299

KLASA IIIa. MATERIAŁY PŁYNNIE ŁATWO ZAPALNE

1. Wyszczególnienie materiałów.

300 (1) Spośród materiałów płynnych łatwo zapalnych oraz ich sztucznych mieszanin płynnych lub jeszcze mazistych przy temperaturze nie wyższej niż 15° C materiały wymienione pod c. m. 301 podlegają przepisom przewidzianym pod c. m. 300 (2) do 318. Wskutek tego materiały te uważa się za materiały Załącznika I.

(2) Materiały płynne klasy IIIa, które łatwo utleniają się, jak eter lub niektóre ciała heterocykliczne odtlenione, nie są dopuszczone do przewozu tylko wtedy, gdy zawierają najwyżej 0,3% nadtlenków w przeliczeniu na dwutlenek wodoru H₂O₂.

(3) Wyżej wspomniana zawartość nadtlenków oraz poniżej podany punkt zapłonu należy ustalać na podstawie przepisów zawartych w Dodatku III.

(4) Za równoznaczne z ciałami stałymi rozpuszczalnymi w cieczach uważa się sykatywy, oleje zgęszczone (gęste oleje lniane) i tym podobne materiały (z wyjątkiem nitrocelulozy), których punkt zapłonu leży powyżej 100° C.

301 1. Ciecze nie dające się mieszać z wodą, których punkt zapłonu leży poniżej 21° C, chociażby zawierały nie więcej niż 30% ciał stałych bądź rozpuszczalnych w cieczach, bądź znajdujących się w nich w zawiesinie, lub też jednych i drugich, jak:

ropa naftowa surowa lub inne oleje surowe jak również lotne destylaty ropy naftowej i innych olejów surowych, smoły z węgla kamiennego, z węgla brunatnego, z łupku, z drewna i z torfu, np. eter naftowy, pentany, benzyna, benzeon i toluen; produkty skroplenia gazu ziemnego (gazolina); octan etylowy; eter etylowy (eter siarczany), mrówczan etylu i inne etery i estry; kolodium, semi-kolodium i inne roztwory nitrocelulozy z zawartością mniej niż 55% nitrocelulozy zawierającej najwyżej 12,6% azotu; siarczek węgla; niektóre węglowodory chlorowane np. 1, 2 — dwuchloroetan). Patrz również c. m. 301a, pod a).

(2) Les récipients du 13° seront bien fermés et chargés dans des wagons découverts. Les récipients en métal peuvent également être transportés en wagons couverts.

(3) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à la dénomination imprimée en caractères italiques au marg. 201 et doit être soulignée en rouge.

221 Les récipients renfermant des matières du 3° et avariés en cours de route seront déchargés immédiatement et, s'il n'est pas possible de les réparer à bref délai, ils peuvent être vendus avec leur contenu, sans autre formalité, pour le compte de l'expéditeur.

222-299

CLASSE IIIa. MATIÈRES LIQUIDES INFLAMMABLES

1. Énumération des matières.

300 (1) Parmi les matières liquides inflammables et leurs mélanges artificiels liquides ou encore pâteux à une température ne dépassant pas 15° C, les matières énumérées au marg. 301 sont soumises aux conditions prévues aux marg. 300 (2) à 318 et sont dès lors des matières de l'Annexe I.

(2) Les matières liquides de la classe IIIa, susceptibles de se peroxyder facilement (comme cela a lieu avec les éthers ou avec certains corps hétérocycliques oxygénés), ne doivent être remises au transport que si le taux de peroxyde qu'elles renferment ne dépasse pas 0,3%, compté en bioxyde d'hydrogène H₂O₂.

(3) Le taux de peroxyde dont il est question ci-dessus et le point d'éclair dont il est question ci-après seront déterminés comme il est indiqué dans l'Appendice III.

(4) Seront assimilés aux matières solides solubles dans les liquides, les siccatifs, les huiles consistantes (huiles de lin épaisses) ou les matières similaires (excepté la nitrocellulose) dont le point d'éclair est supérieur à 100° C.

301 1° Les liquides non miscibles à l'eau qui ont un point d'éclair inférieur à 21° C, même lorsqu'ils contiennent au plus 30% de matières solides soit solubles, soit mises en suspension dans les liquides, soit les deux, par ex.:

les pétroles bruts et autres huiles brutes, les produits de distillation volatils du pétrole et d'autres huiles brutes, du goudron de houille, de lignite, de schiste, de bois et de tourbe, par ex. l'éther de pétrole, les pentanes, l'essence, le benzène et le toluène; les produits de condensation du gaz naturel; l'acétate d'éthyle (éther acétique), l'éther éthylique (éther sulfurique), le formiate de méthyle (ester méthylique de l'acide formique) et différents autres éthers et esters; les colodions, les semi-colodions et autres solutions nitrocellulosiques renfermant moins de 55% de nitrocellulose à taux d'azote ne

- dépassant pas 12,6‰; le sulfure de carbone; certains hydrocarbures chlorés (par ex. le 1,2-dichloréthane). Voir aussi marg. 301a sous a).
2. Ciecze nie dające się mieszać z wodą, których punkt zapłonu leży poniżej 21° C, jeżeli zawierają więcej niż 30‰ ciał stałych (z wyjątkiem nitrocelulozy) bądź rozpuszczalnych w cieczach, bądź znajdujących się w nich w zawieszynie, lub też jednych i drugich, jak: niektóre farby do rotograviury i do skór, jak również niektóre lakiery, farby lakierowe i roztwory kauczuku (gumy). Patrz również c. m. 301 a, pod b).
  3. Ciecze nie dające się mieszać z wodą, których punkt zapłonu leży pomiędzy 21° C włącznie a 55° C włącznie, chociażby zawierały nie więcej niż 30‰ ciał stałych bądź rozpuszczalnych w cieczach, bądź znajdujących się w nich w zawieszynie, lub też jednych i drugich, jak: terpentyna, średniociężkie destylaty ropy naftowej i innych olejów surowych, smoły z węgla kamiennego, z węgla brunatnego, z łupku, z drewna i z torfu, np. „white spirit” (namiastka terpentyny), benzol ciężki, nafta (do oświetlania, ogrzewania i motorów), ksylol, kumen, solwent-nafta; butanol; octan butylu (eter butylowy); octan amylu; bezwodnik octowy; nitrometan, także niektóre mononitroparafiny; niektóre węglowodany chlorowane (np. monochlorobenzen). Patrz również c. m. 301 a, pod b).
  4. Ciecze nie dające się mieszać z wodą, których punkt zapłonu leży powyżej 55° C do 100° C włącznie, chociażby zawierały nie więcej niż 30‰ ciał stałych bądź rozpuszczalnych w cieczach, bądź znajdujących się w nich w zawieszynie, lub też jednych i drugich, jak: niektóre smoły i ich destylaty; oleje do ogrzewania, oleje do motorów Diesla, niektóre ciężkie frakcje nafty; tetralina (tetrahydronaftalen); nitrobenzen; niektóre węglowodory chlorowane np. chlorek benzoilu), kresol techniczny. Patrz również c. m. 301a, pod b).
  5. Ciecze dające się mieszać z wodą w dowolnym stosunku, których punkt zapłonu leży poniżej 21° C, chociażby zawierały nie więcej niż 30‰ ciał stałych, bądź rozpuszczalnych w cieczach, bądź znajdujących się w nich w zawieszynie, lub też w jednych i drugich, jak: alkohol metylowy (metanol, spirytus drzewny), również skażony; alkohol etylowy (etanol, spirytus zwykły), również skażony; aldehyd octowy; aceton i mieszaniny acetonu; pirydyna. Patrz również c. m. 301 a, pod b).
  6. Naczynia próżne nie oczyszczone, które zawierały:
    - a) ciecze łatwo zapalne, wymienione w punktach 1 i 2, jak również aldehyd octowy, aceton lub mieszaniny acetonu (pkt 5);
  - 2° Les liquides non miscibles à l'eau, qui ont un point d'éclair inférieur à 21° C, contenant plus de 30‰ de matières solides, à l'exclusion de nitrocellulose, soit solubles, soit mises en suspension dans les liquides, soit les deux, par ex.:

certaines couleurs pour rotogravures et pour cuirs, certains vernis, certaines peintures-email et les solutions de caoutchouc (gomme). Voir aussi marg. 301a sous b).
  - 3° Les liquides non miscibles à l'eau qui ont un point d'éclair compris entre 21° C et 55° C (ces valeurs limites y comprises), même lorsqu'ils contiennent au plus 30‰ de matières solides soit solubles, soit mises en suspension des les liquides, soit les deux, par ex.:

la térébenthine; les produits mi-lourds de la distillation du pétrole et d'autres huiles brutes, du goudron de houille, de lignite, de schiste, de bois et de tourbe, par ex. le white spirit (succédané de térébenthine), les benzols lourds, le pétrole (d'éclairage, de chauffage ou pour moteur), le xylène, le cumène, le solvant-naphta; le butanol; l'acétate de butyle (éther butylacétique); l'acétate d'amyle (éther amy-lacétique); l'anhydride acétique; le nitrométhane (mononitrométhane), ainsi que certaines mononitroparaffines; certains hydrocarbures chlorés (par ex. le monochlorobenzène). Voir aussi marg. 301a sous b).
  - 4° Les liquides non miscibles à l'eau qui ont un point d'éclair supérieur à 55° C sans dépasser 100° C (la valeur limite 100° C y comprise), même lorsqu'ils contiennent au plus 30‰ de matières solides soit solubles, soit mises en suspension dans les liquides, soit les deux, par ex.:

certaines goudrons et leurs produits de distillation; les huiles de chauffage, les huiles pour moteur Diesel, certains gasoils; la tétraline (tétrahydronaphtaline); le nitrobenzène; certains hydrocarbures chlorés (par ex. le chlorure de benzyle); le crésol technique. Voir aussi marg. 301a sous b).
  - 5° Les liquides miscibles à l'eau, en toutes proportions, et qui ont un point d'éclair inférieur à 21° C, même lorsqu'ils contiennent au plus 30‰ de matières solides soit solubles, soit mises en suspension dans les liquides, soit les deux, par ex.:

l'alcool méthylique (méthanol, esprit de bois), même dénaturé; l'alcool éthylique (éthanol, alcool ordinaire), même dénaturé; l'al-déhyde acétique, l'acétone et les mélanges d'acétone; la pyridine. Voir aussi marg. 301a sous b).
  - 6° Les récipients vides, non nettoyés, ayant ren-fermé:
    - a) des liquides inflammables, des 1° et 2°, ainsi que de l'al-déhyde acétique, de l'acé-tone, des mélanges d'acétone (5°);

b) *ciecze łatwo zapalne, wymienione w punktach 3 do 5 (z wyjątkiem aldehydu octowego, acetonu lub mieszanin acetonu).*

301a Nie uważane są za materiały Załącznika I materiały nadane do przewozu na niżej podanych warunkach:

- a) płyny wymienione w punkcie 1: w ilościach po 200 g w naczyniu z blachy, szkła, porcelany, kamionki itp.; najwyżej 10 takich sztuk naczyń należy mocno ułożyć w opakowaniu zbiorowym z blachy, drewna lub kartonu i dobrze zabezpieczyć od rozbicia;
- b) płyny wymienione w punktach 2 do 5: 1 kg w naczyniu i 10 kg w sztuce przesyłki; materiały te powinny być opakowane tak samo, jak materiały wymienione w punkcie 1.

2. Przepisy o przewozie.

(Przepisy dotyczące próżnego opakowania podane są pod lit. F).

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

302 (1) Naczynia powinny być tak zamknięte i tak szczelne, aby nic z ich zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz, a w szczególności wyparować. Nie mogą one być zupełnie wypełnione, lecz powinna być pozostawiona wolna przestrzeń tak obliczona, by również w razie rozszerzania się cieczy przy podwyższeniu temperatury do 50° C naczynia jeszcze niezupełnie były wypełnione [patrz również c. m. 305 i 312 (2)].

(2) Materiały, z których zrobione są naczynia i ich zamknięcia, nie powinny ulegać działaniu zawartości ani tworzyć z nią szkodliwych związków.

(3) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby nie rozluźniały się w czasie przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Opakowanie wewnętrzne powinno być dobrze ułożone w opakowaniu zewnętrznym.

Butelki i inne naczynia szklane powinny być wolne od wad, które mogłyby osłabić ich wytrzymałość; w szczególności ciśnienie wewnętrzne powinno być odpowiednio zmniejszone. Grubość ścian nie może w żadnym przypadku być mniejsza niż 2 mm; nie może być ona mniejsza niż 3 mm, jeśli ciężar naczynia wraz z zawartością przekracza 35 kg.

Zamknięcie musi być zabezpieczone dodatkowym urządzeniem, jak czop, kaptur, opieczętowanie, przewiązanie itp., które nadaje się do przeszkodzenia wszelkiemu rozluźnieniu w czasie przewozu.

(4) Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości,

b) *des liquides inflammables des 3° à 5° (excepté l'aldehyde acétique, l'acétone, les mélanges d'acétone).*

301a Ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I les matières remises au transport dans les conditions ci-après:

- a) liquides du 1°: par 200 g dans un récipient soit en tôle, soit en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, ces emballages, au nombre de dix au plus, étant assujettis dans un emballage collecteur en tôle, bois ou carton et bien fixés pour éviter le bris;
- b) liquides des 2° à 5°: 1 kg par récipient et 10 kg par colis, ces matières étant emballées comme celles du 1°.

2. Conditions de transport.

(Les prescriptions relatives aux récipients vides sont réunies sous F.)

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

302 (1) Les récipients seront fermés et étanches de manière à empêcher toute déperdition du contenu et notamment toute évaporation. Leur remplissage s'effectuera de manière à assurer un espace libre déterminé de sorte que les récipients ne soient pas complètement remplis, même après une dilatation du liquide due à une augmentation de température allant jusqu'à 50° C [voir aussi marg. 305 et 312 (2)].

(2) Les matières dont sont constitués les récipients et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les emballages intérieurs seront solidement assujettis dans les emballages extérieurs.

Les bouteilles et autres récipients en verre doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier, les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne peut en aucun cas être inférieure à 2 mm. Elle ne sera pas inférieure à 3 mm lorsque le récipient et son contenu dépassent le poids de 35 kg.

L'étanchéité du système de fermeture doit être garantie par un dispositif complémentaire: coiffe, cape, scellement, ligature, etc., propre à éviter tout relâchement au cours du transport.

(4) Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

303 (1) Ciecze łatwo zapalne, wymienione w punktach 1 i 2, jak również ksyloł, octan anylu i bezwodnik octowy (pkt 3) należy pakować do naczyń metalowych, szklanych, porcelanowych, kamionkowych lub tym podobnych. Roztwory kauczuku w ksylołu (tzw. gumy), wymienione w punkcie 2, można również pakować do beczek dębowych. Inne ciecze łatwo zapalne, wymienione w punktach 3 (z wyjątkiem nitrometanu), 4 i 5, należy pakować do naczyń metalowych, drewnianych, szklanych, porcelanowych, kamionkowych lub tym podobnych.

(2) Nitrometan (pkt 3) należy pakować:

- a) do beczek metalowych z podwójnymi czopami i obręczami do przetaczania albo
- b) do naczyń z blachy żelaznej, które mogą zawierać najwyżej 10 kg produktów, albo do naczyń szklanych, które mogą zawierać najwyżej 1 kg tego produktu (patrz również c. m. 304).

(3) Naczynia z blachy białej, zawierające więcej niż 5 kg cieczy wymienionych w punkcie 1, powinny mieć spojenia zafalcowane i zalutowane albo w inny sposób zapewniające wytrzymałość i szczelność.

(4) Naczynia blaszane bez opakowania ochronnego, zawierające ponad 50 kg cieczy, powinny być zalutowane, a grubość ich ścian powinna wynosić co najmniej 1,5 mm. Jeżeli ciężar naczyń wynosi więcej niż 100 kg, to powinny być one zaopatrzone w obręcze przy dnach i obręcze do przetaczania.

(5) Co do przewozu w wagonach-zbiornikach i pojemnikach-cysternach patrz c. m. 312.

304 (1) W opakowaniach ochronnych należy układać pojedynczo lub po kilka:

- a) naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe itp.;
- b) naczynia z białej blachy, zawierające więcej niż 20 kg cieczy, wymienionej w punkcie 1;
- c) naczynia z blachy żelaznej, zawierające eter etylowy albo siarczek węgla (pkt 1), nawet w ilości mniejszej niż 20 kg. Zalutowane naczynia z blachy żelaznej nie wymagają opakowania ochronnego;
- d) naczynia z blachy żelaznej zawierające nitrometan (pkt 3).

(2) Otwarte opakowania ochronne powinny mieć pokrywę ochronną; pokrywy z łatwo palnego materiału powinny być impregnowane substancjami niepalnymi tak, by w razie zetknięcia z płomieniem nie zapalały się. Taka sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg.

(3) Opakowania ochronne, z wyjątkiem skrzyń, powinny być zaopatrzone w uchwyty.

305 (1) Naczynia metalowe powinny być napełnione cieczami wymienionymi w punkcie 1, jak również nitrometanem (pkt 3), aldehydem octowym, aceto-

2. Emballage de matières isolées.

303 (1) Les liquides inflammables des 1° et 2° ainsi que le xylène, l'acétate d'amyle et l'anhydride acétique (3°) seront emballés dans des récipients en métal, verre, porcelaine, grès ou matières similaires. Les solutions de caoutchouc dans le xylène (solutions dites gomme) du 2° peuvent aussi être emballées dans des tonneaux en chêne. Les autres liquides inflammables des 3° (sauf le nitrométhane), 4° et 5° doivent être emballés dans des récipients en métal, bois, verre, porcelaine, grès ou matières similaires.

(2) Le nitrométhane (3°) doit être contenu:

- a) soit dans des fûts métalliques à bonde double et munis de cercles de roulement;
- b) soit dans des récipients en tôle de fer, contenant au maximum 10 kg de produit, ou dans des récipients en verre, contenant au maximum 1 kg de produit (voir aussi marg. 304).

(3) Les récipients en fer-blanc contenant plus de 5 kg de liquide du 1° auront des coutures réplées et soudées ou confectionnées par un procédé offrant une résistance et une étanchéité analogues.

(4) Les récipients en tôle sans emballages protecteurs et contenant plus de 50 kg de liquide seront soudés. Les parois auront au moins 1,5 mm d'épaisseur. Les récipients pesant plus de 100 kg devront être munis de cercles de tête et de cercles de roulement.

(5) Pour le transport en wagons-réservoirs et en containers-citernes, voir marg. 312.

304 (1) Seront assujettis dans des emballages protecteurs soit seuls, soit en groupes, avec interposition de matières formant tampon:

- a) les récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires;
- b) les récipients en fer-blanc renfermant plus de 20 kg de liquide du 1°;
- c) les récipients en tôle de fer renfermant de l'éther éthylique ou du sulfure de carbone (1°) même en quantités inférieures à 20 kg. Les récipients soudés en tôle de fer n'ont pas besoin d'emballages protecteurs;
- d) les récipients en tôle de fer contenant du nitrométhane (3°).

(2) Les emballages protecteurs non fermés porteront une couverture protectrice et, si celle-ci consiste en matières facilement inflammables, elle sera suffisamment ignifugée pour ne pas prendre feu au contact d'une flamme. Un colis de ce genre ne doit pas peser plus de 75 kg.

(3) A moins qu'il ne s'agisse de caisses, les emballages protecteurs seront munis de poignées.

305 (1) Les récipients métalliques ne seront remplis des liquides du 1° ainsi que de nitrométhane (3°), d'aldehyde acétique, d'acétone ou de mélanges

nem i mieszaninami acetonu (pkt 5) tylko do 93% ich pojemności w temperaturze 15° C. Jednakowoż naczynia zawierające węglowodany inne niż eter naftowy, pentan, benzoen i toluen mogą być napełniane najwyżej do 95% pojemności.

(2) Co do przewozu w wagonach-zbiornikach oraz pojemnikach-cysternach patrz c. m. 312.

306 Zbiorniki pojazdów z napędem silnikowym — nawet jeśli pojazdy są załadowane do wagonów krytych — mogą zawierać materiał pędny. Jeśli w przewodzie między zbiornikiem a gaźnikiem jest umieszczony zawór, to należy go zamknąć. Zbiorniki pomocnicze, dobrze przymocowane do pojazdu, mogą również zawierać materiał pędny pod warunkiem, by były zamknięte. Motocykle ze zbiornikami, zawierającymi materiał pędny, powinny być ładowane stojąco i zabezpieczone od upadku.

3. Pakowanie razem.

307 Materiały wymienione pod c. m. 301 mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki razem ze sobą, z materiałami lub przedmiotami innych klas — jeżeli i o nie pakowanie razem również dla nich jest dozwolone — lub z innymi towarami, pod warunkiem zachowania następujących przepisów:

a) w ograniczonej ilości:

1. siarczek węgla (pkt 1) w ilościach nie większych niż 5 kg;
2. produkty skroplenia gazu ziemnego, eter etylowy oraz roztwory zawierające eter etylowy (np. kolodium), wymienione w punkcie 1, w ilościach ogólnych nie większych niż 20 kg;
3. inne płyny, wymienione w punkcie 1, w ilościach ogólnych nie większych niż 100 kg.

Uwaga. Dla cieczy, wymienionych w punktach 2 do 5, nie ma ograniczeń co do wagi.

b) łączenie cieczy wymienionych w punktach 1 do 5 z materiałami klasy IIIc (c. m. 371) nie jest dozwolone;

c) wszystkie materiały (punkty 1 do 5), opakowane według przepisów dla sztuk przesyłki, należy umieścić z innymi pakowanymi razem towarami w mocnym pakowaniu zbiorowym; przy łączeniu materiałów wymienionych pod c. m. 301 razem ze sobą wystarczy jako naczynie zbiorowe — naczynie ochronne, opisane pod c. m. 304.

4. Nalepki i napisy ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

308 (1) Każda sztuka przesyłki z cieczami, wymienionymi w punktach 1 i 2, jak również z aldehydem octowym, acetonami i mieszaninami acetonu (pkt 5), powinna być zaopatrzona w nalepkę według wzoru nr 2.

d'acétone (5°) à 15° C que jusqu'à 93% de leur capacité. Toutefois les récipients contenant des hydrocarbures autres que l'éther de pétrole, les pentanes, le benzène et le toluène pourront être remplis jusqu'à 95% de leur capacité.

(2) Pour le transport en wagons-réservoirs et en containers-citernes, voir marg. 312.

306 Les réservoirs des véhicules mus par des moteurs peuvent — même si les véhicules sont chargés dans des wagons couverts — contenir de l'essence. S'il y a un robinet dans la conduite entre le réservoir et le carburateur, il faut le fermer. Les réservoirs auxiliaires solidement attachés au véhicule peuvent également contenir de l'essence à condition d'être fermés. Les motocycles dont les réservoirs contiennent de l'essence doivent être chargés debout, garantis de toute chute.

3. Emballage en commun.

307 Les matières dénommées au marg. 301 peuvent être réunies dans un même colis entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes — si et en tant que l'emballage en commun est également admis pour ceux-ci — ou avec d'autres marchandises, sous réserve des conditions ci-après:

a) en quantité limitée:

- 1° sulfure de carbone (1°) en quantité de 5 kg au plus;
- 2° produits de condensation du gaz naturel, éther éthylique et solutions contenant de l'éther éthylique (par ex. collodion) du 1°, en quantité totale de 20 kg au plus;
- 3° autres liquides du 1°, en quantité totale de 100 kg au plus.

Nota. Pour les liquides des 2° à 5° il n'existe pas de limitation de poids.

b) la réunion des liquides des 1° à 5° avec des matières de la classe IIIc (marg. 371) n'est pas admise;

c) toutes les matières (1° à 5°), emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres, seront placées dans un emballage collecteur résistant avec les autres marchandises devant être emballées en commun; en cas de réunion des matières du marg. 301 entre elles, l'emballage protecteur prévu au marg. 304 suffit cependant comme emballage collecteur.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

308 (1) Tout colis renfermant des liquides des 1° et 2°, de l'aldehyde acétique, de l'acétone et des mélanges d'acétone (5°) sera muni d'une étiquette conforme au modèle N° 2.

(2) Sztuki przesyłki z alkoholem metylowym (pkt 5) muszą być zaopatrzone w nalepki według wzoru nr 3.

(3) Sztuki przesyłki, zawierające kruche naczynia z materiałami wymienionymi w punktach 1 i 2, które to naczynia są zapakowane do skrzyni lub innego opakowania ochronnego w ten sposób, że nie są na zewnątrz widoczne, muszą być nadto zaopatrzone w nalepki według wzorów nr nr 7 i 8. Nalepki wzoru nr 7 należy, w razie użycia skrzyni, umieścić na dwu przeciwległych bokach, a przy innym opakowaniu w inny odpowiedni sposób.

(4) Nalepki ostrzegawcze, przewidziane pod (1), (2) i (3), należy umieszczać również na sztukach przesyłki, w których materiały, wymienione w punktach 1 i 2, jak również alkohol metylowy, aldehyd octowy, aceton i mieszaniny acetonu (pkt 5) zapakowano razem z innymi materiałami, przedmiotami lub towarami według c. m. 307.

(5) Przy przesyłkach wagonowych nie jest konieczne zaopatrywanie sztuk przesyłki w nalepki przewidziane wyżej pod (1), (2) i (4) według wzorów nr nr 2 i 3 (patrz również c. m. 314).

B. Sposób nadawania. Ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

309 Ciecze, wymienione w punktach 1, 2 i 3, oraz aldehyd octowy, aceton i mieszaniny acetonu (pkt 5) dopuszcza się do przewozu jako przesyłki pośpieszne tylko w przesyłkach wagonowych z wyjątkiem przesyłek, które zgodnie z c. m. 311 (2) mogą być ładowane do wagonów krytych.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

310 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 301. Jeśli pod tą c. m. nie ma nazwy danego materiału, należy wpisać jego nazwę handlową. Nazwę towaru należy podkreślić czerwonym kolorem.

(2) Pod nazwą towaru należy umieścić następującą wzmiankę: „Materiał klasy IIIa, punkt.....” (punkt należy podać według c. m. 301). W razie niepodania punktu do przesyłki będą stosowane postanowienia dotyczące cieczy, wymienionych w punkcie 1.

(3) Przy przesyłkach pośpiesznych, opakowanych według c. m. 312 (2), a zawierających płyny, wymienione w punktach 1, 2 i 3 albo aldehyd octowy, aceton lub mieszaniny acetonu (pkt 5), powinien nadawca zamieścić w liście przewozowym następujące oświadczenie: „Opakowanie odpowiednie dla przesyłki pośpiesznej”.

(4) W liście przewozowym sporządzonym na przesyłkę, w której materiał wymieniony pod c. m. 301 został zapakowany razem z innymi materiałami lub przedmiotami Załącznika I, albo z innymi towarami, należy wzmianki dla każdego z tych materiałów lub przedmiotów umieścić osobno.

(2) Les colis contenant de l'alcool méthylique (5°) seront munis d'une étiquette conforme au modèle N° 3.

(3) Si les matières énumérées aux al. (1) et (2) sont contenues dans des récipients fragiles placés dans des caisses ou autres emballages de protection de façon à n'être pas visibles de l'extérieur, les colis seront en outre munis d'étiquettes conformes aux modèles N°s 7 et 8. Les étiquettes du modèle N° 7 seront apposées en haut sur deux faces latérales opposées lorsqu'il s'agit de caisses ou d'une façon équivalente lorsqu'il s'agit d'autres emballages.

(4) Les étiquettes prescrites aux al. (1), (2) et (3) seront également apposées aux colis dans lesquels les matières des 1° et 2°, l'alcool méthylique, l'aldéhyde acétique, l'acétone et les mélanges d'acétone (5°) sont emballés en commun avec d'autres matières, objets ou marchandises, conformément au marg. 307.

(5) Pour les expéditions en wagons complets, l'apposition sur les colis des étiquettes N°s 2 et 3 prévues aux alinéas (1) (2) et (4) n'est pas nécessaire (voir aussi marg. 314).

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

309 Les liquides des 1°, 2° et 3°, ainsi que l'aldéhyde acétique, l'acétone et les mélanges d'acétone (5°) ne sont admis en grande vitesse qu'en wagons complets, excepté les envois qui, conformément au marg. 311 (2), peuvent être chargés dans des wagons couverts.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

310 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 301. Si celle-ci ne contient pas le nom de la matière, le nom commercial sera inscrit. La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

(2) Au-dessous de la désignation de la marchandise, la mention suivante doit être inscrite: «Marchandise du... de la classe IIIa» (indiquer le chiffre conformément au marg. 301). Si l'indication du chiffre fait défaut, l'envoi est traité d'après les prescriptions relatives aux liquides du 1°.

(3) Pour les envois en grande vitesse, emballés conformément au marg. 311 (2) et contenant des liquides des 1°, 2° et 3°, de l'aldéhyde acétique, de l'acétone ou des mélanges d'acétone (5°), l'expéditeur aura à déclarer sur la lettre de voiture: «Emballage de grande vitesse».

(4) Dans les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels une matière dénommée au marg. 301 est emballée en commun avec d'autres matières ou objets de l'Annexe I ou avec d'autres marchandises, les mentions relatives à chacun de ces objets ou matières doivent être indiquées séparément.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

a. Dla sztuk przesyłki.

311 (1) Ciecze, wymienione w punktach 1, 2 i 3, oraz aldehyd octowy, aceton i mieszaniny acetonu (pkt 5) należy ładować do wagonów otwartych.

(2) Można jednak ładować do wagonów krytych — bez względu na ilość sztuk — naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe itp., jeżeli te naczynia są zapakowane, przy przełożeniu materiałem wypełniającym, do opakowania ochronnego z pełnymi ścianami (koszów używać nie wolno):

a) sztuki przesyłki z siarczkiem węgla (pkt 1), które nie ważą więcej niż 12 kg, z produktami skroplenia gazu ziemnego, eterem etylowym i roztworami zawierającymi eter etylowy (np. kolodium) (pkt 1), których waga nie przewyższa 40 kg, z eterem etylowym w butelkach szklanych o zawartości nie więcej niż 250 g, umieszczonych w zamkniętym opakowaniu drewnianym, którego waga nie przewyższa 50 kg, i sztuki przesyłki z innymi cieczami wymienionymi w punkcie 1, których waga nie przewyższa 75 kg;

b) sztuki przesyłki z cieczami, wymienionymi w punktach 2 i 3, oraz z aldehydem octowym, acetonem i mieszaninami acetonu (pkt 5), jeśli waga ich nie przewyższa 100 kg. Waga bębnow nie może przewyższać 250 kg, a waga beczek blaszanych z obręczami wzmacniającymi i z obręczami do przetaczania oraz waga innych naczyń o takiej wytrzymałości i szczelności 500 kg;

c) opakowanie zbiorowe z naczyniami, które w myśl powyższych przepisów pod a) i b) można ładować do wagonów krytych, jeśli sztuka przesyłki nie ważą więcej niż 100 kg.

(3) Co do używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi przy przewozie cieczy, wymienionych w punktach 1, 2 i 3, oraz aldehydu octowego, acetonu i mieszanin acetonu (pkt 5), patrz Dodatek V.

b) Dla wagonów-zbiorników i pojemników-cystern.

312 (1) Wszystkie ciecze klasy IIIa można przewozić w wagonach-zbiornikach lub pojemnikach-cysternach.

(2) Naczynia powinny być zrobione z blachy żelaznej lub z innej blachy metalowej i uziemione elektrycznie. Naczynia i ich zamknięcia powinny odpowiadać ogólnym przepisom o opakowaniu c. m. 302. Naczynia ruchome powinny być tak umocowane na podwoziach, by nie mogły się przesuwać. Co do zamknięć patrz również pod (3), (5) i (6). (Przez naczynia ruchome należy rozumieć takie naczynia, które — stosownie do specjalnej budowy wagonu — można zdjąć z wagonu dopiero po rozebraniu urządzeń umacniających).

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

a. Pour les colis.

311 (1) Les liquides des 1°, 2° et 3°, ainsi que l'aldéhyde acétique, l'acétone et les mélanges d'acétone (5°) seront chargés dans des wagons découverts.

(2) Peuvent toutefois être chargés sans égard au nombre des colis dans des wagons couverts — mais les récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires seront dans ce cas assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs à parois pleines (pas de paniers) —:

a) les colis renfermant du sulfure de carbone (1°) ne pesant pas plus de 12 kg, ceux renfermant des produits de condensation du gaz naturel, de l'éther éthylique et des solutions contenant de l'éther éthylique (par ex. collodion) du 1° ne pesant pas plus de 40 kg, ceux renfermant de l'éther éthylique dans des bouteilles en verre dont la contenance ne dépasse pas 250 g, renfermées dans des emballages en bois fermés, ne pesant pas plus de 50 kg, et les colis renfermant les autres liquides du 1° ne pesant pas plus de 75 kg;

b) les colis renfermant des liquides des 2° et 3° ainsi que de l'aldéhyde acétique, de l'acétone ou des mélanges d'acétone (5°), s'ils ne pèsent pas plus de 100 kg. Toutefois les tambours peuvent peser jusqu'à 250 kg, les tonneaux en tôle munis de cercles de renfort et de cercles de roulement et les autres récipients ayant la même solidité et étanchéité jusqu'à 500 kg;

c) les emballages collecteurs renfermant des récipients qui peuvent, d'après a) et b), être chargés dans des wagons couverts, si le colis ne pèse pas plus de 100 kg.

(3) Pour l'utilisation des wagons munis d'installations électriques au transport des liquides des 1°, 2° et 3°, ainsi que de l'aldéhyde acétique, de l'acétone et des mélanges d'acétone (5°), voir Appendice IV.

b. Pour les wagons-réservoirs et containers-citernes.

312 (1) Tous les liquides de la classe IIIa peuvent être transportés en wagon-réservoirs ou en containers-citernes.

(2) Les récipients des wagons-réservoirs seront en tôle de fer ou en tôle d'autres métaux et seront mis à la terre au point de vue électrique. Ils seront, y compris leurs fermetures, conformes à l'esprit des conditions générales d'emballages du marg. 302. Les récipients amovibles seront fixés sur les châssis des wagons de manière à ne pouvoir se déplacer. Pour les fermetures voir aussi al. (3), (5) et (6). (On entend par récipients amovibles, des récipients qui, construits pour s'adapter aux dispositions spéciales du wagon, ne peuvent cependant en être retirés qu'après démontage de leurs moyens de fixation.)

(3) Naczynia należy napełniać w taki tylko sposób, by nawet przy rozszerzeniu się cieczy wskutek wzrostu temperatury do 50° C nie było całkowicie pełne. Jeżeli naczynia są zaopatrzone w urządzenia do wypuszczania oparów, to urządzenie takie musi być tak skonstruowane, by ciecz nie mogła przeciekać wskutek wstrząsów podczas przewozu i by ogień zewnętrzny nie mógł się rozszerzyć na wnętrze naczynia.

(4) Naczynia wolno napełniać tylko przy temperaturze 15° C i tylko do 93% ich pojemności, jeśli chodzi o ciecze wymienione w punkcie 1, nitrometan (pkt 3), aldehyd octowy, aceton i mieszaniny acetonu (pkt 5). Jednak wolno napełniać naczynia do 95% ich pojemności, jeśli chodzi o inne węglowodany punktu 1 niż eter naftowy, pentany, benzen i toluen.

(5) Podczas opróżniania wagonów, zawierających ciecze wymienione w punkcie 1, należy unikać wydobywania się oparów na powietrze.

(6) Naczynia wagonów-zbiorników do przewozu eteru naftowego, pentanów, eteru etylowego, mrówczanu etylu, siarczku węgla (pkt 1) i aldehydu octowego (pkt 5) muszą posiadać zamknięcie hermetyczne. Jeśli naczynia wagonów-zbiorników posiadają klapę bezpieczeństwa systemu „vacuum”, to powinna być ona zablokowana (zamknięta) przed rozpoczęciem przewozu.

C. Dla małych pojemników w.

313 (1) Z wyjątkiem kruchych sztuk przesyłki można sztuki przesyłki, zawierające materiały niniejszej klasy, łączyć w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Materiały, które wolno przewozić luzem, można również nadawać do przewozu w małych pojemnikach.

(3) Wymienione pod c. m. 315 zakazy ładowania razem dotyczą również małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

314 (1) Przy przewozie materiałów, wymienionych w punktach 1 i 2, oraz aldehydu octowego, acetonu i mieszanin acetonu (pkt 5) należy po obu stronach wagonu umieścić nalepki według wzoru nr 2. Ponadto, wagony te powinny być zaopatrzone po obydwu stronach w nalepki według wzoru nr 9. Również po obydwu stronach wagonów-zbiorników, zawierających wspomniane materiały, należy umieszczać nalepki według wzorów nr nr 2 i 9.

(2) Na obydwu stronach wagonów z alkoholem metylowym (pkt 5) należy umieszczać nalepki według wzoru nr 3.

E. Zakaz ładowania razem.

315 (1) Cieczy, wymienionych w punktach 1 i 2, jak również aldehydu octowego, acetonu i mieszanin acetonu (pkt 5) nie można ładować razem do jednego wagonu.

(3) Les récipients seront remplis de telle façon que, même après une dilatation du liquide due à une augmentation de la température jusqu'à 50° C, ils ne soient pas complètement remplis. Si les récipients sont munis d'une ouverture d'échappement des vapeurs, elle ne devra pas permettre que le liquide puisse s'échapper à la suite des secousses pendant le transport, ni qu'une flamme extérieure puisse se propager à l'intérieur des récipients.

(4) Les récipients ne seront remplis à 15° C que jusqu'à 93% de leur capacité lorsqu'il s'agit de liquides du 1°, du nitrométhane (3°), de l'aldéhyde acétique, de l'acétone et des mélanges d'acétone (5°). Toutefois, lorsqu'il s'agit d'hydrocarbures du 1° autres que l'éther de pétrole, les pentanes, le benzène et le toluène, les récipients pourront être remplis jusqu'à 95% de leur capacité.

(5) Lors de la vidange des wagons renfermant des liquides du 1°, l'on doit éviter l'échappement des vapeurs à l'air libre.

(6) Les récipients des wagons-réservoirs pour les liquides suivants doivent être munis d'une fermeture hermétique: l'éther de pétrole, les pentanes, l'éther éthylique, le formiate de méthyle, le sulfure de carbone (1°) et l'aldéhyde acétique (5°). Si les récipients des wagons-réservoirs sont munis de soupapes de sûreté «vacuum», celles-ci doivent être bloquées avant le transport.

c. Pour les petits containers.

313 (1) A l'exception des colis fragiles, les colis contenant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les matières dont l'expédition en vrac est autorisée, peuvent être renfermées dans de petits containers.

(3) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 315 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

314 (1) Les wagons dans lesquels sont chargés des matières des 1° et 2°, de l'aldéhyde acétique, de l'acétone ou des mélanges d'acétone (5°), porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 2. En outre, ces wagons seront munis sur leurs deux côtés d'une étiquette conforme au modèle N° 9. Les wagons-réservoirs renfermant les matières ci-dessus mentionnées porteront eux aussi, sur leurs deux côtés, des étiquettes conformes aux modèles N°s 2 et 9.

(2) Les wagons dans lesquels est chargé de l'alcool méthylique (5°), porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 3.

E. Interdictions de chargement en commun.

315 (1) Les liquides des 1° et 2°, ainsi que l'aldéhyde acétique, l'acétone et les mélanges d'acétone (5°), ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon.

a) z materiałami wybuchowymi klasy Ia (c. m. 21);
b) z amunicją klasy Ib, punktów 3, 5, 7, 13 i 14 (c. m. 61).

(2) Cieczy, wymienionych w punktach 1 do 4, nie można ładować do jednego wagonu ze środkami odchwaszczającymi, zawierającymi chlor, klasy IVa, punktu 16 (c. m. 401).

(3) Nitrometanu (pkt 3) nie wolno ładować razem do jednego wagonu z materiałami wybuchowymi klasy Ia (c. m. 21).

(4) Cieczy klasy IIIa nie wolno ładować razem do jednego wagonu ani z materiałami podtrzymującymi palenie klasy IIIc (c. m. 371), ani z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).

316 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, powinny być sporządzane oddzielne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Próżne opakowanie. Inne przepisy.

317 (1) Naczynia, wymienione w punkcie 6a), i naczynia wagonów-zbiorników, próżne, po wyładowaniu zapalnych cieczy, wymienionych w punktach 1 i 2, albo aldehydu octowego, acetonu i mieszanin acetonu (pkt 5) powinny być dobrze zamknięte.

(2) Naczynia, wymienione w punktach 6a) i b), mogą być ładowane do wagonów krytych i przewożone jako drobne przesyłki poczesne tylko wtedy, jeśli są to naczynia metalowe dobrze zamknięte.

(3) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 301 i powinna być *podkreślona czerwonym kolorem*.

(4) Próżne naczynia i naczynia wagonów-zbiorników po alkoholu metylowym (pkt 5) należy zaopatrzyć w nalepki wzoru nr 3 (patrz Dodatek V).

318 Naczynia z cieciami, wymienionymi w punktach 1 i 2, jak również z aldehydem octowym, acetonem lub mieszaninami acetonu (pkt 5), w razie uszkodzenia podczas przewozu, powinny być niezwłocznie wyładowane, a gdyby nie można ich w krótkim czasie naprawić, mogą być sprzedane bez dalszych formalności wraz z zawartością na rachunek nadawcy.

319-329

KLASA IIIb. MATERIAŁY STAŁE ŁATWO ZAPALNE

1. Wyszczególnienie materiałów.

330 Spośród materiałów określonych w tytule klasy IIIb materiały wymienione pod c. m. 331 podlegają przepisom przewidzianym pod c. m. 331 do 355. Materiały te uważa się wskutek tego za materiały Załącznika I.

a) avec les matières explosives de la classe Ia (marg. 21);

b) avec les munitions des 3°, 5°, 7°, 13° et 14° de la classe Ib (marg. 61).

(2) Les liquides des 1° à 4° ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec des désherbants chloratés du 16° de la classe IVa (marg. 401).

(3) Le nitrométhane (3°) ne doit pas être chargé en commun dans le même wagon avec les matières explosives de la classe Ia (marg. 21).

(4) Les liquides de la classe IIIa ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec des matières comburantes de la classe IIIc (marg. 371) ni avec des matières radioactives de la classe IVb (marg. 451).

316 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent par être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

317 (1) Les récipients du 6° a) et ceux des wagons-réservoirs vides ayant renfermé des liquides combustibles des 1° et 2° ou de l'aldehyde acétique, de l'acétone ou des mélanges d'acétone (5°), seront bien fermés.

(2) Les récipients des 6° a) et b) ne peuvent être chargés dans des wagons couverts et transportés comme envois de détail en grande vitesse qu'à condition qu'il s'agisse de récipients en métal bien fermés.

(3) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à la dénomination imprimée en caractères italiques au marg. 301 et doit être *soulignée en rouge*.

(4) Les récipients et les récipients des wagons-réservoirs vides non nettoyés ayant renfermé de l'alcool méthylique (5°) porteront une étiquette conforme au modèle N° 3 (voir Appendice V).

318 Les récipients renfermant des liquides des 1° et 2° ainsi que de l'aldehyde acétique, de l'acétone ou des mélanges d'acétone (5°) seront, s'ils sont avariés en cours de route, déchargés immédiatement et, s'il n'est pas possible de les réparer à bref délai, ils peuvent être vendus avec leur contenu, sans autre formalité pour le compte de l'expéditeur.

319-329

CLASSE IIIb. MATIÈRES SOLIDES INFLAMMABLES

1. Énumération des matières.

330 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe IIIb, celles énumérées au marg. 331 sont soumises aux conditions prévues aux marg. 331 à 355 et sont dès lors des matières de l'Annexe I.

- 331 1. Materiały, które mogą się łatwo zapalić od iskier lokomotywy, np. *mączka drzewna, trociny drzewne, wióry drzewne, wełna drzewna i celuloza drzewna, stary papier i odpadki papieru, wełna papierowa, trzcina* (z wyjątkiem trzciny hiszpańskiej), *sitowie, siano, słoma*, również sucha (także *słoma kukurydziana, ryżowa lub lniana*), *materiały włókiennicze pochodzenia roślinnego i odpadki materiałów włókienniczych pochodzenia roślinnego, korek sproszkowany lub ziarnisty, napęczniały lub nie*, też z dodatkiem smoły lub innych materiałów nieskłonnych do samozapalenia się i drobne odpadki korkowe. Patrz również klasę II, c.m. 201, punkty 7 i 9, oraz c.m. 201 a pod a).

Uwaga. 1. Osłony i płyty sporządzone przez sprasowanie korka napęczniałego, także z dodatkiem smoły lub innych materiałów nieskłonnych do samozapalenia się, nie podlegają przepisom Załącznika I.

2. Korek nasycony materiałami skłonny do samozapalenia się jest wyłączony od przewozu.

2. *Siarka* (również *kwiat siarkowy*).
 3. *Celoidyna*, materiał wytwarzany przez niezupełne odparowanie alkoholu zawartego w kolodium i zawierający głównie bawełnę kolodową.
 4. *Celuloid w płytkach, arkuszach, prętach lub rurkach*.
 5. *Celuloid filmowy*, tj. surowiec do wyrobu filmów — bez emulsji w zwojach oraz wywołane filmy z celuloidu.

Uwaga. Filmy nie naświetlone i filmy naświetlone, lecz nie wywołane, są przedmiotami klasy VII (patrz c. m. 701, pkt 2).

6. *Odpadki celuloidu i odpadki filmów celuloidowych*.

Uwaga. Odpadki filmów nitrocelulozowych, mytych i poddanych dalszej przeróbce przez wygotowanie pod ciśnieniem, są materiałami klasy Ia (patrz c. m. 21, pkt 5).

7. *Nadtlenek benzoilu, zawierający nie mniej niż 10%, ale mniej niż 25 % wody*.

Uwaga. Materiał ten, jeśli zawiera mniej niż 10% wody, nie jest dopuszczony do przewozu, a jeśli zawiera 25% i więcej wody nie podlega przepisom Załącznika I.

8. a) *Nitroceluloza słabo nitrowana* (jak *bawełna kolodowa*), tj. z zawartością azotu do 12,6%, dobrze stabilizowana i zawierająca co najmniej 25% wody albo alkoholu (etylowego, propylowego, butylowego, anylowego lub ich mieszanin) albo ksylenu, albo mieszanin wody z alkoholem albo alkoholu z kamforą.

Uwaga. Nitroceluloza z zawartością azotu powyżej 12% jest materiałem klasy Ia (patrz c. m. 21 pkt 1).

- 331 1° Les matières qui peuvent être facilement enflammées par les étincelles des locomotives, par ex. la *farine de bois, la sciure de bois, les copeaux de bois, les fibres de bois, le charbon de bois, les rognures de bois et la cellulose de bois, les vieux papiers et les déchets de papier, les fibres de papier, le jonc* (à l'exclusion du jonc d'Espagne), les *roseaux, le foin, la paille, même humide* (y compris la *paille de maïs, de riz et de lin*), les *matières textiles végétales et les déchets des matières textiles végétales, le liège en poudre ou en grams, gonflé ou non gonflé*, avec ou sans mélanges de goudron ou d'autres matières non sujettes à l'oxydation spontanée et les *déchets de liège en petits morceaux*. Voir aussi classe II, marg. 201, 7° et 9°, et marg. 201 a, sous a).

Nota. 1. Les enveloppes et les plaques en liège gonflé, fabriquées sous pression, avec ou sans mélanges de goudron ou d'autres matières non sujettes à l'oxydation spontanée ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

2. Le liège imprégné de matières encore sujettes à l'oxydation spontanée n'est pas admis au transport.

- 2° Le *soufre* (y compris la *fleur de soufre*).
 3° La *celloïdine*, produit de l'évaporation imparfaite de l'alcool contenu dans le collodion et consistant essentiellement en coton-collodion.
 4° Le *celluloïd en plaques, feuilles, tiges ou tuyaux*.
 5° Le *celluloïd de films*, c'est-à-dire la matière brute pour films sans émulsion, en rouleaux et les *films en celluloïd développés*.

Nota. Les films non exposés à la lumière et les films exposés à la lumière mais non développés, sont des objets de la classe VII (voir marg. 701, 2°).

- 6° Les *déchets de celluloïd et les déchets de films en celluloïd*.

Nota. Les déchets de films de nitrocellulose lavés et traités par ébullition sous pression sont des matières de la classe Ia (voir marg. 21, 5°).

- 7° Le *peroxyde de benzoyle avec au moins 10 mais moins de 25% d'eau*.

Nota. Avec une teneur d'eau de moins de 10% cette matière n'est pas admise au transport, et avec 25% et plus d'eau elle n'est pas soumise aux prescriptions de l'Annexe I.

- 8° a) La *nitrocellulose faiblement nitrée* (telle que le *coton-collodion*), c'est-à-dire à taux d'azote ne dépassant pas 12,6%, bien stabilisée et contenant en outre au moins 25% d'eau ou d'alcool (éthylrique, propylique, butylique, amylique ou leurs mélanges), ou de xylène, ou des mélanges d'eau et d'alcool, ou d'alcool et de camphre.

Nota. Les nitrocelluloses à taux d'azote dépassant 12,6% sont des matières de la classe Ia (voir marg. 21, 1°).

b) Nitroceluloza plastyfikowana, zawierająca nie mniej niż 18% ftalonu butylu (palatinol C) lub innego plastyfikatora (zmiękczacza), także pod postacią płatków, zawierająca nie mniej niż 40% nitrocelulozy.

Uwaga. Płatki zawierające mniej niż 40% nitrocelulozy nie podlegają przepisom Załącznika I.

Do a) i b) patrz Dodatek I c. m. 1101.

9. Fosfor czerwony (bezpostaciowy) i półtorasiarczek fosforu.
10. Kauczuk (guma) mielony i pył kauczukowy (gumowy).
11. Miał węglowy z węgla kamiennego, z węgla brunatnego, z koksu, z węgla brunatnego lub z tortu, wytobiany sztucznie (np. przez zmielenie lub w inny sposób) jak również zubożony (tj. pozbawiony skłonności do samozapalania), półkoksa z węgla brunatnego.

Uwaga. 1. Pył naturalny, który opada przy wydobyciu węgla koksu lub torfu, nie podlega przepisom Załącznika I.

2. Nierzupelnie zubożony półkoksa z węgla brunatnego nie jest dopuszczony do przewozu.

12. Masa do oczyszczania gazu świetlnego bazowana na tlenku żelaza, używana.

Uwaga. Jeśli używana masa do oczyszczania gazu świetlnego była dobrze przechowywana i przewietrzana, a nadawca potwierdził to w liście przewozowym przez zamieszczenie oświadczenia „Dobrze przechowywano i przewietrzano”, wówczas nie podlega ona przepisom Załącznika I.

13. Naftalina surowa lub rafinowana. Patrz również c. m. 331 a.

331a Naftalina w postaci kulek lub łusek (pkt 13) nie podlega przepisom Załącznika I, jeśli jest zapakowana do dobrze zamkniętego pudełka z tektury lub drewna, przy czym waga jednego pudełka nie może przekraczać 1 kg, a najwyżej 10 takich pudełek zapakowano do skrzyni drewnianej.

2. Przepisy o przewozie.

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

332 (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tego rodzaju, ażeby nic z jego zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz.

(2) Materiały, z których są zrobione opakowania i ich zamknięcia, nie powinny ulegać działaniu zawartości ani też tworzyć z nią szkodliwych związków.

(3) Opakowania oraz ich zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, by nie rozluźniały się w czasie przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Materiały stałe powinny być dobrze ułożone w swych opakowaniach, a opakowanie wewnętrzne powinno być dobrze umocowane w opakowaniu zewnętrznym.

b) les nitrocelluloses plastifiées, contenant 18% au moins de phtalate de butyle ou d'un autre plastifiant approprié, même sous forme d'écaillés (chips) renfermant au moins 40% de nitrocellulose.

Nota. Les écaillés (chips) renfermant moins de 40% de nitrocellulose ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

Pour a) et b), voir aussi Appendice I, marg. 1101.

- 9° Le phosphore rouge (amorphe) et le sesquisulfure de phosphore.
- 10° Le caoutchouc broyé, la poussière de caoutchouc.
- 11° Les poussières de houille, de lignite, de coke de lignite et de tourbe, préparées artificiellement (par ex. par pulvérisation ou autres procédés), ainsi que le coke de lignite carbonisé rendu inerte (c'est-à-dire non sujet à l'inflammation spontanée).

Nota. 1. Les poussières naturelles obtenues comme résidus de la production du charbon, du coke ou de la tourbe ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

2. Le coke de lignite carbonisé non rendu parfaitement inerte n'est pas admis au transport.

- 12° La matière à base d'oxyde de fer ayant servi à épurer le gaz d'éclairage.

Nota. Si la matière ayant servi à épurer le gaz d'éclairage a été bien entreposée et aérée, et si cela est attesté par l'expéditeur dans la lettre de voiture par la mention «Bien entreposée et bien aérée», elle n'est pas soumise aux prescriptions de l'Annexe I.

- 13° La naphthaline, brute ou raffinée. Voir aussi marg. 331a.

331a La naphthaline en boules ou en paillettes (13°) n'est pas soumise aux prescriptions de l'Annexe I, lorsqu'elle est emballée dans des boîtes en carton ou en bois bien fermées, pourvu que le poids d'un colis ne dépasse pas 1 kg et que 10 de ces colis au plus soient réunis dans une caisse en bois.

2. Conditions de transport.

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage

332 (1) Les emballages seront fermés et aménagés de manière à empêcher toute déperdition du contenu.

(2) Les matières dont sont constitués les emballages et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les matières solides seront solidement assujettées dans leurs emballages de même que les emballages intérieurs dans les emballages extérieurs.

(4) Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości; powinny być one zwłaszcza chłonne, jeśli zawartość jest płynna lub może wydzielać płyny.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

333 Materiały, wymienione w punktach 1 i 2, jeśli są wysyłane jako drobne przesyłki pośpieszne, należy pakować do drewnianego opakowania; do przewozu mączki drzewnej, trocin drzewnych, węgla drzewnego, korka sproszkowanego lub ziarnistego, drobnych odpadków korkowych (pkt 1) i siarki (pkt 2) można używać do opakowania również mocnych worków papierowych albo worków z juty gęsto tkanej.

334 Celoidyna (pkt 3) powinna być tak opakowana, aby nie wysychała.

335 (1) Celuloid w płytach, arkuszach, prętach lub rurkach (pkt 4) powinien być zapakowany w opakowanie drewniane lub w trwały papier pakowy. Opakowanie papierowe powinno być umieszczone:

- a) w klatkach z okładzin albo
- b) w ramach z desek, których brzegi wystają poza ramy papierowe i które powinny być ściągnięte taśmami żelaznymi, albo
- c) w opakowaniu ze szczelnej tkaniny.

(2) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż:

- 120 kg, jeśli zawiera rurki zapakowane w skrzynie, klatki z okładzin lub ramy z desek,
- 75 kg, jeśli zawiera rurki w opakowaniu z tkaniny,
- 120 kg, jeśli zawiera pręty.

336 (1) Celuloid filmowy w zwojach i wywołane filmy z celuloidu (pkt 5) należy pakować w opakowanie drewniane lub w pudełko tekturowe.

(2) Filmy wywołane, jeśli są wysyłane jako drobne przesyłki pośpieszne, należy pakować w pudełko z drzewa, z blachy białej, z cienkiej blachy aluminiowej lub w twardą tekturę i następnie umieszczać w skrzyniach drewnianych. Ten sposób opakowania powinien nadawca zaświadczyć w liście przewozowym wzmianką „Opakowanie przesyłki pośpiesznej.”

337 (1) Odpadki celuloidu i odpadki filmów celuloidowych (pkt 6) należy pakować w opakowanie drewniane. Odpadki celuloidu można jednak pakować w worki z płótna lnianego lub z juty gęsto tkanej, jeśli przedtem są opakowane w trwały papier pakowy lub w odpowiednią tkaninę sztuczną albo jeśli nadawca zaświadczy, że odpadki celuloidu nie zawierają odpadków w formie pyłu; jednak drobne przesyłki pośpieszne pozwala się umieszczać tylko w opakowaniu drewnianym.

(2) Sztuka przesyłki opakowana w surowe płótno lub w jutę nie powinna ważyć więcej niż

(4) Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu; en particulier, elles seront absorbantes lorsque celui-ci est liquide ou peut laisser exsuder du liquide.

2. Emballage de matières isolées.

333 Les matières des 1° et 2° seront, comme envois de détail en grande vitesse, renfermées dans des emballages en bois; la farine de bois, la sciure de bois, le charbon de bois, le liège en poudre ou en grains, les déchets de liège en petits morceaux (1°) et le soufre (2°) peuvent aussi être emballés dans des sacs solides en papier ou en jute à tissu serré.

334 La celloïdine (3°) sera emballée de manière à empêcher sa dessiccation.

335 (1) Le celluloid en plaques, feuilles, tiges ou tuyaux (4°) sera renfermé dans des emballages en bois ou dans du papier d'emballage résistant. Les emballages en papier seront renfermés:

- a) dans des harasses; ou
- b) entre des châssis en planches, dont les bords dépassent l'emballage en papier, et qui sont serrés par des bandes en fer; ou
- c) dans des emballages en tissu serré.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de:

- 120 kg pour les tuyaux emballés dans des caisses, harasses ou châssis en planches,
- 75 kg pour les tuyaux emballés dans des tissus,
- 120 kg pour les tiges.

336 (1) Les celluloid de films en rouleaux et les films en celluloid développés (5°) seront renfermés dans des emballages en bois ou dans des boîtes en carton.

(2) Les films développés seront, comme envois de détail en grande vitesse, emballés dans des boîtes en bois ou en fer-blanc ou en tôle mince d'aluminium, ou dans du carton durci, et placés ensuite dans des caisses en bois. L'expéditeur doit certifier l'existence de cet emballage dans la lettre de voiture par l'attestation: « Emballage de grande vitesse ».

337 (1) Les déchets de celluloid et les déchets de films en celluloid (6°) seront renfermés dans des emballages en bois; toutefois, les déchets de celluloid peuvent être emballés simplement dans des sacs de toile brute ou de jute, en tissu serré, en tant qu'ils sont préalablement emballés dans du papier d'emballage résistant ou dans une étoffe artificielle appropriée ou que l'expéditeur certifie que les déchets de celluloid ne contiennent pas de déchets sous forme de poussière; pour les envois de détail en grande vitesse, seuls les emballages en bois sont admis.

(2) Les colis ayant un emballage en toile brute ou en jute ne doivent pas peser plus de 40 kg en

40 kg, jeśli opakowanie jest pojedyncze, a 80 kg, jeśli opakowanie jest podwójne.

338 (1) Nadtlenek benzoilu (pkt 7) powinien być umieszczony, w ilościach najwyżej po 2 kg, w opakowaniu nieprzemakalnym. Opakowania takie należy umieszczać pojedynczo lub po kilka w skrzyniach drewnianych.

(2) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 35 kg.

339 (1) Materiały wymienione w punkcie 8 a) należy pakować w taki sposób, by opakowanie nie przepuszczało cieczy, mianowicie:

a) w naczynia drewniane lub w nieprzemakalne beczki tekturowe; te naczynia i beczki powinny być wyłożone od wewnątrz materiałem nie przepuszczającym cieczy albo

b) w beczki powleczone od wewnątrz warstwą cynku lub ołowiu, albo

c) w beczki z blachy białej, cynkowej lub aluminiowej, które należy układać pojedynczo lub po kilka w skrzyniach drewnianych, przekładając materiałem wypełniającym.

(2) Nitrocelulozę z dodatkiem ksyłenu (pkt 8 b) można pakować tylko w naczynia metalowe.

(3) Materiały wymienione w punkcie 8 b) należy pakować:

a) w opakowanie drewniane, dobrze wyłożone mocnym papierem, albo w naczynia z blachy cynkowej lub aluminiowej, albo

b) w mocne beczki tekturowe, albo

c) w naczynia blaszane; naczynia te i ich zamknięcia powinny być zaopatrzone w urządzenia zabezpieczające, które ustępują pod słabym ciśnieniem wewnętrznym bez szkody dla wytrzymałości naczynia lub jego zamknięcia.

(4) Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg, a jeśli da się przetaczać, nie więcej niż 300 kg; jednakże przy użyciu beczki tekturowej nie powinna ważyć więcej niż 75 kg.

340 (1) Fosfor czerwony (pkt 9) należy pakować:

a) w naczynia lub białki z blachy żelaznej lub białej, które pojedynczo lub po kilka należy układać w mocnych skrzyniach drewnianych; sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 100 kg; albo

b) w naczynia szklane lub kamionkowe o grubości ścian co najmniej 3 mm; pojedyncze naczynie nie może zawierać więcej niż 12,5 kg fosforu. Naczynia te należy układać pojedynczo lub po kilka w mocnych skrzyniach drewnianych, przekładając materiałem wypełniającym; sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 100 kg; albo

c) w bębny metalowe lub w mocne beczki żelazne, które — jeśli ważą więcej niż 200 kg — powinny być zaopatrzone od zewnątrz w obręcze wzmacniające i w obręcze do przetaczania.

(2) Półtorasiarcezek fosforu (pkt 9) należy pakować do szczelnych naczyń metalowych, które należy układać, przekładając materiałem wypełniającym, w skrzyniach drewnianych ze ścianami z desek ściśle sfugowanych. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg.

emballage simple, et pas plus de 80 kg en emballage double.

338 (1) Le peroxyde de benzoyle (7°), par 2 kg au plus, sera emballé de manière imperméable. Les emballages seront, soit seuls, soit en groupes, placés dans une caisse en bois.

(2) Un colis ne doit pas peser plus de 35 kg.

339 (1) Les matières du 8° a) seront emballées de façon imperméable aux liquides:

a) dans des récipients en bois ou dans des tonneaux en carton imperméable; les récipients seront munis intérieurement d'un revêtement imperméable aux liquides y contenus; ou

b) dans des tonneaux en fer intérieurement zinqués ou plombés; ou

c) dans des récipients en fer-blanc, en tôle de zinc ou d'aluminium qui, soit seuls soit en groupes, seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses en bois.

(2) La nitrocellulose additionnée de xylène du 8° a) ne peut être emballée que dans des récipients métalliques.

(3) Les matières du 8° b) seront emballées:

1) dans des emballages en bois, garnis de papier solide ou de tôle de zinc ou d'aluminium, ou

b) dans des tonneaux solides en carton, ou

c) dans des emballages en tôle, dont la fermeture ou le récipient même doit être muni d'un dispositif de sécurité cédant à une faible pression intérieure sans toutefois influencer la résistance du récipient ou de la fermeture.

(4) Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg et, s'il est susceptible d'être roulé, pas plus de 300 kg; toutefois, s'il s'agit d'un tonneau en carton, le colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

340 (1) Le phosphore rouge (9°) sera emballé:

a) dans des récipients ou des bidons, en tôle de fer ou en fer-blanc, qui seront placés, soit seuls soit en groupes, dans une caisse solide en bois; un colis ne doit pas peser plus de 100 kg; ou

b) dans des récipients en verre ou en grès, de 3 mm d'épaisseur au moins, ne renfermant pas plus de 12,5 kg de phosphore chacun. Ces récipients seront placés, soit seuls soit en groupes, avec interposition de matières formant tampon, dans une caisse solide en bois; un colis ne doit pas peser plus de 100 kg; ou

c) dans des tambours métalliques ou dans des fûts solides en fer, qui, s'ils pèsent plus de 200 kg, seront munis de cercles de renfort à leurs extrémités et de cercles de roulement.

(2) Le sesquisulfure de phosphore (9°) sera emballé dans des récipients métalliques étanches, qui seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses en bois à parois bien jointives. Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

341 Materiały wymienione w punkcie 10 należy pakować do naczyń szczelnych i dobrze zamykających się.

342 (1) Materiały wymienione w punkcie 11 należy pakować w naczynia metalowe lub drewniane albo do worków z kilku warstw papieru, albo do worków z mocnego papieru lub z juty, albo do worków z innych materiałów.

(2) Jednakże dla sztucznie wyrabianego mialu z węgla kamiennego, węgla brunatnego lub torfu można używać naczyń drewnianych i worków tylko wtedy, gdy mial, po wysuszeniu na gorąco, jest zupełnie ostudzony.

(3) Co do wzmianek w liście przewozowym patrz c. m. 349 (3).

343 (1) Masa do oczyszczania gazu świetlnego bazowana na tlenku żelaza, używana (pkt 12), powinna być pakowana do naczyń blaszanych.

(2) W przesyłkach wagonowych można ją również przewozić bez opakowania według c. m. 350 (3).

344 (1) Naftalinę (pkt 13) należy pakować do dobrze zamykających się beczek lub skrzyń albo do dobrze zamkniętych wytrzymałych worków z tkaniny, albo do dobrze zamkniętych worków z czterech warstw papieru.

(2) W przesyłkach wagonowych można ją również przewozić bez opakowania według c. m. 350 (4).

3. Pakowanie razem.

345 Spośród materiałów wymienionych pod c. m. 331 mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki razem z sobą lub z innymi towarami tylko materiały niżej wymienione i to tylko pod następującymi warunkami:

- a) razem z sobą: materiały wymienione w tym samym punkcie w przepisany sposób opakowania. Sztuka przesyłki, w której zapakowano razem przez owinięcie w tkaninę celuloid w prętach i rurkach, nie może ważyć więcej niż 75 kg;
- b) materiały wymienione w punktach 3 i 5 z towarami, które nie są objęte Załącznikiem I. Materiały te, opakowane według przepisów dla sztuk przesyłki, należy łączyć z innymi razem pakowanymi towarami w naczyniu zbiorowym.

Uwaga. Ograniczenia podane pod niniejszą c. m. nie obejmują materiałów wymienionych w punkcie 1, jeżeli używa się ich jako materiałów do pakowania lub wypełniających.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

346 Każda sztuka przesyłki, zawierająca filmy wymienione w punkcie 5, powinna być zaopatrzona w napis „Film”. Napis ten powinien być sporządzony w jednym z języków urzędowych kraju nadania, a oprócz tego w języku francuskim, nie-

Les matières du 10° seront emballées dans des récipients étanches et fermant bien.

342 (1) Les matières du 11° seront emballées dans des récipients en métal ou en bois; ou dans des sacs formés de plusieurs couches de papier, ou dans des sacs en papier solide ou en jute, ou dans des sacs confectionnés d'autres matières.

(2) Pour les poussières de houille, de lignite ou de tourbe préparées artificiellement, les récipients en bois et les sacs ne sont toutefois admis qu'autant que ces poussières ont été complètement refroidies après la dessiccation par la chaleur.

(3) Pour les mentions dans la lettre de voiture, voir marg. 349 (3).

343 (1) La matière à base d'oxyde de fer ayant servi à épurer le gaz d'éclairage (12°) sera emballée dans des récipients en tôle.

(2) Comme wagons complets, elle peut aussi être transportée non emballée conformément au marg. 350 (3).

344 (1) La naphthaline (13°) sera emballée dans des fûts ou des caisses en bois, bien fermés; ou dans des sacs résistants en textile, bien fermés, ou dans des sacs en papier à quatre épaisseurs, bien fermés.

(2) Comme wagons complets, elle peut aussi être transportée en vrac conformément au marg. 350 (4).

3. Emballage en commun.

345 Parmi les matières dénommées au marg. 331 peuvent seulement être réunies dans un même colis entre elles ou avec d'autres marchandises les matières ci-dessous et sous réserve des conditions ci-après:

- a) entre elles: matières groupées sous le même chiffre dans l'emballage prescrit. Un colis renfermant des tiges et des tuyaux de celluloid emballés ensemble dans une enveloppe en tissu ne doit pas peser plus de 75 kg;
- b) matières des 3° et 5°: seulement avec des marchandises autres que les matières ou objets de l'Annexe I. Elles doivent, emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres, être réunies dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun.

Nota. L'utilisation des matières du 1° comme matières d'emballage et de remplissage n'est pas visée par les restrictions du présent marginal.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

346 Tout colis renfermant des films du 5° doit porter l'inscription « Films ». L'inscription sera rédigée dans une langue officielle du pays expéditeur et en outre en français, en allemand ou en italien à moins que les tarifs internationaux ou des ac-

mieckim lub włoskim, jeżeli taryfy międzynarodowe lub osobne umowy zawarte między zarządami kolejowymi nie stanowią inaczej.

347 (1) Każda sztuka przesyłki, zawierająca materiały wymienione w punktach 4 do 9, powinna być zaopatrzona w nalepkę według wzoru nr 2.

(2) Nalepkę, o której mowa pod (1), należy umieszczać na sztukach przesyłki, w których są zapakowane materiały wymienione w punkcie 5 razem z innymi materiałami, przedmiotami lub towarami według c. m. 345.

(3) Przy przewozie w przesyłkach wagonowych sztuki przesyłki nie muszą być zaopatrywane w nalepki według wzoru nr 2 (patrz również c. m. 352).

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

348 Materiały wymienione w punktach 1, 2, 5, i 6 dopuszcza się do przewozu jako drobne przesyłki poczesne tylko wtedy, gdy są opakowane według przepisów c. m. 333, 336 (2) i 337 (1).

C. Wzmianki w liście przewozowym.

349 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie towaru wydrukowanej kursywą pod c. m. 331. Jeśli w punkcie 1 nie jest podana nazwa danego materiału, należy wpisać jego nazwę handlową z dodaniem „Towar klasy III b, punkt 1.” Nazwę towaru należy podkreślić czerwonym kolorem.

(2) Co do wzmianek w liście przewozowym dotyczących filmów (pkt 5) nadawanych w drobnych przesyłkach poczesnych patrz c. m. 336 (2).

(3) W odniesieniu do wyrabianego sztucznie mialu z węgla kamiennego, węgla brunatnego i torfu (pkt 11), zapakowanego do naczyń drewnianych lub w worki (patrz c. m. 342 (2)), nadawca powinien zamieścić w liście przewozowym oświadczenie: *Materiał zupełnie ostudzony po wysuszeniu na gorąco*.

(4) W liście przewozowym sporządzonym na przesyłki, w których materiały wymienione w punktach 3 i 5 zostały zapakowane razem z innymi towarami, należy również umieścić wzmianki, o których mowa pod (1) i — w danym przypadku — pod (2).

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

350 (1) Nie opakowane materiały wymienione w punktach 1 i 2 należy ładować do wagonów krytych lub niekrytych pod oponami. Do przewozu trzciny i sitowia bez liści i bez kiści, dobrze ułożonych, dozwala się używać w miesiącach od października do kwietnia również wagonów niekrytych bez opon. Dla trocin drzewnych wolno, używać również wagonów niekrytych bez opon, jeśli ładunek jest przykryty w całości (bez przerw) w inny sposób, np. deskami lub odpadkami drewna.

cords spéciaux conclus entre les administrations ferroviaires n'en disposent autrement.

347 (1) Tout colis renfermant des matières des 4° à 9° doit être muni d'une étiquette conforme au modèle N° 2.

(2) L'étiquette prescrite à l'al. (1) sera également apposée sur les colis dans lesquels les matières du 5° sont emballées en commun avec d'autres matières, objets ou marchandises conformément au marg. 345.

(3) Pour les expéditions en wagons complets, l'apposition sur les colis de l'étiquette N° 2 n'est pas nécessaire (voir aussi marg. 352).

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

348 Les matières des 1°, 2°, 5° et 6° ne sont admises en grande vitesse comme envois de détail qu'en emballage de grande vitesse conformément aux marg. 333, 336 (2) et 337 (1).

C. Mentions dans la lettre de voiture.

349 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 331. Dans le cas où le 1° ne contient pas le nom de la matière, le nom commercial doit être inscrit, complété de: « *Marchandise du 1° de la classe III b* ». La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

(2) Quant aux mentions dans la lettre de voiture relatives aux films (5°) expédiés comme envois de détail, en grande vitesse, voir marg. 336 (2).

(3) Pour les poussières de houille, de lignite ou de tourbe (11°) préparées artificiellement, emballées dans des récipients en bois ou dans des sacs [voir marg. 342 (2)], l'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture: « *Matières complètement refroidies après dessiccation par la chaleur* ».

(4) Les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels des matières des 3° et 5° sont emballées en commun avec d'autres marchandises doivent porter les mentions d'après l'al. (1) et, s'il y a lieu, d'après l'al. (2).

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

350 (1) Les matières des 1° et 2°, non emballées seront chargées dans des wagons couverts ou dans des wagons découverts bâchés. Pour les joncs et les roseaux sans feuilles et sans barbes, bien tassés, des wagons découverts sans bâche sont également admis pendant les mois d'octobre à avril. Pour la sciure de bois, des wagons découverts sans bâche sont également admis lorsque le chargement est couvert sans laisser d'intervalles non recouverts d'une autre manière, par exemple par des planches ou par des bois de déchets.

(2) Materiały wymienione w punktach 4, 5, 6, 8 i 9 należy ładować do wagonów krytych, których okna (otwory przewietrzne) powinny być zamknięte.

(3) Nie opakowaną masę do oczyszczania gazu świetlnego bazowaną na tlenku żelaza (pkt 12) należy ładować do żelaznych wagonów z ruchomymi przykrywkami lub niekrytych wagonów żelaznych pod oponami niezapalnymi.

(4) Nie opakowaną naftalinę (pkt 13) należy ładować do żelaznych wagonów z ruchomymi przykrywkami albo do niekrytych wagonów żelaznych pod oponami niezapalnymi, albo do wagonów niekrytych, których podłoga powinna być wyłożona oponą ze szczelnej tkaniny, a które powinny być przykryte oponami niezapalnymi.

(5) Co do używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi, przy przewozie materiałów wymienionych w punktach 3 do 8, patrz Dodatek IV.

351 (1) Sztuki przesyłki, zawierające materiały niższej klasy, można łączyć w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Materiały, których przewóz luzem jest dozwolony, można nadawać do przewozu również w małych pojemnikach.

(3) Zakazy ładowania razem, przewidziane pod c. m. 353, obowiązują również w odniesieniu do zawartości małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

352 Przy przewozie materiałów wymienionych w punktach 4 do 9 należy po obydwu stronach wagonu umieścić nalepki według wzoru nr 2.

E. Zakaz ładowania razem.

353 (1) Materiałów klasy III b nie można ładować razem do jednego wagonu:

- a) z materiałami podtrzymującymi palenie klasy III c (c. m. 371),
- b) z materiałami radioaktywnymi klasy IV b (c. m. 451).

(2) Siarki (pkt 2) i czerwonego fosforu (pkt 9) nie można ładować razem do jednego wagonu ze środkami odchwaszczającymi zawierającymi chlor klasy IV a, punktu 16 (c. m. 401).

354 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Prózne opakowania. Inne przepisy.

355 Nie ma przepisów.

356-369

(2) Les matières des 4°, 5°, 6°, 8° et 9° seront chargées dans des wagons couverts dont les volets (vantaux) doivent rester fermés.

(3) La matière à base d'oxyde de fer ayant servi à épurer le gaz d'éclairage (12°), non emballée, doit être chargée dans des wagons en fer à couvercle mobile ou dans des wagons découverts en fer, recouverts de bâches non inflammables.

(4) La naphthaline en vrac (13°) sera chargée dans des wagons en fer à couvercle mobile ou dans des wagons découverts en fer recouverts de bâches non inflammables, ou dans des wagons découverts dont le plancher sera recouvert d'une bâche à tissu serré et qui seront recouverts de bâches non inflammables.

(5) Pour l'utilisation des wagons munis d'installations électriques au transport des matières des 3° à 8°, voir Appendice IV.

351 (1) Les colis renfermant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les matières dont l'expédition en vrac est autorisée, peuvent être renfermées dans de petits containers.

(3) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 353 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

352 Les wagons dans lesquels sont chargées des matières des 4° à 9° porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 2.

E. Interdictions de chargement en commun.

353 (1) Les matières de la classe III b ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon:

- a) avec des matières comburantes de la classe III c (marg. 371);
- b) avec des matières radioactives de la classe IV b (marg. 451).

(2) Le soufre (2°) et le phosphore rouge (9°) ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec des désherbants chloratés du 16° de la classe IV a (marg. 401).

354 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

355 Pas de prescriptions.

356-369

KLASA IIIc. MATERIAŁY PODTRZYMUJĄCE PALENIE

1. Wyszczególnienie materiałów.

370 Spośród materiałów określonych w tytule klasy IIIc materiały wymienione pod c. m. 371 podlegają przepisom przewidzianym pod c. m. 371 do 393. Materiały te uważa się wskutek tego za materiały Załącznika I.

Uwaga. Materiały podtrzymujące palenie, gdy są zmieszane z materiałami palnymi, są wyłączone od przewozu, jeśli pod działaniem ognia mogą być doprowadzone do wybuchu i jeśli zarówno na uderzenie jak i tarcie są bardziej wrażliwe od dwinitrobenzenu, chyba że są wyraźnie wymienione w klasach Ia lub Ic.

371 1. *Kwas azotowy, zawierający więcej niż 70% czystego kwasu (HNO₃).* Patrz również c. m. 371a pod a).

Uwaga. Kwas azotowy zawierający najwyżej 70% czystego kwasu (HNO₃) jest materiałem klasy V (patrz c. m. 501, pkt 1e).

2. *Mieszaniny kwasu siarkowego z kwasem azotowym, zawierające więcej niż 30% czystego kwasu azotowego (HNO₃).* Patrz również c. m. 371a pod a).

Uwaga. Co do innych mieszanin kwasu siarkowego z kwasem azotowym patrz c. m. 501, pkt 1f.

3. *Nadtlenek wodoru i roztwory wodne nadtlenu wodoru zawierające ponad 60% nadtlenu wodoru.*

Uwaga. Co do roztworów wodnych nadtlenu wodoru zawierających najwyżej 60% nadtlenu wodoru patrz c. m. 501 pkt 11.

4. *Czteronitrometan, nie zawierający zapalnych zanieczyszczeń.* Patrz również c. m. 371a pod a).

Uwaga. Czteronitrometan zawierający zapalne zanieczyszczenia jest wyłączony od przewozu.

5. *Kwas nadchloronowy w roztworach wodnych zawierających nie mniej niż 50%, ale najwyżej 72,5% czystego kwasu (HClO₄).* Patrz również c. m. 371a pod a).

Uwaga. Kwas nadchloronowy w roztworach wodnych zawierających najwyżej 50% czystego kwasu (HClO₄) jest materiałem klasy V [patrz c. m. 501, pkt 1i)]. Roztwory wodne kwasu nadchloronowego, zawierające powyżej 72,5% czystego kwasu, jak również mieszaniny kwasu nadchloronowego z cieczą lżejszą niż woda są wyłączone od przewozu.

6. a) *Chlorany;*

Uwaga. Chloran amonu nie jest dopuszczony do przewozu.

b) *nadchlorany (z wyjątkiem nadchloranu amonu, patrz punkt 7);*

c) *chloryn sodu i chloryn potasu;*

d) *mieszaniny wymienionych pod a), b) i c) chloranów, nadchloranów i chlorynów między sobą.*

Do a), b), c) i d) patrz również c. m. 371a pod b).

CLASSE IIIc. MATIÈRES COMBURANTES

1. Énumération des matières.

370 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe IIIc, celles énumérées au marg. 371 sont soumises aux conditions prévues aux marg. 371 à 393 et sont dès lors des matières de l'Annexe I.

Nota. Les matières comburantes lorsqu'elles sont mélangées avec des matières combustibles, sont exclues du transport lorsqu'elles peuvent exploser au contact d'une flamme ou sont plus sensibles, tant au choc qu'au frottement, que le dinitrobenzène, et qu'elles ne sont pas énumérées explicitement dans les classes Ia ou Ic.

371 1° *L'acide nitrique titrant plus de 70% d'acide absolu (HNO₃).* Voir aussi marg. 371a sous a).

Nota. L'acide nitrique ne titrant pas plus de 70% d'acide absolu (HNO₃) est une matière de la classe V [voir marg. 501, 1° e)].

2° *Les mélanges sulfonitriques renfermant plus de 30% d'acide nitrique absolu (HNO₃).* Voir aussi marg. 371a sous a).

Nota. Pour les autres mélanges sulfonitriques, voir marg. 501, 1° f).

3° *Le bioxyde d'hydrogène et les solutions aqueuses de bioxyde, d'hydrogène titrant plus de 60% de bioxyde d'hydrogène.*

Nota. Pour les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène titrant 60% au plus, voir marg. 501, 11°.

4° *Le tétranitrométhane, exempt d'impuretés combustibles.* Voir aussi marg. 371a sous a).

Nota. Le tétranitrométhane non exempt d'impuretés combustibles n'est pas admis au transport.

5° *L'acide perchlorique en solutions aqueuses titrant plus de 50 mais au plus 72,5% d'acide absolu (HClO₄).* Voir aussi marg. 371a sous a).

Nota. L'acide perchlorique en solutions aqueuses titrant au plus 50% d'acide absolu (HClO₄) est une matière de la classe V [(voir marg. 501, 1° i)]. Les solutions aqueuses d'acide perchlorique titrant plus de 72,5% d'acide absolu ne sont pas admises au transport; il en est de même des mélanges d'acide perchlorique avec tout liquide autre que de l'eau.

6° a) *Les chlorates;*

Nota. Le chlorate d'ammonium n'est pas admis au transport.

b) *les perchlorates (à l'exception du perchlorate d'ammonium, voir 7°);*

c) *les chlorites de sodium et de potassium;*

d) *les mélanges entre eux de chlorates, perchlorates et chlorites, des a), b) et c).*

Pour a), b), c) et d) voir aussi marg. 371a sous b).

Uwaga. Mieszanki chloranu sodu, chloranu potasu lub chloranu wapnia z chlorkiem higroskopijnym (jak chlorek magnezu lub chlorek wapnia), nie zawierające więcej niż 50% chloranu, są materiałami klasy IVa (patrz c. m. 401, pkt 16).

7. *Nadchloran amonu.* Patrz również c. m. 371 a pod b).
8. a) *Azotan amonu,* zawierający nie więcej niż 0,4% substancji zapalnych;

Uwaga. Azotan amonu, zawierający ponad 0,4% substancji zapalnych, nie jest dopuszczony do przewozu, chyba że jest częścią składową materiału wybuchowego z c. m. 21 pkt 10.

- b) *mieszanki azotanu amonu z siarczanem amonu lub fosforanem amonu,* które zawierają ponad 40% azotanu, a nie zawierają więcej niż 0,4% materiałów zapalnych;
- c) *mieszanki azotanu amonu z materiałem obojętnym* (np. ziemia krzemkowa, węgiel wapnia, chlorek wapnia), które zawierają ponad 65% azotanu, a nie zawierają więcej niż 0,4% materiałów zapalnych.
- Do a), b) i c) patrz również c. m. 371 a pod b).

Uwaga. 1. Mieszanki azotanu amonu z siarczanem amonu lub fosforanem amonu, zawierające najwyżej 40% azotanu, oraz mieszanki azotanu amonu z nieorganicznym materiałem biernym, zawierające najwyżej 65% azotanu, nie podlegają przepisom Załącznika I.

2. Przy mieszaninach wymienionych pod c) mogą być uważane za materiały bierne tylko nieorganiczne materiały niezapalne i podtrzymujące palenie.

3. Nawozy sztuczne zmieszane, w których łączna zawartość azotu w azotanach i amoniaku nie przekracza 14% albo w których zawartość azotu w azotanach nie przekracza 7%, nie podlegają przepisom Załącznika I.

9. a) *Azotan sodu;*
- b) *mieszanki azotanu amonu z azotanem sodu, azotanem wapnia, azotanem potasu lub azotanem magnezu.*
- Do a) i b) patrz również c. m. 371 a pod b).

Uwaga. 1. Mieszanki azotanu amonu z azotanem wapnia lub azotanem magnezu lub obydwoma z nich, które zawierają mniej niż 10% azotanu amonu, nie podlegają przepisom Załącznika I.

2. Worki z tkanin po azotanie sodu niezupełnie oczyszczone z azotanu, którym są przepejone, są materiałem klasy II (patrz c. m. 201, pkt 11).

10. *Azotyny nieorganiczne.* Patrz również c. m. 371 a pod b).

Uwaga. Azotyn amonu i mieszanki nieorganicznego azotynu z solą amonu nie są dopuszczone do przewozu.

11. a) *Nadtlenek sodu i mieszanki zawierające nadtlenek sodu,* nie bardziej niebezpieczne od niego;
- b) *nadtlenek baru;*
- c) *nadmanganiany sodu, potasu i wapnia.*

Do a), b) i c) patrz również c. m. 371 a pod b).

Nota. Les mélanges de chlorate de sodium, de potassium ou de calcium avec un chlorure hygroscopique (tel que le chlorure de calcium ou le chlorure de magnésium) ne contenant pas plus de 50% de chlorate sont des matières de la classe IVa (voir marg. 401, 16°).

- 7° *Le perchlorate d'ammonium.* Voir aussi marg. 371a sous b).

- 8° a) *Le nitrate d'ammonium* ne renfermant pas de substances combustibles en proportion supérieure à 0,4%;

Nota. Le nitrate d'ammonium avec plus de 0,4% de substances combustibles n'est pas admis au transport, sauf s'il est partie constituante d'un explosif du 10° du marg. 21.

- b) *les mélanges de nitrate d'ammonium et de sulfate ou de phosphate d'ammonium* contenant plus de 40% de nitrate, mais ne renfermant pas plus de 0,4% de substances combustibles;
- c) *les mélanges de nitrate d'ammonium et d'une substance inerte* (par ex. terre d'intusiores, carbonate de calcium, chlorure de potassium) contenant plus de 65% de nitrate, mais ne renfermant pas plus de 0,4% de substances combustibles.
- Pour a), b) et c) voir aussi marg. 371a sous b).

Nota. 1. Les mélanges de nitrate d'ammonium et de sulfate ou de phosphate d'ammonium ne contenant pas plus de 40% de nitrate, ceux de nitrate d'ammonium et d'une substance inerte non organique ne contenant pas plus de 65% de nitrate ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

2. Dans les mélanges visés sous c), seules peuvent être considérées comme inertes des substances non organiques et qui ne sont ni combustibles ni comburantes.

3. Les engrais composés dans lesquels la somme du taux d'azote nitrique et du taux d'azote ammoniacal ne dépasse pas 14% ou dans lesquels le taux d'azote nitrique ne dépasse pas 7% ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

- 9° a) *Le nitrate de sodium;*
- b) *les mélanges de nitrate d'ammonium avec des nitrates de sodium, de potassium, de calcium ou de magnésium.*
- Pour a) et b) voir aussi marg. 371 a sous b).

Nota. 1. Les mélanges de nitrate d'ammonium avec du nitrate de calcium, ou avec du nitrate de magnésium, ou avec l'un et l'autre, et qui ne renferment pas plus de 10% de nitrate d'ammonium ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

2. Les sacs vides, en textile, qui ont contenu du nitrate de sodium et n'ont pas été débarrassés complètement du nitrate qui les imprègne sont des objets de la classe II (voir marg. 201, 11°).

- 10° *Les nitrites inorganiques.* Voir aussi marg. 371 a sous b).

Nota. Le nitrite d'ammonium et les mélanges d'un nitrite inorganique et d'un sel d'ammonium ne sont pas admis au transport.

- 11° a) *Le peroxyde de sodium* et les mélanges renfermant du peroxyde de sodium qui ne sont pas plus dangereux que celui-ci;
- b) *le bioxyde de baryum;*
- c) *les permanganates de sodium, de potassium et de calcium.*
- Pour a), b) et c) voir aussi marg. 371 a sous b).

Uwaga. Nadmanganian amonu oraz mieszaniny nadmanganianu z solą amonu nie są dopuszczone do przewozu.

12. *Trójtlenek chromu* (zwany też *kwascem chromowym* lub *bezwodnikiem chromowym*). Patrz również c. m. 371 a pod b).
13. *Opakowanie próżne, nie oczyszczone, po chloranach, nadchloranach, chlorynach lub nieorganicznych azotynach*. Patrz również c. m. 392.

371a Materiały, nadane do przewozu na niżej podanych warunkach, nie są uważane za materiały Załącznika I:

- a) materiały wymienione w punktach 1, 2, 4 i 5 w ilościach do 200 g każdego z nich, jeśli są zapakowane do naczyń szczelnie zamkniętych, odpornych na działanie zawartości; najwyżej 10 sztuk takich naczyń należy ułożyć do skrzyni drewnianej wyłożonej obojętnym materiałem chłonnym;
- b) materiały wymienione w punktach 6 do 12 w ilościach do 10 kg, zapakowane najwyżej po 2 kg do naczyń szczelnie zamkniętych, odpornych na działanie zawartości; naczynia te należy ułożyć w mocnych szczelnych opakowaniach drewnianych lub blaszanych, posiadających szczelne zamknięcie.

2. Przepisy o przewozie.

(Przepisy dotyczące próżnych opakowań podane są pod F).

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

372 (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tego rodzaju, ażeby nic z jego zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz.

(2) Materiały, z których są zrobione opakowanie i jego zamknięcia, nie powinny ulegać działaniu zawartości ani nie powinny powodować rozkładu zawartości, ani nie powinny tworzyć z zawartością związków szkodliwych lub niebezpiecznych.

(3) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i stałe, by nie rozluźniały się w czasie przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu.

(4) Przy materiałach płynnych należy zostawić przestrzeń wolną takiej wielkości, by tworzące się wskutek działania ciepła ciśnienie wewnętrzne przy uwzględnieniu powietrza zawartego w naczyniach nie narażało hermetyczności naczynia.

(5) Jeśli naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tp. są przepisane lub dozwolone, to powinny być one układane w opakowaniu ochronnym, przekładane materiałem wypełniającym. Jako materiałów wypełniających należy używać materiałów niepalnych (np. azbest, wełna szklana, ziemia chłonna, ziemia okrzemkowa itp.), które

Nota. Le permanganate d'ammonium ainsi que les mélanges d'un permanganate avec un sel d'ammonium ne sont pas admis au transport.

12° *L'anhydride chromique* (dit aussi *acide chromique*). Voir aussi marg. 371 a sous b).

13° *Les emballages vides, non nettoyés, ayant contenu un chlorate, un perchlorate, un chlorite ou un nitrite inorganique*. Voir aussi marg. 392.

371a Ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I les matières remises au transport dans les conditions ci-après:

- a) les matières des 1°, 2°, 4° et 5°, en quantités de 200 g au plus pour chacune d'elles, à condition qu'elles soient emballées dans des récipients fermés de manière étanche, ne pouvant être attaqués par le contenu et que ceux-ci soient emballés, au nombre de dix au plus, dans une caisse en bois avec interposition de matières absorbantes inertes formant tampon;
- b) les matières des 6 à 12°, en quantités de 10 kg au plus, emballées par 2 kg au plus dans des récipients fermés de manière étanche, ne pouvant être attaqués par le contenu, ces récipients étant réunis dans de forts emballages, en bois ou en tôle, étanches et à fermeture étanche.

2. Conditions de transport.

(Les prescriptions relatives aux récipients vides sont réunies sous F.)

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

372 (1) Les récipients seront fermés et aménagés de manière à empêcher toute déperdition du contenu.

(2) Les matières dont sont constitués les emballages et leurs fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu, ni provoquer de décomposition de celui-ci, ni former avec lui de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport.

(4) Dans le cas d'un liquide, il doit être laissé une marge de remplissage suffisante pour éviter que sous l'action de la chaleur, la pression intérieure, compte tenu de la présence de l'air, ne risque de compromettre l'étanchéité.

(5) Lorsque les récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires sont prescrits ou admis, ils doivent être assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs. Les matières de remplissage forment tampon devront être incombustibles (amiante, laine de verre, terre absorbante, terre d'infusaires, etc.)

nie mogą tworzyć z zawartością naczynia niebezpiecznych związków. Jeśli zawartość jest płynna, to materiały wypełniające powinny być ponadto chłonne, a co do ilości powinny odpowiadać objętości płynów; w żadnym razie grubość wewnętrznej warstwy chłonnej nie powinna być mniejsza niż 4 cm.

Butelki i inne naczynia szklane muszą być wolne od wad, które obniżałyby ich odporność. W szczególności ciśnienie wewnętrzne musi być osłabione. Grubość ścian nie może być w żadnym przypadku mniejsza niż 2 mm; nie może ona być mniejsza niż 3 mm, jeśli naczynie wraz z zawartością waży więcej niż 35 kg.

Zamknięcie musi być zabezpieczone przez urządzenie dodatkowe, jak przykrywa, kapsel, zalakowanie, przewiązanie lub tp., które zapobiegająoby wszelkiemu rozluźnieniu podczas przewozu.

(6) Sztuki przesyłki, które zawierają naczynia krusze, i sztuki przesyłki, które są przeznaczone do przenoszenia, przy przewozie jako przesyłki drobne nie mogą ważyć więcej niż 75 kg i powinny być zaopatrzone w uchwyty. Sztuki przesyłki, które mogą być przetaczane, nie mogą ważyć więcej niż 400 kg, a jeśli ważą więcej niż 275 kg muszą być zaopatrzone w obręcze do przetaczania.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

373 (1) Materiały wymienione w punktach 1 i 2 należy pakować:

- a) do balonów szklanych lub butelek szklanych, zaopatrzonych w zatyczkę szklaną, porcelanową, kamionkową lub tp.; naczynia te należy umieszczać w koszach lub w mocnych skrzyniach drewnianych w pozycji stojącej i dobrze umocowanej; albo
- b) do naczyń metalowych, które nie mogą ulegać działaniu przewożonych w nich kwasów ani ewentualnie zawartych w tych kwasach zanieczyszczeń.

(2) Naczynia można napełniać najwyżej do 93% ich pojemności.

(3) Co do przewozu w wagonach - cysternach i w pojemnikach-cysternach patrz c. m. 387.

374 (1) Nadtlenek wodoru i jego roztwory wodne zawierające ponad 60% nadtlenku wodoru (pkt 3) należy pakować do naczyń metalowych, które mają stałą podstawę, nie dopuszczającą do przewrócenia się, a u góry mają otwór zabezpieczający równowagę pomiędzy ciśnieniem wewnętrznym a ciśnieniem atmosfery. Otwór ten powinien być zaopatrzony od wewnątrz w urządzenie, które pod każdym względem zabezpieczy od wytryskiwania płynu na zewnątrz, oraz powinien być zabezpieczony od zewnątrz przykrywą ze szczeliną wykluczającą jednak dostawanie się pyłu do wnętrza. Naczynia można napełniać najwyżej do 93% ich zawartości.

(2) Co do przewozu w wagonach-cysternach i pojemnikach-cysternach patrz c. m. 387.

et incapables de former des combinaisons dangereuses avec le contenu des récipients. Si le contenu est liquide, elles seront aussi absorbantes et en quantité proportionnée au volume du liquide, sans toutefois que l'épaisseur de cette couche intérieure absorbante puisse être inférieure en aucun point à 4 cm.

Les bouteilles et autres récipients en verre doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier, les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne peut en aucun cas être inférieure à 2 mm. Elle ne sera pas inférieure à 3 mm lorsque le récipient et son contenu dépassent le poids de 35 kg.

L'étanchéité du système de fermeture doit être garantie par un dispositif complémentaire: coiffe, cape, scellement, ligature, etc., propre à éviter tout relâchement au cours du transport.

(6) Les colis renfermant des récipients fragiles, ainsi que ceux qui sont destinés à être portés et expédiés comme envois de détail, ne devront pas peser plus de 75 kg et seront munis de poignées. Les colis pouvant rouler sur eux-même ne devront pas peser plus de 400 kg et au delà de 275 kg ils devront être munis de cercles de roulement.

2. Emballage de matières isolées.

(1) Les matières des 1° et 2° seront emballées:

- a) en bonbonnes ou bouteilles à col fermé par un bouchon en verre, porcelaine, grès ou matières similaires; ces récipients seront placés debout et bien assujettis à l'intérieur de paniers ou dans de fortes caisses en bois; ou
- b) dans des récipients métalliques éprouvés à la corrosion pour l'acide à transporter, compte tenu des impuretés qui s'y trouvent éventuellement.

(2) Les récipients ne seront remplis qu'à 93% au plus de leur capacité.

(3) Pour le transport en wagons-citernes et en containers-citernes, voir marg. 387.

374 (1) Le bioxyde d'hydrogène et ses solutions aqueuses titrant plus de 60% (3°) seront emballés dans des récipients métalliques, assez stables sur leur base pour ne pas risquer de se renverser et munis à la partie supérieure d'une ouverture assurant l'égalité de pression de l'intérieur avec l'atmosphère. Cette ouverture sera protégée, intérieurement par un dispositif s'opposant en toutes circonstances aux projections de liquide au dehors, extérieurement par une chape munie de fentes s'opposant aux introductions de poussières dans le récipient. Les récipients ne seront remplis qu'à 93% au plus de leur capacité.

(2) Pour le transport en wagons-citernes et en containers-citernes, voir marg. 387.

- 375** (1) Czteronitrometanem (pkt 4) należy wypełniać butle szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tp., albo z masy plastycznej, które mają korek niepalny; butle te należy układać do skrzyń drewnianych o pełnych ścianach, przekładając ziemiami chłonnymi. Naczynia te można wypełniać najwyżej do 93% ich zawartości.
- (2) Co do przewozu w wagonach-cysternach i pojemnikach-cysternach patrz c. m. 387.
- 376** (1) Kwasem nadchlorowym w roztworach wodnych zawierających więcej niż 50% czystego kwasu (pkt 5) należy wypełniać butle szklane, mające zatyczkę szklaną; butle te należy układać do skrzyń drewnianych o pełnych ścianach, przekładając ziemiami chłonnymi. Naczynia te można wypełniać najwyżej do 93% ich zawartości.
- (2) Co do przewozu w wagonach-cysternach i pojemnikach-cysternach patrz c. m. 387.
- 377** (1) Materiały wymienione w punktach 6 i 7 należy pakować:
- a) wymienione w punktach 6a), c), d) i 7): do beczek metalowych; dopuszcza się również beczki z dobrze sfugowanymi klepkami, wyłożone od wewnątrz wytrzymałym papierem;
- b) wymienione w punkcie 6b): do puszek metalowych albo do beczek z metalu lub twardego drzewa.
- (2) Co do przewozu luzem patrz c. m. 386.
- 378** (1) Materiały wymienione w punktach 8, 9 i 10 należy pakować do beczek, skrzyń albo do mocnych worków. Jeśli materiał jest bardziej higroskopijny niż azotan sodu, wówczas worki albo powinny być nieprzepuszczalne, albo powinny składać się z kilku warstw, z których jedna jest nieprzepuszczalna.
- (2) Co do przewozu luzem patrz c. m. 386.
- 379** (1) Materiały wymienione w punkcie 11a) należy pakować:
- a) w beczki stalowe albo
- b) w naczynia blaszane, z blachy powleczonej oliwem lub z blachy białej, które należy następnie układać w zewnętrznych skrzyniach drewnianych, szczelnie wyłożonych od wewnątrz osłoną metalową.
- (2) Przy przewozie materiałów wymienionych w punkcie 11a) w przesyłkach wagonowych można naczynia z blachy białej układać tylko w żelaznych koszach ochronnych.
- (3) Materiały wymienione w punktach 11b) i 11c) należy pakować:
- a) w niepalne naczynia, które mają zamknięcia hermetyczne i równocześnie niepalne. Jeśli niezapalne naczynia są kruche, to każde z nich musi być owinięte w tekturę falistą i włożone do skrzyni drewnianej, wyłożonej od wewnątrz wytrzymałym papierem;
- b) w beczki z drzewa twardego z dobrze sfugowanymi klepkami, wyłożone od wewnątrz wytrzymałym papierem.
- 375** (1) Le tétranitrométhane (4°) sera contenu dans des bouteilles en verre, porcelaine, grès ou matières similaires ou en matière plastique, à bouchons incombustibles, placées, avec interposition de terre absorbante, à l'intérieur d'une caisse en bois à panneaux pleins. Les récipients ne seront remplis qu'à 93% au plus de leur capacité.
- (2) Pour le transport en wagons-citernes et en containers-citernes, voir marg. 387.
- 376** (1) L'acide perchlorique en solutions aqueuses titrant plus de 50% d'acide (5°) sera contenu dans des bouteilles en verre à bouchons en verre, placées, avec interposition de terre absorbante, à l'intérieur d'une caisse en bois à panneaux pleins. Les récipients ne seront remplis qu'à 93% au plus de leur capacité.
- (2) Pour le transport en wagons-citernes et en containers-citernes, voir marg. 387.
- 377** (1) Les matières des 6° et 7° seront emballées:
- a) des 6° a), c), d) et 7°: dans des tonneaux métalliques; sont également admis des fûts en bois à douves bien jointives, garnis intérieurement de papier résistant;
- b) du 6° b): dans des boîtes métalliques ou dans des tonneaux métalliques ou en bois dur.
- (2) Pour le transport en vrac, voir marg. 386.
- 378** (1) Les matières des 8°, 9° et 10° seront emballées dans des fûts, dans des caisses ou dans des sacs résistants. Si la matière est plus hygroscopique que le nitrate de sodium, les sacs devront soit être imperméables, soit se composer de plusieurs épaisseurs dont l'une aura été imperméabilisée.
- (2) Pour le transport en vrac, voir marg. 386.
- 379** (1) Les matières du 11° a) seront emballées:
- a) dans des tonneaux en acier, ou
- b) dans des récipients en tôle, en tôle plombée ou en fer-blanc, assujettis dans des caisses d'expédition en bois munies d'un revêtement intérieur métallique étanche.
- (2) Quand elles sont remises au transport comme wagons complets, les matières du 11° a) peuvent être logées dans des récipients en fer-blanc, mis seulement dans des paniers protecteurs en fer.
- (3) Les matières des 11° b) et 11° c) seront emballées:
- a) dans des récipients incombustibles, munis d'un bouchage hermétique et également incombustible. Si les récipients incombustibles sont fragiles, ils seront enveloppés chacun de carton ondulé et assujettis dans une caisse en bois intérieurement revêtue de papier résistant; ou
- b) dans des tonneaux en bois dur à douves bien jointives, revêtus intérieurement de papier résistant.

380 Trójtlenek chromu (pkt 12) należy pakować:

- a) w dobrze zamykające się naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tp., które należy następnie układać w skrzyniach drewnianych przekładając obojętnymi i chłonnymi materiałami wypełniającymi; albo
- b) w beczki metalowe.

3. Pakowanie razem.

381 Materiały wymienione w jednym z punktów c. m. 371 nie mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki ani z innymi materiałami tego samego punktu, ani z materiałami wymienionymi w innych punktach tejże c. m., ani z materiałami lub przedmiotami innych klas, ani też z innymi towarami.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

382 (1) Każda sztuka przesyłki, zawierająca materiał wymieniony w punktach 1 do 5, powinna być zaopatrzona w nalepkę według wzoru nr 4. Jeśli materiały te zapakowano do naczyń kruchych, które następnie umieszczono w skrzyniach lub innych opakowaniach ochronnych w ten sposób, że nie są od zewnątrz widoczne, wówczas sztuki przesyłki należy zaopatrzyć ponadto w nalepki według wzorów nr 7 i nr 8. Nalepki według wzoru nr 7 należy umieścić u góry po obu przeciwnych stronach, przy użyciu skrzyń albo w odpowiedni sposób przy użyciu innego rodzaju opakowania.

(2) Każda sztuka przesyłki, zawierająca materiały wymienione w punktach 10 i 11b), powinna być zaopatrzona w nalepkę według wzoru nr 3.

(3) Przy przewozie w przesyłkach wagonowych sztuki przesyłki nie muszą być zaopatrywane w nalepki według wzorów nr 3 i nr 4, o których mowa pod (1) i (2) (patrz również c. m. 389).

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

383 Materiały wymienione w punktach 1 do 5 dopuszcza się do przewozu jako przesyłki poczesne tylko w przesyłkach wagonowych.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

384. Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 371. Nazwę towaru należy *podkreślić czerwonym kolorem*.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

a. Dla sztuk przesyłki.

385 (1) Materiały wymienione w punktach 1 i 2, zapakowane do balonów szklanych lub innych naczyń kruchych, należy ładować do wagonów niekrytych.

380 L'anhydride chromique (12°) sera emballé:

- a) dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, bien bouchés, qui seront assujettis, avec interposition de matières inertes et absorbantes formant tampon, dans une caisse en bois; ou
- b) dans des tonneaux en métal.

3. Emballage en commun.

381 Les matières dénommées sous un chiffre du marg. 371 ne peuvent être réunies dans un même colis ni avec des matières d'une espèce différente du même chiffre, ni avec des matières d'un autre chiffre de ce marginal, ni avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes, ni avec d'autres marchandises.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

382 (1) Tout colis renfermant des matières des 1° à 5° doit être muni d'une étiquette conforme au modèle N° 4. Si ces matières sont emballées dans des récipients fragiles contenus dans des caisses ou d'autres emballages de protection de sorte qu'elles ne sont pas visibles de l'extérieur, les colis seront en outre munis d'étiquettes conformes aux modèles N°s 7 et 8. Les étiquettes N° 7 seront apposées en haut sur deux faces latérales opposées lorsqu'il s'agit de caisses, ou d'une façon équivalente lorsqu'il s'agit d'autres emballages.

(2) Tout colis renfermant des matières des 10° et 11° b) doit être muni d'une étiquette conforme au modèle N° 3.

(3) Pour les expéditions en wagons complets, l'apposition sur les colis des étiquettes N° 3 et 4 prévues aux al. (1) et (2) n'est pas nécessaire (voir aussi marg. 389).

B. Mode d'envol, restrictions d'expédition.

383 Les matières des 1° à 5° ne sont admises en grande vitesse qu'en wagons complets.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

384 La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en *caractères italiques* au marg. 371 et doit être *soulignée en rouge*.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

a. Pour les colis.

385 (1) Les matières des 1° et 2° renfermées dans des bonbonnes en verre ou autres récipients fragiles doivent être chargées dans des wagons dé-

Można je jednak ładować do wagonów krytych lub do wagonów niekrytych pod oponami, jeśli naczynia kruche ułożono w skrzyniach drewnianych o pełnych ścianach, przekładając materiałem wypełniającym, stosownie do postanowień c. m. 372 (5). Sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 55 kg.

(2) Wagon, służący do przewozu materiałów klasy IIIc, należy przed załadowaniem gruntownie oczyścić, a w szczególności starannie oczyścić z wszelkich pozostałości zapalnych (słoma, siano, papier itp.).

(3) Wszelkie naczynia kruche każdej przesyłki powinny spoczywać na podstawie stałej i powinny być w ten sposób umocowane, by uniknąć przesunięcia lub przechylenia się zawartości.

(4) Zabrania się używania do umocowania słomy albo innych materiałów zapalnych.

(5) Jeśli jedna przesyłka składa się z balonów szklanych i butelek kamionkowych, to takie naczynia różnego rodzaju należy grupować oddzielnie.

(6) Naczynia metalowe, zawierające materiały wymienione w punktach 1, 2 i 3, należy ładować do wagonów niekrytych w ten sposób, by otwory tych naczyń znajdowały się u góry i aby naczynia te nie mogły się przesunąć.

(7) Jeśli inne sztuki przesyłki aniżeli beczki żelazne z materiałami wymienionymi w punktach 6, 8, 9 i 10 ładuje się do wagonów niekrytych, to te sztuki przesyłki należy przykrywać oponą.

(8) Materiały wymienione w punktach 10 i 11b) należy umieszczać w wagonach oddzielnie od artykułów żywnościowych i towarów konsumpcyjnych.

(9) Co do używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi patrz Dodatek IV.

b. Dla przewozu luzem.

386

(1) Spośród materiałów stałych klasy IIIc tylko materiały wymienione w punktach 6a), 6b), 6d), 7, 8 i 9 można przewozić luzem, a mianowicie:

a) materiały wymienione w punktach 6a), 6b), 6d) i 7:

1. w wagonach-kadziach metalowych, które należy przykrywać nieprzepuszczalną i niezapalną oponą,
2. w szczelnych pojemnikach metalowych, w których produkt nie ma styczności z drzewem lub innym materiałem zapalnym;

b) materiały wymienione w punktach 8 i 9:

1. w wagonach metalowych, w których produkt nie ma styczności z drzewem lub innym materiałem zapalnym,
2. w wagonach drewnianych, których podłoga i ściany są wyłożone w swej całości osłoną nieprzepuszczalną i niepalną albo impregnowane szkłem wodnym lub innym podobnym materiałem.

(2) Jeśli są używane wagony niekryte, to powinny one być przykryte daszkiem oraz nieprzepuszczalną i niezapalną oponą.

couverts. Elles pourront toutefois être chargées dans des wagons couverts ou des wagons découverts bâchés, si les récipients fragiles sont, conformément au marg. 372 (5), assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses en bois à parois pleines. Chaque colis ne devra pas peser plus de 55 kg.

(2) Les wagons destinés à recevoir des matières de la classe IIIc doivent être soigneusement nettoyés et en particulier débarrassés de tous débris combustibles (paille, foin, papier, etc.).

(3) Dans un même chargement les récipients fragiles doivent tous reposer sur un plancher robuste et être calés de façon à éviter tout déplacement et tout déversement du contenu.

(4) L'usage, pour le calage, de la paille ou de toute autre matière facilement inflammable est interdit.

(5) Quand un même chargement réunit à la fois des bombonnes en verre et des touries en grès, ces diverses sortes de récipients doivent être groupées par nature.

(6) Les récipients métalliques renfermant des matières des 1°, 2° et 3° devront être posés de manière que leurs orifices soient en dessus et calés de façon à ne pas pouvoir se renverser.

(7) Lorsque des colis, autres que des fûts métalliques, renfermant des matières des 6°, 8°, 9° et 10° sont chargés sur des wagons découverts, ceux-ci devront être bâchés.

(8) Les matières des 10° et 11° b) seront tenues isolées des denrées alimentaires ou objets de consommation dans les wagons.

(9) Pour l'utilisation des wagons munis d'installations électriques, voir Appendice IV.

b. Pour les transports en vrac.

386

(1) Les seules matières solides de la classe IIIc pouvant être chargées en vrac sont celles des 6° a), 6° b), 6° d), 7°, 8° et 9°, à savoir:

a) les matières des 6° a), 6° b), 6° d) et 7°:

- 1° dans des wagons-cuves métalliques qui devront être recouverts d'une bâche imperméable et incombustible;
- 2° dans des containers métalliques étanches dans lesquels le produit ne pourra entrer en contact avec aucune pièce en bois ou en toute autre matière combustible;

b) les matières des 8° et 9°:

- 1° dans des wagons métalliques dans lesquels le produit ne pourra entrer en contact avec aucun élément en bois ou en toute autre matière combustible;
- 2° dans des wagons en bois dont le fond et les parois auront été dans leur totalité garnis d'un revêtement imperméable et incombustible ou enduits de silicate de soude ou d'un produit similaire.

(2) Si les wagons utilisés sont des wagons découverts, ils devront être pourvus de faitage et recouverts d'une bâche imperméable et incombustible.

(3) Wagony, w których przewożono materiały wymienione w punktach 6a), 6b), 6d), 7 i 9, należy po wyładowaniu wmyć bieżącą wodą.

(4) Co do używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi patrz Dodatek IV.

c. Dla wagonów-cystern i pojemników-cystern.

387 (1) Materiały, wymienione w punktach 1 do 5, można przewozić w wagonach-cysternach i pojemnikach-cysternach. Cysterny i ich zamknięcia muszą odpowiadać ogólnym przepisom o opakowaniu przewidzianym pod c. m. 372 (1), (2), (3) i (4).

(2) Cysterny z materiałami, wymienionymi w punktach 1 i 2, muszą odpowiadać warunkom przepisany dla naczyń metalowych (patrz c. m. 373 (1) b)).

(3) Zamknięcie cystern z nadtlaniem wodoru lub jego roztworami wodnymi zawierającymi ponad 50% nadtlenu wodoru (punkt 3) musi być takie, aby wewnątrz cysterny nie wytwarzało się nadciśnienie, a także aby ciecz nie wyryskiwała na zewnątrz oraz pył nie mógł się dostawać do cysterny.

(4) Cysterny z płynami wymienionymi w punktach 1 do 5 można napełniać najwyżej do 95% pojemności.

d. Dla małych pojemników.

388 (1) Z wyjątkiem kruchych sztuk przesyłki i sztuk przesyłki z nadtlaniem wodoru (punkt 3) lub czteronitrometanem (punkt 4) można łączyć materiały niniejszej klasy w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Materiały, których przewóz luzem jest dozwolony, można nadawać do przewozu również w małych pojemnikach.

(3) Zakazy ładowania razem przewidziane pod c. m. 390 obowiązują również w odniesieniu do zawartości małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

389 (1) Przy przewozie materiałów wymienionych w punktach 1 do 5 należy po obydwu stronach wagonu umieścić nalepki według wzoru nr 4.

(2) Przy przewozie materiałów wymienionych w punktach 10 i 11b) należy po obydwu stronach wagonu umieścić nalepki według wzoru nr 3.

E. Zakaz ładowania razem.

390 (1) Materiałów klasy IIIc nie można ładować razem do jednego wagonu:

a) z materiałami wybuchowymi klasy Ia (c. m. 21),

b) z amunicją klasy Ib punktów 3 i 5 do 15 (c. m. 61),

c) z tlenochlorkiem węgla, wymienionym w punkcie 7 klasy Id (c. m. 131),

(3) Après déchargement, les wagons ayant contenu des matières des 6^a a), 6^a b), 6^a d) et 7^a à 9ª devront être lavés à grande eau.

(4) Pour l'utilisation des wagons munis d'installations électriques, voir Appendice IV.

c. Pour les wagons-citernes et containers-citernes.

387 (1) Les matières des 1° à 5° peuvent être transportées dans des wagons-citernes ou des containers-citernes. Les citernes et leurs fermetures seront conformes aux conditions générales d'emballage prévues aux al. (1), (2), (3) et (4) du marg. 372.

(2) Les citernes contenant des matières des 1° et 2° devront répondre aux conditions imposées aux récipients métalliques [voir marg. 373 (1) b)].

(3) La fermeture des citernes contenant du bioxyde d'hydrogène et ses solutions aqueuses titrant plus de 60% (3°) doit être telle qu'elle empêche toute surpression à l'intérieur de la citerne ainsi que toute projection de liquide au dehors ou toute introduction de poussière dans le récipient.

(4) Les citernes renfermant des liquides des 1° à 5° ne devront être remplies qu'à 95% au plus de leur capacité.

d. Pour les petits containers.

388 (1) A l'exception des colis fragiles et de ceux renfermant du bioxyde d'hydrogène (3°) ou du tétranitrométhane (4°), les colis contenant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les matières dont l'expédition en vrac est autorisée, peuvent être renfermées dans de petits containers.

(3) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 390 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

389 (1) Les wagons dans lesquels sont chargées des matières des 1° à 5° porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 4.

(2) Les wagons dans lesquels sont chargées des matières des 10° et 11° b) porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 3.

E. Interdictions de chargement en commun.

390 (1) Les matières de la classe IIIc ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon:

a) avec des matières explosives de la classe Ia (marg. 21);

b) avec les munitions du 3° et des 5° à 15° de la classe Ib (marg. 61);

c) avec l'oxychlorure de carbone du 7° de la classe Id (marg. 131);

- d) z materiałami samozapalnymi klasy II (c. m. 201), jeśli one nie są zapakowane do skrzyń metalowych,
- e) z materiałami płynnymi łatwo zapalnymi klasy IIIa (c. m. 301),
- f) z materiałami stałymi łatwo zapalnymi klasy IIIb (c. m. 331),
- g) z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).

(2) Chlorań (pkt 6 lit. a), chlorynów (pkt 6 lit. c) i mieszanin chlorań, nadchlorań i chlorynów (pkt 6 lit. d) nie można ładować do jednego wagonu razem z mieszaninami kwasu siarkowego z kwasem azotowym c. m. 371, punktu 2, ani z kwasem siarkowym lub mieszaninami zawierającymi kwas siarkowy punktu 1, ani z bezwodnikiem kwasu siarkowego punktu 8, ani też z kwasem chlorosulfonowym punktu 9 klasy V (c. m. 501).

Poza tym nie można ładować do jednego wagonu materiałów wymienionych w punktach 6 i 7 razem z aniliną, wymienioną w punkcie 17 klasy IVa (c. m. 401).

(3) Chlorań (pkt 6 lit. a) i azotynów (punkt 10) nie można ładować do jednego wagonu razem z azotanem amonu (pkt 8 lit. a), ani z mieszaninami bazowanymi na azotanie amonu [pkt 8 lit. b) i lit. c)], ani solami amonu z mieszaninami na bazie soli amonu.

(4) Materiałów wymienionych w punktach 1, 2 i 5 nie można ładować do jednego wagonu razem z azotkiem baru (punkty 11 i 12) ani z azotkiem sodu, ani ze środkami odchwaszczającymi, zawierającymi chlor, wymienionymi w punkcie 16 klasy IVa (c. m. 401).

391 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (art. 6 § 9, ust. 2 KMT).

F. Próżne opakowanie. Inne przepisy.

392 (1) Nie oczyszczone opakowania po chlorań, nadchlorań, chlorynów lub nieorganicznych azotynów (pkt 13) powinny być zamknięte i tak samo szczelne, jak były w stanie napełnionym. Opakowania, które na zewnątrz są zanieczyszczone resztkami po ich dawnej zawartości, nie są dopuszczone do przewozu.

(2) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 371. Nazwę tę należy podkreślić czerwonym kolorem.

(3) Próżne worki z tkanin po azotanie sodu, jeśli nie są zupełnie oczyszczone z azotanu sodu, którym przesiąkły, podlegają przepisom klasy II (patrz c. m. 209).

Inne naczynia, nie oczyszczone z materiałów klasy IIIc, muszą odpowiadać takim samym przepisom, jakby były w stanie napełnionym.

393 Materiały wymienione w punktach 10 i 11b) należy w magazynach umieszczać z daleka od artykułów żywnościowych i towarów konsumpcyjnych.

394-399

d) avec des matières sujettes à l'inflammation spontanée de la classe II (marg. 201) en tant qu'elles ne sont pas emballées dans des récipients en métal;

e) avec des matières liquides inflammables de la classe III a (marg. 301);

f) avec des matières solides inflammables de la classe III b (marg. 331);

g) avec des matières radioactives de la classe IV b (marg. 451).

(2) Les chlorates [6° a)], les chlorites [6° c)], et les mélanges entre eux de chlorates, perchlorates et chlorites [6° d)] ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec des mélanges sulfonitriques renfermant du monohydrate nitrique du marg. 371, 2°, ni avec des acides sulfuriques ou des mélanges renfermant de l'acide sulfurique du 1°, ni avec l'anhydride sulfurique du 8°, ni avec l'acide chloro-sulfonique du 9° de la classe V (marg. 501).

En outre, les matières des 6° et 7° ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon avec l'aniline du 17° de la classe IV a (marg. 401).

(3) Les chlorates [6° a)] et les nitrites (10°) ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec le nitrate d'ammonium [8° a)] ou avec un mélange à base de nitrate d'ammonium [8° b) et 8° c)], ni avec d'autres sels d'ammonium ou avec un mélange à base d'un sel d'ammonium.

(4) Les matières des 1°, 2° et 5° ne doivent être chargées en commun dans le même wagon ni avec l'azoture de baryum des 11° et 12°, ni avec l'azoture de sodium ou les dés herbants chloratés du 16° de la classe IVa (marg. 401).

391 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

392 (1) Les emballages vides, non nettoyés, ayant contenu un chlorate, un perchlorate, un chlorite ou un nitrite inorganique (13°), doivent être fermés et présenter les mêmes garanties d'étanchéité que s'ils étaient pleins. Les emballages à l'extérieur desquels adhèrent des résidus de leur précédent contenu sont exclus du transport.

(2) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à la dénomination imprimée en caractères italiques au marg. 371 et doit être soulignée en rouge.

(3) Les sacs vides, en textile, qui ont contenu du nitrate de sodium et n'ont pas été débarrassés complètement du nitrate qui les imprègne, sont soumis aux prescriptions de la classe II (voir marg. 209).

Les autres récipients ayant contenu des matières de la classe IIIc et n'ayant pas été nettoyés sont soumis aux mêmes conditions que s'ils étaient pleins.

393 Les matières des 10° et 11° b) seront tenues isolées des denrées alimentaires ou objets de consommation dans les halles aux marchandises.

394-399

KLASA IVa. MATERIAŁY TRUJĄCE

1. Wyszczególnienie materiałów.

400 Spośród materiałów określonych w tytule klasy IV materiały wymienione pod c. m. 401 podlegają przepisom przewidzianym pod c. m. 401 do 431. Materiały te uważa się wskutek tego za materiały Załącznika I.

401 1. Kwas cyjanowodorowy, zawierający najwyżej 3% wody, bądź wchłonięty zupełnie przez masę porowatą, bądź w stanie płynnym. Kwas cyjanowodorowy powinien być ustalony przez dodanie innego materiału, a naczynia napełnione tym kwasem nie wcześniej niż przed jednym rokiem.

Uwaga. Kwas cyjanowodorowy w naczyniach napełnionych wcześniej niż przed jednym rokiem oraz kwas cyjanowodorowy o innym składzie nie są dopuszczone do przewozu.

2. Roztwory cyjanku potasu i cyjanku sodu; roztwory wodne kwasu cyjanowodorowego z zawartością najwyżej 20% czystego kwasu (HCN). Patrz również c. m. 401a, pod a) i b).

Uwaga. Roztwory kwasu cyjanowodorowego z zawartością powyżej 20% czystego kwasu (HCN) nie są dopuszczone do przewozu.

3. Preparaty arsenowe ciekłe lub w roztworach, jak kwas arsenowy, również w roztworach, arsenin sodu w roztworze itp. Patrz również c. m. 401a pod a) i b).

4. Czteroetylan ołowiu i mieszaniny czteroetylanu ołowiu z chlorowcowanymi związkami organicznymi (etyl skroplony). Patrz również c. m. 401a; pod a) i b).

5. a) Siarczan dwumetylu;

b) trujące substancje organiczne przeznaczone do ochrony roślin i drewna oraz zniszczenia gryzoni, jak trujące estry kwasu fosforowego i kwasu tiofosforowego oraz preparaty zawierające estry fosforowe; naftylomoczniki i naftylotiomoczniki, preparaty naftylomocznikowe oraz preparaty naftylotiomocznikowe; nikotyna i preparaty zawierające nikotyne;

c) zboże nasycane trującymi estrami kwasu fosforowego lub tiofosforowego.

Do a), b) i c) patrz również c. m. 401a, pod a) i b).

6. Związki arsenowe nieciekłe, jak kwas arsenowy (pył huliniczny), arsenik żółty (siarczek arsenu, auripigment), arsenik czerwony (realgar), arsenik rodzimy (kobalt skorupkowy lub kamień muşzy), arsenin miedzi, zieleń szwajfurcka i arsenian miedzi; związki arsenowe stałe przeznaczone do ochrony roślin (w szczególności preparaty na bazie arsenienów używane w rolnictwie). Zobacz również c. m. 401a, pod a) do c).

CLASSE IVa. MATIÈRES VÉNÉNEUSES

1. Énumération des matières.

400 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe IV a, celles énumérées au marg. 401 sont soumises aux conditions prévues aux marg. 401 à 431 et sont dès lors des matières de l'Annexe I.

401 1° L'acide cyanhydrique avec au plus 3% d'eau, soit complètement absorbé par une matière poreuse, soit à l'état liquide. L'acide cyanhydrique doit être stabilisé par l'adjonction d'une autre matière et le remplissage des récipients doit dater de moins d'une année.

Nota. L'acide cyanhydrique introduit dans les récipients depuis plus d'une année et l'acide cyanhydrique de toute autre composition ne sont pas admis au transport.

2° Les solutions de cyanure de potassium et de cyanure de sodium; les solutions aqueuses d'acide cyanhydrique titrant 20% au plus d'acide absolu (HCN). Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

Nota. Les solutions d'acide cyanhydrique titrant plus de 20% d'acide absolu (HCN) ne sont pas admises au transport.

3° Les substances arsenicales liquides ou en solution, par ex. l'acide arsénique même en solution, l'arsénite de sodium en solution, etc. Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

4° Le plomb-tétraéthyle et les mélanges de plomb-tétraéthyle avec des composés halogénés organiques (éthyle fluide). Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

5° a) Le sulfate diméthylque;

b) les substances vénéneuses organiques destinées à la protection des plantes ou du bois et à la destruction des rongeurs, comme les esters vénéneux de l'acide phosphorique et de l'acide thiophosphorique et des préparations contenant des esters phosphoriques; les naphtylurées et les naphtylthiourées, les préparations de naphtylurée et les préparations de naphtylthiourée; la nicotine et les préparations contenant de la nicotine;

c) le blé imprégné d'un ester vénéneux de l'acide phosphorique ou thiophosphorique.

Pour a), b) et c), voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

* 6° Les substances arsenicales non liquides, par ex. l'acide arsénieux (fumée arsenicale), l'arsenic jaune (sulfure d'arsenic, orpiment), l'arsenic rouge (realgar), l'arsenic natif (cobalt arsenical écaillé ou pierre à mouches), l'arsénite de cuivre, le vert de Schweinfurth et l'arséniate de cuivre; les substances arsenicales solides destinées à la protection des plantes (notamment préparations à base d'arsénates utilisées en agriculture). Voir aussi marg. 401 a, sous a) à c).

7. *Sole kwasu cyjanowodorowego*, nie wymienione w punktach 2 i 8, jak *cyjanek potasu*, *cyjanek sodu*, *cyjanek wapnia*, *sole cyjanowe pojedyncze* i *podwójne*, *cyjanamid sodu*, jak również *preparaty zawierające sole kwasu cyjanowodorowego*. Patrz również c. m. 401 a, pod a) i b).

Uwaga. Żelazocyjanki i żelazicyjanki nie podlegają przepisom Załącznika I.

8. *Sole kwasu miedzianocyjanowodorowego i cynkocyjanowodorowego*, *podwójne cyjanki cynku*, *miedzi*, *srebra* i *złota* w połączeniu z *cyjankami alkalicznymi*, *cyjanek miedzi* i *cyjanek cynku*. Patrz również c. m. 401a, pod a) i b).
9. *Związki rtęciowe*, jak *sublimat* — z wyjątkiem *cynobru* —; *związki rtęciowe* przeznaczone do *ochrony roślin* lub *drewna*. Patrz również c. m. 401a, pod a) do c).
10. *Sole tłu*, *trujące sole fosforowe* i *preparaty soli tłu* lub *trujących soli fosforowych*. Patrz również c. m. 401a, pod a) i b).
11. *Azotek baru*, w *stanie suchym* albo *zawierający mniej niż 10% wody* lub *alkoholu*. Patrz również c. m. 401a, pod a).
12. *Azotek baru* zawierający *nie mniej niż 10% wody* lub *alkoholu* oraz *roztwory wodne azotku baru*. Patrz również c. m. 401a, pod a) i b).
13. *Związki baru*, jak *tlenek baru*, *dwutlenek baru*, *siarczek baru* i *sole baru* (z wyjątkiem *siarczynu baru*). Patrz również c. m. 401a, pod a) i b).

Uwaga. Chlorany i nadchlorany baru są materiałami klasy IIIc (patrz c. m. 371, pkt 6).

14. a) *Związki antymonu*, jak *tlenki antymonu* i *sole antymonu*, lecz z wyjątkiem *trójsiarczku antymonu*; *związki ołowiu*, jak *tlenki ołowiu*, *sole ołowiu*, również *azotan ołowiu*, *octan ołowiu* (*cukier ołowiany*), *farby ołowiane* (np. *biel ołowiana* i *chromian ołowiu*), z wyjątkiem *tytanianu ołowiu*, *galeny*, *związków wanadu*, jak *pięciotlenek wanadu* oraz *wanadiany*;

b) *pozostałości i odpadki zawierające związki antymonu* lub *ołowiu*, np. *szlaka metali*.

Do a) i b) patrz również c. m. 401a, pod a) i b).

Uwaga. Chlorany i nadchlorany materiałów wymienionych pod a) są materiałami klasy IIIc (patrz c. m. 371, pkt 6).

15. —

16. *Azotek sodu*, *nieorganiczne środki odchwaszczające*, zawierające *chlor*, utworzone przez *zmieszanie chloranów sodu*, *potasu* lub *wapnia* z *chlorkiem higroskopijnym* (takim jak *chlork magnezu* lub *chlork wapnia*), nie zawierające więcej niż 50% chloranu. Patrz również c. m. 401a pod a) i b).

- 7° *Les sels de l'acide cyanhydrique* — en tant que non dénommés sous 2° et 8° — par ex. le *cyanure de potassium*, le *cyanure de sodium*, le *cyanure de calcium*, les *sels cyanurés simples* et *doubles*, la *cyanamide sodique*, ainsi que les *préparations contenant des sels de l'acide cyanhydrique*. Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

Nota. Les ferrocyanures et les ferricyanures ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

- 8° *Les sels des acides cupro-cyanhydrique et zincocyanhydrique*, les *cyanures doubles de zinc*, de *cuivre*, d'*argent* et d'*or* en combinaison avec les *cyanures alcalins*, le *cyanure de cuivre* et le *cyanure de zinc*. Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).
- 9° *Les composés mercuriels*, tels que le *chlorure mercurique (sublimé)* — à l'exception du *cinaBRE* —; les *substances mercurielles destinées à la protection des plantes* ou du *bois*. Voir aussi marg. 401a, sous a) à c).
- 10° *Les sels de thallium*, les *sels phosphoriques vénéneux*; les *préparations de sels de thallium* ou de *sels phosphoriques vénéneux*. Voir aussi marg. 401a, sous a) et b).
- 11° *L'azoture de baryum à l'état sec* ou avec moins de 10% d'eau ou d'alcools. Voir aussi marg. 401 a, sous a).
- 12° *L'azoture de baryum avec au moins 10% d'eau* ou d'alcools et les *solutions aqueuses d'azoture de baryum*. Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).
- 13° *Les combinaisons du baryum*, telles que l'*oxyde*, l'*hydroxyde*, le *sulfure* et les *sels de baryum* (autres que le *sulfate de baryum*). Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

Nota. Les chlorates et perchlorates de baryum sont des matières de la classe IIIc (voir marg. 371,6°).

- 14° a) *Les composés de l'antimoine*, tels que les *oxydes d'antimoine* et les *sels d'antimoine*, mais à l'exception de la *stibine*; les *composés du plomb*, tels que les *oxydes de plomb*, les *sels de plomb*, y compris l'*acétate de plomb* et le *nitrate de plomb*, les *pigments de plomb* (comme par ex. la *céruse* et le *chromate de plomb*) mais à l'exception du *titanate de plomb* et de la *galène*; les *composés du vanadium*, tels que le *pentoxyde de vanadium* et les *vanadates*;
- b) *les résidus et déchets contenant des combinaisons d'antimoine* ou de *plomb*, par ex. les *cendres de métal*.

Pour a) et b), voir aussi marg. 401a, sous a) et b).

Nota. Les chlorates et perchlorates des matières énumérées sous a) sont des matières de la classe IIIc (voir marg. 371,6°).

15° —

- 16° *L'azoture de sodium*, les *dés herbans inorganiques chloratés constitués par des mélanges de chlorate de sodium*, de *potassium* ou de *calcium* avec un *chlorure hygroscopique* (tel que le *chlorure de magnésium* ou le *chlorure de calcium*) ne renfermant pas plus de 50% de chlorate. Voir aussi marg. 401 a sous a) et b).

17. Anilina (olej anilinowy). Patrz również c. m. 401a, pod a) i b).
18. Żelazokrzem i manganokrzem, otrzymane w drodze elektrolitycznej, zawierające więcej niż 30%, a mniej niż 70% krzemu, i otrzymane w drodze elektrolitycznej stopy żelazokrzemu z aluminium, manganem, wapniem albo kilkoma z tych metali, zawierające ogółem więcej niż 30%, a mniej niż 70% tych składników razem z krzemem (z wyjątkiem żelaza). Patrz również c. m. 401a, pod a) i b).

Uwaga. 1. Brykiety z żelazokrzemu i manganokrzemu z dowolną zawartością krzemu nie podlegają przepisom Załącznika I.

2. Żelazokrzem nie podlega przepisom Załącznika I, jeśli nadawca poświadczy w liście przewozowym, że materiał nie zawiera fosforu lub że materiał na skutek obróbki przeprowadzonej przed nadaniem do przewozu nie może wytworzyć w czasie przewozu pod wpływem wilgoci niebezpiecznych gazów.

19. Nie oczyszczone próżne worki po materiałach trujących, wymienionych w punkcie 6.
20. Nie oczyszczone próżne opakowanie i* nie oczyszczone próżne worki po materiałach trujących, wymienionych w punktach 1 do 5 i 7 do 13, jak również nie oczyszczone próżne opakowanie po materiałach trujących, wymienionych w punkcie 6.
21. Nie oczyszczone próżne opakowanie i nie oczyszczone próżne worki po materiałach trujących, wymienionych w punktach 15—18.

401a Materiały, które nadano do przewozu na niżej podanych warunkach, nie są uważane za materiały Załącznika I:

- a) materiały wymienione w punktach 2 do 18, jeżeli są zapakowane z zachowaniem przepisów c. m. 402 do naczyń z blachy, szkła, porcelany, kamionki lub tym podobnych materiałów — materiały wymienione w punkcie 11 również do pudełek kartonowych — i po szczelnym ich zamknięciu, ułożone i przełożone materiałem wypełniającym, w zalutowanych naczyniach blaszanych, a następnie umieszczone razem z nimi w mocnych drewnianych skrzyniach zewnętrznych; oprócz tego co do poszczególnych materiałów należy przestrzegać przepisów c. m. 404 do 410, 412, 413 i 416, dotyczących ilości rozmaitych materiałów w użytym naczyniu oraz ograniczeń wagi sztuk przesyłki;
- b) materiały, wymienione w punktach 2 do 10 i 12 do 13, każdy w ilości do 1 kg, jeśli są zapakowane z zachowaniem przepisów c. m. 402 do naczyń z blachy, szkła, porcelany, kamionki lub tym podobnych materiałów, które po szczelnym ich zamknięciu są ułożone i przełożone materiałem wypełniającym, w mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych drewnianych skrzyniach zewnętrznych; oprócz tego należy przestrzegać przepisów c. m. 404 dotyczących ilości rozmaitych materiałów w użytym naczyniu;

17° L'aniline (huile d'aniline). Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

18° Le ferro-silicium et le manganosilicium, obtenus par voie électrique, avec plus de 30 et moins de 70% de silicium, et les alliages de ferro-silicium, obtenus par voie électrique, avec de l'aluminium, du manganèse, du calcium ou plusieurs de ces métaux, dont la teneur totale en ces éléments, y compris le silicium (à l'exclusion du fer), est supérieure à 30 et inférieure à 70%. Voir aussi marg. 401 a, sous a) et b).

Nota. 1. Les briquettes de ferro-silicium et de manganosilicium, quelle que soit la teneur en silicium, ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

2. Le ferro-silicium n'est pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I lorsque l'expéditeur certifie dans la lettre de voiture que le produit est exempt de phosphore ou qu'en raison d'un traitement antérieur à l'expédition, il n'est pas susceptible de dégager de gaz dangereux, sous l'action de l'humidité au cours du transport.

19. Les sacs vides, non nettoyés, ayant renfermé des matières vénéneuses du 6°.

20° Les emballages vides, non nettoyés, et les sacs vides, non nettoyés, ayant renfermé des matières vénéneuses des 1° à 5° et 7° à 13° ainsi que les emballages vides, non nettoyés, ayant renfermé des matières vénéneuses du 6°.

21° Les emballages vides, non nettoyés, et les sacs vides, non nettoyés, ayant renfermé des matières vénéneuses des 16° à 18°.

401a Ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I les matières remises au transport dans les conditions ci-après:

- a) les matières des 2° à 18° lorsque, compte tenu des prescriptions du marg. 402, elles sont emballées dans des récipients soit en tôle, soit en verre, porcelaine, grès ou matières similaires — ou dans des boîtes en carton pour les matières du 11° — qui, fermés de manière étanche, sont assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des récipients soudés en tôle et placés avec ceux-ci dans de fortes caisses d'expédition en bois; il y en outre lieu d'observer, pour les différentes marchandises, les prescriptions des marg. 404 à 410, 412, 413 et 416 relatives aux quantités partielles pour les récipients du genre utilisé et aux limitations du poids des colis;
- b) les matières des 2° à 10° et 12° à 18°, en quantités jusqu'à 1 kg pour chaque matière, lorsque, compte tenu des prescriptions du marg. 402, elles sont emballées dans des récipients soit en tôle, soit en verre, porcelaine, grès ou matières similaires qui, fermés de manière étanche, sont assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses d'expédition en bois fortes, étanches et bien fermées; il y a en outre lieu d'observer les prescriptions du marg. 404 relatives aux quantités partielles pour les récipients du genre utilisé;

c) gotowe do użycia mieszaniny stałych trujących związków przeznaczonych do ochrony roślin (lub drewna) (pkt 6 i 9) w workach papierowych, zawierających najwyżej 5 kg, umieszczonych w pudełkach tekturowych z wyraźnym i nie zacierającym się napisem „Związki trujące przeznaczone do ochrony roślin (lub drewna)”. Napis powinien być sporządzony w jednym z języków urzędowych kraju nadania i oprócz tego w języku francuskim, niemieckim lub włoskim, jeżeli taryfy międzynarodowe lub osobne umowy, zawarte między zarządami kolejowymi, nie stanowią inaczej.

2. Przepisy o przewozie.

(Przepisy dotyczące próżnego opakowania podane są pod F).

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

(1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tego rodzaju, aby nic z jego zawartości nie mogło się przedostawać na zewnątrz. Co do przepisów specjalnych dotyczących materiałów, wymienionych w punkcie 18, patrz c. m. 418.

(2) Materiały, z których jest zrobione opakowanie i jego zamknięcia, nie powinny ulegać działaniu zawartości ani też tworzyć z nią szkodliwych związków.

(3) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Opakowanie wewnętrzne powinno być dobrze ułożone w opakowaniu zewnętrznym.

(4) Jeżeli jest przepisane lub dozwolone użycie naczyń ze szkła, porcelany, kamionki lub podobnych materiałów, naczynia te należy układać, przekładając materiałem wypełniającym w opakowaniu ochronnym. Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości; powinny one być zwłaszcza chłonne, jeśli zawartość jest płynna.

Butełki i inne naczynia szklane muszą być wolne od wad, które mogłyby osłabić ich wytrzymałość; w szczególności ciśnienie wewnętrzne powinno być odpowiednio zmniejszone. Grubość ścian nie może być w żadnym przypadku mniejsza niż 2 mm; nie może być ona mniejsza niż 3 mm, jeśli ciężar naczynia wraz z zawartością przekracza 35 kg.

Zamknięcie musi być zabezpieczone dodatkowym urządzeniem, jak czop, kaptur, opieczutowanie, przewiązanie itp., które uniemożliwia wszelkie rozluźnienia w czasie przewozu.

(5) Przy nadaniu do przewozu sztuki przesyłki nie powinny być zanieczyszczone na zewnątrz materiałami trującymi.

c) les mélanges, prêts à l'usage, des substances vénéneuses solides destinées à la protection des plantes (ou du bois) des 6° et 9°; dans des sacs en papier d'un contenu de 5 kg au plus, placés dans des boîtes en carton portant l'inscription suivante, claire et indélébile: «Substances vénéneuses destinées à la protection des plantes (ou du bois)». L'inscription sera rédigée dans une langue officielle du pays expéditeur, et en outre en français, en allemand ou en italien, à moins que les tarifs internationaux ou des accords spéciaux conclus entre les administrations ferroviaires n'en disposent autrement.

2. Conditions de transport.

(Les prescriptions relatives aux emballages vides sont réunies sous F).

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

(1) Les emballages seront fermés et aménagés de manière à empêcher toute déperdition du contenu. Pour la prescription spéciale relative aux matières du 18°, voir marg. 418.

(2) Les matières dont sont constitués les emballages et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu, ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les emballages intérieurs seront solidement assujettis dans les emballages extérieurs.

(4) Lorsque des récipients en verre, porcelainé, grès ou matières similaires sont prescrits ou admis, ils doivent être assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs. Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu; en particulier, elles seront absorbantes lorsque celui-ci est liquide.

Les bouteilles et autres récipients en verre doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier, les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne peut en aucun cas être inférieure à 2 mm. Elle ne sera pas inférieure à 3 mm lorsque le récipient et son contenu dépassent le poids de 35 kg.

L'étanchéité du système de fermeture doit être garantie par un dispositif complémentaire: coiffe, cepe, scellement, ligature, etc., propre à éviter tout relâchement au cours du transport.

(5) Lors de la remise au transport, les colis ne doivent pas être souillés extérieurement par des matières vénéneuses.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

403 (1) Kwas cyjanowodorowy (pkt 1) powinien być zapakowany:

a) jeśli jest zupełnie wchłonięty przez obojętną masę porowatą: w puszkach z mocnej blachy żelaznej o pojemności najwyżej 7,5 l, wypełnione całkowicie masą porowatą, która po dłuższym używaniu ani przy wstrząsach, ani przy temperaturze do 50° C nie osiada ani nie tworzy niebezpiecznych próżni. Puszki powinny wytrzymać nadciśnienie 6 kg/cm² i po napełnieniu przy temperaturze 15° C pozostawać jeszcze szczelnymi przy temperaturze 50° C. Na pokrywie każdej puszkii powinna być wyciśnięta data napełnienia. Puszki powinny być rozmieszczone w skrzyniach zewnętrznych, których ścianki powinny mieć co najmniej 18 mm grubości, w ten sposób, by nie stykały się ze sobą. Całkowita pojemność wszystkich pudeł nie powinna przewyższać 120 l, a waga szluki przesyłki 120 kg;

b) jeśli jest w stanie płynnym, lecz nie wchłonięty przez masę porowatą: do naczyń ze stali żelaznej. Naczynia te powinny odpowiadać właściwym przepisom klasy Id, c. m. 133, 138, 139, 140, 142 i 145 z następującymi odchyleniami i uzupełnieniami:

Ciśnienie wewnętrzne stosowane przy próbie wodnej powinno wynosić 100 kg/cm².

Próba ciśnienia powinna być powtarzana co dwa lata i połączona z dokładnym zbadaniem wnętrza i stwierdzeniem jego wagi.

Oprócz napisów, przewidzianych pod c. m. 145 (1) a) do c) i e), powinna być podana data ostatniego napełnienia.

Najwyższe dozwolone napełnienie wynosi 0,55 kg gazu na 1 litr pojemności.

(2) Co do wzmianek w liście przewozowym patrz c. m. 422 (2).

404 (1) Materiały wymienione w punkcie 2 należy pakować:

a) roztwory cyjanku potasu i cyjanku sodu w naczyniach żelaznych, które należy następnie układać przy użyciu materiału wypełniającego w drewnianym lub metalowym opakowaniu ochronnym;

b) roztwory wodniste kwasu cyjanowodorowego w szklanych ampulkach, zatopione pod lampą, mieszczące najwyżej 50 g, lub w butelkach szklanych, zamknięte ściśle korkiem szklanym mieszczące najwyżej 250 g. Ampulki bądź butelki należy pojedynczo lub po kilka ułożyć w zaizolowanych pudełkach z blachy białej albo w skrzyniach ochronnych wyłożonych zlutowaną blachą białą, przekładając je chłonnym materiałem wypełniającym. Szluka przesyłki przy użyciu pudełek z blachy białej nie może ważyć więcej niż 15 kg i nie może zawierać więcej niż 3 kg roztworu kwasu cyjanowodorowego, a przy użyciu skrzyń nie może ważyć więcej niż 75 kg.

2. Emballage de matières isolées.

403 (1) L'acide cyanhydrique (1°) sera emballé:

a) quand il est complètement absorbé par une matière inerte poreuse: dans des boîtes en forte tôle de fer d'une capacité de 7,5 l au plus, entièrement remplies de la matière poreuse, qui ne s'affaisse pas et ne forme pas de vides dangereux, même après un usage prolongé et en cas des secousses, même à une température pouvant atteindre 50° C. Les boîtes doivent pouvoir supporter une pression effective de 6 kg/cm² et doivent, une fois remplies à 15° C, être encore étanches à 50° C. La date de remplissage sera frappée sur le couvercle de chaque boîte. Les boîtes seront placées, de manière à ne pouvoir entrer en contact entre elles, dans des caisses d'expédition dont les parois auront au moins 18 mm d'épaisseur. La capacité totale des boîtes ne doit pas dépasser 120 l et le colis ne doit pas peser plus de 120 kg;

b) quand il est liquide, mais non absorbé par une matière poreuse: dans des récipients en acier au carbone. Ceux-ci seront conformes aux prescriptions y relatives de la classe Id, marg. 133, 138, 139, 140, 142 et 145 avec les dérogations et particularités suivantes:

La pression intérieure à faire supporter lors de l'épreuve de pression hydraulique doit être de 100 kg/cm².

L'épreuve de pression sera renouvelée tous les deux ans et sera accompagnée d'un examen minutieux de l'intérieur du récipient, ainsi que de la détermination de son poids.

En plus des inscriptions prévues sous marg. 145 (1) a) à c) et e), les récipients doivent porter la date du dernier remplissage.

La charge maximum admise pour les récipients comporte 0,55 kg de liquide pour 1 l de capacité.

(2) Pour les mentions dans la lettre de voiture, voir marg. 422 (2).

404 (1) Les matières du 2° seront emballées:

a) les solutions de cyanure de potassium et de cyanure de sodium: dans des récipients en fer assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs en bois ou en métal;

b) les solutions aqueuses d'acide cyanhydrique: dans des ampoules en verre, scellées à la lampe, d'un contenu de 50 g au plus, ou dans des bouteilles à bouchon en verre, fermées de manière étanche et d'un contenu de 250 g au plus. Les ampoules et les bouteilles seront, soit seules, soit en groupes, assujetties, avec interposition de matières absorbantes formant tampon, dans des boîtes soudées en fer-blanc ou dans des caisses protectrices à revêtement intérieur soudé en fer-blanc. Sous forme de boîtes en fer-blanc, le colis ne doit pas peser plus de 15 kg et ne pas renfermer plus de 3 kg de solution d'acide cyanhydrique; sous forme de caisse, le colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

(2) Co do przewozu w wagonach-zbiornikach patrz c. m. 425.

405 (1) Materiały, wymienione w punkcie 3, należy pakować:

- a) w naczynia metalowe lub kauczukowe albo
- b) w naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tym podobne. Opakowanie ochronne tych naczyń, z wyjątkiem skrzyń, powinno być zaopatrzone w uchwyty.

(2) Sztuka przesyłki zawierająca kruche naczynia nie może ważyć więcej niż 75 kg.

406 (1) Materiały, wymienione w punkcie 4, należy pakować:

- a) w zalutowane beczki żelazne, zaopatrzone w hermetyczne zamknięcia o podwójnym korku oraz w obręcze do przetaczania. Beczki mogą być wypełnione najwyżej do 95% ich pojemności. Albo
- b) w hermetycznie zamykane naczynia z mocnej czarnej lub białej blachy. Jedno naczynie z blachy białej nie może jednak ważyć więcej niż 6 kg. Naczynia blaszane należy pojedynczo lub po kilka układać w drewnianej skrzyni zewnętrznej nie cięższej niż 75 kg, przekładając je ssącym materiałem wypełniającym.

(2) Co do przewozu w wagonach-zbiornikach patrz c. m. 425.

407 (1) Siarczan dwumetylu (pkt 5a) oraz materiały płynne lub w roztworze, wymienione w punkcie 5b), należy pakować:

- a) w hermetycznie zamykane beczki żelazne z obręczami do przetaczania albo
- b) w hermetycznie zamykane naczynia z mocnej blachy czarnej lub białej. Jedno naczynie blaszane nie może jednak ważyć więcej niż 6 kg. Albo
- c) w hermetycznie zamykane butelki szklane lub ampulki szklane; jedne i drugie nie powinny ważyć więcej niż 3 kg każda.

(2) Naczynia blaszane i butelki szklane mogą być zamykane korkami naturalnymi oblanymi parafiną; butelki szklane mogą być zamykane również oszlifowanymi korkami szklanymi, zabezpieczonymi od obłuznienia się kapturkami z pergaminu, wiskozy itp. Ampulki szklane muszą być zatapiane.

(3) Naczynia blaszane należy układać, przekładając materiałem wypełniającym, w opakowaniu ochronnym zaopatrzonym w uchwyty. Butelki i ampulki szklane należy owinać papierem i układać w zalutowanych pudełkach z białej blachy lub w drewnianych skrzyniach wyłożonych ziutowaną białą blachą. Sztuka przesyłki zawierająca kruche naczynia nie może ważyć więcej niż 15 kg przy użyciu pudełek z blachy białej, a przy użyciu skrzyń — więcej niż 75 kg.

(4) Materiały stałe, wymienione w punkcie 5b), oraz materiały, wymienione w punkcie 5c), należy pakować:

(2) Pour le transport en wagons-réservoirs, voir marg. 425.

405 (1) Les matières du 3e seront emballées:

- a) dans des récipients en métal ou en caoutchouc, ou
- b) dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires. Les emballages protecteurs de ces récipients, à l'exception des caisses, seront munis de poignées.

(2) Un colis renfermant des récipients fragiles ne doit pas peser plus de 75 kg.

406 (1) Les matières du 4e seront emballées:

- a) dans des fûts en fer soudés, munis d'une fermeture hermétique avec double bouchon à vis et de cercles de roulement. Les fûts seront remplis jusqu'à 95% au plus de leur capacité. Ou
- b) dans des récipients en forte tôle noire ou en fer-blanc fermés hermétiquement. Un récipient en fer-blanc ne doit toutefois pas peser plus de 6 kg. Ces récipients seront assujettis, avec interposition de matières absorbantes formant tampon, soit seuls soit en groupes, dans une caisse d'expédition en bois, qui ne doit pas peser plus de 75 kg.

(2) Pour le transport en wagons-réservoirs, voir marg. 425.

407 (1) Le sulfate diméthylique [5^aa)] et les matières liquides ou en solution du 5^bb) seront emballées:

- a) dans des tonneaux en fer fermés hermétiquement et munis de cercles de roulement, ou
- b) dans des récipients en forte tôle noire ou en fer-blanc fermés hermétiquement. Un récipient en fer-blanc ne doit toutefois pas peser plus de 6 kg. Ou
- c) dans des bouteilles ou ampoules en verre fermées hermétiquement qui, les unes comme les autres, ne doivent pas peser plus de 3 kg.

(2) Les récipients en métal et les bouteilles en verre peuvent être fermés par un bouchon en liège paraffiné; les bouteilles en verre peuvent également être pourvues de bouchons en verre rodés. Les bouchons seront protégés par des chapes en parchemin, viscose, etc., afin d'empêcher qu'ils ne se déplacent. Les ampoules en verre seront scellées à la lampe.

(3) Les récipients en métal seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs munis de poignées. Les bouteilles et les ampoules en verre seront enveloppées de papier et assujetties, avec interposition de matières formant tampon, dans des boîtes en fer-blanc soudées à l'étain, ou dans des caisses en bois à revêtement intérieur en fer-blanc soudé à l'étain. Un colis renfermant des récipients fragiles ne doit pas peser plus de 75 kg; s'il s'agit d'une boîte en fer-blanc, le colis ne doit pas peser plus de 15 kg.

(4) Les matières solides du 5^b b) et celles du 5^b c) seront emballées:

- a) w naczynia cylindryczne z żelaza lub z blachy żelaznej z obręczami do przetaczania. Jedno naczynie wraz z zawartością nie może ważyć więcej niż 200 kg. Albo
- b) w opakowania drewniane, wyłożone od wewnątrz nieprzemakalną tkaniną (np. smołowcowaną lub bitumizowaną). Takie opakowanie wraz z zawartością nie może ważyć więcej niż 75 kg. Albo
- c) w hermetycznie zamykane naczynia blaszane. Takie naczynie wraz z zawartością nie może ważyć więcej niż 15 kg.

(5) Zboże nasycane trującymi estrami kwasu fosforowego lub tiosforowego, widocznie barwione, może być również pakowane do worków.

408

(1) Materiały, wymienione w punktach 6 i 7, należy pakować:

- a) w mocne baczki żelazne z obręczami do przetaczania,
- b) w beczki z białej blachy lub innej blachy, wzmocnione wwalcowanymi obręczami. Jedna beczka wraz z zawartością nie może ważyć więcej niż 200 kg. Przy przewozie w przesyłkach wagonowych można używać także zwykłych beczek żelaznych i to bez ograniczenia wagi poszczególnych sztuk. Albo
- c) w opakowanie drewniane, wyłożone od wewnątrz gęstą tkaniną, albo do naczyń blaszanych, albo w naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tym podobne. Wszystkie naczynia — także opakowanie drewniane — należy układać pojedynczo lub po kilka w zewnętrznym opakowaniu drewnianym; naczynia kruche należy układać w materiale wypełniającym.

(2) Materiały, wymienione w punkcie 6, można także pakować w worki ze smołowanego płótna albo w worki z podwójnego mocnego i nieprzemakalnego papieru, przełożone warstwą asfaltu. Worki należy umieszczać w opakowaniu drewnianym.

(3) Sztuka przesyłki, zawierająca kruche naczynia, nie może ważyć więcej niż 75 kg.

409

(1) Związki arsenowe stałe przeznaczone do ochrony roślin (punkt 6) należy pakować:

- a) w beczki o podwójnych ścianach, które należy wewnątrz wyłożyć mocnym papierem, albo
- b) w pudełka tekturowe, umieszczone w skrzyni, albo
- c) w ilościach do 12,5 kg w podwójne torby z mocnego papieru, umieszczone pojedynczo lub po kilka w skrzyni wyłożonej mocnym papierem.

(2) Przy przewozie w przesyłkach wagonowych można również używać:

- a) zwyczajnego opakowania drewnianego wyłożonego mocnym papierem albo
- b) w ilościach do 25 kg: podwójnych toreb z mocnego papieru, które pojedynczo należy wkła-

a) dans des tonneaux cylindriques en fer ou en tôle de fer munis de cercles de roulement. Un tonneau avec son contenu ne doit pas peser plus de 200 kg. Ou

b) dans des récipients en bois garnis intérieurement d'un tissu imperméable aux vapeurs (par ex. goudronné ou bitumé). Un tel récipient ne doit pas peser plus de 75 kg. Ou

c) dans des récipients en fer-blanc fermés hermétiquement. Un tel récipient ne doit pas dépasser 15 kg.

(5) Le blé imprégné d'un ester vénéneux de l'acide phosphorique ou de l'acide thiophosphorique, et dont les grains sont colorés en couleur très apparente, peut aussi être emballé dans des sacs.

409

(1) Les matières des 6° et 7° seront emballées:

a) dans des tonneaux en tôle de fer solide, munis de cercles de roulement, ou

b) dans des tonneaux en tôle ondulée ou en une autre tôle, renforcés par des cercles de soutènement laminés. Un tonneau avec son contenu ne doit pas peser plus de 200 kg. En outre des tonneaux en fer ordinaires peuvent être utilisés pour les expéditions en wagons complets et dans ce cas sans limitation du poids des colis. Ou

c) dans des récipients en bois garnis intérieurement d'un tissu serré, ou dans des récipients en tôle, ou dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires. Tous les récipients — y compris ceux en bois — seront assujettis, soit seuls soit en groupes, dans un emballage l'expédition en bois; les récipients fragiles y seront assujettis avec interposition de matières formant tampon.

(2) Les matières du 6° peuvent aussi être emballées dans des sacs en toile goudronnée ou en double papier, résistant et imperméable, avec une couche intermédiaire d'asphalte. Les sacs seront placés dans des récipients en bois.

(3) Un colis renfermant des récipients fragiles ne doit pas peser plus de 75 kg.

409

(1) Les substances arsenicales solides pour la protection des plantes (6°) peuvent également être emballées:

a) dans des tonneaux à double paroi, revêtus intérieurement de papier résistant, ou

b) dans des boîtes en carton qui seront placées dans une caisse, ou

c) en quantités jusqu'à 12,5 kg dans des sachets doubles en papier résistant, qui seront placés, soit seuls soit en groupes, dans une caisse revêtue intérieurement de papier résistant.

(2) Pour les expéditions en wagons complets peuvent également être utilisés:

a) des emballages en bois ordinaires revêtus intérieurement de papier résistant, ou

b) pour les quantités de 25 kg au plus: des sachets doubles en papier résistant qui seront

dać do worków z juty lub podobnej tkaniny, wyłożonych od wewnątrz papierem marszczonym, albo

- c) worków o co najmniej trzech warstwach papieru; jeden worek nie może ważyć więcej niż 20 kg, albo
- d) podwójnych worków papierowych; worki wewnętrzne muszą mieć dwie warstwy; należy je składać w większe worki papierowe o czterech warstwach. Jedna taka sztuka przesyłki nie może ważyć więcej niż 60 kg.

W przypadkach, wymienionych pod c) i d), należy dołączyć do każdej przesyłki próżne worki w ilości obliczonej w stosunku 1 na 20 worków z materiałami zawierającymi arsen; próżne worki są przeznaczone do przyjęcia materiału, który mógłby się ewentualnie wysypać z worków uszkodzonych w czasie przewozu.

410 (1) Materiały stałe, wymienione w punktach 8 i 9, należy pakować:

- a) w naczynia żelazne albo w mocne beczki drewniane, albo w skrzynie drewniane wzmocnione obręczami, albo
- b) w naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tym podobne, albo
- c) w ilościach do 10 kg również w podwójne torby papierowe.

Do b) i c): Naczynia i papierowe torby należy układać w zewnętrznym opakowaniu drewnianym, przekładając je materiałem wypełniającym.

(2) Materiały płynne lub w roztworach, wymienione w punkcie 9, należy pakować:

- a) w naczynia metalowe albo
- b) w naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub tym podobne.

Opakowania ochronne tych naczyń, z wyjątkiem skrzyń, powinny być zaopatrzone w uchwyty.

(3) Sztuka przesyłki zawierająca kruche naczynia nie może ważyć więcej niż 75 kg.

411 Materiały, wymienione w punkcie 10, należy pakować:

- a) w naczynia z blachy białej albo
- b) w skrzynie drewniane wzmocnione, obręczami, albo
- c) w beczki wzmocnione obręczami żelaznymi lub mocnymi obręczami drewnianymi.

412 Azotek baru, wymieniony w punkcie 11, należy pakować do pudełek tekturowych, które nie mogą przepuszczać plynu zawartego w azotku baru. Jedno pudełko może zawierać najwyżej 500 g. Zamknięcie pokrywy należy uszczelnić od wody, oklejając je taśmą izolacyjną. Przestrzeń próżną pomiędzy azotkiem baru a pokrywą musi być wypełniona materiałem elastycznym, by zapobiec kołysaniu. Pudełka należy układać pojedynczo lub po kilka w drewnianym opakowaniu zewnętrznym, przekładając materiałem wypełniającym; w opakowaniu zewnętrznym może się znajdować najwyżej 1 kg azotku baru.

placés isolément dans des sacs en jute ou en une matière similaire, revêtus intérieurement de papier de crêpe; ou

- c) des sacs en papier à paroi composée d'au moins trois épaisseurs, chaque sac ne pesant pas plus de 20 kilogrammes; ou
- d) des sacs doubles en papier, le sac interne étant à double épaisseur, ces emballages intérieurs étant réunis dans un sac en papier de plus grandes dimensions à quatre épaisseurs. Un tel colis ne doit pas peser plus de 60 kilogrammes.

Dans les cas c) et d) chaque envoi devra être accompagné de sacs vides dans le rapport de 1 pour 20 sacs de substance arsenicale; ces sacs vides sont destinés à recevoir le produit qui pourrait s'être échappé de sacs détériorés ou cours du transport.

410 (1) Les matières solides des 8° et 9° seront emballées:

- a) dans des récipients en fer ou dans des tonneaux en bois solides ou dans des caisses en bois munies de bandes de consolidation, ou
- b) dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, ou
- c) en quantités de 10 kg au plus, également dans de doubles sachets en papier.

Ad b) et c): Les récipients et les sachets en papier seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages d'expédition en bois.

(2) Les matières liquides ou en solution du 9° seront emballées:

- a) dans des récipients en métal, ou
- b) dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires. Les emballages protecteurs de ces récipients, excepté les caisses, seront munies de poignées.

(3) Un colis renfermant des récipients fragiles ne doit pas peser plus de 75 kg.

411 Les matières du 10° seront emballées:

- a) dans des récipients en fer-blanc, ou
- b) dans des caisses en bois munies de bandes de consolidation, ou
- c) dans des tonneaux munies de cercles en fer ou de forts cercles en bois.

412 L'azoture de baryum du 11° sera emballé dans des boîtes en carton imperméable au liquide imprégnant l'azoture. Une boîte ne doit pas renfermer plus de 500 g. La fermeture à couvercle sera rendue étanche à l'eau par une bande isolante collée. L'espace entre l'azoture et le couvercle sera entièrement rempli d'une matière élastique formant tampon et empêchant tout ballonnement du contenu de la boîte. Les boîtes seront, soit seules soit en groupes, assujetties, avec interposition de matières formant tampon, dans un emballage d'expédition en bois, qui ne doit pas renfermer plus de 1 kg d'azoture de baryum.

413 Azotek baru, wymieniony w punkcie 12, i roztwory wodniste azotku baru (pkt 12) należy pakować w naczynia szklane. Każde naczynie może zawierać najwyżej 10 kg azotku baru albo najwyżej 20 l roztworu azotku baru. Naczynia należy układać pojedynczo w skrzyniach lub koszach żelaznych z pełnymi ściankami, przekładając je materiałem wypełniającym, którego objętość powinna być co najmniej równa objętości zawartości naczynia. Jeśli materiał wypełniający jest łatwo zapalny, to przy stosowaniu koszy należy go uczynić niepalnym w tym stopniu, by przy zetknięciu się z płomieniem nie zapalał się.

414 (1) Materiały, wymienione w punktach 13 i 14, należy pakować:

- a) w naczynia żelazne lub drewniane albo
- b) w worki jutowe lub papierowe; jednakże dla azotku ołowiu i octanu ołowiu można używać tylko worków konopnych wyłożonych mocnym papierem smołowcowanym.

(2) Materiały, wymienione w punkcie 14, mogą być również pakowane w naczynia z blachy białej lub innej blachy żelaznej.

(3) Materiały, wymienione w punkcie 14b), można wysłać również bez opakowania [patrz c. m. 423 (3)], jako przesyłki wagonowe.

415 —

416 Materiały, wymienione w punkcie 16, należy pakować:

- a) azotek sodu w naczynia z blachy czarnej lub białej;
- b) środki odchwaszczające zawierające chlor (z zawartością nie więcej niż 50% chloranu) w naczynia z blachy czarnej lub w beczki drewniane o dobrze spojonych klepkach, wyłożone wewnątrz mocnym papierem.

417 Anilinę (pkt 17) należy pakować do beczek metalowych lub drewnianych.

418 (1) Materiały, wymienione w punkcie 18, należy pakować w stanie zupełnie suchym do opakowań drewnianych lub metalowych, które mogą być zaopatrzone w urządzenia do odprowadzania gazu. Materiały drobnoziarniste można również pakować do worków.

(2) W przesyłkach wagonowych materiały te można wysłać również bez opakowania [patrz c. m. 423 (4)].

3. Pakowanie razem.

419 Spośród materiałów, wymienionych pod c. m. 401, mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki razem ze sobą, z materiałami lub przedmiotami innych klas albo z innymi towarami tylko materiały niżej podane i tylko pod następującymi warunkami:

413

L'azoture de baryum du 12° et les solutions aqueuses d'azoture de baryum du 12° seront emballées dans des récipients en verre. Un récipient renfermera au plus 10 kg d'azoture de baryum ou 20 l au plus de solution d'azoture de baryum. Les récipients seront assujettis isolément, avec interposition de matières formant tampon, dans des caisses ou dans des paniers en fer à parois pleines; le volume de la matière de remplissage doit au moins être égal au contenu du récipient. En cas d'utilisation de paniers, si les matières formant tampon sont facilement inflammables, elles seront suffisamment ignifugées pour ne pas prendre feu au contact d'une flamme.

414

(1) Les matières des 13° et 14° seront renfermées:

- a) dans des emballages en fer ou en bois, ou
- b) dans des sacs en jute ou en papier; toutefois pour l'acétate de plomb et le nitrate de plomb, les colis devront être en chanvre doublé intérieurement de papier résistant collé avec du bitume.

(2) Les matières du 14° peuvent aussi être emballées dans des récipients en fer-blanc ou en autre tôle de fer.

(3) Comme wagons complets, les matières du 14^ob) peuvent aussi être expédiées sans emballage [voir marg. 423 (3)].

415 —

416 Les matières du 16° seront emballées:

- a) l'azoture de sodium, dans des récipients en tôle noire ou en fer-blanc;
- b) les désherbants chloratés (ne renfermant pas plus de 50% de chlorate), dans des récipients en tôle noire, ou dans des fûts en bois à douves bien jointives, revêtus intérieurement de papier résistant.

417

L'aniline (17°) sera emballée dans des tonneaux en métal ou en bois.

418

(1) Les matières du 18°, absolument sèches, seront renfermées dans des emballages en bois ou en métal qui peuvent être munis d'un dispositif permettant le dégagement des gaz. Les matières en grains fins peuvent aussi être emballées dans des sacs.

(2) Comme wagons complets, ces matières peuvent aussi être expédiées sans emballage [voir marg. 423 (4)].

3. Emballage en commun.

419

Parmi les matières dénommées au marg. 401 peuvent seulement être réunies dans un même colis entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes ou avec d'autres marchandises les matières ci-dessous et sous réserve des conditions ci-après:

a) razem ze sobą: materiały wymienione w tym samym punkcie. Należy je łączyć w drewnianym naczyniu zbiorowym po opakowaniu ich w sposób przewidziany dla sztuki przesyłki;

b) razem ze sobą, z materiałami lub przedmiotami innych klas — jeśli i o ile pakowanie razem jest również dla nich dozwolone — albo z innymi towarami:

1. materiały, wymienione w punkcie 3, w łącznych ilościach do 1 kg, zapakowane w naczynia szklane, które następnie należy — przekładając materiałem wypełniającym — układać razem z innymi pakowanymi razem towarami w drewnianym naczyniu zbiorowym;

2. materiały, wymienione w punktach 6, 7 i 16, w łącznych ilościach do 5 kg; łączenie razem nie jest jednak dopuszczalne:

dla materiałów, wymienionych w punkcie 16, z jakimikolwiek kwasami;

dla azotku sodu (pkt 16) z jakimikolwiek innymi solami lub solami metali alkalicznych i metali ziem alkalicznych;

dla zawierających chlor środków odchwaszczających (pkt 16) z materiałami klasy IIIa pkt 1 do 4 i klasy IVa pkt 17 albo z fosforem zwyczajnym klasy III pkt 1, albo z siarką (pkt 2), albo z fosforem czerwonym (pkt 9) klasy IIIb.

Materiały, opakowane według przepisów dla sztuk przesyłki, należy łączyć z innymi pakowanymi razem towarami w drewnianych naczyniach zbiorowych;

3. materiały, wymienione w punktach 5, 8 do 14 i 17; łączenie razem nie jest dozwolone: dla materiałów, wymienionych w punktach 8, 11 i 12, z jakimikolwiek kwasami;

dla materiałów, wymienionych w punktach 11 i 12, z jakimikolwiek solami lub solami metali alkalicznych i metali ziem alkalicznych.

Materiały opakowane według przepisów dla sztuk przesyłki należy łączyć z innymi pakowanymi razem towarami w drewnianych naczyniach zbiorowych.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

420

(1) Każda sztuka przesyłki z materiałami, wymienionymi w punktach 1 do 13 i 14a), powinna być zaopatrzona w nalepkę według wzoru nr 3. Jeśli materiały są w stanie płynnym i zawarte w kruchych naczyniach, które są umieszczone w skrzyniach lub innym opakowaniu ochronnym w ten sposób, że są niewidoczne od zewnątrz, wówczas sztuki przesyłki powinny być ponadto zaopatrzone w nalepki według wzorów 7 i 8. Nalepki

a) entre elles: matières groupées sous le même chiffre. Elles doivent, emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres, être réunies dans un emballage collecteur en bois;

b) entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes — si et en tant que l'emballage en commun est également admis pour ceux-ci — ou avec d'autres marchandises:

1° matières du 3°: en quantité totale de 1 kg au plus, emballées dans des récipients en verre qui, assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans un récipient métallique, seront réunis dans une caisse collectrice en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

2° matières des 6°, 7° et 16° en quantités totales de 5 kg au plus; réunion toutefois interdite pour:

les matières du 16° avec des acides quels qu'ils soient;

l'azote de sodium (16°) avec aucun sel d'un métal autre que les métaux alcalins ou alcalino-terreux;

les désherbants chloratés (16°) avec les matières des 1° à 4° de la classe IIIa et les matières du 17° de la classe IVa, ou avec le phosphore ordinaire (1°) de la classe II, ou le soufre (2°) ou le phosphore amorphe (9°) de la classe IIIb.

Les matières, emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres, seront réunies dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun;

3° matières des 5°, 8° à 14° et 17°; réunion toutefois interdite pour:

les matières des 8°, 11° et 12° avec des acides quels qu'ils soient;

les matières des 11° et 12° avec aucun sel d'un métal autre que les métaux alcalins ou alcalino-terreux.

Les matières emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres, seront réunies dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

420

(1) Tout colis renfermant des matières des 1° à 13° et 14°a) doit être muni d'une étiquette conforme au modèle N° 3. Si les matières sont à l'état liquide et sont renfermées dans des récipients fragiles placés dans des caisses ou dans d'autres emballages de protection de façon à n'être pas visibles de l'extérieur, les colis seront en outre munis d'étiquettes conformes aux modèles N°s 7 et 8. Les étiquettes du modèle N° 7 seront ap-

wzoru nr 7 powinny być umieszczone, w razie użycia skrzyni, u góry na obu przeciwległych stronach, a w razie użycia innego opakowania — w podobny sposób.

(2) Nalepki, przewidziane w ust. (1), należy umieszczać również na sztukach przesyłki, w których zapakowano materiały, wymienione w punktach 1 do 13 i 14a), razem z innymi materiałami, przedmiotami i towarami według postanowień c. m. 419.

(3) Przy przewozie przesyłek wagonowych sztuki przesyłki nie muszą być zaopatrywane w nalepki według wzoru nr 3 (patrz również c. m. 427).

B. Sposób nadawania. Ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

421 Nie ma ograniczeń.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

422 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą w c. m. 401. Jeśli w punktach 3, 5 b), 6, 7, 9 i 14 a) nie jest podana nazwa materiału, należy podać nazwę używaną w handlu z dodaniem oznaczenia „*towar klasy IVa punkt.....*”. Nazwę towaru należy podkreślić kolorem czerwonym.

(2) Dla kwasu cyjanowodorowego powinien nadawca zaświadczyć w liście przewozowym: „*Właściwości i opakowanie odpowiadają przepisom Załącznika I do KMT*”.

(3) W liście przewozowym sporządzonym na przesyłkę, w której materiał wymieniony pod c. m. 401 został zapakowany w jednej sztuce razem z innymi materiałami lub przedmiotami Załącznika I, albo z innymi towarami, należy wzmianki przewidziane dla każdego z tych materiałów i przedmiotów umieścić osobno.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

423 (1) Wagony niekryte, zawierające kwas cyjanowodorowy (pkt 1), powinny być w miesiącach od kwietnia do października przykrywane oponami, jeżeli naczynia z kwasem są zapakowane do skrzyń drewnianych.

(2) Związki arsenowe stałe, przeznaczone do ochrony roślin (pkt 6), opakowane według postanowień c. m. 409 (2) c) i d), oraz materiały wymienione w punkcie 10, należy ładować do wagonów krytych. Wagony, w których przewożono związki arsenowe, powinny być dokładnie oczyszczone po wyładowaniu.

(3) Materiały, wymienione w punkcie 14b), nie opakowane, należy ładować do wagonów niekrytych pod oponami albo do wagonów z ruchomymi pokrywami.

posées en haut sur deux faces latérales opposées, lorsqu'il s'agit de caisses ou d'une façon équivalente lorsqu'il s'agit d'autres emballages.

(2) Les étiquettes prescrites à l'alinéa (1) seront également apposées sur les colis dans lesquels les matières des 1° à 13° et 14^oa) sont emballés en commun avec d'autres matières, objets ou marchandises conformément au marg. 419.

(3) Pour les expéditions en wagons complets, l'apposition de l'étiquette N° 3 sur les colis n'est pas nécessaire (voir aussi marg. 427).

B. Mode d'envoi. Restrictions d'expédition.

421 Pas de restrictions.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

422 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 401. Dans le cas où les 3°, 5^ob), 6°, 7°, 9° et 14^oa) ne contiennent pas le nom de la matière, le nom commercial doit être inscrit, complété de: «*Marchandise du . . . de la classe IVa.*» La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

(2) Pour l'acide cyanhydrique (1°) l'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture: «*La nature et l'emballage sont conformes aux prescriptions de l'Annexe I à la CIM.*»

(3) Dans les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels une matière dénommée au marg. 401 est emballée en commun avec d'autres matières ou objets de l'Annexe I ou avec d'autres marchandises, les mentions relatives à chacun de ces objets ou matières doivent être indiquées séparément.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

423 (1) Les wagons découverts contenant de l'acide cyanhydrique (1°) seront bâchés pendant les mois d'avril à octobre, à moins que les récipients ne soient emballés dans des caisses en bois.

(2) Les substances arsenicales solides destinées à la protection des plantes (6°), emballées conformément au marg. 409 (2) c) et d), et les matières du 10° seront chargées dans des wagons couverts. Les wagons ayant contenu des substances arsenicales devront être soigneusement nettoyés après déchargement.

(3) Les matières du 14^ob), non emballées, seront chargées dans des wagons découverts bâchés ou à couvercle mobile.

(4) Materiały, wymienione w punkcie 18:

- a) opakowane, należy ładować do wagonów niekrytych pod oponami,
- b) bez opakowania w przesyłkach wagonowych można ładować również do wagonów niekrytych bez opon.

(5) Wagony, w których przewożono nie opakowane materiały, wymienione w punktach 14b) i 18, powinny być po wyładowaniu wymyte bieżącą wodą.

424   Materiałów, wymienionych w punktach 1 do 13, nie wolno ładować do jednego wagonu razem z artykułami żywnościowymi i towarami konsumcyjnymi.

425   (1) Ciecze, wymienione w punktach 2 i 4, można przewozić w przeznaczonych dla nich wagonach-zbiornikach. Naczynia i ich zamknięcia powinny odpowiadać ogólnym przepisom c. m. 402, dotyczącym opakowania.

(2) Naczynia wagonów-zbiorników do przewożenia materiałów wymienionych w punkcie 2 nie powinny posiadać w dolnej części żadnych otworów (kranów), zaworów itp., a jeżeli nie mają podwójnych ścian — żadnych spójnię nitowanych. Otwory powinny być hermetycznie zamknięte, a zamknięcie chronione pokrywą metalową dobrze zabezpieczoną.

(3) Naczynia wagonów-zbiorników do przewożenia materiałów, wymienionych w punkcie 4, powinny być sprowadzone ze stali spawanej o takiej grubości ścianek (w mm), żeby odporność na rozzerwanie (w kg/mm^2) stali użytej była nie mniejsza niż 760; ich budowa powinna być taka, by pod ciśnieniem hydraulicznym 20 kg/cm^2 nie wykazywały pęknięć ani zniekształceń stałych; w dolnych częściach nie powinny mieć żadnych wentylów bezpieczeństwa (kurków itp.). Otwory powinny być hermetycznie zamknięte i chronione pokrywą metalową dobrze zabezpieczoną. Powinny one być otoczone urządzeniem chroniącym od ciepła o grubości co najmniej 10 cm, zabezpieczonym okrywą z blachy stalowej o grubości co najmniej 3 mm.

(4) Przy nadaniu do przewożenia wagonów-zbiorników nie mogą być zanieczyszczone od zewnątrz materiałami trującymi.

426   (1) Z wyjątkiem kruchych sztuk przesyłki można sztuki przesyłki zawierające materiały zaliczone do niniejszej klasy łączyć w małych pojemnikach (patrz Dodatek VI).

(2) Z wyjątkiem czteroetylanu ołowiu i jego mieszanin ze związkami organicznymi chlorowanymi (pkt 4) można materiały, których przewóz luzem jest dozwolony, nadawać do przewożenia również w małych pojemnikach.

(3) Wymienione pod c. m. 428 zakazy ładowania razem dotyczą również małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

427   Przy przewożeniu materiałów, wymienionych w punktach 1 do 13 i 14a), oraz nadawanych luzem

(4) Les matières du 18°:

- a) emballées, seront chargées dans des wagons découverts bâchés;
- b) transportées sans emballage comme wagons complets, peuvent être chargées dans des wagons découverts non bâchés.

(5) Les wagons dans lesquels des matières des 14°b) et 18° ont été transportées en vrac doivent être lavés à grande eau après déchargement.

424   Les matières des 1° à 13° seront tenues isolées des denrées alimentaires ou objets de consommation dans les wagons.

425   (1) Les liquides des 2° et 4° peuvent être transportés en wagons-citernes construits à cet effet. Les citernes et leurs fermetures seront conformes à l'esprit des conditions générales d'emballage du marg. 402.

(2) Les récipients des wagons-réservoirs pour les matières du 2° na doivent porter aucune ouverture (robinets, soupapes, etc.) à leur partie inférieure et, s'ils ne sont pas à double paroi, n'avoient aucune couture rivée. Les orifices seront hermétiquement fermés et la fermeture protégée au moyen d'une chape métallique solidement fixée.

(3) Les récipients des wagons-réservoirs pour les matières du 4° doivent être en acier soudé, d'une épaisseur telle que le produit de cette épaisseur (en millimètres) par la résistance à la rupture (en kg/mm^2) de l'acier utilisé soit au moins égal à 760; leur construction doit être telle qu'ils puissent être soumis sans subir de fuite ni de déformation permanente à une épreuve hydraulique sous une pression effective de 20 kg/cm^2 ; ils ne doivent porter aucune soupape (robinets, etc.) à leur partie inférieure. Les orifices seront hermétiquement fermés et la fermeture protégée au moyen d'une chape métallique solidement fixée. Ils doivent être entourés d'un calorifuge de 10 cm d'épaisseur au moins, protégé par une chemise en tôle d'acier de 3 mm d'épaisseur au moins.

(4) Lors de la remise au transport, les citernes ne doivent pas être souillées extérieurement par des matières vénéneuses.

426   (1) A l'exception des colis fragiles, les colis renfermant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) A l'exception du plomb-tétraéthyle et de ses mélanges avec des composés halogénés organiques (4°), les matières dont l'expédition en vrac est autorisée, peuvent être renfermées dans de petits containers.

(3) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 428 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

427   Les wagons dans lesquels sont chargées des matières des 1° à 13° et 14°a) et, quand elles sont

materiałów, wymienionych w punkcie 14b), powinny się znajdować po obu stronach wagonu nalepki ostrzegawcze według wzoru nr 3.

E. Zakaz ładowania razem.

428 (1) Materiałów, wymienionych w punkcie 4, i związków ołowiu, wymienionych w punktach 14a) i b), nie wolno ładować do tego samego wagonu razem z kwasem pikrynowym, wymienionym w punkcie 7a) klasy Ia (c. m. 21).

(2) Materiałów, wymienionych w punktach 11, 12 i 16, nie wolno ładować do tego samego wagonu razem z jakimikolwiek kwasami.

(3) Środków odchwaszczających zawierających chlor (pkt 16) nie wolno ładować do tego samego wagonu razem:

- a) ze zwyczajnym fosforem, wymienionym w punkcie I klasy II (c. m. 201),
- b) z materiałami płynnymi łatwo zapalnymi, wymienionymi w punktach 1 do 4 klasy IIIa (c. m. 301),
- c) z siarką, wymienioną w punkcie 2, oraz z fosforem czerwonym, wymienionym w punkcie 9 klasy IIIb (c. m. 331),
- d) z materiałami, wymienionymi w punkcie 17 klasy IVa (c. m. 401).

(4) Aniliny (pkt 17) nie wolno ładować do tego samego wagonu razem z materiałami, wymienionymi w punktach 6 i 7 klasy IIIc (c. m. 371).

429 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do tego samego wagonu, powinny być sporządzane oddzielne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Próżne opakowania. Inne przepisy.

430 (1) Worki, wymienione w punktach 19, 20 i 21, powinny być pakowane w skrzynie lub gęste nasmotowane worki.

(2) Naczynia (również naczynia do wagonów-zbiorników), wymienione w punktach 20 i 21, powinny być dobrze zamknięte i również szczelne jak w stanie ładownym. Jeśli są zanieczyszczone od zewnątrz pozostałościami po dawnej zawartości, są wyłączone od przewozu.

(3) Skrzynie lub nasmotowane worki z przedmiotami, wymienionymi w punkcie 19, jak również opakowanie i worki, wymienione w punkcie 20, powinny być zaopatrzone w nalepki według wzoru nr 3 (patrz Dodatek V).

(4) Przedmioty, wymienione w punktach 19 i 20, powinny być w wagonach i magazynach umieszczane oddzielnie od artykułów żywnościowych i towarów konsumpcyjnych.

(5) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 401 i powinna być *podkreślona czerwonym kolorem*.

431 Materiały, wymienione w punktach 1 do 13, powinny być w wagonach i magazynach umieszczane oddzielnie od artykułów żywnościowych i towarów konsumpcyjnych.

chargées en vrac, du 14^b), porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 3.

E. Interdictions de chargement en commun.

428 (1) Les matières du 4° et les composés du plomb du 14^a) et b) ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec de l'acide picrique [7^a)] de la classe Ia (marg. 21).

(2) Les matières des 11°, 12° et 16° ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon avec des acides quels qu'ils soient.

(3) Les désherbants chloratés (16°) ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon:

- a) avec le phosphore ordinaire du 1° de la classe II (marg. 201);
- b) avec les matières liquides inflammables des 1° à 4° de la classe IIIa (marg. 301);
- c) avec le soufre du 2° et le phosphore rouge du 9° de la classe IIIb (marg. 331);
- d) avec les matières du 17° de la classe IVa (marg. 401).

(4) L'aniline (17°) ne doit pas être chargée en commun dans le même wagon avec les matières des 6° et 7° de la classe IIIc (marg. 371).

429 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

430 (1) Les sacs des 19°, 20° et 21° doivent être emballés dans des caisses ou dans des sacs étanches goudronnés.

(2) Les autres récipients (y compris les récipients des wagons-réservoirs) des 20° et 21° doivent être bien fermés et présenter les mêmes garanties d'étanchéité que s'ils étaient pleins. Les emballages à l'extérieur desquels adhèrent des résidus de leur précédent contenu sont exclus du transport.

(3) Les caisses ou les sacs goudronnés renfermant des objets du 19° ainsi que les emballages et les sacs du 20° seront munis d'étiquettes conformes au modèle N° 3 (voir Appendice V).

(4) Les objets des 19° et 20° seront tenus isolés des denrées alimentaires ou objets de consommation dans les wagons et dans les halles aux marchandises.

(5) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à la dénomination imprimée en caractères italiques au marg. 401 et doit être *soulignée en rouge*.

431 Les matières des 1° à 13° seront tenues isolées des denrées alimentaires ou objets de consommation dans les halles aux marchandises.

KLASA IVb. MATERIAŁY RADIOAKTYWNE

1. Wyszczególnienie materiałów.

450 Spośród materiałów, wyszczególnionych w tytule klasy IVb, te które wymieniono pod c. m. 451, podlegają warunkom zawartym w c. m. 452 do 470. Wskutek tego uważa się je za materiały Załącznika I.

451 Grupa A. Materiały radioaktywne wydzielające promienie gamma lub neutrony (materiały radioaktywne z c. m. 451, Grupa A):

1. Materiały radioaktywne sproszkowane lub w kryształach.
2. Materiały radioaktywne w stanie stałym, nie kruszące się.
3. Materiały radioaktywne płynne.
4. Materiały radioaktywne gazowe.

Co do punktów 1 do 4 patrz również c. m. 451a pod a), b) i c).

Grupa B. Materiały radioaktywne wydzielające promienie alfa lub beta, lecz nie wydzielające promieni gamma lub neutronów (materiały radioaktywne z c. m. 451, Grupa B):

5. Materiały radioaktywne sproszkowane lub w kryształach.
6. Materiały radioaktywne w stanie stałym, nie kruszące się.
7. Materiały radioaktywne płynne.
8. Materiały radioaktywne gazowe.

Co do punktów 5 do 8 patrz również c. m. 451a pod a), b) i c).

451a Materiały, nadane do przewozu na warunkach niżej podanych, nie podlegają postanowieniom Załącznika I:

- a) Materiały z grup A oraz B, jeśli ilość materiału radioaktywnego zawartego w sztuce przesyłki nie przekracza 1 millicurie, jeśli sztuka przesyłki jest tak mocna, iż przy mocnym uszkodzeniu nic z zawartości nie może wydobyć się na zewnątrz oraz jeśli promieniowanie na żadnej stronie powierzchni nie przekracza 10 milliroentgenów w ciągu 24 godzin.
- b) Przedmioty pociągnięte radioaktywną farbą świecącą (np. tarcze zegarowe, aparaty wskaźnikowe przeznaczone do tablic rozdzielczych w samolotach) pod warunkiem, że przedmioty te są mocno opakowane i że promieniowanie na żadnej stronie powierzchni nie przekracza 10 milliroentgenów w ciągu 24 godzin.
- c) Przesyłki wagonowe, czy to luzem, czy w workach lub w innym opakowaniu, kopalin, rud żużli lub pozostałości z przeróbki, jeśli radioaktywność tych materiałów jest tak słaba, że promieniowanie na odległość 1 m od wagonu nie przekracza 10 milliroentgenów na godzinę.

CLASSE IVb. MATIÈRES RADIOACTIVES

1. Énumération des matières.

450 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe IVb, celles qui sont énumérées au marg. 451 sont soumises aux conditions prévues aux marg. 452 à 470 et sont dès lors des matières de l'Annexe I.

451 Groupe A. Matières émettant des rayons gamma ou des neutrons (matières radioactives du marg. 451, Groupe A):

- 1° Les matières radioactives pulvérulentes ou en cristaux.
- 2° Les matières radioactives sous forme solide non effritables.
- 3° Les matières radioactives liquides.
- 4° Les matières radioactives gazeuses.

Pour 1° à 4°, voir aussi marg. 451a sous a), b) et c).

Groupe B. Matières émettant des rayons alpha, ou des rayons bêta, à l'exclusion des rayons gamma ou des neutrons (matières radioactives du marg. 451, Groupe B):

- 5° Les matières radioactives pulvérulentes ou en cristaux.
- 6° Les matières radioactives sous forme solide non effritables.
- 7° Les matières radioactives liquides.
- 8° Les matières radioactives gazeuses.

Pour 5° à 8°, voir aussi marg. 451a sous a), b) et c).

451a Ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I les matières et objets remis au transport dans les conditions ci-après:

- a) Les matières des groupes A et B lorsque la quantité de matière radioactive renfermée dans le colis ne dépasse pas 1 millicurie, que le colis est suffisamment robuste pour ne pas laisser échapper son contenu, même s'il vient à être gravement endommagé, et que le rayonnement sur une quelconque de ses faces ne dépasse pas 10 milliroentgens par 24 heures.
- b) Les objets comportant une application de peinture lumineuse radioactive (comme par ex. les cadrans d'horloge ou les appareils indicateurs destinés à des tableaux de bord d'avion), à condition que ces objets soient solidement emballés et que le rayonnement sur une quelconque des faces du colis ne dépasse pas 10 milliroentgens par 24 heures.
- c) Les chargements complets, soit en vrac, soit en sacs ou en d'autres emballages, de roches, de minerais, de scories ou de résidus de traitement, dont la radioactivité est suffisamment faible pour qu'à 1 mètre des parois du wagon le rayonnement émis ne dépasse pas 10 milliroentgens par heure.

2. Przepisy o przewozie.

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

452 (1) Opakowanie powinno się składać z szeregu warstw, które mają być włożone jedna w drugą w ten sposób, by się jedna w drugiej nie mogła przesuwac oraz by siła promieniowania wydobywajacego się z kazdej sztuki przesyłki odpowiadala nastepujacym warunkom:

- a) przy materialach grupy A, które nie wydzielaja neutronow, siła promieniowania na powierzchni nie moze przekraczac 200 miliroentgenow na godzinę, a w odleglosci 1 m od zewnetrznej strony opakowania nie moze przekraczac 10 miliroentgenow na godzinę;
- b) przy materialach grupy A, które wydzielaja neutrony, siła promieniowania nie moze przekraczac rownowaznika fizycznego 40 miliroentgenow na godzinę promieni gamma na ktorejkolwiek powierzchni oraz 2 miliroentgenow na godzinę promieni gamma na odleglosc 1 m od powierzchni sztuki przesyłki;
- c) przy materialach grupy B, promienie korpuskularne nie moga wydobywac się poza opakowanie, a siła promieniowania wtornego na powierzchni sztuki przesyłki nie moze przekraczac 10 miliroentgenow w ciagu 24 godzin.

(2) Opakowanie wewnetrzne powinno być tak zamkniete i tak urzadzone, by nic z jego zawartosci nie moglo przedostac się na zewnatrz, nawet przy ciezkim uszkodzeniu sztuk przesyłki.

Materialy, z ktorych zrobione jest opakowanie najbardziej wewnetrzne i jego zamknienia, nie powinny ulegac dzialaniom zawartosci ani tez tworzyć z nią szkodliwych lub niebezpiecznych związków.

Opakowania zewnetrzne we wszystkich czesciach powinny być tak mocne i trwałe, aby się nie rozluznily podczas przewozu i odpowiadaly z cala pewnoscia normalnym wymaganiom przewozu.

(3) Zadna sztuka przesyłki nie moze zawierac wiecej niz 2000 millicurie materialow radioaktywnych.

(4) Wymiar minimalny opakowania zewnetrnego dla materialow radioaktywnych nie moze być mniejszy niz 15 cm w kazdym kierunku.

Sztuki przesyłki o wadze wyzszej niz 5 kg powinny być zaopatrzone w uchwyty.

(5) Przy nadaniu do przewozu sztuki przesyłki nie moga po stronie zewnetrznej być zanieczyszczone nawet sladami po materialach radioaktywnych.

2. Opakowanie poszczegolnych materialow.

453 Materialy, wymienione w punkcie 1, powinny być zapakowane w szczelne naczynia, które nalezy wlozyc do naczyń metalowych zaopatrzonych ewentualnie w powloke ołowianą tworzącą ekran; calosc nalezy umieścić w mocnej skrzyni,

2. Conditions de transport.

A. Colls.

1. Conditions générales d'emballage.

452 (1) L'emballage doit consister en une serie d'enveloppes placees a l'interieur les unes des autres, assujetties de facon a ne pas pouvoir se deplacer les unes par rapport aux autres, et telles que l'intensite du rayonnement s'echappant du colis satisfasse aux conditions suivantes:

- a) pour les matieres du groupe A qui n'emettent pas de neutrons, l'intensite du rayonnement au contact d'une face quelconque ne doit pas depasser 200 milliroentgens par heure, et a 1 metre d'une face quelconque de l'emballage, elle ne doit pas depasser 10 milliroentgens par heure;
- b) pour les matieres du groupe A qui emettent des neutrons, l'intensite du rayonnement ne doit pas depasser l'equivalent physique de 40 milliroentgens par heure de rayons gamma au contact d'une face quelconque, ni celui de 2 milliroentgens par heure de rayons gamma a 1 metre d'une face quelconque de l'emballage;
- c) pour les matieres du groupe B, il ne doit y avoir aucune fuite de rayonnements corpusculaires hors de l'emballage, et l'intensite du rayonnement secondaire a la surface du colis ne doit pas depasser 10 milliroentgens par 24 heures.

(2) Les emballages interieurs seront aménages de maniere a empcher toute deperdition du contenu, meme si les colis viennent a être gravement endommages.

Les matieres dont sont constitues les recipients les plus interieurs et leurs fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu, ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

Les emballages extérieurs doivent, en toutes leurs parties, être solides et forts de maniere a exclure tout relachement en cours de route et a répondre aux exigences normales du transport.

(3) Un colis ne doit pas contenir plus de 2000 millicuries de matiere radioactive.

(4) La dimension la plus reduite de tout emballage extérieur pour les matieres radioactives ne doit pas être inferieure a 15 cm.

Les colis dont le poids depasse 5 kg doivent être munis de poignes.

(5) Lors de la remise au transport, les colis ne doivent être contamines sur leur surface extérieure par aucune trace de matiere radioactive.

2. Emballage des matieres isolees.

453 Les matieres du 1° doivent être logees dans un recipient etanche qui sera contenu dans une gaine metallique avec, eventuellement, une enveloppe en plomb formant ecran; le tout sera cale dans une caisse solide.

- 454 Materiały, wymienione w punkcie 2, powinny być zapakowane w naczynia ochronne, zaopatrzone ewentualnie w powłokę ołowianą tworzącą ekran; całość należy umieścić w mocnej skrzyni.
- 455 Materiały, wymienione w punkcie 3, powinny być umieszczone w szczelnym naczyniu, które jest otoczone futerałem z materiału wchłaniającego (jak trociny lub tkanina) w ilości zdolnej wchłonąć wszystkie plyn; taką całość należy umieścić w puszcze metalowej ze szczelnym zamknięciem (np. w puszcze zalutowanej), ewentualnie zaopatrzonej w powłokę ołowianą tworzącą ekran. Całość należy wiożyć do mocnej skrzyni.
- 456 Materiały, wymienione w punkcie 4, powinny być umieszczone w dwu szczelnych naczyniach, z których jedno metalowe powinno pozostać szczelne nawet przy silnym uderzeniu lub w razie zniekształcenia. Pomiedzy te dwa naczynia kładzie się wystarczającą ilość materiału wypełniającego; te naczynia, po ewentualnym zaopatrzeniu w powłokę ołowianą tworzącą ekran, należy umieścić w skrzyni.
- 457 Materiały, wymienione w punkcie 5, powinny być zapakowane w szczelne naczynie, umieszczone w skrzyni metalowej; całość należy umieścić w tak mocnym opakowaniu, by nie mogła się przesuwać.
- 458 Materiały, wymienione w punkcie 6, powinny być zapakowane w naczynie ochronne, które należy umieścić w tak mocnym opakowaniu, by nie mogło się przesuwać.
- 459 Materiały, wymienione w punkcie 7, powinny być umieszczone w szczelnym naczyniu, które jest otoczone futerałem z materiału wchłaniającego (jak trociny lub tkanina) w ilości zdolnej wchłonąć wszystkie plyn; taką całość należy umieścić w szczelnej puszcze metalowej (np. w puszcze zalutowanej). Wszystko należy mocno opakować.
- 460 Materiały, wymienione w punkcie 8, powinny być umieszczone w dwu szczelnych naczyniach, z których jedno metalowe powinno pozostać szczelne nawet przy silnym uderzeniu lub w razie zniekształcenia. Pomiedzy te dwa naczynia kładzie się wystarczającą ilość materiału wypełniającego. Całość należy umieścić w mocnym opakowaniu.
3. Pakowanie razem.
- 461 Sztuka przesyłki materiałów radioaktywnych nie może zawierać żadnych innych towarów.
4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).
- 462 Każda sztuka przesyłki z materiałami, wymienionymi w punktach 1—8, powinna być zaopatrzona w nalepki według wzoru nr 5, które należy umieścić na dwu przeciwległych stronach bocznych. Jeśli materiał płynny mieści się w naczyniu kruchym, wówczas sztuki przesyłki powinny być
- 454 Les matières du 2° seront maintenues dans un dispositif protecteur entouré éventuellement d'une enveloppe en plomb formant écran; le tout sera calé dans une caisse solide.
- 455 Les matières du 3° doivent être logées dans un récipient étanche, qui sera entouré d'une gaine de matière absorbante (telle que de la sciure ou une étoffe) en quantité capable d'absorber la totalité du liquide; cet ensemble sera placé dans une boîte métallique à fermeture étanche (par ex. boîte soudée), avec éventuellement un récipient en plomb formant écran. Le tout doit être calé dans une caisse solide.
- 456 Les matières du 4° doivent être à l'intérieur de deux enveloppes étanches, dont l'une, qui sera métallique, doit demeurer étanche si elle subit un choc violent ou une déformation. Entre ces deux enveloppes, on logera une quantité suffisante d'une matière formant tampon; ces enveloppes, après avoir été éventuellement entourées d'un récipient en plomb formant écran, seront calées dans une caisse.
- 457 Les matières du 5° seront logées dans un récipient étanche, mis dans une gaine métallique; le tout sera placé, avec interposition de matière de calage, dans un emballage robuste.
- 458 Les matières du 6° seront logées dans un récipient protecteur placé, avec interposition de matière de calage, dans un emballage robuste.
- 459 Les matières du 7° doivent être logées dans un récipient étanche, qui sera entouré d'une gaine de matière absorbante (telle que de la sciure ou une étoffe) en quantité capable d'absorber la totalité du liquide; cet ensemble sera renfermé dans une boîte métallique étanche (par ex. boîte soudée), et le tout sera placé dans un emballage robuste.
- 460 Les matières du 8° doivent être à l'intérieur de deux enveloppes étanches, dont l'une, qui sera métallique, doit demeurer étanche si elle subit un choc violent ou une déformation. Entre ces deux enveloppes on logera une quantité suffisante d'une matière formant tampon. Le tout sera placé dans un emballage robuste.
3. Emballage en commun.
- 461 Un colis de matières radioactives ne doit renfermer aucune autre marchandise.
4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).
- 462 Tout colis renfermant des matières des 1° à 8° doit être muni d'étiquettes conformes au modèle N° 5 qui seront apposées sur deux faces latérales opposées. Si les matières sont à l'état liquide et sont contenues dans des récipients fragiles, les colis seront en outre munis d'étiquettes conformes

ponadto zaopatrzone w nalepki według wzorów nr nr 7 i 8. Nalepki według wzoru nr 7 powinny być, w razie użycia skrzyni, umieszczone u góry na dwu przeciwległych stronach, a w razie użycia innego opakowania — odpowiednio do tego opakowania.

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

463 Przesyłka materiałów radioaktywnych nie może zawierać więcej niż 4 sztuki z materiałami grupy A.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

464 Nazwa towaru w liście powinna brzmieć: „Materiał radioaktywny z c. m. 451, Grupa A (lub Grupa B)” i powinna być podkreślona czerwonym kolorem. Takie określenie powinno być uzupełnione następującą wzmianką: „Opakowanie odpowiada przepisom Załącznika I do KMT”.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

465 1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

(1) Do przewozu materiałów klasy IVb należy używać wagonów krytych.

(2) Personel kolejowy nie powinien się zbliżać na odległość mniejszą niż 1 m do sztuki przesyłki z grupy A, a na odległość mniejszą niż 2 m do dwu, trzech lub czterech leżących obok siebie sztuk przesyłki z tejże grupy, chyba że zbliżenia się na mniejszą odległość wymagają nieodzowne czynności służbowe.

(3) Sztuki przesyłki załadowane razem do jednego wagonu z materiałami radioaktywnymi muszą stać obok siebie i powinny być umieszczone przede wszystkim w głębi wagonu; sztuka przesyłki z materiałami radioaktywnymi musi stać co najmniej w odległości 5 m, a grupa sztuk przesyłki z takimi materiałami w odległości 10 m od sztuk przesyłki z przedmiotami klasy VII punktu 2.

(4) Do jednego wagonu nie wolno załadować więcej niż 4 sztuki przesyłki materiałów radioaktywnych grupy A.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

466 Przy przewozie materiałów, wymienionych w punktach 1 do 8, należy po obu stronach wagonu umieścić nalepki według wzoru nr 5.

E. Zakaz ładowania razem.

467 Sztuk przesyłki z materiałami radioaktywnymi grup A i B nie należy ładować do tego samego wagonu:

a) z materiałami wybuchowymi klasy Ia (c. m. 21);

b) z amunicją klasy Ib (c. m. 61);

c) z materiałami zapalającymi, ogniami sztucznymi itp. klasy Ic (c. m. 101);

aux modèles Nos 7 et 8. Les étiquettes du modèle N° 7 seront apposées en haut sur deux faces latérales opposées lorsqu'il s'agit de caisses ou d'une façon équivalente lorsqu'il s'agit d'autres emballages.

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

463 Une expédition de matières radioactives ne doit pas comprendre plus de 4 colis renfermant des matières du groupe A.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

464 La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être « *Matières radioactives du marg. 451, Groupe A (ou Groupe B)* » et sera soulignée en rouge. Cette désignation sera suivie de la mention « *L'emballage est conforme aux prescriptions de l'Annexe I à la CIM* ».

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

465 (1) Les matières de la classe IV b seront chargées dans des wagons couverts.

(2) En dehors des manutentions nécessaires au service, le personnel du chemin de fer devra se tenir à 1 mètre au moins d'un colis de matière radioactive du groupe A et à 2 mètres au moins d'un groupe de deux, trois ou quatre colis du même groupe.

(3) Les colis de matières radioactives chargés dans un même wagon doivent être rassemblés et placés de préférence vers une extrémité du wagon; un colis renfermant des matières radioactives devra être chargé à 5 m au moins, un groupe de colis de ces matières, à 10 m au moins des colis renfermant des objets de la classe VII, 2°.

(4) On ne doit pas charger dans un même wagon plus de 4 colis de matières radioactives du groupe A.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

466 Les wagons dans lesquels sont chargées des matières des 1° à 8° porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 5.

E. Interdictions de chargement en commun.

467 Les colis de matières radioactives des groupes A et B ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon:

a) avec des matières explosives de la classe Ia (marg. 21)

b) avec des munitions de la classe Ib (marg. 61);

c) avec des inflammateurs, pièces d'artifice, etc., de la classe Ic (marg. 101)

- d) z gazami sprężonymi, skroplonymi lub rozpuszczonymi pod ciśnieniem klasy Id (c. m. 131);
- e) z materiałami wytwarzającymi w zetknięciu z wodą gazy zapalne klasy Ie (c. m. 181);
- f) z materiałami samozapalnymi klasy II (c. m. 201);
- g) z materiałami płynnymi łatwo zapalnymi klasy IIIa (c. m. 301);
- h) z materiałami stałymi łatwo zapalnymi klasy IIIb (c. m. 331);
- i) z materiałami podtrzymującymi palenie klasy IIIc (c. m. 371);
- j) z materiałami żrącymi klasy V (c. m. 501).

468 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do tego samego wagonu, powinny być sporządzone oddzielne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Prózne opakowania. Inne przepisy.

469 Prózne opakowania po materiałach radioaktywnych nie mogą po stronie zewnętrznej być zamknięte nawet śladami materiałów radioaktywnych.

470 W magazynach sztuki przesyłki z materiałami radioaktywnymi powinny być umieszczane w odległości co najmniej 10 m od sztuk przesyłki z przedmiotami klasy VII punktu 2.

471-499

KLASA V. MATERIAŁY ŻRĄCE

1. Wyszczególnienie materiałów.

500 Spośród materiałów określonych w tytule klasy V materiały wymienione pod c. m. 501 podlegają przepisom przewidzianym pod c. m. 501 do 522. Materiały te uważa się wskutek tego za materiały Załącznika I.

- 501 1. a) *Kwas siarkowy, kwas siarkowy dymiący (kwas siarkowy zawierający bezwodnik, oleum, olej wiotriolowy, kwas siarkowy nordhauseński).*
- b) *Akumulatory elektryczne napełnione kwasem siarkowym, szlam ołowiany pochodzący z akumulatorów lub komór ołowianych, zawierający kwas siarkowy.*
- c) *Odpadki kwaśne otrzymywane przy oczyszczaniu olejów mineralnych (Säureharz).*
- d) *Kwas siarkowy odpadkowy otrzymywany przy wyrobie nitrogliceryny, zupełnie zdenitrowany.*

Uwaga. Kwas siarkowy odpadkowy otrzymywany przy wyrobie nitrogliceryny, niezupełnie zdenitrowany, nie jest dopuszczony do przewozu.

- e) *Kwas azotowy, zawierający najwyżej 70% czystego kwasu (HNO₃).*

Uwaga. Kwas azotowy, zawierający powyżej 70% czystego kwasu (HNO₃), jest materiałem klasy IIIc (patrz c. m. 371 pkt 1).

- d) avec des gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression de la classe Id (marg. 131);
- e) avec des matières qui, au contact de l'eau, dégagent des gaz inflammables, de la classe Ie (marg. 181);
- f) avec des matières sujettes à l'inflammation spontanée de la classe II (marg. 201);
- g) avec des matières liquides inflammables de la classe IIIa (marg. 301);
- h) avec des matières solides inflammables de la classe IIIb (marg. 331);
- i) avec des matières comburantes de la classe IIIc (marg. 371);
- k) avec des matières corrosives de la classe V (marg. 501).

468 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

469 Les emballages vides ayant renfermé des matières radioactives doivent être exempts de contamination radioactive externe.

470 Les colis renfermant des matières radioactives devront toujours être à 10 m au moins des colis renfermant des objets de la classe VII, 2°, dans les halles aux marchandises.

471-499

CLASSE V. MATIÈRES CORROSIVES

1. Énumération des matières.

500 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe V, celles énumérées au marg. 501 sont soumises aux conditions prévues aux marg. 501 à 522 et sont dès lors des matières de l'Annexe I.

- 501 1° a) *L'acide sulfurique, l'acide sulfurique fumant (acide sulfurique renfermant de l'anhydride, oléum, huile de vitriol, acide sulfurique de Nordhausen).*
- b) *Les accumulateurs électriques remplis d'acide sulfurique, les boues de plomb contenant de l'acide sulfurique provenant d'accumulateurs ou de chambres de plomb.*
- c) *Les résidus acides de l'épuration des huiles minérales (Säureharz).*
- d) *L'acide sulfurique résiduaire provenant de la fabrication de la nitroglycérine, complètement dénitrifié.*

Nota. Incomplètement dénitrifié, l'acide sulfurique résiduaire provenant de la fabrication de la nitroglycérine n'est pas admis au transport.

- e) *L'acide nitrique ne titrant pas plus de 70% d'acide absolu (HNO₃).*

Nota. L'acide nitrique titrant plus de 70% d'acide absolu (HNO₃) est une matière de la classe IIIc (voir marg. 371, 1°).

- f) Nieutleniające mieszaniny kwasu siarkowego z kwasem azolowym, tj. mieszaniny inne niż wymienione pod c. m. 371 pkt 2.
- g) Kwas solny lub kwas chlorowodorowy, mieszany z kwasem siarkowym z kwasem solnym lub kwasem chlorowodorowym.
- h) Kwas fluorowodorowy [roztwór wodny, zawierający najwyżej 85% czystego kwasu (HF)]; kwas fluoroborowy skoncentrowany [roztwór wodny zawierający więcej niż 44%, ale najwyżej 65% czystego kwasu (HBF₄)].

Uwaga. 1. Kwas fluorowodorowy bezwodny (skroplony bezwodnik kwasu fluorowodorowego) jest materiałem klasy Id (patrz c. m. 131 pkt 5); roztwory wodne zawierające więcej niż 85% czystego kwasu (HF) nie są dopuszczone do przewozu.

2. Roztwory kwasu fluorowodorowego zawierające więcej niż 65% czystego kwasu (HBF₄) nie są dopuszczone do przewozu.

- l) Kwas nadchlorowy w roztworach wodnych zawierających najwyżej 50% czystego kwasu (HClO₄) oraz kwas fluoroborowy rozcieńczony (roztwory wodne zawierające najwyżej 44% czystego kwasu (HBF₄)).

Uwaga. Roztwory wodne kwasu nadchlorowego zawierające ponad 50%, ale najwyżej 72,5% czystego kwasu (HClO₄) są materiałami klasy IIIc (patrz c. m. 371 pkt 5). Roztwory zawierające więcej niż 72,5% czystego kwasu jak również mieszaniny kwasu nadchlorowego z każdym płynem innym niż wodą nie są dopuszczone do przewozu.

Co do punktów a) do i) patrz również c. m. 501a pod a).

- 2. Chlorek siarki. Patrz również c. m. 501 a, pod a).
- 3. a) Wodorotlenek sodu w roztworze (sól sodowy) i wodorotlenek potasu w roztworze (sól potasowy) jak również mieszaniny substancji żrących (sól kaustyczne), odpadki z rafinerii olejów, zasady organiczne silnie żrące (np. sześciometylenodwuamina, sześciometylenoimina, hydrazyna w roztworze wodnym, nie zawierająca więcej niż 65% hydrazyny N₂H₄). Patrz również c. m. 501 a, pod a).

Uwaga. Roztwory wodne zawierające więcej niż 65% hydrazyny N₂H₄ nie są dopuszczone do przewozu.

- b) Akumulatory elektryczne napełnione ługiem potasowym. Patrz również c. m. 501 a, pod b).
- 4. Brom. Patrz również c. m. 501 a, pod a).
- 5. Kwas chlorooctowy, kwas mrówkowy, w koncentracjach 70% lub więcej. Patrz również c. m. 501 a, pod a).
- 6. Dwusiarczan sodu i kwaśne fluorki. Patrz również c. m. 501 a, pod a).
- 7. —
- 8. Bezwodnik kwasu siarkowego. Patrz również c. m. 501 a, pod a) i c).
- 9. Chlorek acetylu, pięciochlorek antymonu, chlorek chronylu, tlenochlorek fosforu, pięciochlorek fosforu (nadchlorek fosforu), trójchlorek

- f) Les mélanges sulfonitriques non oxydants, c'est-à-dire les mélanges sulfonitriques autres que ceux désignés au marg. 371. 2°.

- g) L'acide chlorhydrique ou muriatique, les mélanges d'acide sulfurique et d'acide chlorhydrique ou muriatique.

- h) L'acide fluorhydrique [solutions aqueuses titrant 85% au plus d'acide absolu (HF)]; l'acide fluoborique concentré [solutions aqueuses titrant plus de 44% et 65% au plus d'acide absolu (HBF₄)].

Nota. 1. L'acide fluorhydrique anhydre liquéfié est une matière de la classe Id (voir marg. 131,5°); les solutions aqueuses titrant plus de 85% d'acide absolu (HF) ne sont pas admises au transport.

2. Les solutions d'acide fluoborique titrant plus de 65% d'acide absolu (HBF₄) ne sont pas admises au transport.

- l) L'acide perchlorique en solutions aqueuses titrant 50% au plus d'acide absolu (HClO₄) et l'acide fluoborique dilué [solutions aqueuses titrant 44% au plus d'acide absolu (HBF₄)].

Nota. Les solutions aqueuses d'acide perchlorique titrant plus de 50 et au plus 72,5% d'acide absolu (HClO₄) sont des matières de la classe IIIc (voir marg. 371,5). Les solutions titrant plus de 72,5% d'acide absolu ne sont pas admises au transport; il en est de même des mélanges d'acide perchlorique avec tout liquide autre que l'eau.

Pour a) à i), voir aussi marg. 501 a, sous a).

- 2° Le chlorure de soufre. Voir aussi marg. 501 a, sous a).

- 3° a) L'hydroxyde de sodium en solution (lessive de soude) et l'hydroxyde de potassium en solution (lessive de potasse), même en mélanges tels que les préparations caustiques (lessives caustiques), les résidus de raffineries d'huile, les bases organiques fortement caustiques (par ex. l'hexaméthylène-diamine, l'hexaméthylèneimine, l'hydrazine en solution aqueuse ne titrant pas plus de 65% d'hydrazine N₂H₄). Voir aussi marg. 501 a, sous a).

Nota. Les solutions aqueuses titrant plus de 65% d'hydrazine N₂H₄ ne sont pas admises au transport.

- b) Les accumulateurs électriques remplis de lessive de potasse. Voir aussi marg. 501 a, sous b).

- 4° Le brome. Voir aussi marg. 501 a, sous a).
- 5° L'acide chloracétique, l'acide formique titrant 70% et plus. Voir aussi marg. 501 a, sous a).

- 6° Le bisulfate de soude et les bifluorures. Voir aussi marg. 501 a, sous a).

7° —

- 8° L'anhydride sulfurique. Voir aussi marg. 501 a, sous a) et c).

- 9° Le chlorure d'acétyle, le pentachlorure d'antimoine, le chlorure de chromyle, l'oxychlorure de phosphore, le pentachlorure de phosphore

fosforu, chlorek siarczowy, chlorek tionilu, czterochlorek cyny, czterochlorek tytanu, czterochlorek krzemu oraz kwas chlorosulfonowy (siarczan chlorohydryny).

Patrz również c. m. 501 a, pod a) i b).

10. Płynne substancje drażniące chlorowcowane, np. metylobromaceton. Patrz również c. m. 501 a, pod a).
11. Roztwory wodne nadtlenu wodoru (wody utlenionej) zawierające:
  - a) ponad 6% ale najwyżej 35% nadtlenu wodoru,
  - b) ponad 35% ale najwyżej 45% nadtlenu wodoru,
  - c) ponad 45% ale najwyżej 60% nadtlenu wodoru.

• Patrz również c. m. 501 a, pod a).

Uwaga. Nadtlenek wodoru i jego roztwory wodne zawierające więcej niż 60% nadtlenu wodoru są materiałami klasy IIIc (patrz c. m. 371 pkt 3).

12. Roztwory podchlorynów. Patrz również c. m. 501 a, pod a).
13. Nie oczyszczone próżne naczynia po materiałach żrących wymienionych w punktach 1 do 5 oraz 8 do 10.

501a Nie są uważane za materiały Załącznika I materiały nadane do przewozu na niżej podanych warunkach:

- a) materiały wymienione w punktach 1 do 12, w ilości co najmniej 1 kg każdego z tych materiałów, jeżeli są zapakowane do naczyń szczelnie zamkniętych, odpornych na działanie zawartości i ułożonych starannie w mocnych i szczelnie zamkniętych opakowaniach ze spoitego drewna;
- b) akumulatory elektryczne napelnione ługiem potasowym (pkt 3b, złożone z komór metalowych tak zamkniętych, ażeby ług potasowy nie mógł z nich wyciekać, i jeżeli są zabezpieczone od zwarcia;
- c) bezwodnik kwasu siarkowego (pkt 8), zmieszany lub nie zmieszany z nieznaczną ilością kwasu fosforowego, jeżeli jest zapakowany w hermetycznie zamknięte i zaopatrzone w uchwyty mocne pudełka blaszane, ważące po napelnieniu najwyżej 15 kg;
- d) pięciochlorek fosforu (pkt 9), sprasowany w bryły (bloki) ważące nie więcej niż 10 kg i zapakowany w hermetycznie zamknięte spawane pudełka blaszane, umieszczone następnie pojedynczo lub po kilka w pace z łąt, skrzyni lub pojemniku.

2. Przepisy o przewozie.

(Przepisy dotyczące próżnego opakowania podane są pod F).

A. Sztuki przesyłki.

1. Ogólne przepisy o opakowaniu.

502 (1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tego rodzaju, aby nic z jego zawartości nie mogło

(superchlorure de phosphore), le trichlorure de phosphore, le chlorure de sulfuryle, le chlorure de thionyle, le tétrachlorure d'étain, le tétrachlorure de titane, le tétrachlorure de silicium et l'acide chloro-sulfonique (chlorhydrine sulfurique). Voir aussi marg 501 a, sous a) et d).

- 10° Les matières irritantes halogénées liquides, par ex. la méthylbromacéto $\grave{e}$ n $\grave{e}$. Voir aussi marg. 501 a, sous a).
- 11° Les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène (eau oxygénée):
  - a) titrant plus de 6 et au plus 35% de bioxyde d'hydrogène;
  - b) titrant plus de 35 et au plus 45% de bioxyde d'hydrogène;
  - c) titrant plus de 45 et au plus 60% de bioxyde d'hydrogène.Voir aussi marg. 501 a, sous a).

Nota. Le bioxyde d'hydrogène et ses solutions aqueuses titrant plus de 60% de bioxyde d'hydrogène sont des matières de la classe IIIc (voir marg. 371,3^o).

- 12° Les solutions d'hypochlorite. Voir aussi marg. 501 a, sous a).
- 13° Les récipients vides, non nettoyés, ayant renfermé des matières corrosives des 1° à 5° et 8° à 10°.

501a Ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I les matières remises au transport dans les conditions ci-après:

- a) les matières des 1° à 12° en quantités de 1 kg au plus pour chaque matière, à condition qu'elles soient emballées dans des récipients fermés de manière étanche, ne pouvant être attaqués par le contenu et que ceux-ci soient renfermés avec soin dans de forts emballages en bois étanches et à fermeture étanche;
- b) les accumulateurs électriques remplis de lessive de potasse [3^ob)], composés de bacs en métal, à condition qu'ils soient fermés de manière à éviter le coulage de la lessive de potasse et qu'ils soient garantis contre les courts-circuits;
- c) l'anhydride sulfurique (8°), mélangé ou non avec une petite quantité d'acide phosphorique, à condition qu'il soit emballé dans de fortes boîtes en tôle pesante, remplies, au plus 15 kg, fermées hermétiquement et munies d'une poignée;
- d) le pentachlorure de phosphore (9°), pressé en blocs qui ne pèsent pas plus de 10 kg, à condition qu'ils soient emballés dans des boîtes en tôle soudées hermétiquement, placées, soit seules soit en groupes, dans une harasse, une caisse ou un container.

2. Conditions de transport.

(Les prescriptions relatives aux récipients vides sont réunies sous F.)

A. Colis.

1. Conditions générales d'emballage.

502 (1) Les emballages seront fermés et aménagés de manière à empêcher toute déperdition du con-

się przedostać na zewnątrz. Specjalne przepisy dotyczące akumulatorów elektrycznych [punkty 1b) i 3b)] są podane pod c. m. 504.

(2) Materiał, z którego są zrobione opakowania i jego zamknięcia, nie powinien ulegać działaniu zawartości ani tworzyć z nią szkodliwych związków.

(3) Opakowanie i jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Opakowanie wewnętrzne powinno być dobrze ułożone w opakowaniu zewnętrznym.

(4) Jeżeli jest przepisane lub dozwolone używanie naczyń szklanych, porcelanowych, kamionkowych i tym podobnych, to jeśli nie ma innego przepisu, naczynia te należy układać w naczyniach ochronnych. Materiały wypełniające, służące do układania w nich przedmiotów, powinny być dostosowane do właściwości zawartości.

Butelki i inne naczynia szklane muszą być wolne od wad, które mogłyby osłabić ich wytrzymałość; w szczególności ciśnienie wewnętrzne musi być odpowiednio zmniejszone. Grubość ścian nie może być w żadnym przypadku mniejsza niż 2 mm; nie może być ona mniejsza niż 3 mm, jeśli ciężar naczynia wraz z zawartością przekracza 35 kg.

Zamknięcie musi być zabezpieczone dodatkowym urządzeniem, jak czop, kaptur, opieczutowanie, przewiązanie itp., które nadaje się do przeszkodzenia wszelkiemu rozluźnieniu w czasie przewozu.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

503

(1) Materiały wymienione w punktach 1 do 6 powinny być pakowane do naczyń z zachowaniem następujących przepisów specjalnych:

- a) szlam ołowiany, zawierający kwas siarkowy [pkt 1 b)], dwusiarczan sodu i kwaśne fluorki (pkt 6) może być pakowany do naczyń drewnianych, jak np. beczki, pod warunkiem, że naczynia te są bardzo szczelne oraz uniemożliwiają wyciekanie;
- b) odpadki kwasów przy oczyszczaniu olejów mineralnych (Säureharz) [pkt 1c)], zawierające kwas siarkowy mogący ociekać, pakuje się do naczyń z drzewa lub żelaza;
- c) kwas fluorowodorowy i skoncentrowany kwas fluoroborowy [pkt 1 b)] pakuje się do naczyń z ołowiu, z żelaza powleczonego ołowiem lub z gutaperki bądź też w naczynia drewniane powlezione wewnątrz parafiną lub żywicą.

Roztwory kwasu fluorowodorowego, zawierające od 60 do 85% czystego kwasu, można również pakować do naczyń żelaznych nie powleczonych ołowiem. Roztwory kwasu fluorowodorowego, nie zawierające więcej niż 70% czystego kwasu, mogą być ładowane również do naczyń z syntetycznych mas plastycznych.

Naczynia z roztworem kwasu fluorowodorowego, zawierającego 41% i więcej czystego

tenu. Pour la prescription spéciale relative aux accumulateurs électriques [1°b) et 3°b)] voir marg. 504.

(2) Les matières dont sont constitués les emballages et les fermetures ne doivent pas être attaquées par le contenu, ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les emballages intérieurs seront solidement assujettis dans les emballages extérieurs.

(4) Lorsque des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires sont prescrits ou admis, ils doivent, à moins d'une disposition contraire, être assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs. Les matières de remplissage formant tampon seront adaptées aux propriétés du contenu.

Les bouteilles et autres récipients en verre doivent être exempts de défauts de nature à en affaiblir la résistance; en particulier, les tensions internes doivent avoir été convenablement atténuées. L'épaisseur des parois ne peut en aucun cas être inférieure à 2 mm. Elle ne sera pas inférieure à 3 mm lorsque le récipient et son contenu dépassent le poids de 35 kg.

L'étanchéité du système de fermeture doit être garantie par un dispositif complémentaire: coiffe, cape, scellement, ligature, etc., propre à éviter tout relâchement au cours du transport.

2. Emballage de matières isolées.

503

(1) Les matières des 1° à 6° seront renfermées dans des récipients et ceci avec les particularités suivantes:

- a) les boues de plomb contenant de l'acide sulfurique [1°b)], le bisulfate de soude et les bifluorures (6°) peuvent être renfermés dans des récipients en bois, tels que des barils, à condition que ces récipients soient bien étanches et ne donnent lieu à aucun suintement;
- b) les résidus acides de l'épuration des huiles minérales (Säureharz) du 1°c), contenant de l'acide sulfurique susceptible de se séparer, seront renfermés dans des récipients en bois ou en fer;
- c) l'acide fluorhydrique et l'acide fluoborique concentré [1°L] seront renfermés dans des récipients en plomb, en fer plombé ou en gutta-percha, ou dans des récipients en bois revêtus intérieurement de paraffine ou de résine.

Les solutions d'acide fluorhydrique, titrant de 60 à 85% d'acide absolu, peuvent également être renfermées dans des récipients en fer non plombés. Les solutions d'acide fluorhydrique ne titrant pas plus de 70% d'acide absolu peuvent aussi être renfermées dans des récipients en matière plastique artificielle.

Les récipients en fer contenant des solutions d'acide fluorhydrique titrant 41% et plus

kwasu, oraz z koncentrowanym kwasem fluoroborowym powinny być zamknięte wkręconymi zatyczkami.

Wszelkie takie naczynia powinny być zamknięte w ten sposób, aby kwas nie mógł wyciekać.

- d) materiały wymienione w punkcie 3a) tylko w naczynia żelazne, szklane, porcelanowe, kamionkowe i tym podobne;
- e) dwusiarczan sodu i kwaśne fluorki (pkt 6) można pakować również w teczki, wyłożone od wewnątrz ołowiem, albo w beczki kartonowe lub z dykty, podwójne lub powleczone wewnątrz parafiną lub podobnym materiałem, albo w worki z chlorku poliwinylu, dobrze przewiązane i umieszczone w drewnianych beczkach lub skrzyniach gładkich bez miejsc metalowych; worki te muszą być trwale umieszczone w ten sposób, aby w czasie przewozu nie mogły się przesuwać w swym opakowaniu ochronnym.

(2) Mogą być przewożone w przesyłkach wagonowych również bez opakowania:

- a) odpadki kwasów otrzymywane przy oczyszczaniu olejów mineralnych (Säureharz) [pkt 1c)], zawierające tylko drobne ilości mogącego ociekać kwasu siarkowego (patrz c. m. 516 ust. 1);
- b) dwusiarczan sodu (pkt 6) [patrz c. m. 516 (2)].

(3) Naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe i tym podobne należy układać w naczyniach ochronnych, wyłożonych materiałem wypełniającym. Wyłożenie materiałem wypełniającym nie jest konieczne, jeżeli naczynia są umieszczone sprężysto w żelaznych koszach ochronnych z pełnymi ściankami. Jako materiału wypełniającego należy używać niepalnych materiałów chłonnych — z wyjątkiem popiołu z węgla — w ilości co najmniej równej objętości mieszczącego się w nich towaru, jeżeli naczynia zawierają:

- a) dymiący kwas siarkowy [pkt 1a)], zawierający co najmniej 20% wolnego bezwodnika, albo
- b) roztwory wodne kwasu nadchlorowego [pkt 1i)], zawierające ponad 30% tego kwasu, albo
- c) brom (pkt 4).

(4) Przy kwasie azotowym o zawartości 60% lub więcej czystego kwasu [pkt 1e)] w balonach szklanych lub podobnych kruchych naczyniach, które są włożone do otwartych naczyń ochronnych, łatwo zapalne materiały wypełniające muszą być odpowiednio impregnowane, w takim stopniu, by nawet przy zetknięciu z płomieniem nie zapalały się.

(5) Opakowanie ochronne kruchych naczyń, zawierających materiały wymienione w punktach 1 do 5, z wyjątkiem skrzyń, powinny być zaopatrzone w uchwyty. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg.

(6) Co do przewozu materiałów, wymienionych w punktach 1a) i 1c) do 1i), 2 3a), oraz kwasu mrówkowego (pkt 5) w wagonach-zbiornikach oraz pojemnikach-cysternek patrz c. m. 517.

d'acide absolu et ceux qui contiennent de l'acide fluoroborique concentré doivent être fermés au moyen de bouchons vissés.

Tous ces récipients seront fermés de façon à éviter toute dispersion de l'acide.

- d) les matières du 3° a) doivent être emballées dans des récipients en fer, en verre, porcelaine, grès ou matières similaires;
- e) le bisulfate de soude et les bifluorures (6°) peuvent aussi être emballés dans des tonneaux métalliques revêtus intérieurement de plomb, ou dans des tonneaux en carton ou en bois déroulé, doublés ou revêtus intérieurement de paraffine ou d'une matière analogue, ou dans des sacs solides en chlorure de polyvinyle, bien ligaturés et placés à l'intérieur de fûts ou de caisses en bois ne présentant ni aspérités, ni pointes métalliques; ces sacs devront être calés de façon à ne pas pouvoir subir, en cours de transport, de déplacement par rapport à leur emballage protecteur.

(2) Peuvent également être expédiés comme wagons complets sans emballage:

- a) les résidus acides de l'épuration des huiles minérales (Säureharz) du 1° c), qui ne contiennent que de faibles quantités d'acide sulfurique pouvant suinter [voir marg. 516 (1)];
- b) le bisulfate de soude (6°) [voir marg. 516 (2)].

(3) Les récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires seront assujettis dans des emballages protecteurs, avec interposition de matières formant tampon. L'interposition de ces matières n'est pas obligatoire lorsque les récipients sont assujettis, de manière à faire ressort, dans des paniers en fer à parois pleines. Comme matières formant tampon, il y a lieu d'utiliser des matières absorbantes incombustibles — à l'exclusion des cendres de charbon — en quantité au moins égale au volume du contenu, lorsque les récipients renferment:

- a) de l'acide sulfurique fumant [1° a)], avec au moins 20% d'anhydride libre, ou
- b) des solutions aqueuses d'acide perchlorique [1° i)], avec plus de 30% de cet acide, ou
- c) du brome (4°).

(4) En ce qui concerne l'acide nitrique titrant 60% et plus d'acide absolu [1° e)], contenu dans des bonbonnes ou récipients fragiles analogues placés dans des emballages protecteurs non fermés, si les matières de rembourrage sont facilement inflammables, elles doivent être convenablement ignifugées, de manière que, même au contact d'une flamme, elles ne prennent pas feu.

(5) Les emballages protecteurs des récipients fragiles renfermant des matières des 1° à 5°, excepté les caisses, seront munis de poignées. Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

(6) Pour le transport en wagons-réservoirs et en containers-citernes des matières des 1° a) et c) à i), des 2°, 3° a) et de l'acide formique du 5°, voir marg. 517.

504 (1) Komory akumulatorów elektrycznych napełnione kwasem siarkowym [pkt 1b)] powinny być nieruchomione w skrzyniach do baterij. Akumulatory należy zabezpieczyć od zwarcia i ułożyć w skrzyni zewnętrzne przekładając chłonnym materiałem wypełniającym.

Jeżeli jednak komory są zrobione z wytrzymałego materiału i tak u góry urządzone, że kwas nie może wytryskiwać na zewnątrz w niebezpiecznej ilości, to opakowanie akumulatorów nie jest konieczne, lecz akumulatory muszą być zabezpieczone od przewrócenia się, przesunięcia lub uszkodzenia.

Również komory i baterie wbudowane do pojazdów nie wymagają specjalnego opakowania; jeżeli pojazdy te są dobrze umocowane w wagonie kolejowym.

(2) Komory akumulatorów elektrycznych, napełnione ługiem potasowym [pkt 3b)], powinny być z metalu, a ich górna część powinna być tak urządzona, aby ług nie mógł wytryskiwać w niebezpiecznej ilości. Akumulatory powinny być zabezpieczone od zwarcia i umieszczone w skrzyni zewnętrznej.

505 (1) Bezwodnik kwasu siarkowego (pkt 8) powinien być zapakowany:

- a) w zalutowane naczynia z blachy czarnej lub białej albo w hermetycznie zamknięte butle z blachy czarnej, białej lub z miedzi, albo
- b) w zatopione na końcu naczynia szklane lub w hermetycznie zamknięte naczynia porcelanowe, kamionkowe i tym podobne.

(2) Naczynia należy ułożyć, przekładając niepalnym i chłonnym materiałem wypełniającym, w opakowania z drzewa, blachy czarnej lub białej.

506 (1) Materiały wymienione w punkcie 9 należy pakować:

- a) naczynia ze stali, ołowiu lub miedzi albo
- b) w naczynia szklane z oszlifowanymi korkami szklanymi; naczynia te należy układać przekładając materiałem wypełniającym w opakowaniu z drzewa lub — jeśli zawierają więcej niż 5 kg materiału — w opakowaniu metalowym.

(2) Co do przewozu kwasu chlorosulfonowego (pkt 9) w wagonach-zbiornikach oraz pojemnikach-cysternach patrz c. m. 517.

507 Płynne chlorowcowane ciała drażniące (pkt 10) należy pakować:

- a) w ilościach najwyżej 100 g w ampulki szklane, zatapiające na końcu. Ampulki te należy napełniać tylko do 95% ich zawartości i układać pojedynczo lub po kilka w naczyniach blaszanych lub drewnianych, przekładając niepalnym materiałem chłonnym, albo
- b) w naczynia szklane z oszlifowanymi korkami szklanymi, mające najwyżej 5 l pojemności.

504 (1) Les bacs des accumulateurs électriques remplis d'acide sulfurique [1° b)] seront assujettis dans les caisses à batteries. Les accumulateurs seront garantis contre les courts-circuits et assujettis, avec interposition de matières absorbantes formant tampon, dans une caisse d'expédition.

Toutefois si les bacs sont en matières résistantes et si leur partie supérieure est aménagée de manière que l'acide ne puisse jaillir au dehors en quantités dangereuses, il n'est pas nécessaire d'emballer les accumulateurs, mais ceux-ci seront garantis contre tout glissement, chute ou avarie.

De même les bacs et batteries faisant partie de l'équipement des véhicules n'ont pas besoin d'un emballage spécial, lorsque ces véhicules sont fixés solidement sur les wagons de chemin de fer.

(2) Les bacs des accumulateurs électriques remplis de lessive de potasse [3° b)] seront en métal et leur partie supérieure sera aménagée de manière que la lessive ne puisse jaillir au dehors en quantités dangereuses. Les accumulateurs seront garantis contre les courts-circuits et emballés dans une caisse d'expédition.

505 (1) L'anhydride sulfurique (8°) sera emballé:

- a) dans des récipients soudés en tôle noire ou en fer-blanc, ou dans des bouteilles en tôle noire, en fer-blanc ou en cuivre, hermétiquement fermées, ou
- b) dans des récipients en verre scellés à la lampe, ou dans des récipients en porcelaine, grès ou matières similaires hermétiquement fermés.

(2) Les récipients seront assujettis, avec interposition de matières non combustibles et absorbantes formant tampon, dans des emballages en bois, en tôle noire ou en fer-blanc.

506 (1) Les matières du 9° seront emballées:

- a) dans des récipients en acier, en plomb ou en cuivre, ou
- b) dans des récipients en verre pourvus de bouchons en verre rodés; ces récipients seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages en bois, ou, lorsqu'ils contiennent plus de 5 kg de matière, dans des emballages en métal.

(2) Pour le transport de l'acide chloro-sulfonique du 9° en wagons-réservoirs et en containers-citernes, voir marg. 517.

507 Les matières irritantes halogénées liquides (10°) seront emballées:

- a) dans des ampoules en verre scellées à la lampe contenant au plus 100 g. Celles-ci ne seront remplies qu'à 95% au plus de leur capacité et seront assujetties, soit seules soit en groupes, avec interposition de matières non combustibles et absorbantes formant tampon, dans des emballages en tôle ou en bois; ou
- b) dans des récipients en verre, pourvus de bouchons en verre rodés et d'une capacité de 5 l au

Naczynia te należy napełniać tylko do 95% ich zawartości i układać, przekładając je niepalnym materiałem chionnym bądź w skrzyni wyłożonej blachą lutowaną, która przy większej ilości naczyń nie powinna zawierać więcej niż 20 l ciepła drażniących, bądź każde oddzielnie w pudełku z blachy lutowanej, które pojedynczo lub po kilka powinny być ułożone do skrzyń, albo

- c) w butelki metalowe z zamknięciem wkręcany, które mogą być napełnione tylko do 95% ich pojemności.

508

(1) Roztwory wodne nadtlenu wodoru (pkt 11) należy pakować do naczyń ze szkła lub z innego materiału, uznanego przez właściwe władze za nadające się do tego celu. Roztwory, zawierające ponad 6%, lecz nie więcej niż 35% nadtlenu wodoru, mogą być również pakowane do naczyń kamionkowych.

Jako naczyń szklanych do roztworów, zawierających ponad 35%, lecz nie więcej niż 45% nadtlenu wodoru, można używać oplecionych balonów (demionów). Ilości do 200 g należy pakować do butelek szklanych o pojemności co najmniej 300 cm³.

(2) Zamknięcie powinno być tego rodzaju, aby w naczyniu nie mogło powstać nadciśnienie, lecz aby również zawartość nie mogła wyciekać.

(3) Naczynia szklane porcelanowe i kamionkowe lub z materiałów podobnych należy układać, przekładając materiałem wypełniającym, w opakowaniach ochronnych, mianowicie:

- a) naczynia szklane, porcelanowe, kamionkowe lub z materiału podobnego z roztworami zawierającymi ponad 6%, lecz nie więcej niż 35% nadtlenu wodoru: w koszach wiklinowych, w koszach żelaznych z pokrywami lub w skrzyniach. Kosze wiklinowe i żelazne powinny być zaopatrzone w uchwyty;
- b) balony szklane oplecione (demiony) z roztworami zawierającymi ponad 35%, lecz nie więcej niż 45% nadtlenu wodoru: w koszach wiklinowych lub lakierowanych koszach żelaznych z pokrywami. Nie wolno używać do pakowania ani słomy, ani wełny drzewnej. Sztuka przesyłki nie powinna ważyć więcej niż 75 kg.

Butelki szklane, mieszczące nie więcej niż 200 g: w puszkach blaszanych z ziemią okrzemkową, wkładanych do skrzyń drewnianych;

- c) naczynia szklane z roztworami zawierającymi ponad 45%, lecz nie więcej niż 60% nadtlenu wodoru: w wypełnionych ziemią okrzemkową koszach blaszanych z pełnymi ściankami, nieprześlakliwych i osmolowanych, które należy umieszczać w skrzyni zaopatrzonej w pochyle wieko.

(4) Co do przewozu w wagonach-zbiornikach (wagonach z garnkami) i pojemnikach-cysternach patrz c. m. 517.

509

(1) Roztwory podchlorynów (pkt 12) należy pakować:

- a) do naczyń ze szkła, porcelany, kamionki lub z innego podobnego materiału, które należy

plus. Ils ne seront remplis qu'à 95 % au plus de leur capacité et seront assujettis, avec interposition de matières non combustibles et absorbantes formant tampon, soit dans une caisse revêtue intérieurement de tôle soudée, qui, s'il y a plusieurs récipients, ne doit pas contenir plus de 20 l de matière irritante, ou isolément, dans des boîtes en tôle soudée, qui seront placées, soit seules soit en groupes, dans des caisses; ou

- c) dans des bouteilles en métal avec fermeture à vis, remplies à 95% au plus de leur capacité.

508

(1) Les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène (11e) seront emballées dans des récipients en verre ou en une autre matière agréée à cet effet par l'autorité compétente. Les solutions titrant plus de 6 et au plus 35% de bioxyde d'hydrogène peuvent également être emballées dans des récipients en grès.

Les récipients en verre pour les solutions titrant plus de 35 et au plus 45% de bioxyde d'hydrogène seront des ballons clissés (dames-jeannes). Les quantités de 200 g au plus seront emballées dans des bouteilles en verre d'une capacité d'au moins 300 cm³.

(2) La fermeture sera de nature à exclure toute surpression dans le récipient en empêchant cependant l'écoulement de la matière.

(3) Les récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires seront assujettis, avec interposition de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs, à savoir:

- a) les récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, renfermant des solutions titrant plus de 6 et au plus 35% de bioxyde d'hydrogène: dans des bannettes, dans des paniers en fer à couvercle ou dans des caisses. Les bannettes et les caisses doivent être munies de poignées;
- b) les ballons clissés (dames-jeannes) renfermant des solutions titrant plus de 35 et au plus 45% de bioxyde d'hydrogène: dans des bannettes ou dans des paniers en fer, laqués et à couvercle. Ni paille, ni laine de bois ne doivent être utilisées pour l'emballage. Un colis ne doit pas peser plus de 75 kg.

Les bouteilles en verre, renfermant des quantités de 200 g au plus: avec interposition de terre d'infusoires, dans des boîtes en tôle placées dans des caisses en bois;

- c) les récipients en verre renfermant des solutions titrant plus de 45 et au plus 60% de bioxyde d'hydrogène: avec interposition de terre d'infusoires, dans des paniers en tôle à parois pleines, étanches aux liquides et goudronnés, qui seront placés dans une caisse munie d'un couvercle formant toiture.

(4) Pour le transport en wagons-réservoirs (wagons-jarres) et en containers-citernes, voir marg. 517.

509

(1) Les solutions d'hypochlorite (12e) seront emballées:

- a) dans des récipients en verre, porcelaine, grès ou matières similaires, assujettis, avec inter-

umieścić przekładając je materiałem wypełniającym w opakowaniu ochronnym, albo

- b) do beczek metalowych, wyłożonych odpowiednim materiałem,

(2) Co do przewozu w wagonach-zbiornikach i pojemnikach-cysternach patrz c. m. 517.

3. Pakowanie razem.

510   Spośród materiałów wymienionych pod c. m. 501 mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki razem ze sobą albo z materiałami lub przedmiotami innych klas, albo też z innymi towarami tylko niżej podane materiały i tylko pod następującymi warunkami:

- a) razem ze sobą: materiały wymienione w tym samym punkcie. Po opakowaniu ich według przepisów dla sztuk przesyłki należy je łączyć razem w drewnianym naczyniu zbiorowym;

- b) razem ze sobą albo z materiałami lub przedmiotami innych klas — jeżeli i o ile pakowanie razem jest również dla nich dozwolone — albo z innymi towarami:

1. materiały wymienione w punktach 1 do 5, 8 i 12 w ilości najwyżej 15 kg każdego z tych materiałów,
2. materiały wymienione w punkcie 9 w ilości najwyżej 5 kg każdego z tych materiałów,
3. materiały wymienione w punkcie 11a), w naczyniach o zawartości najwyżej po 1 kg, ogółem najwyżej 10 kg.

Materiały te, opakowane według przepisów dla sztuk przesyłki, należy łączyć razem w drewnianym naczyniu zbiorowym z innymi pakowanymi razem towarami. Naczynie zbiorowe wraz z zawartością nie powinno ważyć więcej niż 75 kg.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki (patrz Dodatek V).

511   Skrzynie z akumulatorami elektrycznymi [pkt 1 b) i 3 b)] powinny posiadać wyraźny i nie zacierający się napis: „Akumulatory elektryczne”. Napis powinien być sporządzony w jednym z języków urzędowych kraju wysyłającego i oprócz tego w języku francuskim, niemieckim lub włoskim, jeżeli taryfy międzynarodowe lub specjalne porozumienia, zawarte między rządami kolejowymi, nie postanawiają inaczej.

512   (1) Każda sztuka przesyłki z materiałami wymienionymi w punktach 1 do 4, 8 do 10 i 11c) powinna być zaopatrzona w nalepkę według wzoru nr 4. Jeśli materiały są w stanie płynnym i są zapakowane do naczyń kruchych, umieszczonych w skrzyniach lub w innym opakowaniu ochronnym w sposób niewidoczny od zewnątrz, każda sztuka przesyłki powinna być zaopatrzona oprócz tego w nalepki według wzoru nr 7 i 8. Nalepki według wzoru nr 7 należy umieścić u góry na dwóch przeciwległych ścianach skrzyni, a na innych opakowaniach w odpowiedni sposób.

position de matières formant tampon, dans des emballages protecteurs, ou

- b) dans des tonneaux en métal, pourvus à l'intérieur d'un revêtement approprié.

(2) Pour le transport en wagons-réservoirs et en containers-citernes, voir marg. 517.

3. Emballage en commun.

510   Parmi les matières dénommées au marg. 501 peuvent seulement être réunies dans un même colis entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes ou avec d'autres marchandises les matières ci-dessous et sous réserve des conditions ci-après:

- a) entre elles: matières groupées sous le même chiffre. Elles doivent, emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres, être réunies dans un emballage collecteur en bois;

- b) entre elles ou avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes — si et en tant que l'emballage en commun est également admis pour ceux-ci — ou avec d'autres marchandises:

1° matières des 1° à 5°, 8° et 12°, en quantité de 15 kg au plus pour chacune d'elles;

2° matières du 9°, en quantité de 5 kg au plus pour chacune d'elles;

3° matières du 11° a), dans des récipients d'une contenance de 1 kg au plus, ensemble 10 kg au plus.

Les matières seront emballées comme colis conformément aux prescriptions qui leur sont propres et seront réunies dans un emballage collecteur en bois avec les autres marchandises devant être emballées en commun; l'emballage collecteur, y compris son contenu, ne doit pas peser plus de 75 kg.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis (voir Appendice V).

511   Les caisses contenant des accumulateurs électriques [1° b) et 3° b)] porteront l'inscription suivante, claire et indélébile: « Accumulateurs électriques ». L'inscription sera rédigée dans une langue officielle du pays expéditeur et en outre en français, en allemand ou en italien, à moins que les tarifs internationaux ou des accords spéciaux conclus entre les administrations ferroviaires n'en disposent autrement.

512   (1) Tout colis renfermant des matières des 1° à 4°, 8° à 10° et 11° c), doit être muni d'une étiquette conforme au modèle N° 4. Si les matières sont à l'état liquide et sont renfermées dans des récipients fragiles placés dans des caisses ou d'autres emballages de protection de façon à n'être pas visibles de l'extérieur, les colis seront en outre munis d'étiquettes conformes aux modèles Nos 7 et 8. Les étiquettes du modèle N° 7 seront apposées en haut sur deux faces latérales opposées lorsqu'il s'agit de caisses ou d'une façon équivalente lorsqu'il s'agit d'autres emballages.

(2) Nalepki przepisane w ust. (1) należy umieszczać również na sztukach przesyłki, w których materiały wymienione w punktach 1 do 4, 8 do 10 i 11c) są zapakowane razem z innymi materiałami, przedmiotami lub towarami zgodnie z postanowieniami c. m. 510.

(3) Każda skrzynia zawierająca akumulatory elektryczne [pkt 1b) i 3b)], jak również sztuki przesyłki, które ważą nie więcej niż 75 kg i zawierają materiały wymienione w punktach 1, 2, 3, 5, 8 i 12, a które według c. m. 515 (2) mogą być ładowane do wagonów krytych, muszą być poza tym zaopatrzone na dwóch przeciwległych ścianach w nalepki według wzoru nr 7.

(4) W razie przewozu w przesyłkach wagonowych umieszczanie na sztukach przesyłki nalepki według wzoru nr 4, przewidziane wyżej pod (1) i (2), nie jest konieczne (patrz również c. m. 519).

B. Sposób nadawania, ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

513 Materiały wymienione w punktach 1 do 5, 8, 11c) i 12 mogą być wysyłane jako przesyłki pospieszne tylko w przesyłkach wagonowych, z wyjątkiem takich przesyłek, które według c. m. 515 (2) mogą być ładowane do wagonów krytych.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

514 (1) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 501. W przypadkach gdy punkty 3 i 10 nie podają nazwy materiału, należy wskazać nazwę handlową z uzupełnieniem „Towar klasy V, punkt...”. Nazwę towaru należy podkreślić czerwonym kolorem.

(2) Nadawca powinien zaświadczyć w liście przewozowym:

a) w razie zapakowania w naczynia kruche: dla dymiącego kwasu siarkowego [pkt 1a)]; zawartość procentową wolnego bezwodnika; dla kwasu nadchlorowego [pkt 1i)]; zawartość procentową kwasu nadchlorowego; dla wodnych roztworów nadtlenu wodoru (wody utlenionej) (pkt 1l)]; zawartość procentową nadtlenu wodoru.

Bez powyższych wskazówek kwasy w naczyniach kruchych powinny być opakowane zgodnie z c. m. 503 (3), a roztwory nadtlenu wodoru zgodnie z c. m. 508 (3) c);

b) dla szlamu ołowianego, pochodzącego z akumulatorów lub komór ołowianych [pkt 1b)], zapakowanego w naczynia drewniane: „Opakowanie zgodne z przepisami Załącznika 1 do KMT”;

c) dla kwasu fluorowodorowego [pkt 1h)]; zawartość procentową kwasu fluorowodorowego.

Bez takiej wskazówki kwas ten uważa się za kwas fluorowodorowy zawierający 41% i więcej czystego kwasu [c. m. 503 (1) e)]; jeżeli kwas ten przewozi się w wagonach-ziornikach (wagonach z garnkami), naczynia takich wagonów powinny być zrobione z blachy żelaznej pokrytej ołowiem [c. m. 517 (2)];

(2) Les étiquettes prescrites à l'al. (1) seront également apposées sur les colis dans lesquels les matières des 1° à 4°, 8° à 10° et 11° c) sont emballées en commun avec d'autres matières, objets ou marchandises conformément au marg. 510.

(3) Toute caisse renfermant des accumulateurs électriques [1° b) et 3° b)], ainsi que les colis qui ne pèsent pas plus de 75 kg, renfermant des matières des 1°, 2°, 3°, 5°, 8° et 12°, qui conformément au marg. 515 (2), peuvent être chargés dans des wagons couverts, seront en outre munis, sur deux faces latérales opposées, d'étiquettes conformes au modèle N° 7.

(4) Pour les expéditions en wagons complets, l'apposition sur les colis de l'étiquette N° 4, prévue aux alinéas (1) et (2) n'est pas nécessaire (voir aussi marg. 519).

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

513 Les matières des 1° à 5°, 8°, 11° c) et 12° ne sont admises en grande vitesse qu'en wagons complets, excepté les envois qui, conformément au marg. 515 (2), peuvent être chargés dans des wagons couverts.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

514 (1) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 501. Dans le cas où les 3° et 10° ne contiennent pas le nom de la matière, le nom commercial doit être inscrit, complété de « *Marchandise du . . . de la classe V* ». La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

(2) L'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture ce qui suit:

a) en cas d'emballage dans des récipients fragiles: pour l'acide sulfurique fumant [1° a)]; la teneur en anhydride libre; pour l'acide perchlorique [1° i)]; la teneur en acide perchlorique; pour les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène (eau oxygénée) du 11°: la teneur en bioxyde d'hydrogène.

A défaut de cette indication, les acides contenus dans des récipients fragiles seront emballés conformément au marg. 503 (3) et les solutions de bioxyde d'hydrogène conformément au marg. 508 (3) c);

b) pour les boues de plomb renfermant de l'acide sulfurique provenant d'accumulateurs ou de chambres de plomb [1° b)], emballées dans des récipients en bois: « *Emballage conforme aux prescriptions de l'Annex I à la CIM* »;

c) pour l'acide fluorhydrique [1° h)]; la teneur en acide fluorhydrique.

A défaut de cette indication, cet acide sera traité comme l'acide fluorhydrique d'une teneur en acide absolu de 41% et plus [marg. 503 (1) c)]; si cet acide est transporté en wagons-réservoirs, les récipients seront en tôle de fer plombée [marg 517 (2)];

d) „suchy”, jeżeli do przewozu opakowanego dwusiarczynu sodu (pkt 6) zażądano wagonu krytego albo, jeżeli materiał ten ma być przewieziony bez opakowania jako przesyłka wagonowa w wagonie wyłożonym tylko parafinowaną lub smołowaną tekturą [patrz c. m. 516 (2)].

(3) W listach przewozowych sporządzanych na przesyłki, w których materiał wymieniony pod c. m. 501 został zapakowany razem w jednej sztuce opakowania z innymi materiałami lub przedmiotami Załącznika I albo z innymi towarami, należy wzmianki przewidziane dla każdego z tych przedmiotów lub materiałów umieścić osobno.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

515 (1) Sztuki przesyłki zawierające materiały wymienione w punktach 1 do 6, 8, 11c) i 12 należy ładować do wagonów niekrytych.

(2) Do wagonów krytych lub niekrytych pod oponami można ładować bez względu na ilość sztuk:

a) sztuki przesyłki w formie mocnych beczek metalowych, zawierające materiały wymienione w ustępie (1), pod warunkiem, że beczki te będą ustawione pokrywają do góry i tak umocowane, by nie mogły się ani przetaczać, ani przewracać.

Jednakże beczki z kwasem fluorowodorowym [pkt 1 b)] albo roztworami podchlorynów (pkt 12) — jako przesyłki drobne nie mogą ważyć więcej niż 75 kg, a beczki z materiałami wymienionymi w punkcie 3 mogą być napełnione najwyżej do 95% ich pojemności;

b) sztuki przesyłki z kruchych naczyń, jeśli każde z nich waży nie więcej niż 75 kg i jeśli każde naczynie jest umieszczone w ochronnym opakowaniu drewnianym, wyłożonym materiałem wypełniającym (jaki odpowiada przepisom dotyczącym opakowań przewidzianym pod różnymi c. m. dla każdego materiału);

c) gaśnice, zawierające kwasy wymienione w punkcie 1;

d) akumulatory elektryczne [pkt 1b) i 3b)].

(3) Naczynia kruche należące do jednej i tej samej przesyłki muszą być tak umocowane, by nie mogły się przesunąć i by wypłynięcie zawartości było niemożliwe.

(4) Jeśli jedna i ta sama przesyłka obejmuje balony szklane i butle kamionkowe, to takie różne naczynia powinny być ułożone oddzielnie.

516 (1) Jeśli nie opakowane odpadki kwaśne otrzymywane przy oczyszczaniu olejów mineralnych (Säureharz) [pkt 1c)] są przewożone w przesyłkach wagonowych, to podłoga wagonu powinna być pokryta dostateczną warstwą zmielonego lub drobno potłuczonego wapnia lub warstwą gaszonego wapna.

d) « Sec » lorsque le chargement du bisulfate de soude (6°), emballé, est requis dans un wagon couvert, ou lorsque cette matière, non emballée, est expédiée en wagons complets dans des wagons qui ne sont revêtus intérieurement que de carton paraffiné ou goudronné [voir marg. 516 (2)].

(3) Dans les lettres de voiture afférentes aux colis dans lesquels une matière dénommée au marg. 501 est emballée en commun avec d'autres matières ou objets de l'Annexe I ou avec d'autres marchandises, les mentions relatives à chacun de ces objets ou matières doivent être indiquées séparément.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

515 (1) Les colis renfermant des matières des 1° à 6°, 8°, 11° c) et 12° seront chargés dans des wagons découverts.

(2) Peuvent toutefois être chargés sans égard au nombre des colis dans des wagons couverts, ou découverts bâchés:

a) les colis renfermant les matières énoncées à l'alinéa (1) et constitués par des forts fûts en métal, à condition que ceux-ci soient chargés avec leurs ouvertures en haut et calés de sorte qu'ils ne puissent ni rouler ni se renverser.

Toutefois, pour les expédition en envois de détail, les fûts métalliques renfermant de l'acide fluorhydrique [1° h)] ou des solutions d'hypochlorite (12°) ne doivent pas peser plus de 75 kg et ceux renfermant des matières du 3° ne doivent être remplis que jusqu'à 95% de leur capacité;

b) les colis constitués par des récipients fragiles, à condition que chaque colis ne pèse pas plus de 75 kg, que les récipients soient assujettis, avec interposition de matières formant tampon (qui doivent correspondre aux prescriptions prévues aux différents marginaux concernant l'emballage de chaque matière), dans des emballages protecteurs en bois;

c) les extincteurs d'incendie contenant des acides du 1°;

d) les accumulateurs électriques [1° b) et 3° b)].

(3) Dans un même chargement, les récipients fragiles doivent être calés de façon à éviter tout déplacement et tout déversement du contenu.

(4) Quand un même chargement réunit à la fois des bonbonnes en verre et des touries en grès, ces diverses sortes de récipients doivent être groupées par nature.

516 (1) Pour les wagons complets des résidus acides de l'épuration des huiles minérales (Säureharz) du 1° c) non emballés, le plancher des wagons sera recouvert d'une couche suffisante de pierre calcaire pulvérisée ou finement concassée ou de chaux éteinte.

(2) Nie opakowany dwusiarczan sodu (pkt 6) w przesyłkach wagonowych ładuje się do wagonów wyłożonych ołowiem albo dostatecznie grubą warstwą parafinowanej lub terowanej tektury. Wagony niekryte powinny być nakrywane oponami w ten sposób, aby opony nie mogły dotykać ładunku.

517 (1) Materiały wymienione w punkcie 1 (z wyjątkiem akumulatorów elektrycznych, szlamu ołowianego zawierającego kwas siarkowy oraz odpadków kwaśnych otrzymany przy oczyszczaniu olejów mineralnych), w punktach 2 i 3a), kwas mrówkowy (pkt 5 kwas chlorosulfenowy (pkt 9) oraz materiały wymienione w punktach 11 i 12 mogą być przewożone w wagonach-zbiornikach i pojemnikach-cysternach; naczynia i ich zamknięcia powinny odpowiadać ogólnym przepisom c. m. 502, dotyczącym opakowania.

(2) Przeznaczone do przewozu kwasu fluorowodorowego [pkt 1h)] naczynia wagonów-zbiorników i pojemniki-cysterny powinny być zrobione z blachy żelaznej pokrytej ołowiem; do kwasu fluorowodorowego zawierającego 60% do 85% czystego kwasu można używać również naczyń żelaznych nie pokrytych ołowiem. Naczynia te nie mogą posiadać rur odpływowych, lecz powinny być opróżniane za pomocą sprężonego powietrza.

(3) Zamknięcia naczyń wagonów-zbiorników (garnków) i pojeńników-cystern, przeznaczonych do przewozu roztworów wodnych nadtlenu wodoru (pkt 11), powinny być takie, aby w naczyniu nie mogło pozostawać nadmierne ciśnienie ani ciecz nie mogła wytryskiwać na zewnątrz.

(4) Wagony-zbiorniki i pojemniki-cysterny, przeznaczone do przewozu roztworów podchlorynów (pkt 12), muszą być wyłożone odpowiednim materiałem.

518 (1) Z wyjątkiem kruchych sztuk przesyłki i sztuk przesyłki zawierających zwyczajny kwas siarkowy, dymiący kwas siarkowy, odpadowy kwas siarkowy, kwas fluorowodorowy (pkt 1), akumulatory elektryczne, wymienione w punktach 1 i 3, albo roztwory wodne nadtlenu wodoru (pkt 11) — sztuki przesyłki, zawierające materiały niniejszej klasy, można ładować razem do małych pojemników (patrz Dodatek VI).

(2) Materiały, których przewóz luzem jest dozwolony, mogą być nadawane do przewozu również w małych pojemnikach.

(3) Zakazy ładowania razem przewidziane pod c. m. 520 obowiązują również w odniesieniu do zawartości małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach (patrz Dodatek V).

519 Przy przewozie materiałów wymienionych w punktach 1 do 4, 8 do 10 i 11c) powinny być na obu ścianach bocznych wagonu umieszczone nalepki według wzoru nr 4.

(2) Expédié par wagons complets, le bisulfate de soude (6°) non emballé sera chargé dans des wagons revêtus intérieurement de plomb ou d'une épaisseur suffisante de carton paraffiné ou gou-dronné. Les wagons découverts seront aménagés de manière que la bâche ne puisse toucher le chargement.

517 (1) Les matières du 1° (à l'exception des accumulateurs électriques, des boues de plomb contenant de l'acide sulfurique et des résidus acides de l'épuration des huiles minérales), des 2°, 3° a), l'acide formique (5°), l'acide chloro-sulfonique (9°), ainsi que les matières des 11° et 12° peuvent être transportés dans des wagons-citernes ou des containers-citernes. Les citernes et leurs fermetures seront conformes à l'esprit des conditions générales d'emballage du marg. 502.

(2) Pour l'acide fluorhydrique [1° h)], les récipients des wagons-réservoirs et les containers-citernes seront en tôle de fer plombée; pour l'acide fluorhydrique d'une teneur en acide absolu comprise entre 60 et 85%, des récipients en fer non plombés peuvent également être utilisés. Les récipients ne doivent pas être pourvus de tuyaux de vidange, mais doivent pouvoir être vidés au moyen d'air comprimé.

(3) La fermeture des récipients des wagons-réservoirs (jarres) et des containers-citernes pour les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène (11°) doit être de nature à exclure toute surpression dans le récipient en empêchant cependant que le liquide ne jaillisse au dehors.

(4) Pour les solutions d'hypochlorite (12°), les récipients des wagons-réservoirs et les containers-citernes seront pourvus à l'intérieur d'un revêtement approprié.

518 (1) A l'exception des colis fragiles et de ceux renfermant de l'acide sulfurique ordinaire, de l'acide sulfurique fumant, de l'acide sulfurique résiduaire, de l'acide fluorhydrique (1°), des accumulateurs électriques du 1° ou du 3° ou des solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène (11°), les colis contenant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les matières dont l'expédition en vrac est autorisée, peuvent être renfermées dans de petits containers.

(3) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 520 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons (voir Appendice V).

519 Les wagons dans lesquels sont chargées des matières des 1° à 4°, 8° à 10° et 11° c) porteront sur leurs deux côtés une étiquette conforme au modèle N° 4.

E. Zakaz ładowania razem.

- 520 (1) Kwasu siarkowego i mieszanin zawierających kwas siarkowy wymieniony w punkcie 1, jak również bezwodnika kwasu siarkowego wymienionego w punkcie 8 i kwasu chlorosulfonowego wymienionego w punkcie 9 nie wolno ładować razem:
- a) z materiałami chloranowymi i nadchloranowymi, wymienionymi w punkcie 19 klasy Ia (c. m. 21);
  - b) z chloranami, chlorynami lub mieszaniną chloranów, nadchloranów i chlorynów klasy IIIc (c. m. 371).
- (2) Akumulatory elektryczne i szlam ołowiany, wymienione w punkcie 1b), nie mogą być ładowane do jednego i tego samego wagonu razem z kwasem pikrynowym wymienionym w punkcie 7a) klasy Ia (c. m. 21).
- (3) Materiałów klasy V nie wolno ładować do jednego wagonu z materiałami radioaktywnymi klasy IVb (c. m. 451).
- (4) Kwasów oraz materiałów i przedmiotów, które zawierają kwasy klasy V, nie wolno ładować do jednego wagonu ani razem z azotkiem baru wymienionym w punktach 11 i 12, ani z azotkiem sodu lub środkami odchwaszczającymi, zawierającymi chlor, wymienionymi w punkcie 16 klasy IVa (c. m. 401).

- 521 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (art. 6 § 9 ust. 2 KMT).

F. Prózne opakowania. Inne przepisy.

- 522 (1) Naczynia wymienione w punkcie 13, nadawane w przesyłkach drobnych, muszą być szczelnie zamknięte.
- (2) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 501 i powinna być *podkreślona czerwonym kolorem*.
- (3) Nie oczyszczone prózne naczynia po kwasie fluorowodorowym [pkt 1h]) powinny być zaopatrzone w nalepki według wzoru nr 4 (patrz Dodatek V) i nie mogą posiadać na zewnątrz śladów kwasu.

523-599

KLASA VI. MATERIAŁY BUDZĄCE ODRAZĘ LUB ZARAŻLIWE

1. Wyszczególnienie materiałów.

- 600 Spośród materiałów określonych w tytule klasy VI dopuszcza się do przewozu tylko materiały wymienione pod c. m. 601 i to na warunkach przewidzianych pod c. m. 601 do 616. Materiały te uważa się wskutek tego za materiały Załącznika I.

E. Interdictions de chargement en commun.

- 520 (1) Les acides sulfuriques et les mélanges renfermant de l'acide sulfurique du 1°, ainsi que l'anhydride sulfurique du 8° et l'acide chloro-sulfonique du 9° ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon:
- a) avec les explosifs chloratés et perchloratés du 19° de la classe I a (marg. 21);
  - b) avec des chlorates, des chlorites ou des mélanges entre eux de chlorate, perchlorates et chlorites de la classe III c (marg. 371).
- (2) Les accumulateurs électriques et les boues de plomb du 1° b) ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec de l'acide picrique [7° a)] de la classe I a (marg. 21).
- (3) Les matières de la classe V ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon avec des matières radioactives de la classe IV b (marg. 451).
- (4) Les acides et les matières et objets contenant des acides de la classe V ne doivent être chargés en commun dans le même wagon ni avec l'azoture de baryum des 11° et 12°, ni avec l'azoture de sodium ou les désherbants chloratés du 16° de la classe IV a (marg. 401).

- 521 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

- 522 (1) Les récipients du 13° seront, comme envois de détail, fermés de manière étanche.
- (2) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à la dénomination imprimée en caractères italiques au marg. 501 et doit être *soulignée en rouge*.
- (3) Les récipients vides, non nettoyés, ayant renfermé de l'acide fluorhydrique [1° h]), doivent être munis d'une étiquette conforme au modèle N° 4 (voir Appendice V) et ne doivent pas avoir de trace d'acide à l'extérieur.

523-599

CLASSE VI. MATIÈRES RÉPUGNANTES OU SUSCEPTIBLES DE PRODUIRE UNE INFECTION

1. Énumération des matières.

- 600 Parmi les matières entrant dans la définition de la classe VI, ne sont admises au transport que celles énumérées au marg. 601, ceci sous réserve des conditions prévues aux marg. 601 à 616. Elles sont dès lors des matières de l'Annexe I.

- 601 1. *Ściągną świeże, świeże obrzynki skór nie wapnione lub nie solone, jako też odpadki ścięgien świeżych lub świeżych obrzyneków skór, świeże rogi i racice lub kopyta nie oczyszczone z kości i miękkich części, kości świeże nie oczyszczone z mięsa i innych miękkich części, szczecina świńska surowa i sierść świńska surowa.*

Uwaga. Mokre i świeże obrzynki skór, wapnione lub solone, nie podlegają przepisom Załącznika I.

2. *Skóry świeże, tj. skóry nie solone i skóry solone, które ociekają w uciążliwej ilości krwią słoną posoką.*

Uwaga. Dobrze nasolone skóry, zawierające nieznaczny ilość wilgoci, nie podlegają przepisom Załącznika I.

3. *Kości oczyszczone lub suszone, rogi i racice lub kopyta oczyszczone albo suche.*

Uwaga. Kości odtłuszczone i suche, nie wydzielające zapachu gnilnego, nie podlegają przepisom Załącznika I.

4. *Zołądki cielece świeże, oczyszczone z wszelkich resztek pokarmu.*

Uwaga. Zołądki cielece suszone, nie wydzielające żadnego zapachu niemilego, nie podlegają przepisom Załącznika I.

5. *Prasowane pozostałości z wyrobu kleju ze skór (odpadki zawierające wapno, pozostałości z wapniowania obrzyneków skór albo pozostałości używane jako nawóz).*
6. *Nie prasowane pozostałości z wyrobu kleju ze skór.*
7. *Uryna zdrowa zabezpieczona od rozkładu.*
8. *Budzące odrazę lub zaraźliwe materiały pochodzenia zwierzęcego, wyżej nie wymienione.*
9. *Obornik mieszany ze słomą.*
10. *Inne odchody (fekalia) i odchody (fekalia) pochodzące z ustępów.*
11. *Próżne opakowanie i próżne worki po materiałach wymienionych w punktach 1 do 6, 8 i 10 klasy VI jak również opony, które służyły do przykrycia materiałów klasy VI.*
12. *Próżne opakowanie po materiałach wymienionych w punkcie 7 klasy VI.*

Uwaga. Do punktów 11 i 12. Opakowanie nie oczyszczone jest wyłączone od przewozu.

2. Przepisy przewozowe.

(Przepisy dotyczące próżnego opakowania i opon podane są pod lit. F.)

A. Sztuki przesyłki.

1. *Ogólne przepisy o opakowaniu i u.*

402

(1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tak szczelne, aby nic z jego zawartości nie mogło

- 601 1° *Les tendons frais, les retailles de peaux fraîches, non chaulées ou non salées, ainsi que les déchets de tendons frais ou de retailles de peaux fraîches, les cornes et onglons ou sabots frais non nettoyés d'os et de parties molles adhérentes, les os frais non nettoyés de chairs ou autres parties molles adhérentes, les soies et poils de porc bruts.*

Nota. Les retailles de peaux humides et fraîches chaulées ou salées, ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

- 2° *Les peaux fraîches, c'est-à-dire celles qui ne sont pas salées et les peaux salées qui laissent dégoutter, en quantités incommodes, de la saumure mêlée de sang.*

Nota. Les peaux bien salées ne contenant qu'une petite quantité d'humidité ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

- 3° *Les os nettoyés ou séchés, les cornes et onglons ou sabots nettoyés ou séchés.*

Nota. Les os dégraissés et secs ne dégagant aucune odeur putride ne sont pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I.

- 4° *Les caillettes de veau fraîches, nettoyées de tout reste d'aliments.*

Nota. Les caillettes de veau séchés ne dégagant pas de mauvaise odeur ne sont pas soumises aux prescriptions de l'Annexe I.

- 5° *Les résidus comprimés, provenant de la fabrication de la colle de peau (résidus calcaires, résidus du chaulage des retailles de peaux ou résidus utilisés comme engrais).*

- 6° *Les résidus non comprimés, provenant de la fabrication de la colle de peau.*

- 7° *L'urine saine protégée contre la décomposition.*

- 8° *Les matières animales répugnantes ou susceptibles de produire une infection, autres que celles dénommées spécialement ci-dessus.*

- 9° *Le fumier mélangé de paille.*

- 10° *Les autres matières fécales et les matières fécales provenant des fosses d'aisance.*

- 11° *Les emballages vides et les sacs vides ayant renfermé des matières des 1° à 6°, 8° et 10° de la classe VI ainsi que les bâches qui ont servi à recouvrir des matières de la classe VI.*

- 12° *Les emballages vides ayant renfermé des matières du 7° de la classe VI.*

Nota ad 11° et 12°. Non nettoyés, ils sont exclus du transport.

2. Conditions de transport.

(Les prescriptions relatives aux emballages vides et aux bâches sont réunies sous F.)

A. Colis.

1. *Conditions générales d'emballage.*

402

(1) Les emballages seront fermés et étanches de manière à empêcher toute déperdition du con-

się przedostać na zewnątrz. Co do przepisów specjalnych, dotyczących naczyń metalowych, zawierających materiały wymienione w punktach 1 do 8, patrz c. m. 609 (4) a).

(2) Opakowanie oraz jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym warunkom przewozu.

2. Opakowanie poszczególnych materiałów.

603

(1) Wysyłane w przesyłkach drobnych materiały wymienione w punktach 1 do 6 i 8 powinny być pakowane do beczek, kubłów lub skrzyń, a materiały wymienione w punkcie 7 do naczyń z ocynkowanej blachy żelaznej.

(2) Można również pakować do worków:

- a) szczerbinę świńską i sierść świńską, suche w stanie surowym (pkt 1); materiały te, jeśli nie są suche, mogą być pakowane do worków tylko w czasie od 1 listopada do 15 kwietnia;
- b) materiały wymienione w punkcie 2, jeżeli worki są nasycone odpowiednimi środkami odkażającymi i tylko w czasie od listopada do lutego;
- c) materiały wymienione w punktach 3 i 4.

(3) Na zewnątrz sztuk przesyłki nie powinno być żadnych śladów zawartości.

604

Jako przesyłki wagonowe materiały wymienione w punktach 1 do 10 mogą być przewożone we wskazanym niżej opakowaniu, odpowiadającym najmniejszym wymaganiom, albo też i bez opakowania pod następującymi warunkami:

a) materiały wymienione w punktach 1, 2 i 8:

1. w miesiącach od listopada do lutego bez opakowania; w innych miesiącach w opakowaniu z worków nasyconych odpowiednimi środkami odkażającymi;
2. rogi, racice, kopyta lub kości świeże (pkt 1) w ciągu wszystkich miesięcy, w opakowaniu lub bez opakowania, pod warunkiem, że zostały skropione odpowiednimi środkami odkażającymi; to samo dotyczy innych materiałów, lecz jedynie załadowanych do wagonów krytych, posiadających specjalne urządzenia i zaopatrzonych w przyrządy wentylacyjne [patrz c.m. 609(3)];
3. jeżeli jednak zły woni nie da się usunąć przez odkażenie, materiały należy zapakować do beczek lub kubłów;

b) materiały wymienione w punkcie 3 bez opakowania;

c) żołądki cielęce (pkt 4) zapakowane do naczyń lub worków;

d) materiały wymienione w punkcie 5 bez opakowania, jeśli są skropione mlekiem wapiennym tak, że żaden zapach gnilny nie daje się odczuwać; jeśli nie da się usunąć przykrego zapachu, to należy je zapakować do beczek, kubłów lub skrzyń;

tenu. Pour la prescription spéciale relative aux récipients métalliques contenant des matières des 1° et 8°, voir marg. 609 (4) a).

(2) Ils doivent, y compris les fermetures, être en toutes parties solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport.

2. Emballage de matières isolées.

603

(1) Comme envois de détail, les matières des 1° à 6° et 8° seront emballées dans des tonneaux, cuveaux ou caisses, et celles du 7° dans des récipients en tôle de fer zinguée.

(2) Peuvent aussi être emballés dans des sacs:

- a) les soies et poils de porc bruts secs (1°); pour les matières qui ne sont pas sèches, l'emballage dans des sacs n'est permis que du 1er novembre au 15 avril;
- b) les matières du 2°, en tant que les sacs sont imprégnés de désinfectants appropriés, mais pendant les mois de novembre à février seulement;
- c) les matières des 3° et 4°.

(3) Aucune trace du contenu ne doit adhérer extérieurement aux colis.

604

Comme wagons complets, les matières des 1° à 10° peuvent être transportées avec les emballages minima ci-après ou aussi sans emballage dans les conditions suivantes:

a) les matières des 1°, 2° et 8°:

1. pendant les mois de novembre à février, non emballées; pendant les autres mois, emballées dans des sacs imprégnés de désinfectants appropriés;
2. les cornes, onglons ou sabots ou os frais (1°) pendant tous les mois, emballés ou non, à condition qu'ils aient été arrosés de désinfectants appropriés; de même les autres matières, mais seulement dans des wagons couverts aménagés spécialement et munis d'installations de ventilation [voir marg. 609 (3)];
3. si toutefois la mauvaise odeur ne peut pas être supprimée par la désinfection, les matières seront emballées dans des tonneaux ou cuveaux;

b) les matières du 3° non emballées;

c) les caillettes de veau (4°) renfermées dans des emballages ou dans des sacs;

d) les matières du 5° non emballées, si elles sont arrosées de lait de chaux de manière qu'aucune odeur putride ne puisse se faire sentir. Si la mauvaise odeur ne peut pas être supprimée, elles doivent être emballées dans des tonneaux, cuveaux ou caisses;

- e) materiały wymienione w punkcie 6 zapakowane do beczek, kubłów lub skrzyń;
- f) materiały wymienione w punkcie 7 zapakowane do naczyń z ocynkowanej blachy żelaznej;
- g) obornik mieszany ze słomą (pkt 9) bez opakowania;
- h) odchody i odchody pochodzące z ustępów (pkt 10) zamknięte w naczynia blaszane.

605 3. Pakowanie razem.

Spośród materiałów wymienionych pod c. m. 601 mogą być łączone w jedną sztukę przesyłki tylko materiały wymienione w tym samym punkcie, razem ze sobą w przepisany opakowaniu.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki.

606 Nie ma przepisów.

B. Sposób nadawania. Ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

607 (1) Materiały klasy VI mogą być nadawane do przewozu jako przesyłki pośpieszne tylko w przesyłkach wagonowych.

(2) Materiały wymienione w punktach 9 i 10 mogą być nadawane do przewozu tylko jako zwykłe przesyłki wagonowe.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

608 Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 601.

Jeśli cyfra ta nie zawiera nazwy materiału, należy wskazać jego nazwę handlową, dodając „Towar klasy VI, punkt 8”. Nazwę towaru należy podkreślić czerwonym kolorem.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

609 (1) Materiały klasy VI powinny być ładowane do wagonów niekrytych.

(2) Powinny być przykrywane:

- a) materiały wymienione w punktach 1, 2 i 8 oponą nasyconą odpowiednimi środkami odkażającymi, którą przykrywa się następnie drugą oponą;
- b) rogi, racice, kopyta lub kości świeże (pkt 1) nie opakowane, skropione odpowiednimi środkami odkażającymi: oponą lub nasmoloną tekturą;
- c) nie opakowane materiały wymienione w punkcie 3: oponami, chyba że materiały te zostały tak skropione odpowiednimi środkami odkażającymi, że przykry zapach nie daje się odczuwać;

e) les matières du 6e renfermées dans des tonneaux, cuveaux ou caisses;

f) les matières du 7e emballées dans des récipients en tôle de fer zinguée;

g) le fumier mélangé de paille (9e) non emballé;

h) les matières fécales, y compris celles provenant des fosses d'aisance (10e), renfermées dans des récipients en tôle.

3. Emballage en commun.

605 Parmi les matières du marg. 601 peuvent seulement être réunies dans un même colis, entre elles, dans l'emballage prescrit, les matières groupées sous le même chiffre.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis.

606 Pas de prescriptions.

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

607 (1) Les matières de la classe VI ne sont admises en grande vitesse qu'en wagons complets.

(2) Les matières des 9e et 10e ne sont également admises, en petite vitesse, qu'en wagons complets.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

608 La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 601. Si celle-ci ne contient pas le nom de la matière, le nom commercial sera inscrit, complété de: «Marchandise du 8e de la classe VI». La désignation de la marchandise doit être soulignée en rouge.

D. Matériel et engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

609 (1) Les matières de la classe VI seront chargées dans des wagons découverts.

(2) Seront recouverts:

- a) d'une bâche, imprégnée de désinfectants appropriés et recouverte à son tour d'une seconde bâche, les matières des 1e, 2e et 8e;
- b) d'une bâche ou de carton bitumé, les cornes, onglons ou sabots ou os frais (1e), non emballés et arrosés de désinfectants appropriés;
- c) d'une bâche, les matières du 3e non emballées, à moins que ces matières ne soient arrosées de désinfectants appropriés de manière à éviter une mauvaise odeur;

d) nie opakowane materiały wymienione w punkcie 9: oponą.

(3) Materiały wymienione w punktach 1, 2 i 8 mogą być również ładowane do specjalnie urządzonych wagonów krytych, które posiadają urządzenia wentylacyjne.

(4) Do wagonów krytych mogą być również ładowane:

- a) materiały wymienione w punktach 1 i 8, zapakowane w naczynia metalowe z zabezpieczającym zamknięciem, ustępującym pod ciśnieniem wewnętrznym;
- b) materiały wymienione w punktach 3 i 4.

610 (1) Sztuki przesyłki zawierające materiały wymienione w niniejszej klasie, mogą być pakowane razem do małych pojemników (patrz Dodatek VI).

(2) Materiały, których przewóz luzem jest dozwolony, mogą być ładowane do małych pojemników.

(3) Zakazy ładowania razem przewidziane pod c. m. 612 obowiązują również w odniesieniu do zawartości małych pojemników.

2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach.

611 Nie ma przepisów.

E. Zakaz ładowania razem.

612 Materiałów klasy VI nie wolno ładować do jednego wagonu razem z artykułami żywnościowymi i towarami konsumpcyjnymi.

613 Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (KMT art. 6, § 9 ust. 2).

F. Prózne opakowanie. Inne przepisy.

614 (1) Przedmioty wymienione w punktach 11 i 12 powinny być oczyszczone i poddane działaniu odpowiednich środków odkażających.

(2) Przedmioty wymienione w punkcie 11 nie mogą być przewożone jako drobne przesyłki pospieszne, muszą być ładowane do wagonów niekrytych i nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu z przesyłkami żywnościowymi i spożywczymi.

(3) Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą pod c. m. 601. Nazwę towaru należy *podkreślić czerwonym kolorem*.

(4) Na przesyłki, które nie mogą być ładowane razem do jednego wagonu, należy sporządzać osobne listy przewozowe (KMT art. 6, § 9, ust. 2).

615 (1) Kolej może ograniczyć przewóz materiałów i przedmiotów klasy VI do pewnych pociągów oraz wydawać specjalne zarządzenia co do czasu i terminu ich ładowania i wyladowywania, jak również dowożenia i odwożenia.

d) d'une bâche, les matières du 9° non emballées.

(3) Les matières des 1°, 2° et 8° peuvent également être chargées dans des wagons couverts, aménagés spécialement et munis d'installations de ventilation.

(4) Peuvent également être chargées dans des wagons couverts:

- a) les matières des 1° et 8°, si elles sont renfermées dans des récipients métalliques, munis d'une fermeture de sûreté pouvant céder à une pression intérieure;
- b) les matières des 3° et 4°.

610 (1) Les colis renfermant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

(2) Les matières dont l'expédition en vrac est autorisée peuvent être renfermées dans de petits containers.

(3) Les interdictions de chargement en commun prévues au marg. 612 devront être respectées à l'intérieur du petit container.

2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons.

611 Pas de prescriptions.

E. Interdictions de chargement en commun.

612 Les matières de la classe VI ne doivent pas être chargées en commun dans le même wagon avec des denrées alimentaires ou des objets de consommation.

613 Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

F. Emballages vides. Autres prescriptions.

614 (1) Les objets des 11° et 12° seront nettoyés et traités avec des désinfectants appropriés.

(2) Les objets du 11° ne doivent pas être transportés comme envois de détail en grande vitesse et seront chargés dans des wagons découverts; ils ne doivent pas être chargés en commun dans le même wagon avec des denrées alimentaires ou des objets de consommation.

(3) La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à la dénomination imprimée en caractères italiques au marg. 601 et doit être *soulignée en rouge*.

(4) Des lettres de voiture distinctes doivent être établies pour les envois qui ne peuvent pas être chargés en commun dans le même wagon (art. 6, § 9, al. 2, de la CIM).

615 (1) Le chemin de fer peut limiter le transport des matières et objets de la classe VI à certains trains et prendre des dispositions spéciales concernant l'heure et le délai du chargement et du déchargement, ainsi que du camionnage au départ et à l'arrivée.

(2) W razie zauważenia przykrego zapachu kolej może w każdym czasie poddać materiały działaniu odpowiednich środków odkażających celem jego usunięcia.

616 Materiały klasy VI powinny być w magazynach umieszczane oddzielnie od artykułów żywnościowych i towarów konsumpcyjnych.

617-699

KLASA VII. MATERIAŁY RÓŻNE

1. Wyszczególnienie materiałów.

700 Materiały wymienione pod c. m. 701 podlegają przepisom przewidzianym pod c. m. 701 do 721. Materiały te uważa się wskutek tego za materiały Załącznika I.

701 1. *Siarczek sodu*. Patrz również c. m. 701 a.
2. *Płyty i filmy powleczone emulsją czułą na promienie świetlne i inne promienie (jak płyty fotograficzne, filmy kinematograficzne, filmy do zdjęć roentgenowskich itp.)*, jeżeli te płyty i filmy jeszcze nie są wywołane.

701a *Siarczek sodu (pkt 1)* w ilości najwyżej 1 kg nie podlega przepisom Załącznika I, jeżeli jest zapakowany do naczyń szczelnie zamkniętych, odpornych na działanie zawartości i jeżeli te naczynia są ułożone starannie, pojedynczo lub po kilka w mocnym opakowaniu drewnianym.

2. Przepisy o przewozie.

A. Sztuki przesyłki.

702 1. *Ogólne przepisy o opakowaniu.*

(1) Opakowanie powinno być tak zamknięte i tego rodzaju, aby nic z jego zawartości nie mogło się przedostać na zewnątrz.

(2) Materiał, z którego jest zrobione opakowanie i jego zamknięcia, nie powinien ulegać działaniu zawartości ani też tworzyć z nią szkodliwych związków.

(3) Opakowanie i jego zamknięcia powinny być we wszystkich swych częściach tak mocne i trwałe, aby się nie rozluźniały podczas przewozu i odpowiadały z całą pewnością normalnym wymaganiom przewozu. Opakowanie wewnętrzne powinno być dobrze ułożone w opakowaniu zewnętrznym.

2. *Opakowanie poszczególnych materiałów.*

703 *Siarczek sodu (pkt 1)*, nie oczyszczony lub w roztworze, należy pakować do szczelnych naczyń żelaznych, a siarczek sodu rafinowany lub krystaliczny (pkt 1) może być pakowany do innych naczyń również szczelnych.

704-712

(2) Si une mauvaise odeur se fait sentir, le chemin de fer peut faire traiter en tout temps les matières avec des désinfectants appropriés pour en enlever l'odeur.

616 Les matières de la classe VI seront tenues isolés des denrées alimentaires ou objets de consommation dans les halles aux marchandises.

617-699

CLASSE VII. MATIÈRES DIVERSES

1. Enumération des matières.

700 Les matières énumérées au marg. 701 sont soumises aux conditions prévues aux marg. 701 à 721 et sont dès lors des matières de l'Annexe I.

701 1° *Le sulfure de sodium*. Voir aussi marg. 701a.
2° *Les plaques et les pellicules portant une émulsion sensible aux radiations lumineuses ou autres (par ex. les plaques photographiques, les films cinématographiques, les pellicules pour radiographie, etc.)* quand ces plaques et ces pellicules ne sont pas développées.

701a Le sulfure de sodium (1°) en quantités de 1 kg au plus n'est pas soumis aux prescriptions de l'Annexe I, à condition qu'il soit emballé dans des récipients fermés de manière étanche, ne pouvant être attaqués par le contenu, et que ces récipients soient à leur tour renfermés, soit seuls, soit en groupes, dans de solides emballages en bois.

2. Conditions de transport.

A. Colis.

1. *Conditions générales d'emballage.*

702 (1) Les emballages seront fermés et aménagés de manière à empêcher toute déperdition du contenu.

(2) Les matières dont sont constitués les emballages et les fermetures ne doivent pas être attaqués par le contenu, ni former avec celui-ci de combinaisons nocives ou dangereuses.

(3) Les emballages, y compris les fermetures, doivent, en toutes parties, être solides et forts de manière à exclure tout relâchement en cours de route et à répondre sûrement aux exigences normales du transport. Les emballages intérieurs seront solidement assujettis dans les emballages extérieurs.

2. *Emballage de matières isolées.*

703 Le sulfure de sodium (1°) brut ou en solution sera renfermé dans des récipients étanches en fer; le sulfure de sodium (1°) raffiné ou cristallisé peut être renfermé dans d'autres récipients également étanches.

704-712

3. Pakowanie razem.

713 Siarczek sodu (pkt 1) i przedmioty wymienione w pkt 2 mogą być pakowane razem z materiałami i przedmiotami innych klas — jeżeli i o ile pakowanie takie razem jest również dla nich dozwolone — lub z innymi towarami. Jednakże łączenie w jedną sztukę przesyłki siarczku sodu z materiałami wymienionymi w punktach 1, 5, 6, 8 i 9 klasy V (c. m. 501) jest niedopuszczalne.

Siarczek sodu, opakowany według przepisów dla niego przewidzianych, należy łączyć w opakowaniu zbiorowym z innymi towarami przed pakowaniem razem. Opakowanie zbiorowe wraz z zawartością nie powinno ważyć więcej niż 75 kg.

4. Napisy i nalepki ostrzegawcze na sztukach przesyłki.

714 Sztuki przesyłki zawierające przedmioty wymienione w punkcie 2 powinny być zaopatrzone w napis „Filmy”, nawet jeżeli chodzi o płyty fotograficzne. Poszczególne litery tego napisu powinny być wielkości co najmniej 5 cm.

B. Sposób nadawania. Ograniczenia w przyjmowaniu do przewozu.

715 Nie ma ograniczeń.

C. Wzmianki w liście przewozowym.

716 Nazwa towaru w liście przewozowym powinna odpowiadać nazwie wydrukowanej kursywą, pod c. m. 701. Nazwę towaru należy *podkreślić czerwonym kolorem*.

D. Sprzęt i urządzenia przewozowe.

1. Przepisy dotyczące wagonów i ładowania.

717 (1) Sztuki przesyłki zawierające siarczek sodu (pkt 1) należy ładować do wagonów krytych lub wagonów niekrytych pod oponami.

(2) Sztuki przesyłki, zawierające przedmioty wymienione w punkcie 2, należy ładować do wagonów krytych.

(3) Sztuki przesyłki, zawierające przedmioty wymienione w punkcie 2, załadowane do tego samego wagonu ze sztukami przesyłki, zawierającymi materiały wymienione w klasie IVb, zawsze powinny być umieszczone w odległości co najmniej 5 m od sztuki przesyłki materiałów radioaktywnych, a co najmniej w odległości 10 m od grupy sztuk przesyłki materiałów radioaktywnych.

718 Sztuki przesyłki, zawierające materiały wymienione w niniejszej klasie, mogą być pakowane razem do małych pojemników (patrz Dodatek VI).

3. Emballage en commun.

713 Le sulfure de sodium (1°) et les objets du 2° peuvent être emballés avec des matières ou objets appartenant à d'autres classes — si et en tant que l'emballage en commun est également admis pour ceux-ci — ou avec d'autres marchandises. Toutefois la réunion du sulfure de sodium est interdite avec les matières des 1°, 5°, 6°, 8° et 9° de la classe V (marg. 501).

Le sulfure de sodium, emballé comme colis conformément aux conditions qui lui sont propres, sera réuni dans un emballage collecteur avec les autres marchandises devant être emballés en commun. L'emballage collecteur, y compris son contenu, ne doit pas peser plus de 75 kg.

4. Inscriptions et étiquettes de danger sur les colis.

714 Les colis renfermant des objets du 2° porteront en caractères de 5 cm au moins l'inscription « Films », même si ces objets sont des plaques.

B. Mode d'envoi, restrictions d'expédition.

715 Pas de restrictions.

C. Mentions dans la lettre de voiture.

716 La désignation de la marchandise dans la lettre de voiture doit être conforme à l'une des dénominations imprimées en caractères italiques au marg. 701 et doit être *soulignée en rouge*.

D. Matériel en engins de transport.

1. Conditions relatives aux wagons et au chargement.

717 (1) Les colis renfermant du sulfure de sodium (1°), seront chargés dans des wagons couverts ou découverts bâchés.

(2) Les colis renfermant des objets du 2° seront chargés dans des wagons couverts.

(3) Les colis renfermant des objets du 2° chargés dans le même wagon avec des colis renfermant des matières de la classe IVb devront toujours être à 5 m au moins d'un colis de matières radioactives et à 10 m au moins d'un groupe de colis de ces matières.

718 Les colis renfermant des matières rangées dans la présente classe peuvent être groupés à l'intérieur de petits containers (voir Appendice VI).

<p>2. Napisy i nalepki ostrzegawcze na wagonach.</p> <p>719 Nie ma przepisów.</p> <p>E. Zakaz ładowania razem.</p> <p>720 Nie ma.</p> <p>F. Inne opakowanie. Inne przepisy.</p> <p>721 Sztuki przesyłki, zawierające przedmioty wymienione w punkcie 2, powinny być w magazynach umieszczane oddzielnie w odległości co najmniej 10 m od sztuk przesyłki zawierających materiały wymienione w klasie IVb.</p> <p>722—1099</p>	<p>2. Inscriptions et étiquettes de danger sur les wagons.</p> <p>719 Pas de prescriptions.</p> <p>E. Interdictions de chargement en commun.</p> <p>720 Néant.</p> <p>F. Emballages vides. Autres prescriptions.</p> <p>721 Les colis renfermant des objets du 2° seront tenus isolés à une distance de 10 m au moins des colis renfermant des matières de la classe IVb, dans les halles aux marchandises.</p> <p>722-1099</p>
---	--

DODATEK I.

A. Warunki stałości dla materiałów wybuchowych i dla materiałów stałych łatwo zapalnych.

- 1100** Wyszczególnione niżej warunki stałości stanowią najniższe normy porównawcze, określające wymaganą stałość materiałów dopuszczonych do przewozu. Materiały te można nadawać do przewozu tylko wtedy, gdy odpowiadają w zupełności następującym przepisom:
- 1101** Do c. m. 21 pkt 1, c. m. 101 pkt 4 i c. m. 331 pkt 8: Nitroceluloza nagrzewana przez 1/2 godziny w temperaturze 132° C nie powinna wydzielać widocznych żółtobrunatnych oparów dwutlenku azotu. Temperatura zapłonu powinna być wyższa od 180° C. Nić piroksylinowa powinna odpowiadać tym samym warunkom stałości co nitroceluloza. Patrz c. m. 1151 a) i 1152.
- 1102** Do c. m. 21 punkty 3, 4, 13, 14 i 15:
1. Prochy nitrocelulozowe nie zawierające nitrogliceryny: 3 g prochu, nagrzewane przez 1 godzinę w temperaturze 132° C, nie powinny wydzielać widocznych żółtobrunatnych oparów dwutlenku azotu. Temperatura zapłonu powinna być wyższa od 170° C.
  2. Prochy nitrocelulozowe zawierające nitroglicerynę: 1 g prochu, nagrzewany przez 1 godzinę w temperaturze 110° C, nie powinien wydzielać widocznych żółtobrunatnych oparów dwutlenku azotu. Temperatura zapłonu powinna być wyższa od 160° C.
- Patrz c. m. 1151 b) i 1152.
- 1103** Do c. m. 21 pkt 5: Odpadki filmów nitrocelulozowych, myte i poddane dalszej przeróbce, nie powinny przy nagrzewaniu przez 1/2 godziny w temperaturze 132° C wydzielać widocznych żółtobrunatnych oparów dwutlenku azotu. Patrz c. m. 1151 a).
- 1104** Do c. m. 21 punkty 6, 7, 8, 9, 16 i 17:
1. Trójnitrotoluen, mieszaniny zwane trójnitrotoluenem ciekłym i trójnitroanizol (pkt 6), heksyl

APPENDICE I.

A. Conditions de stabilité relatives aux matières explosives et aux matières solides inflammables.

- 1100** Les conditions de stabilité énumérées ci-après sont des minima relatifs, définissant la stabilité requise des matières admises au transport. Ces matières ne peuvent être remises au transport que si elles sont entièrement conformes aux prescriptions suivantes.
- 1101** Ad marg. 21, 1° marg. 101, 4°, et marg. 331, 8°: La nitrocellulose chauffée pendant une 1/2 heure à 132° C ne doit pas dégager de vapeurs nitreuses jaune brun visibles. La température d'inflammation doit être supérieure à 180° C. Le fil pyroxyle doit satisfaire aux mêmes conditions de stabilité que la nitrocellulose. Voir marg. 1151a) et 1152.
- 1102** Ad marg. 21, 3°, 4°, 13°, 14° et 15°:
- 1° Poudres à la nitrocellulose ne renfermant pas de nitroglycérine:
3 g de poudre, chauffée pendant une heure à 132° C, ne doivent pas dégager de vapeurs nitreuses jaune brun visibles. La température d'inflammation doit être supérieure à 170° C.
- 2° Poudres à la nitrocellulose renfermant de la nitroglycérine:
1 g de poudre, chauffé pendant une heure à 110° C, ne doit pas dégager de vapeurs nitreuses jaune brun visibles. La température d'inflammation doit être supérieure à 160° C.
- Voir marg. 1151b) et 1152.
- 1103** Ad marg. 21, 5°: Les déchets de films de nitrocellulose lavés et traités, chauffés pendant une 1/2 heure à 132° C, ne doivent pas dégager de vapeurs nitreuses jaune brun visibles. Voir marg. 1151 a).
- 1104** Ad marg. 21, 6°, 7°, 8°, 9°, 16° et 17°:
- 1° Le trinitrotoluène, les mélanges dits trinitrotoluène liquide et le trinitroanisole (6°), l'hexyl

i kwas pikrynowy pkt 7 a), mieszaniny czteroazotanu pentaerytrytu i trójnitrotoluenu (pentolit i mieszaniny trójmetyleno-trójnitraminy i trójnitrotoluenu (heksolit) (pkt 7 b), zmiekczone pentryt i zmiekczone heksogen (pkt 7 c), tetryl (pkt 8 b) i 16 b), pentryt i heksogen (punkty 9 a) i 17 a), mieszaniny pentrytu i pentolitu oraz mieszaniny trójmetylenotrójnitroaminy i heksolitu (punkty 9 b) i 17 b), mieszaniny czteroazotanu, pentaerytrytu i trójmetylenotrójnitroaminy z woskiem, parafiną lub materiałami podobnymi (punkty 9 c) i 17 c) i trójnitrorezorcyna (punkt 16 a) przy nagrzewaniu przez 3 godziny do 90° C nie powinny wydzielać widocznych oparów dwutlenku azotu. Patrz c. m. 1153 a).

2. Nitrozwiązki organiczne, wymienione w punkcie 8 a, oraz nitrozwiązki organiczne, wymienione w punkcie 16, inne niż trójnitrorezorcyna i czteronitrometyloanilina (tetryl) nie powinny przy podgrzewaniu przez 48 godzin do 75° C wydzielać widocznych żółtobrunatnych oparów dwutlenku azotu. Patrz c. m. 1153 b).
3. Nitrozwiązki organiczne, wymienione w punktach 8 i 16, nie powinny być wrażliwsze tak na uderzenie i tarcie jak i pod względem zapalności:
  - niż trójnitrorezorcyna, jeśli są rozpuszczalne w wodzie,
  - niż czteronitrometyloanilina, jeśli nie są rozpuszczalne w wodzie.
 Patrz c. m. 1153, 1154, 1155 i 1156.

(hexanitrodiphénylamine) et l'acide picrique [7° a)], les pentolites (mélanges de tétranitrate de pentaérythrite et de trinitrotoluène) et les hexoïtes (mélanges de triméthylène-trinitramine et de trinitrotoluène) [7° b)], la penthrite flegmatisée et l'hexogène flegmatisé [7° c)], le tetryl (tétranitrométhylaniline) [8° b) et 16° b)], la penthrite (tétranitrate de pentaérythrite) et l'hexogène (triméthylènetrinitramine) [9° a) et 17° a)], les pentolites (mélanges de penthrite et de trinitrotoluène) et les hexolites (mélanges d'hexogène et de trinitrotoluène) [9° b) et 17° b)], les mélanges de penthrite ou d'hexogène avec de la cire, de la paraffine ou d'autres substances analogues [9° c) et 17° c)] et la trinitrorésorcine [16° a)], chauffés pendant 3 heures à une température de 90° C, ne doivent pas dégager de vapeurs nitreuses jaune brun visibles. Voir marg. 1153 a).

- 2° Les corps nitrés organiques mentionnés sous 8° a) et les corps nitrés organiques mentionnés sous 16° autres que la trinitrorésorcine et le tetryl (tétranitrométhylaniline), chauffés pendant 48 heures à une température de 75° C, ne doivent pas dégager de vapeurs nitreuses jaune brun visibles. Voir marg. 1153 b).
- 3° Les corps nitrés organiques mentionnés sous 8° et 16° ne doivent pas être plus sensibles tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que:
  - la trinitrorésorcine, s'ils sont solubles dans l'eau,
  - le tetryl (tétranitrométhylaniline), s'ils sont insolubles dans l'eau.
 Voir marg. 1153, 1154, 1155 et 1156.

1105 Do c. m. 21 pkt 10: Materiały wybuchowe bazowane na saletrze amonowej, trzymane w ciągu 48 godzin w temperaturze 75° C, nie powinny wydzielać widocznych żółtobrunatnych oparów dwutlenku azotu. Przedtem i potem nie powinny być one wrażliwsze tak na uderzenie i tarcie jak i pod względem zapalności od porównawczego materiału wybuchowego o składzie następującym: 80% saletry amonowej, 12% trójnitrotoluenu, 6% nitrogliceryny i 2% mączki drzewnej. Patrz c. m. 1153 b), 1154, 1155 i 1156.

Próbkę wyżej opisanego porównawczego materiału wybuchowego może postawić do dyspozycji państwom, uczesniczącym w niniejszej konwencji, laboratorium materiałów wybuchowych w Sevran (Seine-et-Oise) we Francji (adres: Laboratoire des substances explosives, Sevran (Seine-et-Oise) — France).

1105 Ad marg. 21, 10°: Les explosifs à base de nitrate d'ammonium doivent pouvoir être emmagasinés pendant 48 heures à 75° C sans dégager de vapeurs nitreuses jaune brun visibles. Avant et après emmagasinage, ils ne doivent pas être plus sensibles tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que l'explosif de comparaison ayant la composition suivante: 80% de nitrate d'ammonium, 12% de trinitrotoluène, 6% de nitroglycérine et 2% de farine de bois. Voir marg. 1153 b), 1154, 1155 et 1156.

Un échantillon de l'explosif de comparaison mentionné ci-dessus est conservé, à la disposition des Etats contractants, au Laboratoire des substances explosives, à Sevran (Seine-et-Oise) — France.

1106 Do c. m. 21 punkt 11: Materiał wybuchowy nie powinien być bardziej wrażliwy tak na uderzenie i tarcie, jak i pod względem zapalności od porównawczego materiału wybuchowego o składzie następującym: 75% saletry potasowej, 10% siarki i 15% węgla brunatnego. Patrz c. m. 1154, 1155 i 1156.

1106 Ad marg. 21, 11°: L'explosif ne doit pas être plus sensible tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que l'explosif de comparaison ayant la composition suivante: 75% de nitrate de potassium, 10% de soufre et 15% de lignite. Voir marg. 1154, 1155 et 1156.

1107 Do c. m. 21 pkt 18: Dynamity nie powinny być bardziej wrażliwe tak na uderzenie i tarcie jak i pod względem zapalności od żelatyny wybu-

1107 Ad marg. 21, 18°: Les dynamites ne doivent pas être plus sensibles tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que la gélatine explosive

chowej, zawierającej 93% nitrogliceryny lub dynamitu okrzemkowego, zawierającego najwyżej 75% nitrogliceryny. Patrz c. m. 1154 b), 1155 i 1156.

1108 Do c. m. 21 pkt 19: Materiały wybuchowe bazowane na chloranach i nadchloranach nie powinny zawierać żadnych soli amonowych. Nie powinny one być bardziej wrażliwe tak na uderzenie i tarcie, jak i pod względem zapalności od chloranowego materiału wybuchowego o składzie następującym: 80% chloranu potasu, 10% dwinitrotoluenu, 4% oleju rycynowego i 1% mączki drzewnej. Patrz c. m. 1154, 1155 i 1156.

1109 Do c. m. 21 punkty 20 i 2f: Prochy czarne nie powinny być bardziej wrażliwe tak na uderzenie i tarcie, jak i pod względem zapalności od najdrobniejszego prochu myśliwskiego o składzie następującym: 75% saletry potasowej, 10% siarki i 15% węgla drzewnego kruszynowego. Patrz c. m. 1154, 1155 i 1156.

1110 Do c. m. 61 pkt 1 b): Materiał wybuchowy nie powinien być bardziej wrażliwy tak na uderzenie i tarcie jak i pod względem zapalności od czteronitrometyloaniliny. Patrz c. m. 1154, 1155 i 1156.

1111 Do c. m. 61 pkt 1 c): Materiał wybuchowy nie powinien być bardziej wrażliwy tak na uderzenie i tarcie, jak i pod względem zapalności od pentrytu. Patrz c. m. 1154, 1155 i 1156.

1112 Do c. m. 61 pkt 5 d): Ładunek wzmacniający nie powinien być bardziej wrażliwy tak na uderzenie i tarcie, jak i pod względem zapalności od czteronitrometyloaniliny. Patrz c. m. 1154, 1155 i 1156.

1113 Do c. m. 100 (2) d): Ładunek wybuchowy, trzymany przez 4 tygodnie w temperaturze 50° C, nie powinien wykazywać zmian wskazujących na niedostateczne warunki stałości. Patrz c. m. 1157.

1114—1149

B. Przepisy dotyczące prób.

1150 (1) Podane poniżej sposoby dokonywania prób należy stosować w razie rozbieżności zdań co do dopuszczalności materiałów do przewozu kolejami żelaznymi.

(2) Jeśli próby mające na celu sprawdzenie, czy stałość materiałów odpowiada warunkom części A niniejszego dodatku, są dokonywane innymi sposobami, powinny one prowadzić do takiej samej oceny, jaką można osiągnąć według sposobów niżej podanych.

(3) Przy dokonywaniu próby cieplnej, o której mowa niżej, temperatura termostatu, w którym znajduje się próbka, nie powinna się odchylać o więcej niż 2° C od temperatury przepisanej; czas trwania próby może odchylać się najwyżej o 2 minuty przy próbach trwających od 30 do 60 minut, przy próbach trwających 48 godzin o najwyżej 1 godzinę, a przy próbach

avec 93% de nitroglycérine ou les dynamites à la gubr ne renfermant pas plus de 75% de nitroglycérine. Voir marg. 1154 b), 1155 et 1156.

1108 Ad marg. 21, 19°: Les explosifs chloratés et perchloratés ne doivent renfermer aucun sel ammoniacal. Ils ne doivent pas être plus sensibles tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement qu'un explosif chloraté ayant la composition suivante: 80% de chlorate de potassium, 10% de dinitrotoluène, 5% de trinitrotoluène, 4% d'huile de ricin et 1% de farine de bois. Voir marg. 1154, 1155 et 1156.

1109 Ad marg. 21, 20° et 21°: Les poudres noires ne doivent pas être plus sensibles tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que la poudre de chasse moulue la plus fine ayant la composition suivante: 75% de nitrate de potassium, 10% de soufre et 15% de charbon de bourdaine. Voir marg. 1154, 1155 et 1156.

1110 Ad marg. 61, 1° b): La matière explosive ne doit pas être plus sensible tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que le tétryl. Voir marg. 1154, 1155 et 1156.

1111 Ad marg. 61, 1° c): La matière explosive ne doit pas être plus sensible tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que la penthrite. Voir marg. 1154, 1155 et 1156.

1112 Ad marg. 61, 5° d): La charge de transmission ne doit pas être plus sensible tant à l'inflammation qu'au choc et au frottement que le tétryl. Voir marg. 1154, 1155 et 1156.

1113 Ad marg. 100 (2) d): La charge explosive, après avoir été emmagasinée durant quatre semaines à 50° C, ne doit pas accuser d'altération qui serait due à une stabilité insuffisante. Voir marg. 1157.

1114—1149

B. Règles relatives aux épreuves.

1150 (1) Les modalités d'exécution des épreuves indiquées ci-après sont applicables lorsque des divergences d'opinion se manifestent sur l'admissibilité des matières au transport par chemin de fer.

(2) Si l'on suit d'autres méthodes ou modalités d'exécution des épreuves en vue de la vérification des conditions de stabilité indiquées dans la Partie A de cet Appendice, ces méthodes doivent mener à la même appréciation que celle à laquelle on pourrait arriver par les méthodes ci-après indiquées.

(3) Dans l'exécution des épreuves de stabilité par chauffage, dont il est question ci-dessous, la température de l'étuve renfermant l'échantillon éprouvé ne devra pas s'écarter de plus de 2° C de la température telle qu'elle est fixée; la durée de l'épreuve devra être respectée à 2 minutes près quand cette durée doit être de 30 minutes ou 60 minutes, à 1 heure près quand cette durée doit

trwających 4 tygodnie o najwyżej 24 godziny. Termostat powinien być tak urządzony, aby w ciągu najwyżej 5 minut od włożenia próbki temperatura osiągnęła wymaganą wysokość.

1151. Próba stałości chemicznej przy nagrzewaniu (próba cieplna) (patrz c. m. 1101, 1102 i 1103).

a) Badanie materiałów wymienionych pod c. m. 1101 i 1103.

(1) Do każdej z dwu próbek szklanych o wymiarach:

długość	350 mm
średnica wewnętrzna	16 mm
grubość ścianki	1,5 mm

wkłada się po 1 g materiału wybuchowego, osuszonego ponad chlorkiem wapnia. Obydwie próbki zupełnie nakryte w ten sposób, by ich zamknięcie nie stawiało oporu, umieszcza się następnie w termostacie tak, by były widoczne przynajmniej w $\frac{4}{5}$ swej długości, i trzyma się przez 30 minut w stałej temperaturze 132° C. Przez ten czas obserwuje się, czy nie wydziela się dwutlenek azotu w postaci żółtobrunatnych oparów, szczególnie widocznych na białym tle.

(2) Materiał ten uważa się za stały, jeśli nie ukazują się wspomniane opary.

b) Próba prochów wymienionych pod c. m. 1102.

(1) Prochy nitrocelulozowe, nie zawierające nitrogliceryny, zżelatynowane lub nie zżelatynowane: po 3 g prochu wkłada się do takich samych próbek szklanych, jakie wymieniono pod a), które umieszcza się następnie w termostacie, utrzymującym stałą temperaturę 132° C.

(2) Prochy nitrocelulozowe, zawierające nitroglicerynę: po 1 g prochu wkłada się do takich samych próbek szklanych, jakie wymieniono pod a), które umieszcza się następnie w termostacie, utrzymującym stałą temperaturę 110° C.

(3) Probówki z prochami wymienionymi pod (1) i (2), pozostają w termostacie przez jedną godzinę. W tym czasie dwutlenek azotu nie powinien być widoczny. Stwierdzenie i ocena jak pod a).

1152 Temperatura zapłonu (patrz c. m. 1101 i 1102).

(1) Temperaturę zapłonu określa się nagrzewając 0,2 g materiału w próbce szklanej, zanurzonej w kąpeli metalicznej Wooda. Probówkę zanurza się w kąpeli po osiągnięciu przez nią temperatury 100° C. Temperaturę kąpeli podwyższa się następnie o 5° C na minutę.

être de 48 heures, et à 24 heures près quand cette durée doit être de 4 semaines.

L'étuve doit être telle qu'après l'introduction de l'échantillon, la température ait repris sa valeur de régime en 5 minutes au plus.

1151 Epreuve de stabilité chimique à la chaleur (voir marg. 1101, 1102 et 1103).

a) Epreuve sur les matières dénommées aux marg. 1101 et 1103.

(1) Dans chacune de deux éprouvettes en verre ayant les dimensions suivantes:

longueur	350 mm
diamètre intérieur	16 mm
épaisseur de la paroi	1,5 mm

on introduit 1 g d'explosif séché sur du chlorure de calcium. Les deux éprouvettes, complètement couvertes, sans que la fermeture offre de résistance, sont ensuite introduites dans une étuve permettant la visibilité pour les $\frac{4}{5}$ au moins de leur longueur et maintenues à une température constante de 132° C pendant 30 minutes. On observe si, pendant ce laps de temps, des gaz nitreux se dégagent, à l'état de vapeurs jaune brun, particulièrement bien visibles sur un fond blanc.

(2) La substance est réputée stable si ces vapeurs sont absentes.

b) Epreuve sur les poudres dénommées au marg. 1102.

(1) Poudres à la nitrocellulose ne renfermant pas de nitroglycérine, gélatinisées ou non: on introduit 3 g de poudre dans des éprouvettes en verre analogues à celles indiquées sous a) et qui sont ensuite placées dans une étuve maintenue à une température constante de 132° C.

(2) Poudres à la nitrocellulose renfermant de la nitroglycérine: on introduit 1 g de poudre dans des éprouvettes en verre analogues à celles indiquées sous a) et qui sont ensuite placées dans une étuve maintenue à une température constante de 110° C.

(3) Les éprouvettes contenant les poudres des (1) et (2) sont maintenues à l'étuve pendant une heure. Pendant cette période des gaz nitreux ne doivent pas être visibles. Constatation et appréciation comme sous a).

1152 Température d'inflammation (voir marg. 1101 et 1102).

(1) La température d'inflammation est déterminée en chauffant 0,2 g de matière renfermée dans une éprouvette en verre qui est immergée dans un bain métallique de Wood. L'éprouvette est placée dans le bain lorsque celui-ci a atteint 100° C. La température du bain est ensuite élevée progressivement de 5° C par minute.

(2) Probówki powinny mieć następujące wymiary:

długość . . . . . 125 mm
średnica wewnętrzna . . . 15 mm
grubość ścianki . . . . . 0,5 mm

i powinny być zanurzone do głębokości 20 mm.

(3) Próbę należy powtórzyć trzy razy, notując za każdym razem temperaturę, przy której następuje zapłon, tj. spalanie się powolne lub gwałtowne, deflagracja (wyfuknięcie) lub detonacja.

(4) Najniższa temperatura, stwierdzona w trzech próbach, jest uważana za temperaturę zapłonu.

1153 Próba wytrzymałości chemicznej na ciepło.
(patrz c. m. 1104 i 1105).

a) Próba materiałów wymienionych pod c. m. 1104 pkt 1.

(1) Dwie próbki materiału wybuchowego o wadze po 10 g wkłada się do szklanych naczyń cylindrycznych o wewnętrznej średnicy 3 cm i o wysokości 5 cm do dolnej powierzchni przykrywki, dobrze zamyka się przykrywkami i nagrzewa przez 3 godziny przy stałej temperaturze 90° C w termostacie, w którym powinny być dobrze widoczne.

(2) Podczas tej próby dwutlenek azotu nie powinien się wydzielać. Sprawdzenie i ocena jak pod c. m. 1151a).

b) Próba materiałów wymienionych pod c. m. 1104 pkt 2 i pod c. m. 1105.

(1) Dwie próbki materiału wybuchowego o wadze po 10 g wkłada się do szklanych naczyń cylindrycznych o wewnętrznej średnicy 3 cm i o wysokości 5 cm do dolnej powierzchni przykrywki, dobrze zamyka się przykrywkami i nagrzewa przez 48 godzin przy stałej temperaturze 75° C w termostacie, w którym powinny być dobrze widoczne.

(2) Podczas tej próby dwutlenek azotu nie powinien się wydzielać. Sprawdzenie i ocena jak pod c. m. 1151a).

1154 Badanie wrażliwości na rozgrzanie do czerwoności i na zapłon (patrz c. m. 1104 do 1112).

a) Próba w rozpalonym do czerwoności naczyniu żelaznym półkolistym (patrz c. m. 1104 do 1106 i 1108 do 1112).

(1) Do naczynia żelaznego półkolistego o ściankach grubości 1 mm i o średnicy 120 mm, rozpalonego do czerwoności, wrzuca się badany materiał wybuchowy, zwiększając jego ilość począwszy od 0,5 g do 10 g.

(2) Les éprouvettes doivent avoir les dimensions suivantes:

longueur . . . . . 125 mm
diamètre intérieur . . . . 15 mm
épaisseur de la paroi . . . 0,5 mm

et doivent être immergés à une profondeur de 20 mm.

(3) L'épreuve doit être répétée trois fois, en notant chaque fois la température à laquelle une inflammation de la matière se produit, c'est-à-dire: combustion lente ou rapide, déflagration ou détonation.

(4) La température la plus basse relevée dans les trois épreuves indique la température d'inflammation.

1153 Epreuve de stabilité chimique à la chaleur (voir marg. 1104 et 1105).

a) Epreuve sur les matières dénommées au marg. 1104, 1°.

(1) Deux échantillons d'explosif d'un poids unitaire de 10 g sont introduits dans des flacons cylindriques en verre d'un diamètre intérieur de 3 cm, d'une hauteur de 5 cm jusqu'à la surface inférieure du couvercle, bien fermés avec leur couvercle et chauffés dans une étuve, dans laquelle ils sont bien visibles, pendant 3 heures à une température constante de 90° C.

(2) Pendant cette période, des gaz nitreux ne doivent pas être visibles. Constatation et appréciation comme au marg. 1151 a).

b) Epreuve sur les matières dénommées aux marg. 1104, 2°, et 1105.

(1) Deux échantillons d'explosif d'un poids unitaire de 10 g sont introduits dans des flacons cylindriques en verre d'un diamètre intérieur de 3 cm, d'une hauteur de 5 cm jusqu'à la surface inférieure du couvercle, bien fermés avec leur couvercle et chauffés dans une étuve, dans laquelle ils sont bien visibles, pendant 48 heures à une température constante de 75° C.

(2) Pendant cette période, des gaz nitreux ne doivent pas être visibles. Constatation et appréciation comme au marg. 1151a).

1154 Epreuve de sensibilité au chauffage au rouge et à l'inflammation (voir marg. 1104 à 1112).

a) Epreuve au vase hémisphérique en fer rougi (voir marg. 1104 à 1106 et 1108 à 1112).

(1) Dans un vase hémisphérique en fer d'une épaisseur de 1 mm et d'un diamètre de 120 mm, chauffé au rouge, on jette des quantités croissantes de 0,5 g jusqu'à 10 g de l'explosif à examiner.

Wyniki prób należy rozróżnić jak następuje:

1. zapalenie z powolnym spalaniem (materiały wybuchowe amonowo-saletrzane),
2. zapalenie z szybkim spalaniem (materiały wybuchowe chloranowe),
3. zapalenie z gwałtownym spalaniem i deflagacją (proch czarny),
4. gwałtowny wybuch (piorunian rtęci).

(2) Należy liczyć się z wpływem ilości materiału wybuchowego na przebieg zjawiska.

(3) Badany materiał wybuchowy nie powinien wykazywać żadnych zasadniczych różnic z materiałem wybuchowym porównawczym.

(4) Naczynia żelazne powinny być dokładnie oczyszczane przed każdą próbą i często zmieniane.

b) **Próba zapalności** (patrz c. m. 1104 do 1112).

(1) Badany materiał wybuchowy umieszcza się w postaci małej kupki na płytce żelaznej, przy czym, odpowiednio do wyników próby opisanej pod a), ilości materiału wybuchowego powiększa się stopniowo od 0,5 g do 100 g najwyżej.

(2) Do wierzchołka nasypanego materiału wybuchowego przytyka się następnie zapaloną zapalkę i obserwuje, czy materiał wybuchowy zapala się i spala powoli, deflaguje lub detonuje, tudzież czy raz zapalony płonie nadal po usunięciu zapalki. Jeśli materiał się nie zapali, należy zrobić podobną próbę dotykając go płomieniem gazowym i poczynić te same sprostżenia.

(3) Wyniki próby porównuje się z wynikami otrzymanymi z materiałem porównawczym.

1155 **Próba wrażliwości na uderzenie** (patrz c. m. 1104 do 1112).

(1) Materiały wybuchowe powinny być sproszkowane i osuszone ponad chlorkiem wapnia. Materiały wybuchowe, które ze względu na swe właściwości nie mogą być sproszkowane, krad się na małe kawałki lub skrobie; z materiałów wybuchowych żelatynowych sporządza się małe krążki.

(2) Urządzenie służące do dokonywania prób stanowi ciężar przesuwany dwoma drążkami tak, aby mógł być utrzymany i łatwo odczepiany na wysokości, z której nie powinien spadać. Ciężar nie spada bezpośrednio na materiał wybuchowy, lecz na tłoczek, który się składa z dwóch części, górnej D i dolnej E, zrobionych z bardzo twardej stali i lekko się przesuwających w pierścieniu prowadzącym F (rysunek 1). Próbkę materiału wybuchowego umieszcza się pomiędzy górną a dolną częścią tłoczka. Tłoczek i pierścień prowadzący znajdują się w walcu ochronnym C z hartowanej stali, ustawionym na stalowym bloku B, wpuszczo-

Les résultats de l'épreuve sont à distinguer comme suit:

- 1° inflammation avec combustion lente (explosifs au nitrate d'ammonium),
- 2° inflammation avec combustion rapide (explosifs chloratés),
- 3° inflammation avec combustion violente et déflagration (poudre noire),
- 4° détonation (fulminate de mercure).

(2) On doit tenir compte de l'influence de la masse d'explosif employée sur la marche des phénomènes.

(3) L'explosif à examiner ne doit montrer aucune différence essentielle avec l'explosif de comparaison.

(4) Les vases en fer doivent être nettoyés avec soin avant toute épreuve et souvent remplacés.

b) **Epreuve d'aptitude à l'inflammation** (voir marg. 1104 à 1112).

(1) L'explosif à examiner est placé, sous forme d'un petit tas, sur une plaque en fer, en employant — d'après les résultats de l'épreuve sous a) — des quantités croissantes de 0,5 g jusqu'à 100 g au maximum.

(2) Le sommet du petit tas est ensuite mis en contact avec la flamme d'une allumette et on note si l'explosif s'allume et brûle lentement, déflagre ou détone et si, une fois enflammé, la combustion continue même après que l'allumette a été éloignée. Si aucune inflammation ne se produit, on fait une épreuve analogue en mettant l'explosif en contact avec une flamme de gaz et on fait les mêmes constatations.

(3) Les résultats de l'épreuve sont mis en parallèle avec ceux qu'on obtient sur l'explosif de comparaison.

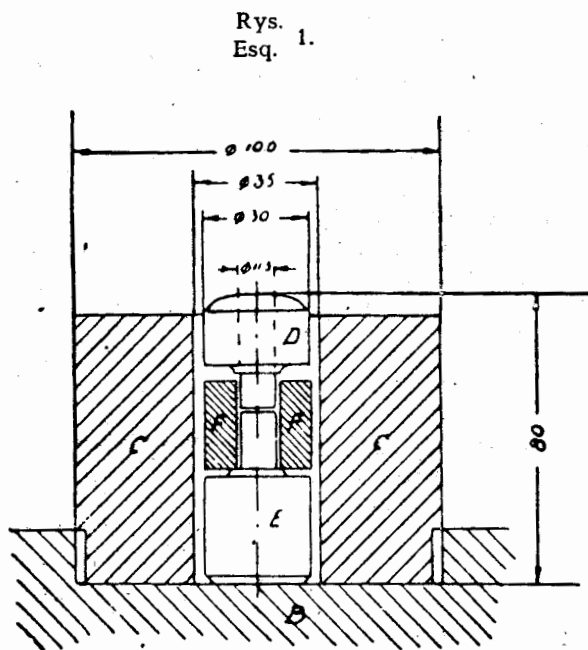
1155 **Epreuve de sensibilité au choc** (voir marg. 1104 à 1112).

(1) Les explosifs doivent être pulvérisés et séchés sur du chlorure de calcium. Les explosifs qui, eu égard à leur nature, ne peuvent pas être pulvérisés, sont coupés en petits morceaux ou râpés; s'il s'agit d'explosifs à l'état gélatineux, on prépare de petits disques.

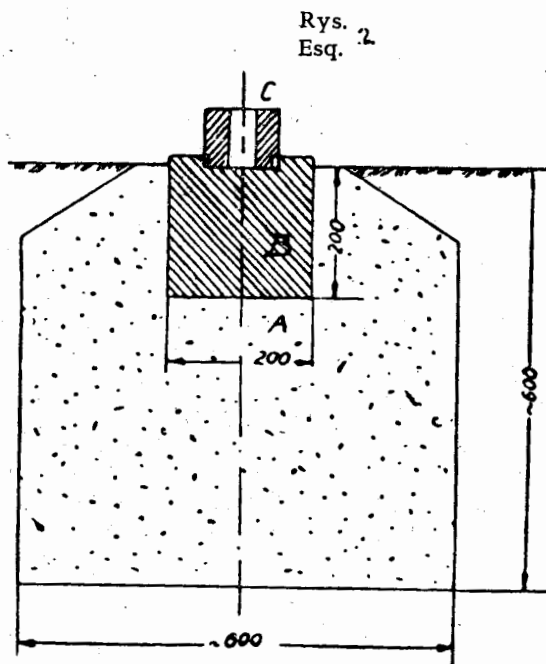
(2) L'appareil pour l'exécution de l'épreuve consiste en une masse glissant entre deux barres et pouvant être fixée à une hauteur de chute déterminée; cette masse doit pouvoir être déclenchée facilement en vue de la chute. La masse ne tombe pas directement sur l'explosif, mais tombe sur un pilon constitué par une partie supérieure D et une partie inférieure E, toutes les deux en acier très dur glissant légèrement dans l'anneau de guide F (esquisse 1). L'échantillon de l'explosif est placé entre la partie supérieure et la partie inférieure du pilon. Celui-ci et l'anneau de guide se trouvent dans un cylindre de protection C en acier trempé, placé sur un bloc en acier B lequel est

nym w cementową podstawę A (rysunek 2). Rozmiary różnych części są podane na umieszczonym niżej rysunku.

plongé dans une fondation en ciment A (esquisse 2). Les dimensions des différentes parties sont indiquées dans l'esquisse ci-après.

Skala
Echelle 1:2

Skala
Echelle 1:10

(3) Próby należy dokonać kolejno na badanym materiale wybuchowym i na materiale porównawczym w sposób następujący:

(3) Les épreuves sont exécutées tour à tour sur l'explosif à examiner et sur l'explosif de comparaison de la manière suivante:

- Materiał wybuchowy w ilości odmierzonej za pomocą małej łyżeczki o pojemności 0,05 cm³ wkłada się ostrożnie pomiędzy obydwie części tłoczka, których stykające się powierzchnie nie powinny być wilgotne. Temperatura otoczenia nie powinna przewyższać 30° C i nie powinna być niższa od 15° C. Każda próbka materiału wybuchowego powinna być tylko raz uderzona. Po każdej próbie tłoczek i pierścień prowadzący należy dokładnie oczyścić, usuwając mogące na nich znajdować się pozostałości materiału wybuchowego.
- Próby rozpoczynać od takiej wysokości spadku, przy której może nastąpić zupełny wybuch materiału wybuchowego poddanego próbie. Wysokość spadku zmniejsza się stopniowo do chwili, kiedy wybuch będzie niezupełny lub wcale nie nastąpi. Przy tej ostatniej wysokości wykonywa się cztery próby uderzeniowe, a jeśli choćby jedna doprowadzi do wyraźnego wybuchu, wykonywa się cztery dalsze próby z wysokości nieco mniejszej itd.
- Za granicę wrażliwości uważa się tę najmniejszą wysokość spadku, przy której podczas oo najmniej czterech prób ciężar spadający z tej samej wysokości spowodował wyraźny wybuch.
- Normalnie próbę uderzeniową wykonywać należy ciężarem 2 kg; gdyby jednak wrażliwość na uderzenie tym ciężarem wymagała większej wysokości spadku niż 60 do 70 cm. to próby uderzeniowej należy dokonać ciężarem 5 kg.

- L'explosif, mesuré à l'aide d'une petite cuiller de la capacité de 0,05 cm³, est disposé avec soin entre les deux parties du pilon, dont les surfaces de contact ne doivent pas être humides. La température ambiante ne doit pas dépasser 30° C, ni être inférieure à 15° C. Chaque échantillon de l'explosif doit recevoir le choc une seule fois. Après chaque épreuve, le pilon et l'anneau de guide doivent être nettoyés avec soin, en enlevant tout résidu éventuel d'explosif.
- Les épreuves doivent être commencées à des hauteurs de chute susceptibles de provoquer l'explosion complète des explosifs soumis à l'épreuve. On diminue graduellement la hauteur de chute jusqu'à ce qu'on arrive à une explosion incomplète ou nulle. A cette hauteur on exécute quatre épreuves de choc et, si au moins une de ces épreuves donne lieu à une explosion nette, on exécute encore quatre épreuves à une hauteur de chute légèrement inférieure et ainsi de suite.
- Est considérée comme limite de sensibilité la hauteur de chute la plus basse qui a causé une explosion nette au cours d'une série d'au moins quatre épreuves exécutées à cette hauteur.
- L'épreuve de choc est normalement exécutée avec une masse de chute de 2 kg; cependant si la sensibilité au choc avec cette masse dépasse la hauteur de chute de 60 à 70 cm, l'épreuve de choc doit être exécutée avec une masse de chute de 5 kg.

1156 Próba wrażliwości na tarcie (patrz c. m. 1104 do 1112).

(1) Materiał wybuchowy powinien być wysuszony ponad chlorkiem wapnia. Próbkę materiału wybuchowego gniecie się i rozciera w nie polewanym moździerzem porcelanowym tłuczkiem, również nie polewanym. Należy baczyć, by moździerz i tłuczek miały temperaturę mniej więcej o 10° C wyższą od temperatury otoczenia (15°—30° C).

(2) Wyniki prób porównuje się z wynikami otrzymanymi z materiałem porównawczym i różni się, jak następuje:

1. bez żadnych objawów;
2. słabe pojedyncze trzaski;
3. trzaski częste lub pojedyncze, trzaski bardzo mocne.

(3) Materiały wybuchowe, które przy próbach dają wynik podany pod 1, są uważane za materiały praktycznie nie wrażliwe na tarcie; uważa się je za średnio wrażliwe, jeśli dadzą wynik podany pod 2; uważa się je za bardzo wrażliwe, jeśli dadzą wynik podany pod 3.

1157 Stałość wyrobów, wymienionych pod c. m. 1113, sprawdza się zwykłymi sposobami laboratoryjnymi.

1158-1199

DODATEK II

Przepisy dotyczące jakości naczyń ze stopów aluminium dla niektórych gazów klasy Id.

A. Gatunek materiałów.

1200 (1) Materiały naczyń ze stopów aluminium, które są napełnione gazami wymienionymi pod c. m. 133 (2) p. 2, muszą spełniać następujące warunki:

Materiały dla naczyń poddane ciśnieniu próbnemu
Matériaux pour récipients soumis à une pression d'épreuve

Twardość wg Brinella H w kg/mm ²	55 — 65	75 — 95	105 — 140
Dureté Brinell H en kg/mm ²	55 à 65	75 à 95	105 à 140
Wytrzymałość na zerwanie β_z w kg/mm ²	22 — 26	26 — 30	38 — 55
Résistance à la traction β_z en kg/mm ²	22 à 26	26 à 30	38 à 55
Granica elastyczności σ_f w kg/mm ² (zniekształcenie stałe $\lambda = 2\%$)	10 — 14	17 — 21	23 — 41
Limite d'élasticité apparente σ_f en kg/mm ² (déformation permanente $\lambda = 2\%$)	10 à 14	17 à 21	23 à 41
Wydłużenie po rozciągnięciu 5d (podłużne), λ_s w %	30 — 22	22 — 19	16 — 12
Allongement après rupture 5 d dans le sens longitudinal, λ_s en %	30 à 22	22 à 19	16 à 12
Współczynnik zginania k (poprzeczne)	40 — 30	30 — 25	24 — 13
Coefficient de pliage k dans le sens transversal, éprouvettes concaves et convexes	40 à 30	30 à 25	24 à 13
Opór zerwania α w kgm/cm ²	4	3	3 — 2,5
Résilience α en kgm/cm ²	4	3	3 à 2,5

1156 Epreuve de sensibilité au frottement (voir marg. 1104 à 1112).

(1) L'explosif doit être séché sur du chlorure de calcium. Un échantillon d'explosif est comprimé et fortement pilonné dans un mortier de porcelaine non verni, au moyen d'un pilon également non verni. On doit avoir soin que le mortier et le pilon possèdent une température supérieure de 10 degrés environ à la température ambiante (15° à 30° C).

(2) Les résultats de l'épreuve sont mis en parallèle avec ceux qu'on obtient sur l'explosif de comparaison et sont à distinguer comme suit:

- 1° aucun effet;
- 2° faibles crépitements isolés;
- 3° crépitements fréquents ou crépitements isolés très énergiques.

(3) Les explosifs qui, à l'épreuve, donnent le résultat indiqué sous 1° sont considérés comme pratiquement insensibles au frottement; ils sont qualifiés de modérément sensibles s'ils donnent le résultat mentionné sous 2°; ils sont considérés comme très sensibles lorsqu'ils donnent le résultat indiqué sous 3°.

1157 La stabilité des produits dénommés au marg. 1113 est contrôlée suivant les méthodes de laboratoire ordinaires.

1158-1199

APPENDICE II

Prescriptions relatives à la nature des récipients en alliages d'aluminium pour certains gaz de la classe Id.

A. Qualité du matériau.

1200 (1) Les matériaux des récipients en alliages d'aluminium, qui sont admis pour les gaz mentionnés au marg. 133 (2), al. 2, doivent satisfaire aux exigences suivantes:

	do 30	do 60	ponad 60
	jusqu'à	jusqu'à	au-dessus de
	30 kg/cm ²	60 kg/cm ²	60 kg/cm ²
Twardość wg Brinella H w kg/mm ²	55 — 65	75 — 95	105 — 140
Dureté Brinell H en kg/mm ²	55 à 65	75 à 95	105 à 140
Wytrzymałość na zerwanie β_z w kg/mm ²	22 — 26	26 — 30	38 — 55
Résistance à la traction β_z en kg/mm ²	22 à 26	26 à 30	38 à 55
Granica elastyczności σ_f w kg/mm ² (zniekształcenie stałe $\lambda = 2\%$)	10 — 14	17 — 21	23 — 41
Limite d'élasticité apparente σ_f en kg/mm ² (déformation permanente $\lambda = 2\%$)	10 à 14	17 à 21	23 à 41
Wydłużenie po rozciągnięciu 5d (podłużne), λ_s w %	30 — 22	22 — 19	16 — 12
Allongement après rupture 5 d dans le sens longitudinal, λ_s en %	30 à 22	22 à 19	16 à 12
Współczynnik zginania k (poprzeczne)	40 — 30	30 — 25	24 — 13
Coefficient de pliage k dans le sens transversal, éprouvettes concaves et convexes	40 à 30	30 à 25	24 à 13
Opór zerwania α w kgm/cm ²	4	3	3 — 2,5
Résilience α en kgm/cm ²	4	3	3 à 2,5

Pośrednie wartości mogą być odczytywane z wykresów na stronie następnej.
Les valeurs intermédiaires doivent être tirées des diagrammes à la page suivante.

(2) Dla danych materiałowych zamieszczonych w ust. (1) obowiązuje następująca tolerancja: dla wydłużenia po rozerwaniu minus 10% liczb podanych w powyższej tabeli; dla współczynnika zginania minus 20%; dla oporu na rozerwanie minus 30%.

(3) Grubość ścian naczyń ze stopów aluminiowych w częściach najbardziej słabych musi być następująca:

jeżeli średnica naczynia nie przekracza 50 mm, najmniej 1,5 mm,

jeżeli średnica naczynia ma od 50 do 150 mm, najmniej 2,0 mm,

jeżeli średnica naczynia ma powyżej 150 mm, najmniej 3,0 mm.

(4) Dna naczyń powinny mieć przekrój półkolisty, eliptyczny lub pałkowaty i muszą gwarantować taką samą trwałość jak i całe naczynie.

B. Dodatkowe urzędowe próby stopów aluminiowych na zawartość miedzi.

1201 (1) W większości badań przewidzianych w c. m. 142, 143 i 144 trzeba jeszcze ustalić, czy używane stopy aluminiowe zawierają miedź, sprawdzając możliwość korozji międzykrystalicznej ścianek naczyń.

(2) Próbkę ze ścianki wewnętrznej o wymiarach 1000 mm² (33,3×30 mm) materiału zawierającego miedź, poddaje się działaniu roztworu wodnego, zawierającego 3% NaCl i 0,5% HCl w temperaturze pokojowej w ciągu 72 godzin, strata na ciężarze nie powinna przekraczać 50 mg/1000 mm².

C. Zabezpieczenie powierzchni wewnętrznej.

1202 Zabezpieczenie powierzchni wewnętrznej naczyń za pomocą utleniania anodowego uzupełnia się stosując specjalny lakier szczególnie polecany, jeżeli on nie działa na wysuszony gaz.

1203-1299

(2) En ce qui concerne les valeurs du matériau indiquées sous (1), les tolérances suivantes sont admises: allongement après rupture moins 10% des chiffres indiqués au tableau ci-dessus; coefficient de pliage moins 20%; résilience moins 30%.

(3) L'épaisseur de la paroi des récipients en alliages d'aluminium, à la partie la plus faible, doit être la suivante:

lorsque le diamètre du récipient est inférieur à 50 mm 1,5 mm au moins,

lorsque le diamètre du récipient est de 50 à 150 mm 2,0 mm au moins,

lorsque le diamètre du récipient est supérieur à 150 mm 3,0 mm au moins.

(4) Les fonds des récipients auront un profil en plein cintre, en ellipse ou en anse de panier; ils devront présenter la même sécurité que le corps du récipient.

B. Epreuve officielle complémentaire des alliages d'aluminium contenant du cuivre.

1201 (1) En plus des examens prescrits par les marg. 142, 143 et 144, il faut encore procéder, lors de l'emploi d'alliages d'aluminium contenant du cuivre, au contrôle de la possibilité de la corrosion intercrystalline de la paroi intérieure du récipient.

(2) En traitant le côté intérieur d'une éprouvette de 1000 mm² (33,3 × 30 mm) du matériau contenant du cuivre avec une solution aqueuse contenant 3% de NaCl et 0,5% de HCl, à la température ambiante pendant 72 heures, la perte de poids ne doit par dépasser 50 mg/1000 mm².

C. Protection de la surface intérieure.

1202 Une protection de la surface intérieure des récipients au moyen d'une oxydation anodique, complétée avec des laques spéciales appropriées, est particulièrement recommandée lorsqu'il ne s'agit pas de gaz asséchés.

1203-1299

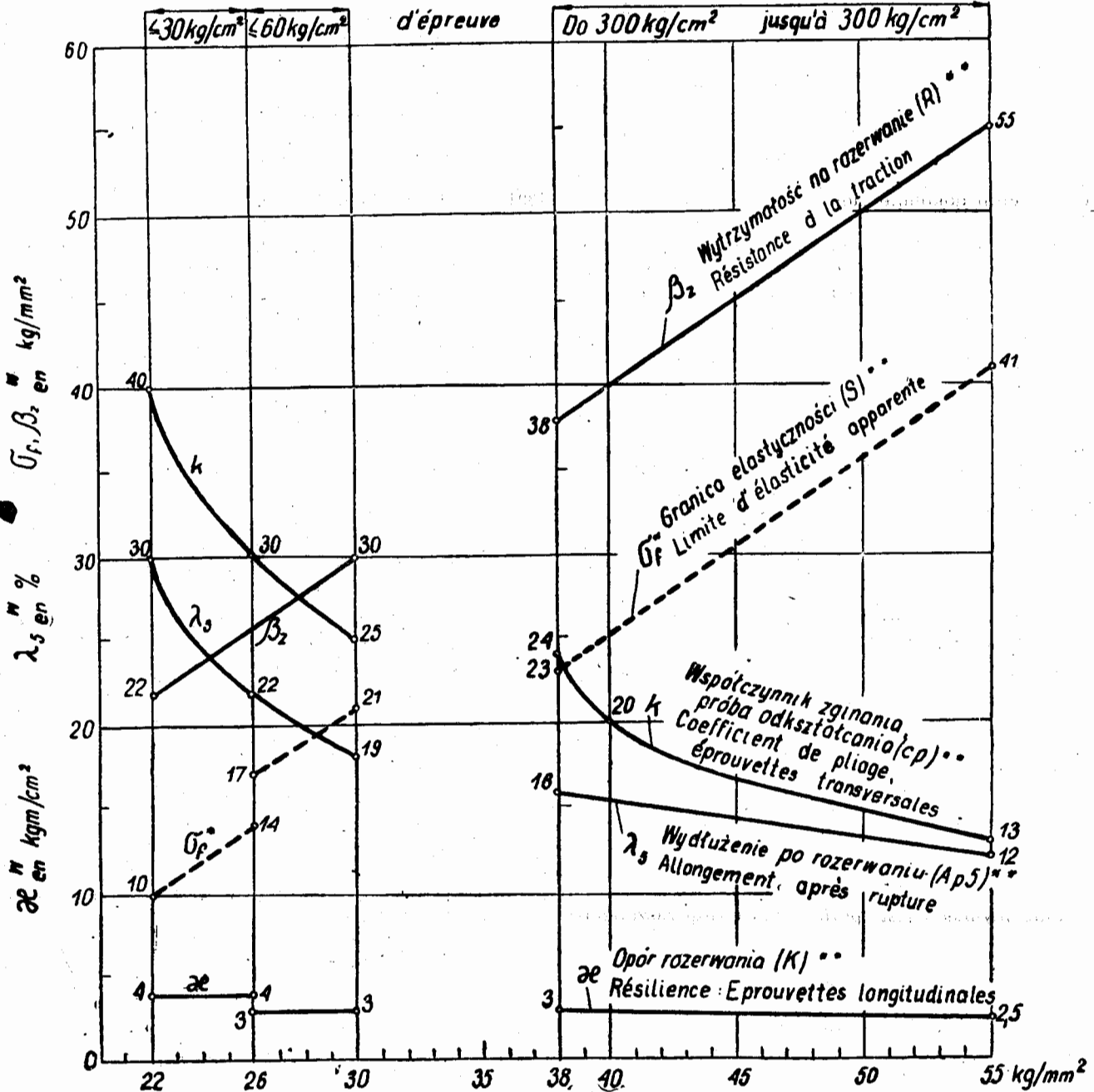
NACZYNNIA ZE STOPÓW ALUMINIOWYCH
według stopów nie rafinowanych lub rafinowanych
RÉCIPIENTS EN ALLIAGES D'ALUMINIUM
selon l'alliage non traité ou traité

Ciśnienie próbne

Pression

d'épreuve

Do 300 kg/cm² jusqu'à 300 kg/cm²

Wytrzymałość na rozzerwanie
Tolerancje:

- Wydłużenie po rozzerwaniu — 10%
- Współczynnik zginania — 20%
- Opór rozzerwania — 30%

Résistance à la traction
Tolérances:

- Allongement après rupture — 10%
- Coefficient de pliage — 20%
- Résilience — 30%

* Granica elastyczności σ_f nie mniejsza od $\frac{1}{3}$ naprężenia pierścieniowego próbnego ciśnienia

** Symbole używane we Włoszech

• La limite d'élasticité apparente σ_f doit être au moins égale aux $\frac{1}{3}$ de la tension annulaire à la pression d'épreuve

** Symbole employé en Italie

DODATEK III

Próby materiałów płynnych łatwo zapalnych klasy IIIa.

- 1300** Punkt zapłonu ustala się za pomocą następujących aparatów:
- dla temperatur nie wyższych niż 50° C: aparat Abel, aparat Aparat-Pensky, aparat Luchoire-Finances, aparat Tag;
  - dla temperatur powyżej 50° C; aparat Pensky-Martens, aparat Luchoire-Finances;
  - za pomocą każdego innego aparatu, który daje wyniki różniące się nie więcej niż o 2° C od wyników, jakie dawałyby w tych samych wypadkach aparaty wymienione wyżej.

1301 Prób dokonuje się:

- aparatem Abel według brytyjskiej normy nr 33/44 „*Institute of Petroleum*”; można używać też aparatu Abel-Pensky według tej samej normy;
- aparatem Pensky-Martens według normy nr 34/47 „*Institute of Petroleum*” lub normy D. 93.46. A.S.T.M.;
- aparatem Tag według normy D. 53.46. A.S.T.M.;
- aparatem Luchoire według instrukcji załączonej do francuskiego zarządzenia ministerialnego z dnia 26 października 1925.

W razie użycia innych aparatów należy przy dokonywaniu prób stosować następujące środki ostrożności:

- próby powinny być dokonywane w miejscu wolnym od przeciągu;
- szybkość ogrzewania cieczy badanej nie powinna przekraczać nigdy 5° C na minutę;
- plomień zapalający musi posiadać długość 5 mm ($\pm 0,5$ mm);
- po każdym podwyższeniu się temperatury o 1° C należy wprowadzić do otworu naczynia plomień zapalający.

1302 Gdy zaszeregowanie łatwo zapalnego materiału płynnego jest sporne, obowiązuje zaszeregowanie zaproponowane przez nadawcę, jeśli próba punktu zapłonu danego płynu da wynik różniący się nie o więcej niż 2° C od podanych pod c. m. 301 granic (21°, 55° i 100° C). Jeśli próba da wynik różniący się o więcej niż 2° C, należy przeprowadzić ponowną próbę i najwyższy z otrzymanych wyników należy uważać za właściwy.

1303 Celem ustalenia zawartości nadtlenu w cieczy należy postępować następująco:

Wlewa się do zlewki Erlenmayera pewną ilość p (około 5 g, odważoną dokładnie na 1 g) cieczy, która ma być badana, dodaje się 20 cm³ bezwodnika kwasu octowego i około 1 g stałego sprosz-

APPENDICE III

Epreuves relatives aux matières liquides inflammables de la classe IIIa.

- 1300** Le point d'éclair est déterminé au moyen de l'un des appareils suivants:
- pouvant être employés aux températures ne dépassant pas 50° C: appareil d'Abel, appareil d'Abel-Pensky, appareil Luchoire-Finances, appareil Tag;
  - pouvant être employés aux températures supérieures à 50° C: appareil Pensky-Martens, appareil Luchoire-Finances;
  - à défaut, tout autre appareil capable de donner des résultats ne s'écartant pas de plus de 2° C de ceux que donnerait, au même lieu, l'un des appareils ci-dessus.

1301 Le mode opératoire de la mesure sera:

- pour l'appareil d'Abel, celui de la norme britannique n° 33/44 de l'*Institute of Petroleum*; cette norme pourra être employée aussi pour l'appareil d'Abel-Pensky;
- pour l'appareil Pensky-Martens, celui de la norme n° 34/47 de l'*Institute of Petroleum*, ou de la norme D. 93.46 de l'A.S.T.M.;
- pour l'appareil Tag, celui de la norme D. 53.46 de l'A.S.T.M.;
- pour l'appareil Luchoire, celui de l'Instruction annexée à l'arrêté ministériel (France) du 26 octobre 1925.

Dans le cas d'emploi d'un autre appareil, le mode opératoire exigera les précautions suivantes:

- La détermination doit se faire à l'abri des courants d'air.
- La vitesse d'échauffement du liquide éprouvé ne doit jamais dépasser 5° C par minute.
- La flamme de veilleuse doit avoir une longueur de 5 mm ($\pm 0,5$ mm).
- On doit présenter la flamme de veilleuse à l'orifice du récipient, chaque fois que la température du liquide a subi un accroissement de 1° C.

1302 En cas de contestation sur le classement d'un liquide inflammable, on retiendra le numéro de classement proposé par l'expéditeur, si une contre-épreuve de mesure de point d'éclair effectuée sur le liquide en cause donne une valeur ne s'écartant pas de plus de 2° C des limites (respectivement 21°, 55° et 100° C) qui figurent dans le marg. 301. Si une contre-épreuve donne une valeur s'écartant de plus de 2° C de ces limites, on devra procéder à une deuxième contre-épreuve et on retiendra finalement la plus élevée des valeurs.

1303 La détermination du taux de peroxyde dans un liquide sera faite selon le mode opératoire suivant:

On verse dans une fiole d'Erlenmeyer une masse p (voisine de 5 g, pesée à 1 mg près) du liquide à doser; on ajoute 20 cm³ d'anhydride acétique et 1 g environ d'iodure de potassium solide pulvéri-

kowanego jodku potasu i wstrząsa się. Po 10 minutach podgrzewa się płyn w ciągu 3 minut do 60° C, po czym pozostawia się na 5 minut do ochłodzenia i dodaje się następnie 25 cm³ wody. Zwolniony jod miareczkuje się 1/10 normalnym roztworem tiosiarczanu sodu, bez użycia wskaźnika. Zupełne odbarwienie wskazuje zakończenie reakcji. Jeśli potrzebną ilość tiosiarczanu oznaczymy przez n cm³, to zawartość procentową nadtlenu (obliczoną w H₂O₂) w cieczy można obliczyć

$$\text{według wzoru } \frac{17n}{100p}$$

1304-1399

DODATEK IV.

Przepisy dotyczące używania wagonów z urządzeniami elektrycznymi.

1400 Materiały wybuchowe klasy Ia, amunicja klasy Ib, przedmioty klasy Ic, punktów 4, 21, 22, 23 i 26,

materiały płynne łatwo zapalne klasy IIIa, punktów 1, 2 i 3, jak również aldehyd octowy, aceton i mieszaniny acetonowe (pkt 5), w sztukach przesyłki o wadze powyżej 50 kg, materiały stałe łatwo zapalne klasy IIIb, punktów 3 do 8, oraz

materiały podtrzymujące palenie klasy IIIc mogą być przewożone w wagonach z urządzeniami elektrycznymi tylko wtedy, gdy wagony te odpowiadają warunkom następującym:

a) Przewody elektryczne powinny być trwale umocowane i zabezpieczone od uszkodzeń mechanicznych. Przewody te, z wyjątkiem kabli ołowianych lub podobnych przewodów w kablach chronionych nierdzewną osłoną bez szwu, powinny być zamknięte w szczelnych rurkach stalowych. Połączenia obwodu pod napięciem oraz części służące do uziemienia należy zabezpieczyć przed samorozluźnieniem się. Części metalowe wagonu nie mogą być użytkowane jako przewód zerowy.

b) Do oświetlania wolno używać tylko lamp elektrycznych żarowych, źródło światła powinno być uszczelnione i zaopatrzone od strony wagonu, przeznaczonej na ładunek, w mocny i szczelny klosz ochronny ze szkła. Jeśli żarówki nie są umieszczone we wzmocnieniach ścian lub dachu w sposób zabezpieczający od wszelkich uszkodzeń mechanicznych, należy je osłonić mocnym koszem albo plecionką ochronną. Żarówki powinny być zabezpieczone przed samorozluźnieniem się w umocowaniu.

c) Maszyny elektryczne, urządzenia do regulowania, przełączniki i urządzenia bezpiecznikowe (np. bezpieczniki, wyłączniki automatyczne), przy których działaniu mogą się wytworzyć iskry, jak również oporniki, grzejniki i piorunochrony, powinny być skonstruowane w taki

sé; on agite, puis après 10 minutes, on chauffe vers 60° C pendant 3 minutes; on laisse refroidir 5 minutes, puis on ajoute 25 cm³ d'eau; on titre l'iode libéré au moyen d'une solution décinormale d'hyposulfite de sodium, sans addition d'indicateur: la décoloration totale indiquant la fin de la réaction. Si n est le nombre de cm³ de solution d'hyposulfite nécessaire, le pourcentage de peroxyde (compté en H₂O₂) que renferme l'échantillon est

$$\text{obtenu par la formule } \frac{17 n}{100 p}$$

1304-1399

APPENDICE IV

Conditions d'utilisation des wagons munis d'installations électriques.

1400 Les matières explosives de la classe Ia, les munitions de la classe Ib,

les objets des 4°, 21°, 22°, 23° et 26° de la classe Ic,

les matières liquides inflammables des 1°, 2° et 3°, ainsi que l'aldéhyde acétique, l'acétone et les mélanges d'acétone du 5° de la classe IIIa dans des colis de plus de 50 kg,

les matières solides inflammables des 3° à 8° de la classe IIIb et

les matières comburantes de la classe IIIc ne peuvent être transportés dans des wagons munis d'installations électriques que lorsque celles-ci satisfont aux conditions suivantes:

a) Les canalisations électriques doivent être fixées solidement et protégées contre toute avarie mécanique. En tant qu'il ne s'agit pas de câbles sous plomb ou de canalisations similaires aux câbles protégées par des enveloppes métalliques sans couture et non sujettes à la rouille, elles doivent être placées dans des tubes étanches en acier. Les conduites de courant sous tension et les parties servant à mettre le courant à la terre doivent être garanties contre tout autoremplacement. Les parties métalliques du wagon ne doivent pas pouvoir être utilisées comme conducteur de retour.

b) L'éclairage ne doit se faire qu'au moyen de lampes électriques à incandescence. Les corps lumineux doivent avoir des entrées de conduite étanches et être munis, du côté de l'espace réservé au chargement, d'un verre protecteur fort à fermeture étanche. Si les corps lumineux ne sont pas fixés dans des renforcements des parois ou du plafond les protégeant contre toute avarie mécanique, il y a lieu de les entourer en outre d'un solide panier ou grillage de protection. Les lampes à incandescence doivent être garanties contre tout autoremplacement de leur fixation.

c) Les machines électriques, installations de réglage, interrupteurs et appareils de sécurité (par ex. les coupe-circuits à fusibles, les interrupteurs automatiques de courant), dont le fonctionnement peut produire des étincelles, ainsi que les radiateurs, les réchauds et les

sposób, by nie mogły spowodować zapalenia się mieszanin powietrza i gazu, powietrza i pary albo powietrza i kurzu, jakie mogłyby istnieć w przedziale (konstrukcja wykluczająca wybuch). Ten przepis nie obowiązuje w odniesieniu do urządzeń elektrycznych, które umieszczono w przedziale zupełnie oddzielnym od części wagonu przeznaczonej na ładunek ścianami całkowicie szczelnymi bez drzwi oraz zaopatrzoną w otwory przewietrzające z ujściem na zewnątrz.

1401 (1) Materiały i przedmioty wymienione pod c. m. 1400 nie mogą być ładowane do wagonów zaopatrzonych w transformatory.

(2) Używanie wagonów zaopatrzonych w transformatory chłodzone powietrzem do przewozu materiałów łatwo zapalnych i podtrzymujących palenie klas IIIa, IIIb i IIIc, wymienionych w c. m. 1400, jest dozwolone pod warunkiem, że transformatory są zbudowane z materiałów niepalnych lub trudno zapalnych. Transformatory powietrzne powinny być umieszczone pod pudłem wagonu i oddzielone od niego warstwą izolacyjną takiego rodzaju i takich rozmiarów, żeby łuk elektryczny, mogący powstać przy zwarciu w zwojeniach, nie mógł spowodować pożaru pudła wagonu.

(3) Wagony zaopatrzone w transformatory powietrzne muszą być oznaczone znakami specjalnymi, jeśli nie mogą być bez tego łatwo rozpoznane jako takie wagony.

1402 Wagony nie odpowiadające niniejszym przepisom mogą być mimo to użyte do przewozu wyżej wskazanych materiałów i przedmiotów, jeśli wszystkie urządzenia elektryczne, które nie odpowiadają powyższym przepisom, są wyłączone z obwodu prądu elektrycznego i zabezpieczone od włączenia w czasie przewozu.

1403-1499

DODATEK V

1. Przepisy dotyczące nalepek ostrzegawczych.

1500 Przepisowe wymiary nalepek ostrzegawczych są formatu normalizowanego A5 (148×210 mm). Wymiary nalepek umieszczanych na sztukach przesyłki mogą być zmniejszone do formatu A7 (74×105 mm).

1501 (1) Nalepki ostrzegawcze powinny być nalepiane na sztukach przesyłki i na wagonach albo w inny odpowiedni sposób umocowywane na wagonach. Tylko wtedy, gdy zewnętrzne cechy sztuki przesyłki na to nie pozwalają, nalepki mogą być nalepione na tekturze lub tabliczkach, połączonych silnie ze sztuką przesyłki. Zamiast nalepek mogą nadawcy umieszczać na opakowaniu i wagonach prywatnych nie zacierające się znaki ostrzegawcze odpowiadające ściśle przepisanyemu wzorom.

parafoudres, doivent être construits de manière à ne pouvoir provoquer l'inflammation des mélanges explosibles d'air et de gaz, d'air et de vapeur ou d'air et de poussière qui existeraient dans l'espace ambiant (type de construction excluant les explosions). Cette prescription n'est pas applicable aux installations électriques placées dans un compartiment qui serait, d'une part, complètement séparé de l'espace réservé au chargement par des parois absolument étanches, sans portes de communication et, d'autre part, muni d'ouvertures d'aération communiquant avec l'extérieur.

1401 (1) Les matières et objets du marg. 1400 ne doivent pas être chargés dans des wagons munis de transformateurs.

(2) L'emploi de wagons munis de transformateurs à air est permis pour les matières inflammables et combustibles des classes IIIa, IIIb et IIIc qui sont désignées au marg. 1400, si toutes les matières premières ayant servi à la construction des transformateurs sont incombustibles ou difficilement inflammables. Les transformateurs à air doivent être placés sous la caisse du wagon et être séparés de celle-ci par un isolant de nature et de dimensions telles que l'arc électrique, qui se produit en cas de fusion d'un enroulement, ne puisse pas mettre le feu à ladite caisse.

(3) A moins d'être reconnaissables sans autre, les wagons munis de transformateurs doivent porter un signe distinctif.

1402 Les wagons ne répondant pas à ces conditions pourront toutefois être utilisés au transport des matières et objets visés ci-dessus si toutes les installations électriques qui ne satisfont pas à ces prescriptions sont privées de courant et garanties contre leur mise sous tension pendant le transport.

1403-1499

APPENDICE V

1. Prescriptions relatives aux étiquettes de danger.

1500 Les dimensions prescrites pour les étiquettes sont celles du format normal A5 (148 × 210 mm). Les dimensions des étiquettes à apposer sur les colis peuvent être réduites jusqu'au format A7 (74 × 105 mm).

1501 (1) Les étiquettes de danger doivent être collées sur les colis et les wagons ou fixées d'une autre manière appropriée. Ce n'est qu'au cas où l'état extérieur d'un colis ne le permettrait pas qu'elles seraient collées sur des cartons ou tablettes solidement attachés aux colis. En lieu et place des étiquettes, les expéditeurs peuvent apposer sur les emballages d'expédition et les wagons de particuliers des marques de danger indélébiles correspondant exactement aux modèles prescrits.

(2) Jest obowiązkiem nadawcy umieścić przepisane nalepki ostrzegawcze:

- a) na wszystkich sztukach przesyłki, nadawanych do przewozu zarówno jako przesyłki drobne, jak też jako przesyłki wagonowe,
- b) na wszystkich pojemnikach,
- c) na wagonach, nadawanych do przewozu jako przesyłki wagonowe,
- d) na wagonach, zawierających przesyłki drobne, które nadawca załadował.

(3) W innych przypadkach umieszczanie nalepek ostrzegawczych na wagonach jest obowiązkiem kolei.

1502 Dawniejsze nalepki ostrzegawcze, nie odpowiadające nowym wzorom nr nr 1, 2, 3 i 4, mogą być używane aż do wyczerpania zapasu.

2. Objaśnienie wzorów nalepek.

1503 Nalepki ostrzegawcze do oznaczania materiałów i przedmiotów klas Ia, Ib, Id, Ie oraz II do V (patrz tablice na str. 142) oznaczają:

Nr 1 (bomba pomarańczowa): przewidywana pod c. m. 43, 49, 79, 84, 1602(5);
zagroza wybuchem; co do zakazu ładowania razem patrz c. m. 48, 50, 83, 85;

Nr 2 (pochodnia pomarańczowa): przewidywana pod c. m. 211(1) i (4), 217(1), 308(1) i (4), 314(1), 347(1) i (2), 352, 1602(5), 1603(6);
niebezpieczeństwo ognia; co do zakazu ładowania razem patrz c. m. 216, 218, 313, 315, 351, 353;

Nr 3 (trupia czaszka pomarańczowa): przewidywana pod c. m. 308(2) i (4), 314(2), 317(4), 382(2), 389(2), 420(1) i (2), 427, 430(3), 1602(5), 1603(6);
materiał trujący; nie składać w wagonach i magazynach w pobliżu artykułów żywnościowych i towarów konsumpcyjnych; co do zakazu ładowania razem patrz c. m. 313, 315, 388, 390, 426, 428;

Nr 4 (butla opleciona pomarańczowa): przewidywana pod c. m. 382(1), 389(1), 392(3), 512(1) i (2), 519, 522(3), 1602(5), 1603(6);
materiał żrący; materiał podtrzymujący palenie i żrący; co do zakazu ładowania razem patrz c. m. 388, 390, 518, 520;

Nr 5 (sztuka przesyłki z promieniami, trupią czaszką i napisem „RADIO-ACTIVE”, pomarańczowa): przewidywana pod c. m. 462, 466;
materiał radioaktywny (promieniowanie szkodliwe dla zdrowia); trzymać z dala od ludzi, zwierząt i nie wywołanych emulsji fotograficznych; co do za-

(2) Il incombe à l'expéditeur d'apposer les étiquettes:

- a) sur les colis, qu'ils soient remis au transport comme envois de détail ou comme wagons complets;
- b) sur tous les containers;
- c) sur les wagons remis au transport comme wagons complets;
- d) sur les wagons contenant des colis chargés par l'expéditeur.

(3) Dans tous les autres cas, il incombe au chemin de fer d'étiqueter les wagons.

1502 Les anciennes étiquettes qui ne correspondent plus aux symboles Nos 1, 2, 3, et 4 peuvent être utilisées jusqu'à épuisement des stocks.

2. Explication des figures.

1503 Les étiquettes de danger prescrites pour les matières et objets des classes Ia, Ib, Id et II à V (voir les tableaux reproduits à la page 142) signifient:

N° 1 (bombe orange): prescrite aux marg. 43, 49, 79, 84, 1602(5);
sujet à l'explosion; en ce qui concerne les interdictions de chargement en commun, voir marg. 48, 50, 83, 85;

N° 2 (torche orange): prescrite aux marg. 211(1) et (4), 217(1), 308(1) et (4), 314(1), 347(1) et (2), 352, 1602(5), 1603(6);
danger de feu; en ce qui concerne les interdictions de chargement en commun, voir marg. 216, 218, 313, 315, 351, 353;

N° 3 (tête de mort orange): prescrite aux marg. 308(2) et (4), 314(2), 317(4), 382(2), 389(2), 420(1) et (2), 427, 430(3), 1602(5), 1603(6);
matière vénéneuse; à tenir isolée des denrées alimentaires ou objets de consommation dans les wagons et dans les halles aux marchandises; en ce qui concerne les interdictions de chargement en commun, voir marg. 313, 315, 388, 390, 426, 428;

N° 4 (bonbonne orange): prescrite aux marg. 382(1), 389(1), 392(3), 512(1) et (2), 519, 522(3), 1602(5), 1603(6);
matière corrosive et matière à la fois comburante et corrosive; en ce qui concerne les interdictions de chargement en commun voir marg. 388, 390, 518, 520;

N° 5 (colis avec rayonnement, tête de mort et inscription RADIOACTIVE orange): prescrite aux marg. 462, 466;
matière radioactive, rayonnement dangereux pour la santé; à tenir éloignée des personnes, des animaux et des émulsions photographiques non

kazu ładowania razem
patrz c. m. 467.

développées;
en ce qui concerne les
interdictions de charge-
ment en commun, voir
marg. 467:

Nr 6 (otwarty parasol, czar-
ny): przewidywana pod c. m.
185(1), 1602(5), 1603(6);
chronić od wilgoci;
co do zakazu ładowa-
nia razem patrz c. m.
192;

N° 6 (parapluie ouvert noir):
prescrite aux marg.
185 (1), 1602 (5), 1603
(6);
craint l'humidité;
en ce qui concerne les
interdictions de charge-
ment en commun, voir
marg. 192:

Nr 7 (dwie strzały w pozycji
pionowej, czarne):
przewidywane pod c. m.
151(2), 185(2), 211(2),
(3) i (4), 308(3) i (4),
382(1), 420(1) i (2), 462,
512(1), (2) i (3), 1602(5);
do góry;
nalepkę należy umieś-
cić szczytami strzał do
góry na dwu przeciw-
ległych ścianach sztu-
ki przesyłki;

N° 7 (deux flèches noires
dans un plan vertical):
prescrite aux marg.
151 (2), 185 (2), 211 (2),
(3) et (4), 308 (3) et (4),
382 (1), 420 (1) et (2),
462, 512 (1), (2) et (3),
1602 (5);
haut;
apposer l'étiquette les
pointes en haut, sur
deux faces latérales op-
posées des colis;

Nr 8 (kielich czerwony):
przewidywana pod c. m.
151(1) i (2), 185(2), 211
(3) i (4), 308(3) i (4),
382(1), 420(1) i (2), 462,
512(1) i (2), 1602(5);
ostrożnie lub:
nie przewracać;

N° 8 (verre à pied rouge):
prescrite aux marg.
151 (1) et (2), 185 (2),
211 (3) et (4), 308 (3) et
(4), 382 (1), 420 (1) et
(2), 462, 512 (1) et (2),
1602 (5);
à manier avec précaution,
ou:
ne pas culbuter;

Nr 9 (czerwona nalepka trój-
kątna z czarnym napi-
sem);
przewidywana pod c. m.
160, 217(2), 314(1).
przetaczać ostrożnie.

N° 9 (étiquette triangulaire
rouge avec inscription
en noir): prescrite aux
marg. 160, 217 (2), 314
(1).
à manoeuvrer avec précau-
tion.

1504-1599

1504-1599

Nalepki ostrzegawcze — Etiquettes de danger

Oznaczenie: patrz Dodatek V (c. m. 1503)

Signification: Voir Appendice V (marg. 1503)

Odbitki zmniejszone: $\frac{1}{24}$ formatu normalnego A5 (148 × 210 mm)

Reproduction réduite: $\frac{1}{24}$ du format normal A5 (148 × 210 mm)

Nr 1
N° 1

c. m. 43, 49, 79, 84,
Marg. 1602

Nr 2
N° 2

c. m. 211, 217, 308,
Marg. 314, 347, 352,
1602, 1603

Nr 3
N° 3

c. m. 308, 314, 317,
Marg. 382, 389, 420,
427, 430, 1602,
1603

Nr 4
N° 4

c. m. 382, 389, 392,
Marg. 512, 519, 522,
1602 1603

Nr 5
N° 5

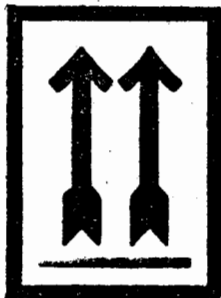
c. m. 462, 466
Marg.

Nr 6
N° 6

c. m. 185, 1602, 1603
Marg.

Nr 7
N° 7

c. m. 151, 185, 211,
Marg. 308, 382, 420,
462, 512, 1602

Nr 8
N° 8

c. m. 151, 185, 211,
Marg. 308, 382, 420,
462, 512, 1602

Nr 9
N° 9

c. m. 160, 217, 314
Marg.

D O D A T E K VI

Przepisy dotyczące pojemników.

I. Warunki ogólne.

1600 Pojemniki powinny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Po napełnieniu wysokość środka ciężkości ponad poziom, na którym jest położony, nie może przekraczać $\frac{2}{3}$ najmniejszego wymiaru swego wielokąta oparcia.
- b) Pojemnik powinien spoczywać w równowadze stałej w pozycji ustawienia na jednej płaszczyźnie.
- c) Każda ze ścian stałych lub ruchomych musi być dostatecznie mocną, tak by mogła wytrzymać całość ciężaru zawartości, gdyby zbiornik był zawieszony na ścianie przeciwległej.
- d) Pojemniki powinny być zaopatrzone w wystarczającą ilość urządzeń do podnoszenia, aby w normalnych warunkach możliwe było manewrowanie pojemnikiem przy pozostawieniu go w pozycji poziomej nawet wtedy, gdy jedno z tych urządzeń zawiedzie.

Urządzenia do zawieszania powinny być tak obliczone i skonstruowane, by ich nośność wynosiła co najmniej $1\frac{1}{2}$ wagi najwyższej pojemnika w stanie ładownym, podzielonej przez ilość urządzeń do zawieszania pomniejszoną o jeden.

1601 II. Przepisy specjalne dla małych pojemników.

Niżej podane przepisy obowiązują przy przewozie towarów niebezpiecznych w pojemnikach, których pojemność nie jest mniejsza niż 1 m^3 i nie większa niż 3 m^3 .

A. Warunki specjalne dla małych pojemników przeznaczonych do przewozu towarów w opakowaniu.

1602 (1) Drzwi i zamknięcia muszą być mocne i zaopatrzone w pewne urządzenia zamykające, dające pełne zabezpieczenie przeciw nagłemu otwarciu. W szczególności powinny odpowiadać postanowieniu ustępu c) c. m. 1600.

(2) Sztuki przesyłki powinny być ułożone wewnątrz pojemników w ten sposób, by podczas manewrowania pojemnikami i przewozu nie mogły się przesuwać.

(3) Każda sztuka przesyłki musi odpowiadać przepisom o opakowaniu dla przewozu towarów niebezpiecznych.

(4) Co do zawartości pojemnika należy przestrzegać zakazów ładowania razem.

(5) Każdy pojemnik powinien być zaopatrzony w nalepki ostrzegawcze przepisane dla ładowanego do pojemnika towaru.

(6) Jeśli Załącznik I przewiduje oczyszczenie wagonu po przewozie pewnego towaru, to odnośne postanowienie obowiązuje również co do małych pojemników.

APPENDICE VI

Prescriptions relatives aux containers.

I. Conditions générales.

1600 Tout container doit satisfaire aux conditions suivantes:

- a) Après chargement, la hauteur du centre de gravité au-dessus du plan sur lequel il repose ne doit pas dépasser les deux tiers de la plus petite dimension de son polygone de sustentation.
- b) Un container doit pouvoir reposer en équilibre stable dans une position déterminée sur un seul plan.
- c) Chacune des parois fixes ou mobiles doit être suffisamment résistante pour pouvoir supporter la totalité du poids du contenu, en supposant le container suspendu par la paroi opposée.
- d) Tout container doit être pourvu d'un nombre suffisant d'organes d'élingage disposés de façon à permettre sa manutention dans des conditions normales, le container restant horizontal même si l'un de ces organes venait à céder.

Les organes d'élingage seront calculés et construits de telle façon que leur résistance soit au moins égale à 1 fois et demie le poids maximum du container chargé, divisé par le nombre moins un des organes d'élingage.

II. Prescriptions particulières aux petits containers.

1601 Les prescriptions ci-après ne s'appliquent qu'au transport des marchandises dangereuses en containers dont la capacité n'est pas inférieure à 1 m^3 ni supérieure à 3 m^3 .

A. Conditions particulières aux petits containers destinés au transport des marchandises sous emballage.

1602 (1) Les portes et les fermetures doivent être robustes et pourvues de dispositifs de verrouillage offrant toutes garanties de solidité et s'opposant à toute ouverture intempestive. Elles doivent satisfaire en particulier aux dispositions du marg. 1600, lettre c).

(2) Les colis doivent être arrimés à l'intérieur du container de manière à ne pouvoir subir aucun déplacement au cours des manutentions et du transport.

(3) Chaque colis doit répondre aux prescriptions d'emballage prévues pour le transport des marchandises dangereuses.

(4) A l'intérieur d'un container les interdictions de chargement en commun doivent être respectées.

(5) Tout container doit porter les étiquettes de danger relatives aux marchandises qu'il renferme.

(6) Lorsque l'Annexe I prévoit le nettoyage d'un wagon consécutif au transport d'une marchandise donnée, cette prescription est applicable aux petits containers.

B. Warunki specjalne dla małych pojemników przeznaczonych do przewozu towarów luzem.

1603 (1) Zamknięcia, zasuwki i otwory przechodzące przez ściany mogą się znajdować tylko w części górnej. Powinny one być dokładnie zamknięte i tak urządzone, by podczas manewrowania pojemnikami i przewozu nic z zawartości nie mogło się wydostać na zewnątrz; muszą być one chronione skutecznie osłoną, wytrzymałą, pieczętowanie i nie przeszkadzającą w manewrowaniu pojemnikami w czasie ich transportu.

(2) Pojemniki powinny być tak zbudowane, by wskutek normalnych wstrząsów podczas manewrowania nimi i przewozu nie utraciły na szczelności.

(3) Materiał, z którego jest zrobiony pojemnik, nie powinien ulegać działaniom zawartości.

(4) Do pojemnika nie wolno ładować towaru niebezpiecznego w większej ilości, niż to jest dopuszczalne przy przewozie tego samego towaru w opakowaniu.

(5) Jeśli pojemnik posiada wentyl bezpieczeństwa, to wentyl ten powinien być zamknięty.

(6) Każdy pojemnik powinien być zaopatrzone w nalepki ostrzegawcze, przepisane dla zaladowanego do pojemnika towaru.

(7) Jeśli Załącznik I przewiduje oczyszczenie wagonu po przewozie pewnego towaru, to odnośne postanowienie obowiązuje również do małych pojemników.

B. Conditions particulières aux petits containers destiné au transport en vrac.

1603 (1) Les ouvertures, vannes ou organes traversant la paroi ne peuvent se trouver qu'à la partie supérieure. Ces dispositifs doivent être fermés de manière étanche et aménagés de façon qu'aucune fuite ne puisse se produire pendant les manutentions et au cours du transport; ils doivent être protégés efficacement par un capot résistant susceptible de recevoir un scellement et empêchant leur manipulation pendant le transport.

(2) La construction d'un container doit être telle que les chocs normaux susceptibles de se produire au cours des manutentions et du transport ne puissent en compromettre l'étanchéité.

(3) Les matériaux en contact avec le contenu doivent être inattaquables par celui-ci.

(4) Pour une marchandise dangereuse déterminée, le taux de remplissage d'un container ne doit pas être supérieur à celui qui est prévu dans le cas du transport de la même marchandise en colis.

(5) Si le container est muni d'une soupape de sûreté, celle-ci doit être bloquée.

(6) Le container doit être muni de l'étiquette de danger correspondant à la marchandise dangereuse qu'il renferme.

(7) Lorsque l'Annexe I prévoit le nettoyage d'un wagon consécutif au transport d'une marchandise donnée, cette prescription est applicable aux petits containers.